

DANMARKS NATIONALBANK

1991

Signaturforklaring

- Nul
- 0 Mindre end en halv af den anvendte enhed
 - Tal kan efter sagens natur ikke forekomme
- ... Tal foreligger ikke
- * Foreløbige eller anslåede tal
- ___ Databrud

I tabeller, hvor pengeinstitutterne indgår, er tallene eksklusive færøske og grønlandske pengeinstitutter, men inklusive herværende filialer af udenlandske pengeinstitutter.

Bortset fra tabeller, der er baseret på Nationalbankens balance, er tallene for pengeinstitutterne baseret på indberetninger fra samtlige banker og større sparekasser – fra og med 1988 sparekasser med en arbejdende kapital over 100 mill.kr.

Statsinstitutionen Postgiro er fra 1. juni 1991 omdannet til pengeinstituttet GiroBank. Da banken ved udgangen af 2. kvartal 1991 ikke i fuldt omfang var omfattet af pengeinstitutternes indberetningspligt, indgår GiroBank først fra og med juli 1991 i „Pengeinstitutterne”, medmindre andet er anført ved de enkelte tabeller.

Som følge af afrundinger kan der være mindre forskelle mellem summen af de enkelte tal og de anførte totalbeløb.

Beretning og regnskab 1991

BERETNING FRA DIREKTIONEN

Indledende bemærkninger	7
Økonomisk og Monetær Union	
Traktatens bestemmelser om ØMU	9
Det monetære samarbejde	15
Den fælles mønt	18
Konsekvenser for den økonomiske politik i Danmark	19
Den økonomiske udvikling	
International økonomi	21
Dansk økonomi	24
Valutakursudviklingen	29
Penge- og valutaforholdene	
Penge- og valutapolitikken	32
Renteudviklingen	33
Likviditetsudviklingen	35
Kreditformidlingen	37
Valutareserveerne	42
Det finansielle system	
Det internationale banksystem	44
Kapitalgrundlaget i danske kreditinstitutter	45
Strukturelle forhold i Danmark	47
Lovgivning og EF-direktiver	50
Finansiell støtte til øst- og udviklingslande	51
Nationalbankens organisation mv.	
Seddel- og møntvæsen	54
Personale- og organisationsforhold	56
Nationalbankens ledelse	58
Danmarks Nationalbanks Jubilæumsfond af 1968	58
Nationalbankens gæstehjælper i Nyhavn 18	59
Regnskabsaflæggelsen	59
Oversigt over Nationalbankens ledelse og administration den 1. marts 1992	61
Bilag	
Pressemeddelelser	67-70

REGNSKAB

Danmarks Nationalbanks regnskab 71

Regnskab for Den Kongelige Mønt 78

Tabeltillæg

Stikordsregister

Teksttabeller

Tabel 1	Konvergenssituation i Fællesskabet i 1991	14
- 2	Betalingsbalancens løbende poster	26
- 3	Udlandsgælden	27
- 4	Forskellige faktorerers påvirkning af pengeinstitutternes nettostilling over for Nationalbanken ..	36
- 5	Kapitalbevægelserne	40
- 6	Indlån og udlån i pengeinstitutterne fordelt på grupper	48
- 7	Møntproduktion og inddragelse af mønt	56
- 8	Antal ansatte	57

Figurer

Figur 1	Vækst og arbejdsløshed i OECD-området	22
- 2	Betalingsbalancens løbende poster i USA, Japan og Tyskland	23
- 3	Produktion og betalingsbalance i Danmark og europæiske OECD-lande	25
- 4	Stigning i forbrugerpriserne i EMS-landene	25
- 5	Valutakursudviklingen	28
- 6	3-måneders eurorentesatser for udvalgte valutaer	28
- 7	EMS-valutaernes indbyrdes placering	30
- 8	Kronens kurs over for D-mark og udviklingen i den danske og tyske pengemarkedsrente	34
- 9	Renteudviklingen i Danmark og Tyskland	35
- 10	Pengeinstitutternes likviditetsmæssige nettostilling, Nationalbankens rentesatser og dag-til-dag pengemarkedsrenten	37
- 11	Stigning i pengeinstitutternes udlån til valutaindlændinge	39
- 12	Danmarks internationale likviditet	42

Tabeltillæg

Tabel 1 Nationalbankens statusopgørelser og månedsbalancer

- 2 Specifikation af seddelomløbet
- 3 Specifikation af møntomløbet
- 4 Checkclearingen i København
- 5 Statens finansieringsbehov
- 6 Pengeinstitutternes mellemværender med Nationalbanken
- 7 Forskellige faktorer påvirkning af pengeinstitutternes nettostilling over for Nationalbanken
- 8 Pengeinstitutternes udlån
- 9 Pengeinstitutternes beholdning af obligationer og aktier
- 10 Pengeinstitutternes indlån
- 11 Pengeinstitutternes indenlandske udlån og indlån (månedsgennemsnit)
- 12 Branchefordeling af pengeinstitutternes indenlandske udlån og indlån
- 13 Pengemængden
- 14 Forskellige faktorer påvirkning af pengemængden
- 15 Indenlandsk pengeskabelse
- 16 Statens nettofinansieringsbehov og kreditudvidelse til den private sektor og kommuner mv. gennem vigtige finansieringskilder
- 17 Realkreditinstitutternes låneeffektueringer
- 18 Forsikringsselskabers og pensionskassers vigtigste aktiver
- 19 Cirkulerende børsnoterede obligationer (nominel værdi)
- 20 Tilgang af børsnoterede obligationer (nominel værdi)
- 21 Nettotilgang af børsnoterede obligationer til kursværdi samt placeringen heraf
- 22 Finansieringsselskaber
- 23 Nationalbankens vigtigste rentesatser
- 24 Pengemarkedsrentesatser
- 25 CIBOR-satser
- 26 Effektiv rente af et udvalg af børsnoterede obligationer samt mindsterenten
- 27 Danmarks internationale likviditet
- 28 Registrerede betalinger fra og til udlandet
- 29 Pengeinstitutternes udlandsstilling
- 30 Registrerede betalinger vedrørende porteføljeinvesteringer
- 31 Landefordeling af betalinger vedrørende direkte investeringer
- 32 Branchefordeling af betalinger vedrørende direkte investeringer
- 33 Emission af eurokroneobligationslån
- 34 Kapitalbalance over for udlandet
- 35 Danmarks mellemværende med Den Internationale Valutafond
- 36 Danmarks ECU-mellemværende med Den Europæiske Fond for Monetært Samarbejde
- 37 SDR- og ECU-kurvenes sammensætning samt vægtfordeling
- 38 Justeringer i Det Europæiske Monetære System (EMS) siden starten den 13. marts 1979
- 39 Interventionskurser i København
- 40 Valutakurser

Redaktionen afsluttet medio februar 1992

Beretning fra direktionen

Indledende bemærkninger

Den økonomiske udvikling i Danmark viste i 1991 samme hovedtendenser – positive som negative – som året før.

Omsvinget til overskud på betalingsbalancens løbende poster blev fastholdt og fulgt af en yderligere forbedring. Pris- og omkostningsudviklingen var fortsat meget moderat og indebar en konkurrenceevneforbedring i forhold til de fleste samhandelspartnere.

Derimod var det skuffende og i modstrid med den almindelige forventning, at arbejdsløsheden viste en yderligere stigning. Baggrunden var dels en økonomisk vækst – ca. 1½ pct. – som lå i underkanten af det langsigtede vækstpotentiale, dels en stærk vækst i produktiviteten, som i sig selv er positiv, men på kort sigt har skærpet arbejdsløshedsproblemet.

Den danske vækst lå dog i overkanten af EF-gennemsnittet, idet eksporten bl.a. i kraft af konkurrenceevneforbedringen var i stand til at øge markedsandelene i udlandet.

Som resultat af den stabilitetsorienterede økonomiske politik blev renteforskellen til Tyskland og andre lavinflationslande i EMS stort set elimineret i 1991, uden at det gav anledning til problemer på valutamarkedet. Således nedsattes renten ved pengeinstitutternes låntagning i Nationalbanken med ½ pct., og pengemarkedsrenten faldt tilsvarende, mens den korte tyske rente gik lidt op.

I modsætning til pengemarkedsrenten viste obligationsrenten en generelt faldende tendens internationalt, men mest markant i Danmark, så også her blev renteforskellen til Tyskland stærkt indsnævret. Det særlig kraftige fald i den lange rente, som er markedsbestemt og ikke direkte påvirkes af de pengepolitiske myndigheder, må tages som udtryk for markedets tillid til en stabil økonomisk udvikling også på længere sigt.

Den beskedne økonomiske vækst og især problemerne i byggebranchen og på ejendomsmarkedet betød, at danske penge- og realkreditinstitutter også i 1991 måtte notere meget betydelige tab på udlån. I modsætning til året før blev tabene dog delvis kompenseret af kursgevinster på værdipapirbeholdningerne, så den traditionelt høje solvensgrad kunne opretholdes.

Den økonomiske udvikling har således på en række områder været tilfredsstillende – med arbejdsløsheden som en afgørende undtagelse. Renten har derfor været holdt så lav som muligt. Efter at den korte rente er kommet på samme niveau som i de andre lavinflationslande i EMS, må udviklingen i udlandet følges.

Fastholdelse af den gunstige udvikling i konkurrenceevnen er det nødvendige grundlag for øget vækst, hvorimod erfaringen har vist, at en stimulering af den indenlandske efterspørgsel uundgåeligt medfører balanceproblemer i økonomien.

Den danske økonomiske vækst er noget stærkere end i de fleste andre vesteuropæiske lande, hvor konjunkturudviklingen for øjeblikket er svag og udsigterne til et stærkere opsving skydes ud.

Økonomisk og Monetær Union

På EF-topmødet i Maastricht i Holland den 9.-11. december 1991 blev stats- og regeringscheferne enige om et traktatudkast, der vil ændre de nuværende EF-traktater til traktaten om Den Europæiske Union. Traktatudkastet blev underskrevet den 7. februar 1992 i Maastricht.

På det økonomiske og monetære område vil den ny traktat give grundlag for en gradvis realisering af en økonomisk og monetær union, ØMU, som skal skabe rammerne for en tættere sammenkædning af EF-landenes økonomier og vil indebære fælles penge- og valutakurspolitik med oprettelse af Det Europæiske System af Centralbanker, ESCB, og indførelsen af en fælles valuta, ECU. Mere generelt vil traktatændringerne bl.a. betyde, at det politiske samarbejde inden for EF udbygges på en række områder.

Traktaten om Den Europæiske Union skal efter planen træde i kraft 1. januar 1993, efter at den er godkendt af medlemslandene i overensstemmelse med deres respektive bestemmelser. I Danmark afholdes folkeafstemning den 2. juni 1992 om dansk tiltrædelse af traktaten.

Traktatens bestemmelser om ØMU

Rom-traktaten blev senest ændret i 1987 med vedtagelsen af Fællesakten, der bl.a. gav grundlag for en mere udstrakt anvendelse af kvalificerede flertalsafgørelser og lagde rammerne for gennemførelsen af det indre marked.

I lyset heraf blev overvejelserne om økonomisk og monetær union genoptaget og førte til nedsættelse af Delors-komiteén i sommeren 1988. Efter at komitéen i foråret 1989 havde fremlagt sin rapport, som indeholdt en beskrivelse af ØMU i tre faser, blev første fase iværksat i sommeren 1990. Samtidig blev stats- og regeringscheferne enige om at afholde en regeringskonference med henblik på at få fastlagt det traktatmæssige grundlag for de efterfølgende faser. Det besluttedes efterfølgende, at der sideløbende skulle afholdes en regeringskonference om udvidelse af det politiske samarbejde.

Regeringskonferencerne indledtes i december 1990 med deltagelse af henholdsvis medlemslandenes økonomi- og finansministre og udenrigsministre. Desuden etableredes to særlige grupper bestående af personlige repræsentanter, der har forberedt og bistået ministrene under de løbende drøftelser.

De intensive forhandlinger i løbet af 1991 skabte grundlag for, at der kunne opnås enighed om et samlet traktatudkast i slutningen af året.

Traktatens bestemmelser om den økonomiske og monetære union er udformet med udgangspunkt i en stabilitetsorienteret økonomisk og monetær politik. Det har baggrund i de fordele, en sådan linje erfaringsmæssigt har vist sig at medføre.

I Tyskland har den uafhængige forbundsbank, der har prisstabilitet som målsætning, spillet en central rolle for den økonomiske udvikling i efterkrigsårene. Det har været medvirkende til, at rammerne for det fremtidige centralbanksystem hviler på de samme hovedprincipper, som karakteriserer den tyske forbundsbanks virke.

Bestemmelserne om ØMU omfatter i hovedtræk Fællesskabets målsætninger på det økonomiske og monetære område, anden fases start og indhold, procedurer og kriterier

Træk af regeringskonferencernes forberedelse og forløb

Juni 1988:	Stats- og regeringscheferne genoptager overvejelserne om økonomisk og monetær union og nedsætter Delors-komitéen.
April 1989:	Delors-komitéen fremlægger sin redegørelse, der beskriver en udvikling hen imod ØMU opdelt i tre faser.
Juni 1989:	Stats- og regeringscheferne bliver enige om at sætte forberedelsen af en ØMU-regeringskonference i værk i de kompetente organer. Det besluttet at starte første fase af ØMU 1. juli 1990.
April 1990:	Stats- og regeringscheferne bliver enige om, at ØMU-regeringskonferencen skal indledes i december 1990 og afsluttes så betids, at resultatet kan ratificeres inden udgangen af 1992.
Juni 1990:	Stats- og regeringscheferne bliver enige om parallelt at afholde en regeringskonference om politisk union.
November 1990:	Centralbankchefkomitéen fremlægger udkast til statut for Det Europæiske System af Centralbanker i tredje fase. Under regeringskonferencen udbygges udkastet, og komitéen udarbejder udkast til statut for Det Europæiske Monetære Institut og afgiver bemærkninger.
December 1990:	Regeringskonferencerne åbner under italiensk formandskab.
Juni 1991:	Det luxembourgske formandskab fremlægger et samlet traktatudkast, der får status som grundlag for de videre forhandlinger.
December 1991:	På stats- og regeringschefernes møde i Maastricht i Holland færdiggøres traktatudkastet om Den Europæiske Union, som både indeholder bestemmelserne om ØMU og om den politiske union.
Februar 1992:	Traktaten om Den Europæiske Union underskrives i Maastricht og er hermed klar til godkendelse i medlemslandene.

for overgangen til den tredje og endelige fase samt indholdet af denne fase. Til traktaten er bilagt en række protokoller, herunder statutterne for Det Europæiske Monetære Institut, EMI, og for Det Europæiske System af Centralbanker, jf. afsnittet om det monetære samarbejde.

Målsætningerne er omfattende. I målsætningerne for den generelle økonomiske politik indgår bl.a. et højt beskæftigelsesniveau samt en bæredygtig og ikke-inflationær økonomisk vækst, mens den monetære politik har prisstabilitet som hovedformål. Den økonomiske politik skal endvidere føres i overensstemmelse med princippet om en åben markedsøkonomi med fri konkurrence.

Med traktatens godkendelse skal medlemslandene betragte deres økonomiske politik som et spørgsmål af fælles interesse, og i den forbindelse bliver det eksisterende grundlag for den fælles såkaldte multilaterale overvågning af den økonomiske udvikling i medlemslandene traktatfæstet. Overvågningen indebærer en gennemgang og vurdering af udviklingen i de enkelte landes økonomier og konsekvenserne heraf for Fællesskabets samlede økonomiske udvikling. Overvågningsprocessen skal medvirke til at opnå en tilstrækkelig ensartet økonomisk udvikling i medlemslandene (økonomisk konvergens).

Som led i denne proces skal Rådet af EF's økonomi- og finansministre, ECOFIN, udstikke overordnede retningslinjer for den økonomiske politik i medlemslandene og med regelmæssige mellemrum føre opsyn med, at udviklingen forløber i overensstemmelse hermed. Overholdes retningslinjerne ikke, kan ECOFIN rette henstillinger til medlemslandene om at ændre politik og vælge at offentliggøre henstillingerne.

Endvidere fastlæses ECU-kurvens sammensætning ved traktatens ikrafttrædelse. Hidtil er ECU-kurvens sammensætning blevet taget op til revision hvert femte år og blev senest ændret i september 1989.

Anden fase af ØMU begynder 1. januar 1994. Inden da skal medlemslandene om fornødent vedtage økonomisk-politiske handlingsplaner i form af såkaldte konvergensprogrammer med henblik på at sikre den vedvarende økonomiske konvergens, der er nødvendig for gennemførelse af ØMU. Planerne skal navnlig tage sigte på at nedbringe infla-

Hovedtræk af faserne i ØMU

Første fase: Iværksat 1. juli 1990.

Styrkelse af det pengepolitiske og generelle økonomisk-politiske samarbejde.

Med traktatens godkendelse traktatfæstes fælles grundlag for drøftelse af samordning af økonomisk politik, og ECU-kurvens sammensætning fastfryses.

Anden fase: Starter 1. januar 1994.

Det monetære samarbejde sker inden for rammerne af Det Europæiske Monetære Institut, EMI.

Ingen overdragelse af beslutningskompetence.

Forberedelse af de ændringer, der skal foretages i medlemslandenes centralbanklove for at kunne deltage i tredje fase.

Forbud mod finansiering af offentlige budgetunderskud ved låntagning i centralbankerne, dvs. ingen monetær finansiering.

Krav om at medlemslandene selv hæfter for deres offentlige gældsforpligtelser.

Procedure til at imødegå uforholdsmæssigt store offentlige budgetunderskud. Fællesskabet kan rette henstillinger til medlemslandene om at gribe ind og beslutte at offentliggøre henstillingerne.

Tredje fase: Starter senest 1. januar 1999 og før, hvis det vurderes, at en tilstrækkelig ensartet økonomisk udvikling er opnået for en tilpas bred gruppe af medlemslandene.

Som i anden fase baseres den økonomiske politik på tæt samordning, men uforholdsmæssigt store budgetunderskud kan medføre sanktioner.

Det Europæiske System af Centralbanker, ESCB, oprettes ved beslutningen om at overgå til tredje fase og senest 1. juli 1998. ESCB vil stå for den fælles penge- og valutakurspolitik, og i de lande, der deltager fuldt ud i tredje fase, skal de nationale valutaer erstattes af en fælles valuta, ECU.

tionen og få styr på de offentlige budgetter. Indtil videre har flere lande fremlagt sådanne handlingsplaner, der strækker sig over flere år.

Fra anden fases begyndelse vil en række regler om finanspolitikken, som skal medvirke til at styrke den monetære stabilitet, træde i kraft.

Det vil ikke længere være tilladt at finansiere underskud på de offentlige finanser ved statslig låntagning i centralbankerne (forbud mod monetær finansiering). Hovedparten af landene, herunder Danmark, overholder allerede dette princip.

Desuden stadfæstes det, at medlemslandene under alle omstændigheder selv skal hæfte for deres offentlige gældsforpligtelser. Sigtet er at undgå, at lande optager lån i forventning om, at Fællesskabet i sidste instans vil være „redningsplanke” og træde til, hvis lånene misligholdes.

Endelig fastlægges en procedure, som skal modvirke, at medlemslandene oparbejder uforholdsmæssigt store budgetunderskud. Kommissionen skal løbende vurdere budgetsituationen i medlemslandene og især se på størrelsen af underskuddet og den samlede offentlige gæld i forhold til bruttonationalproduktet, BNP. Som hovedregel må budgetunderskuddet ikke udgøre mere end 3 pct. og den offentlige gæld ikke mere end 60 pct. af BNP. Hvis budgetsituationen skønnes at udgøre en trussel mod den økonomiske stabilitet, kan ECOFIN rette henstilling til medlemslandet om at stramme finanspolitikken. Henstillingen kan senere offentliggøres, hvis situationen efter en nærmere fastsat tidsramme fortsat anses for uholdbar.

På det penge- og valutakurspolitiske område skal samarbejdet foregå inden for rammerne af EMI, som afløser Komitéen af EF-landenes centralbankchefer, Centralbankchefkomitéen. Desuden skal medlemslandene i løbet af anden fase forberede de nødven-

Rammer for det almindelige økonomisk-politiske samarbejde

1974:	Beslutning om rammerne for samordning af den økonomiske politik.
1990:	Beslutningen fra 1974 bliver strammet op med sigte på en gradvis gennemførelse af øget konvergens i den økonomiske politik og udvikling i Fællesskabet.
1993:	Det eksisterende samarbejde får traktatstatus, og medlemslandene skal betragte deres økonomiske politik som et spørgsmål af fælles interesse.
Medlemslandene skal om fornødent have fremlagt stabilitetsorienterede flerårige økonomisk-politiske handlingsprogrammer til fælles drøftelse.
1994:	Som led i anden fase skal uforholdsmæssigt store budgetunderskud undgås. Ved sådanne underskud kan ECOFIN rette henstillinger til medlemslandene om at gribe ind og offentliggøre henstillingerne.
Også andre regler på det finanspolitiske område skal hindre, at penge- og valutakurssituationen bliver ustabil, herunder forbud mod monetær finansiering og traktatfæstet krav om, at medlemslandene selv hæfter for deres offentlige gældsforpligtelser.
Senest 1999:	Som led i tredje fase indføres legalt bindende krav om, at de lande, der deltager fuldt ud i ØMU, ikke må have uforholdsmæssigt store budgetunderskud. Sådanne underskud kan medføre sanktioner, bl.a. krav om rentefrie deponeringer hos Fællesskabet og pålæggelse af en bod.

dige ændringer i centralbanklovene, således at disse på tidspunktet for ESCB's oprettelse er i overensstemmelse med ESCB-statutten.

Kravet om frie kapitalbevægelser bliver traktatfæstet og træder med enkelte undtagelser i kraft 1. januar 1994 såvel inden for Fællesskabet som over for tredjelande. I princippet blev kapitalliberaliseringerne gennemført inden for Fællesskabet fra starten af første fase i ØMU. Danmark afviklede de sidste kapitalrestriktioner allerede i oktober 1988.

Overgangen til den tredje og endelige fase kan finde sted på to måder, enten ved beslutning eller automatisk.

Stats- og regeringscheferne kan med kvalificeret flertal træffe beslutning om tidspunktet for overgangen til tredje fase og skal søge at træffe en sådan beslutning inden udgangen af 1996. En beslutning om tredje fases start forudsætter, at et flertal af medlemslandene opfylder betingelserne for en fælles valuta, og at det vurderes, at Fællesskabet er rede til at overgå til tredje fase.

Hvis der ikke inden udgangen af 1997 er skabt enighed om tidspunktet for den fulde iværksættelse af ØMU, vil overgangen ske automatisk den 1. januar 1999.

I princippet skal alle medlemslande, der opfylder betingelserne, gå med i ØMU fra start. England og Danmark har imidlertid fået særlige protokoller, som på hver sin måde giver mulighed for ikke at deltage i den endelige fase. For Danmark indebærer protokollen, at regeringen inden afgørelserne om overgangen til tredje fase skal meddele den danske holdning til deltagelse. Protokollen giver således grundlag for, at der til sin tid kan afholdes en folkeafstemning om dette spørgsmål.

Uanset tidspunktet for tredje fases start skal stats- og regeringscheferne forinden tage stilling til, hvilke lande der opfylder betingelserne for en fælles valuta.

De kriterier, der skal være vejledende for denne stillingtagen, omfatter konvergens i prisudvikling, valuta- og renteforhold og budgetsituation. Ved bedømmelsen af de enkelte medlemslande skal der for inflationen og renten sammenlignes med de – højst tre – medlemslande, der har opnået de bedste resultater med hensyn til prisstabilitet.

For de enkelte medlemslande vil følgende kriterier blive lagt til grund:

Inflationen målt ved væksten i forbrugerpriserne i forhold til samme måned året før må i gennemsnit over en periode på et år forud for undersøgelsen ikke have været mere end 1½ procentpoint højere end sammenligningsgrundlaget.

Landet skal have deltaget i det snævre EMS-bånd i mindst to år uden alvorlige spændinger, herunder uden devaluering på eget initiativ.

Renten for lange statsobligationer eller tilsvarende papirer må i gennemsnit for en periode på et år før undersøgelsen ikke overstige sammenligningsgrundlaget med mere end 2 procentpoint.

Endelig må der ikke foreligge et uforholdsmæssigt stort budgetunderskud.

De lande, der ikke opfylder betingelserne, vil få en dispensationsstatus (midlertidig undtagelse), der vil friholde dem fra en række bestemmelser i traktaten, og som indebærer, at de ikke får indflydelse på den fælles monetære politik. Centralbanklovene skal dog alligevel bringes i overensstemmelse med de centrale bestemmelser i ESCB-statutten.

Såfremt muligheden i den særlige danske protokol for ikke at deltage fuldt ud i ØMU tages i anvendelse, vil Danmark blive omfattet af de samme bestemmelser, som gælder for lande med dispensation.

Lande, der ikke fra begyndelsen deltager i tredje fase, kan senere på eget initiativ an-

Tabel 1

Konvergenssituation i Fællesskabet i 1991

	Inflation ¹⁾	Offentlige finanser		Obligations- renter
		Saldo	Gæld ²⁾	
	Pct.	Pct. af BNP		Pct. p.a.
Deltagere i det snævre EMS-bånd fra start				
Danmark	2,4	- 1,7	66,7 ³⁾	9,3
Tyskland	3,5	- 3,6	45,6	8,4
Frankrig	3,1	- 1,5	47,2	9,0
Holland	3,9	- 4,4	78,4	8,8
Belgien	3,2	- 6,4	129,4	9,3
Irland	3,2	- 4,1	102,8	9,4
Luxembourg	3,1	2,0	6,9	9,3
Andre EMS-lande				
Italien	6,4	- 9,9	101,2	11,3
Spanien	6,0	- 3,9	45,6	12,5
England	5,9	- 1,9	43,8	10,3
Øvrige EF-lande				
Portugal	11,4	- 5,4	64,7	14,6
Grækenland	18,9	- 17,9	96,4	22,5

Kilde: EF-kommissionen, Europæisk Økonomi nr. 50, december 1991 og OECD.

Anm.: EF-kommissionens opgørelse af offentlig gæld er ikke i fuld overensstemmelse med de principper, der skal gælde i ØMU-sammenhæng.

¹⁾ År-til-år ændring i forbrugerpriserne.

²⁾ Ultimo 1991.

³⁾ For Danmarks vedkommende vil anvendelsen af de principper, der skal gælde i ØMU-sammenhæng, bringe gælden under 60 pct. af BNP.

mode om fuld deltagelse. Beslutningen skal i så fald træffes efter samme procedure som den, der anvendes for de lande, som fra starten går ind i den endelige fase. For lande med dispensationsstatus skal spørgsmålet om fuld deltagelse under alle omstændigheder tages op mindst hvert andet år.

ESCB oprettes straks efter, at der er truffet beslutning om at iværksætte tredje fase og senest 1. juli 1998. Ved oprettelsen af ESCB ophører EMI med at eksistere.

Den pengepolitiske kompetence overgår først til ESCB på tidspunktet for tredje fases begyndelse, dvs. senest 1. januar 1999.

Samtidig hermed fastlåses de indbyrdes omregningskurser mellem de deltagende landes valutaer og over for ECU. Kurserne vil blive benyttet, når de nationale valutaer efterfølgende erstattes af den fælles valuta, ECU. Overgang til den fælles valuta vil betyde, at priser på alt fra dagligvarer til finansielle fordringer og gældsforpligtelser skal udtrykkes i ECU.

Den øvrige økonomiske politik forbliver et nationalt anliggende inden for samme rammer som i anden fase. I tredje fase kan ECOFIN dog indføre og eventuelt skærpe sanktioner over for medlemslande, som ikke bringer et uforholdsmæssigt stort budgetunderskud til ophør. Beslutning herom træffes af de øvrige medlemslande. Sanktionsmulighederne omfatter krav om offentliggørelse af yderligere oplysninger ved udstedelse af

statspapirer, opfordring til Den Europæiske Investeringsbank om at genoverveje sin udlånspolitik over for det pågældende medlemsland, rentefrie deponeringer hos Fællesskabet og endelig pålæggelse af en bod.

Det er karakteristisk, at traktaten omfatter både en tidsfrist for overgang til tredje fase og forholdsvis stramme betingelser for at være fuldt ud med i realiseringen af ØMU.

Traktaten er således udtryk for et kompromis mellem to grundsynspunkter, der har præget holdningerne til ØMU-processen.

Det ene grundsynspunkt har været, at medlemslandene skal have dokumenteret, at de opfylder betingelserne for en fælles valuta, før der kan blive tale om at overdrage beslutningskompetence. Det andet grundsynspunkt har været, at ØMU-processen kan og bør fremmes ved, at der sættes tidsfrister for, hvornår målsætningerne skal realiseres. Der har dog været enighed om, at kun medlemslande med en holdbar stabilitetsorienteret økonomisk politik og udvikling skal kunne deltage fuldt ud i den endelige fase.

Som det fremgår af tabel 1, vil en række lande have behov for en betragtelig tilpasning af deres økonomiske udvikling, før grundlaget for overgang til en fælles valuta vil være tilvejebragt.

Det monetære samarbejde

Centralbankchefkomitéen, der i dag varetager det monetære samarbejde inden for EF, har spillet en central rolle i det forberedende arbejde til regeringskonferencen om ØMU. Komitéen har bidraget med udkast til traktatens monetære bestemmelser, herunder udkast til statut for såvel EMI som ESCB. Både protokollen om EMI og om ESCB ligger tæt på Centralbankchefkomitéens oplæg.

Det Europæiske Monetære Institut, EMI, oprettes ved anden fases begyndelse den 1. januar 1994 og erstatter Centralbankchefkomitéen samt Den Europæiske Fond for Monetært Samarbejde, EFMS.

De pengepolitiske beslutninger forbliver et nationalt anliggende i anden fase, og den pengepolitiske koordinering skal i princippet videreføres på samme grundlag, som Centralbankchefkomitéen arbejder efter i dag.

EMI's ledelse, EMI-rådet, vil bestå af de nationale centralbankchefer samt en formand, der udpeges af stats- og regeringscheferne efter indstilling fra centralbankcheferne. Formanden ansættes for en tre-årig periode og skal varetage den daglige ledelse af EMI.

Der er endnu ikke truffet beslutning om EMI's beliggenhed, men stats- og regeringscheferne skal have afgjort spørgsmålet inden udgangen af 1992.

I forhold til Centralbankchefkomitéens nuværende opgaver vil det væsentligste nye være, at EMI skal sørge for den tekniske forberedelse af ESCB og dermed for udformningen af de praktiske rammer for den fælles monetære politik i tredje fase. Disse rammer skal ligge klar senest ved udgangen af 1996, men vil først blive endeligt vedtaget i forbindelse med, at ESCB træder i funktion.

Derudover vil EMI få mulighed for at forvalte valutareserver på vegne af de medlemslande, som måtte ønske det. Det vil imidlertid være en forudsætning, at EMI's operationer på valutamarkedet hverken strider imod penge- og valutakurspolitikken i de øvrige medlemslande eller valutakurssamarbejdet inden for EMS.

EMI skal en gang om året udarbejde en rapport til ECOFIN om forløbet af forberedel-

Rammer for det monetære samarbejde

- 1964: EF's komité af centralbankchefer oprettes. Komitéen drøfter jævnligt penge- og valutakurspolitiske spørgsmål af fælles interesse.
- 1972: Det valutariske „slangesamarbejde” indledes.
- 1973: Den Europæiske Fond for Monetært Samarbejde, EFMS, oprettes som led i slangesamarbejdet.
- 1979: EMS-samarbejdet træder i kraft.
- 1990: Som led i første fase af ØMU udvides mandatet for Centralbankchefkomitéen, og samarbejdet styrkes med øget vægt på samordning af pengepolitikken.
- 1994: Centralbankchefkomitéen opløses og Det Europæiske Monetære Institut, EMI, oprettes.
- EMI viderefører Centralbankchefkomitéens arbejde og forbereder grundlaget for den fælles monetære politik i tredje fase.
- Ingen afgivelse af national beslutningskompetence.
- EMI's ledelse består af centralbankcheferne og en formand udpeget af stats- og regeringscheferne.
- Senest medio 1998: Det Europæiske System af Centralbanker, ESCB, der består af de nationale centralbanker og Den Europæiske Centralbank, ECB, oprettes. Samtidig nedlægges EMI.
- Senest 1999: ESCB træder i funktion med en fælles penge- og valutakurspolitik for de lande, der deltager fuldt ud i tredje fase. Hermed afgives den nationale beslutningskompetence vedrørende den monetære politik.
- Ledelsen udgøres af ECB's Styrelsesråd, der består af de deltagende landes centralbankchefer og en direktion på 4-6 medlemmer. Direktionen udpeges af stats- og regeringscheferne, og direktionsformanden bliver formand for Styrelsesrådet. Styrelsesrådet træffer beslutning om den fælles monetære politik.
- Hvis ikke alle lande er med, oprettes desuden et Generelt Råd bestående af alle medlemslandenes centralbankchefer og Styrelsesrådets formand og viceformand. Det Generelle Råd drøfter monetære spørgsmål af fælles interesse.
- Hovedprincipper for ESCB's virke:
- Prisstabilitet som hovedmålsætning.
- Uafhængighed.
- Fælles beslutning, men så vidt muligt decentral udførelse.
- En person, én stemme.
- Markedsorienteret pengepolitik.

serne til tredje fase. Rapporten skal indeholde en vurdering af den økonomiske konvergens i Fællesskabet og gøre status over arbejdet med forberedelserne til den fælles monetære politik, herunder om den tilpasning af medlemslandenes centralbanklove, der kræves forud for oprettelsen af ESCB. Disse rapporter skal indgå i grundlaget for overvejelserne om overgangen til tredje fase.

Det Europæiske System af Centralbanker, ESCB, oprettes straks efter, at der er truffet beslutning om at overgå til tredje fase og senest den 1. juli 1998.

ESCB vil bestå af de deltagende medlemslandes centralbanker og en central institution, Den Europæiske Centralbank, ECB. Som for EMI's vedkommende skal beslutning om ECB's beliggenhed træffes af stats- og regeringscheferne inden udgangen af 1992.

ECB's ledelse vil udgøres af et Styrelsesråd og en Direktion. Styrelsesrådet skal bestå af de deltagende landes centralbankchefer og 4-6 direktionsmedlemmer afhængig af, hvor mange lande der deltager i tredje fase. Styrelsesrådet skal stå for Fællesskabets monetære politik, herunder træffe beslutninger om pengepolitiske målsætninger og renteændringer. Hvert medlem af Styrelsesrådet har én stemme, og beslutninger træffes med simpelt flertal. I tilfælde af stemmelighed bliver formandens stemme udslagsgivende. Den praktiske gennemførelse af den monetære politik skal så vidt muligt ske decentralt gennem de nationale centralbanker i overensstemmelse med det såkaldte subsidiaritets- eller nærhedsprincip. Dette princip indebærer, at Fællesskabet kun skal træde ind, hvis en fælles indsats formodes at give en bedre opfyldelse af målsætningerne, end hvis medlemslandene handler hver for sig.

Direktionen skal varetage den daglige ledelse af ECB, og direktionsformanden bliver formand for Styrelsesrådet.

Medlemslande, som ikke deltager i tredje fase, får ikke indflydelse på den fælles penge- og valutakurspolitik og vil ikke blive repræsenteret i Styrelsesrådet. Som forum for drøftelse af monetære spørgsmål af fælles interesse for deltagende og ikke-deltagende lande, herunder en eventuel videreførelse af et valutakurssamarbejde inden for Fællesskabet, oprettes et såkaldt Generelt Råd bestående af samtlige medlemslandes centralbankchefer samt formanden og næstformanden for Styrelsesrådet. Formanden for Styrelsesrådet bliver også formand for Det Generelle Råd.

Centralbanksystemet skal have prisstabilitet som sit primære mål. Ved tilrettelæggelsen af den monetære politik skal ESCB samtidig understøtte målsætningerne for den øvrige økonomiske politik i det omfang, det kan ske uden at bringe prisstabiliteten i fare.

Herudover er princippet om ESCB's uafhængighed et afgørende træk. Medlemmerne af Centralbanksystemets kompetente organer og dets institutioner må ikke være underlagt eller søge politiske instruktioner under udførelsen af deres opgaver. Kravet om uafhængighed af såvel medlemslandenes regeringer som Kommissionen er også kommet til udtryk i bestemmelserne om udnævnelsesprocedurer og -kriterier. Stats- og regeringscheferne udpeger medlemmerne af ECB's Direktion og skal lægge vægt på personernes professionelle kompetence. Direktionsmedlemmerne udpeges for otte år uden mulighed for forlængelse. De nationale centralbankchefer skal udnævnes efter samme kriterier for egnethed, men udnævnelsen vil være et rent nationalt anliggende og skal gælde for mindst fem år.

Som modvægt til uafhængighedsprincippet er der bestemmelser, som skal sikre indse-

ende med centralbanksystemets funktion. ESCB bliver således forpligtet til regelmæssigt at informere om sin virksomhed, herunder ved høringer i Europa-Parlamentet og ved udsendelse af en årsberetning. Formanden for ECOFIN og et medlem af Kommissionen vil have mulighed for at deltage i Styrelsesrådets møder. De vil ikke have stemmeret, men ECOFIN-formanden kan fremsætte forslag til drøftelse i Styrelsesrådet.

I forbindelse med ESCB's oprettelse vil ECB blive udstyret med en grundkapital på 5 mia.ECU. Desuden skal medlemslandenes centralbanker tilsammen overføre op til 50 mia.ECU i valutareserver til ECB. Valutareserverne skal indbetales i tredjelands valutaer. De nationale centralbankers indskud af grundkapital og valutareserver beregnes ud fra medlemslandenes andel af Fællesskabets samlede folketal og BNP. Samme kriterier anvendes ved fordelingen af det fælles overskud. Beslutninger om finansielle spørgsmål – såsom kapitaludvidelser og disponering af overskuddet – træffes på et vægtet stemmegrundlag med kvalificeret flertal. I disse spørgsmål vil alene de nationale centralbankchefer have stemmeret.

Den fælles valutakurspolitik over for tredjelande skal samordnes med pengepolitikken for at undgå, at den monetære stabilitet undergraves. De politiske myndigheder fastlægger valutakurssystem og eventuelle centralkurser i forhold til tredjelande, mens den daglige administration overlades til ESCB. Hermed får ESCB en udstrakt kompetence på det valutapolitiske område i forhold til de politiske myndigheder og får mulighed for at se bort fra politiske ønsker om interventioner på valutamarkedene, hvis de skønnes at stride imod centralbanksystemets målsætning om opretholdelse af prisstabilitet.

Ud over gennemførelsen af den fælles penge- og valutakurspolitik vil ESCB få rådgivende funktioner bl.a. i forbindelse med lovgivning på det monetære og finansielle område samt ved tilsyn med finansielle institutioner. ESCB vil dog ikke få udøvende tilsynsfunktioner, medmindre ECOFIN træffer beslutning herom med enstemmighed efter samstemmende udtalelse fra Europa-Parlamentet. I de fleste medlemslande ligger tilsynet med pengeinstitutter mv. i forvejen hos centralbankerne.

Den fælles mønt

Den nuværende ECU indførtes i forbindelse med oprettelsen af EMS i 1979. Den er en kurv-valuta, som består af EF-landenes valutaer.

Den officielle ECU benyttes bl.a. ved afregning af interventionsmellemværender mellem EF-landenes centralbanker. Den private ECU anvendes navnlig i valuta- og obligationsmarkederne og kun i meget begrænset omfang ved handel med varer og tjenester.

Den nye fælles valuta, ECU, skal erstatte de nationale valutaer og bliver en selvstændig valuta på lige fod med andre valutaer. Med undtagelse af navnet vil den fælles valuta imidlertid ikke have fællestræk med den eksisterende kurv-ECU.

ESCB skal bemyndige udstedelsen af ECU-sedler i Fællesskabet. Ved udstedelsen og udformningen af sedlerne skal eksisterende praksis så vidt muligt respekteres. Herudover er der ingen specifikke bestemmelser om sedlernes udseende. Det må imidlertid forventes, at der vil være grænser for, hvor forskellige sedler udstedt i de respektive medlemslande kan være.

Mens udstedelsen af sedler underlægges ESCB, vil udstedelsen af mønter forblive et nationalt anliggende, men som konsekvens af ESCB's pengepolitiske kompetence skal møntomløbet størrelse godkendes af ECB. Også for ECU-mønterne kan der blive tale

om harmonisering af udformningen. ECOFIN kan, hvis det er nødvendigt ud fra hensynet til en smidig møntcirkulation i Fællesskabet, træffe foranstaltninger med henblik på at harmonisere såvel mønternes pålydende som den tekniske udformning.

Konsekvenser for den økonomiske politik i Danmark

Gennemførelsen af den økonomiske og monetære union skal sikre, at linjen med en stabilitetsorienteret økonomisk politik og udvikling i Fællesskabet fastholdes og udbygges.

Medlemslandene skal holde styr på deres finanspolitik, og disciplinen overvåges på fællesskabsplan ud fra fastlagte grænser for det offentlige underskud og den offentlige gæld. Der skal føres en fælles pengepolitik, som skal varetages af et fælles centralbanksystem, der har prisstabilitet som hovedmålsætning, og som skal være politisk uafhængigt. Også valutakurspolitikken bliver fælles og skal føres med sigte på prisstabilitet.

Dansk deltagelse i den økonomiske og monetære union vil ikke betyde noget større brud med de senere års økonomiske politik.

Finanspolitikken opfylder de betingelser, der skal gælde i ØMU, herunder også forbuddet mod monetær finansiering, som skal træde i kraft fra anden fase, og som harmonerer med det mangeårige danske princip om, at statsunderskud finansieres ved salg af statspapirer på markedsvilkår.

Danmark har deltaget i EF's valutakurssamarbejde fra starten, og siden efteråret 1982 har det været en klar politik at fastholde kronens værdi i EMS. Fastkurspolitikken har i praksis indebåret, at prisstabilitet prioriteres højt ved udformningen af pengepolitikken.

I takt med den gradvise afvikling af kapitalrestriktionerne er pengepolitikken i stigende grad blevet ført på et markedsorienteret grundlag.

Fastkurspolitikken og de frie kapitalbevægelser betyder, at råderummet for en selvstændig dansk rente- og likviditetspolitik er stærkt begrænset, så mulighederne for at påvirke produktion og beskæftigelse gennem pengepolitikken må afpasses hensynet til fastkurspolitikken.

Den monetære politik er traditionelt blevet ført i kontakt mellem regeringen og Nationalbanken, men den pengepolitiske kompetence ligger hos Nationalbankens direktion, som under hensyntagen til fastkurspolitikken i EMS og udviklingen i den indenlandske økonomi fastlægger de pengepolitiske rammer, herunder rentesatserne over for pengeinstitutterne.

Sammen med den øvrige økonomiske politik har fastkurspolitikken betydet, at pristigningerne er blevet bragt ned på et internationalt set meget lavt niveau, og at renteforskellen til de andre stabilitetsorienterede økonomier i EF, først og fremmest Tyskland, stort set er blevet elimineret.

Deltagelse i den økonomiske og monetære union med fælles penge- og valutakurspolitik vil betyde overdragelse af suverænitæt på disse områder. Overdragelsen vil imidlertid være mere formel end reel, da fastkurspolitikken indebærer, at pengepolitikken må indrettes efter udviklingen i de toneangivende EMS-lande. Overgang til deltagelse i den fælles pengepolitik må derfor vurderes som et forholdsvis begrænset skridt sammenlignet med den omlægning af den økonomiske politik, der allerede er gennemført.

Samtidig vil Nationalbanken få medindflydelse på den fælles monetære politik i stedet for som nu i meget vid udstrækning at skulle tilpasse sig de beslutninger, der træffes i de store lande, og som generelt gennemføres ud fra nationale hensyn.

I forbindelse med etableringen af centralbanksystemet skal de nationale centralbanklove bringes i overensstemmelse med ESCB-statuttens bestemmelser.

Ved tilpasning af nationalbankloven, der er fra 1936, skal princippet om uafhængighed og hovedmålsætningen om prisstabilitet fremgå direkte af loven. Der vil også blive tale om andre ændringer, herunder i de pengepolitiske instrumenter og de organisatoriske forhold.

Da de økonomiske fordele ved etablering af en økonomisk og monetær union i det væsentlige allerede er realiseret for Danmarks vedkommende, vil overgang til tredje fase i første række sikre, at de positive resultater, der har fulgt den gradvise sammensvejsning til de øvrige europæiske økonomier med en stabilitetsorienteret økonomisk-politisk linje, kan fastholdes.

For den monetære politik vil realitetsændringen være, at der overdrages formel kompetence og opnås reel medindflydelse.

Den økonomiske udvikling

International økonomi

I *OECD-landene* satte et tilbageslag ind i andet halvår 1990 efter en meget lang opgangsperiode. Nedgangen forstærkedes af usikkerheden og den kraftige stigning i oliepriserne i forbindelse med krisen i Den Persiske Golf.

Efter Golf-krigens afslutning og olieprisernes fald var det forventningen, at den økonomiske aktivitet gradvis ville tage til i resten af året.

Det private forbrug blev imidlertid svagere end ventet, og opgangen udeblev. Væksten i OECD-området i andet halvår 1991 var ligesom i første halvår ganske beskeden, jf. figur 1. Tendensen til faldende produktion i de hårdest ramte lande ophørte stort set i løbet af året, men samtidig aftog væksten i de lande, der hidtil havde været forholdsvis uberørte af den internationale afmatning. Produktionen i OECD-området under ét voksede således kun 1 pct. i 1991 – den laveste vækstrate siden 1982 – mod 2½ pct. i 1990. I en årrække faldt arbejdsløsheden jævnt, men vendte med den lavere økonomiske vækst til en markant opgang.

Tilbageslaget var særlig kraftigt i USA og England. Her over sommeren var der tegn på bedring i begge lande, men fremgangen ophørte i løbet af efteråret. Produktionen faldt med ½ pct. i USA og 2 pct. i England, især som følge af nedgang i den indenlandske efterspørgsel.

Japan havde den højeste vækst blandt OECD-landene, 4½ pct., men konjunkturerne svækkedes gennem året.

I Tyskland prægedes udviklingen fortsat af genforeningen. Produktionen i den vestlige del af landet steg med godt 3 pct., trukket af høj investeringsvækst og stigende efterspørgsel fra de nye østlige delstater. Der var imidlertid en betydelig opbremsning i andet halvår, til dels som følge af skatteforhøjelser fra juli som bidrag til finansiering af de store udgifter ved genforeningen. I det tidligere Østtyskland førte omstillingsprocessen til yderligere tilbagegang i produktionen og stigende arbejdsløshed. I 1992 ventes udviklingen at begynde at vende.

Den stærke vækst i den tyske efterspørgsel mildnede især i nabolandene virkningerne af den generelle internationale afmatning.

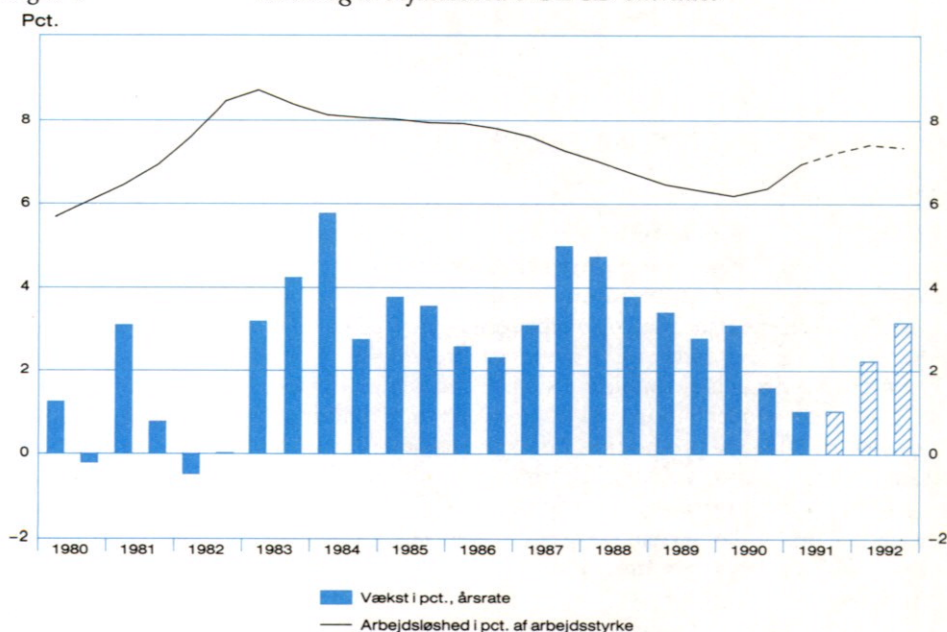
Blandt de nordiske lande blev Finland ramt af en særlig dyb tilbagegang i 1991. Produktionen faldt med godt 5 pct. som følge af sammenbrud i samhandelen med det tidligere Sovjetunionen og kraftigt stigende omkostninger i de foregående år. Udviklingen førte til, at den finske mark blev devalueret med godt 12 pct. i november. I Sverige faldt produktionen også, mens Norge havde nulvækst, når der ses bort fra oliesektoren.

Den svage aktivitetsudvikling og faldet i oliepriserne lagde en dæmper på pris- og lønudviklingen i de fleste OECD-lande. De senere års tendens til stigende inflation i OECD-området under ét blev således brudt i 1991. I USA faldt prisstigningstakten fra 5 pct. året før til 4 pct., og der var også nedgang i England, men i Japan en lille opgang til 2½-3 pct.

I den vestlige del af Tyskland steg lønningerne noget stærkere end tidligere efter flere år med faldende arbejdsløshed og høj kapacitetsudnyttelse. Lønudviklingen førte sammen

Figur 1

Vækst og arbejdsløshed i OECD-området

Kilde: OECD, Economic Outlook, december 1991. Halvårlige data.

Anm.: Stiplet linje og skraverede søjler prognose.

med afgiftsforhøjelser midt på året til stigende inflation. Væksten i forbrugerpriserne steg fra $2\frac{1}{2}$ pct. året før til $3\frac{1}{2}$ pct. I de øvrige EMS-lande under ét aftog prisstigningerne lidt, og mod slutningen af året var forskellen til Tyskland indsnævret til omkring $\frac{1}{2}$ pct., det laveste siden starten på EMS i 1979.

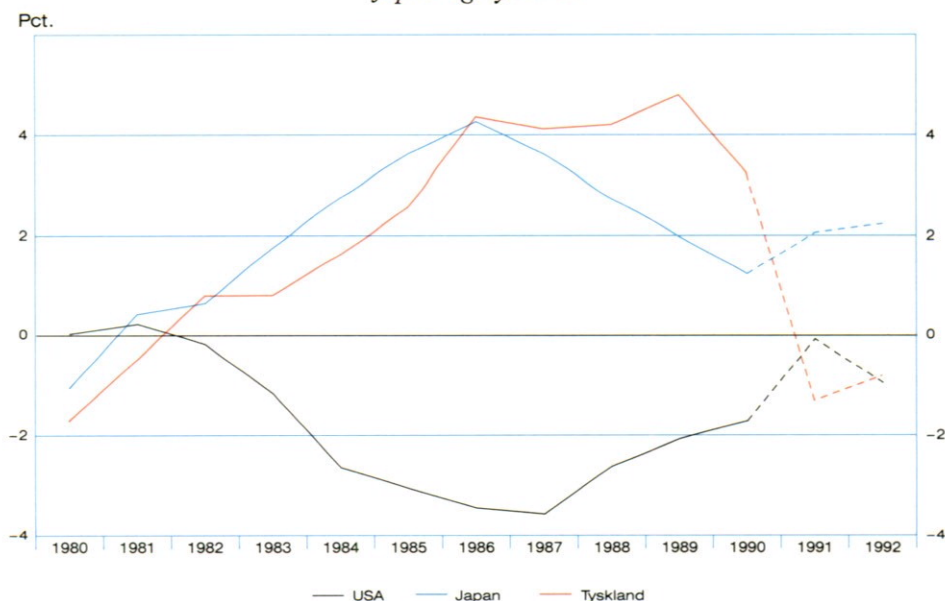
For at styrke konjunkturudviklingen nedsatte den amerikanske centralbank renten gentagne gange i 1991. Nedsættelserne blev delvis fulgt af Japan. I Tyskland gav budgetunderskuddet, opgangen i inflationen og det stramme arbejdsmarked anledning til bekymring. Forbundsbanken hævdede derfor i flere omgange de officielle rentesatser, men stigningen i markedssatserne var begrænset. De EMS-lande, som i forvejen havde en rente nær det tyske niveau, måtte følge Tyskland trods landenes svagere konjunktursituation. Den høje engelske rente kunne nedbringes betydeligt.

Frem til midten af 1980'erne udviklede der sig store uligevægte på betalingsbalancens løbende poster i de tre store industrilande USA, Japan og Tyskland. Siden 1987 er ubalancerne blevet mindre, og denne udvikling fortsatte i 1991, jf. figur 2. Det traditionelt store tyske overskud vendte til underskud, især som følge af høj vækst i importen efter genforeningen. Det japanske overskud steg, men var – målt i pct. af den samlede produktion – betydeligt lavere end tidligere. Nedgangen i det amerikanske underskud fortsatte som følge af den svage udvikling i den indenlandske efterspørgsel samt store engangsoverførsler fra alliancepartnere som bidrag til dækning af USA's udgifter ved Golf-krigen. I 1992 imødeses derfor en mindre forværring af den amerikanske betalingsbalance.

De internationale konjunkturer ventes kun at forbedres langsomt i 1992. Efterspørgs-

Figur 2

*Betalingsbalancens løbende poster i USA,
Japan og Tyskland*

Kilde: OECD, Economic Outlook, december 1991.

Anm.: Procent af BNI. Stiplede linjer prognose.

len i de toneangivende industrilande, som er af afgørende betydning for aktivitetsudviklingen i OECD-området, var mat ved indgangen til året og ventes kun gradvis at tiltage.

I Østeuropa fortsatte omstillingen til markedsøkonomi. Landene har i første række ophævet det planøkonomiske systems administrativt fastlagte priser. Det har indebåret en kraftig opgang i priserne. For at undgå en spiral af pris- og lønstigninger er liberaliseringerne søgt kombineret med en stram økonomisk politik.

Det skønnes, om end med mange forbehold, at de østeuropæiske lande i gennemsnit har haft en nedgang i produktionen på 15-20 pct. fra 1989 til 1991. Faldet har været mindst i Ungarn og Tjekkosllovakiet, som sammen med Polen er kommet længst med strukturelle reformer.

Der er store forskelle fra land til land, men også fællestræk. Planøkonomierne havde meget store produktionsenheder, som med systemets sammenbrud ofte så store dele af deres afsætning forsvinde. Selv om reformerne har ført til en betydelig ny aktivitet, tager tilpasningen af produktionsstrukturen tid, så den samlede produktion faldt. Det har medført stor arbejdsløshed, og beskæftigelsen er næppe tilpasset fuldt ud. Udenrigshandelen præges af opløsningen af det tidligere overmåde specialiserede system for handel mellem COMECON-landene. Det er til dels afløst af byttehandel baseret på verdensmarkedspriser.

Landene har i betydelig grad evnet at omstille handelen i retning af de vestlige markeder med en pæn vækst i både eksport og import, men fra et lavt udgangsniveau.

Efter de fleste vurderinger vil faldet i produktionen blive mindre i 1992, og prisstigningerne afdæmpes, men usikkerheden om såvel den økonomiske som den politiske udvikling er stor.

Sovjetunionens opløsning bevirker, at ikke blot den fremtidige økonomiske udvikling, men også forløbet i 1991 er uoverskueligt og vanskeligt at belyse. Produktionen skønnes at være faldet med 10-15 pct. i 1991. Der opstod hurtigt en betydelig arbejdsløshed og en voldsom inflation, især som følge af helt utilstrækkelig finansiering af de stigende offentlige udgifter og udstrakt långivning til underskudsvirksomheder.

Eksporten til de vestlige lande øgedes, mens importen stagnerede, til dels som følge af usikkerhed om importørernes betalingsevne. Et mindre underskud på betalingsbalancens løbende poster ser ud til at være afløst af ligevægt i 1991.

Udviklingslandene var påvirket af den lavere vækst i industrilandene og en vis forringelse af bytteforholdet.

I Asien og flere latinamerikanske lande blev det modvirket af en stigende indenlandsk efterspørgsel og vidtgående reformer, mens situationen forværredes yderligere i Afrika som følge af tørke og fødevarerangel. I Mellemøsten rantes flere lande hårdt af krisen og krigen i Den Persiske Golf.

Gældssituationen viste tegn på en svag forbedring med stigende tillid til visse af de gældstyngede lande, især i Latinamerika. Dette kom til udtryk i et opsving i investeringerne fra industrilandene, tilbagevenden af flugtkapital og for enkelte landes vedkommende fornyet mulighed for låntagning på kapitalmarkederne. Baggrunden har været iværksættelse af gennemgribende reformer som i bl.a. Mexico, Chile, Venezuela og senest Argentina.

Dansk økonomi

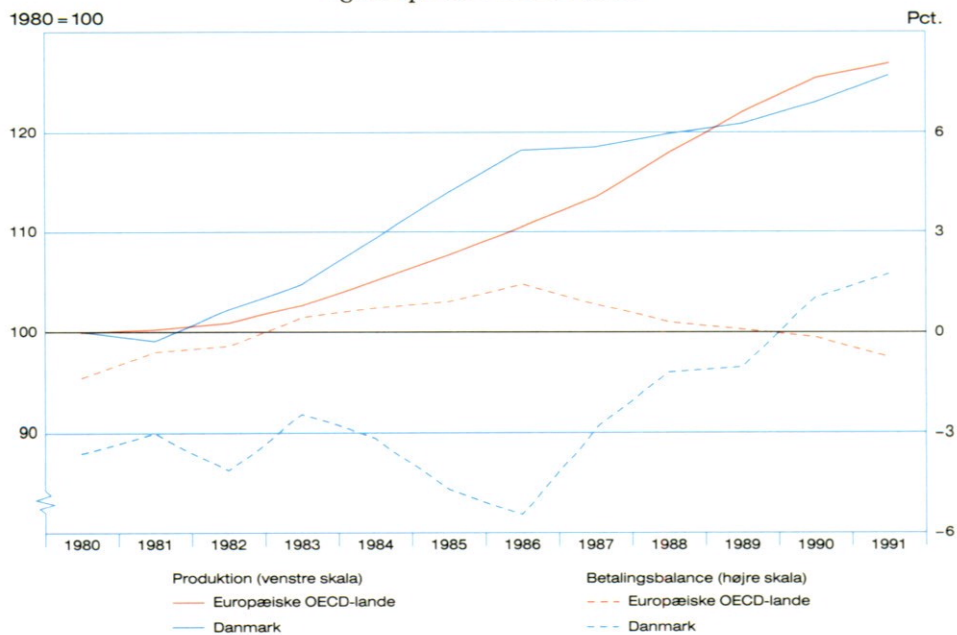
Mens den økonomiske vækst i de andre vesteuropæiske lande i 1991 dæmpedes betydeligt til godt 1 pct., blev væksten i Danmark ca. 1½ pct. og dermed omtrent som i 1990. Siden 1982 har der været en tendens til, at udviklingen i Danmark så at sige løber modsat af det øvrige Vesteuropa. Den danske vækst var først langt kraftigere, senere betydeligt lavere end i de andre lande. Nu kan der igen anes et positionsskifte.

I perioden fra 1980 til nu i sin helhed er produktionen i Danmark ret nøjagtigt vokset som i de andre europæiske OECD-lande under ét, jf. figur 3. De betydelige forbedringer med hensyn til betalingsbalance og inflation er således ikke opnået på bekostning af en lavere økonomisk aktivitet end i lande, vi kan sammenligne os med, men er udtryk for en reel forbedring af de økonomiske balanceproblemer. Gennem en forbedret konkurrenceevne har det været muligt at øge eksporten langt kraftigere, end det har været tilfældet i de fleste andre lande. Den øgede eksport har produktionsmæssigt opvejet, at forbruget i de fleste af årene har udviklet sig svagt, da der har været en både betragtelig og nødvendig styrkelse af opsparing.

Arbejdsløsheden er steget, og udviklingen kan derfor ikke betegnes som tilfredsstillende. Fastholdes forbedringerne med hensyn til inflation og betalingsbalance, vil der imidlertid være et solidt fundament for en mærkbart lavere arbejdsløshed.

Efter et hastigt fald i inflationen i begyndelsen af 1990 har væksten i forbrugerpriserne, som det fremgår af figur 4, svinget omkring 2½ pct. afhængigt af især energipriserne. For

Figur 3 *Produktion og betalingsbalance i Danmark og europæiske OECD-lande*

Anm.: Som produktionsmål er anvendt BNP i faste priser. Betalingsbalance som andel af BNP.

Figur 4 *Stigning i forbrugerpriserne i EMS-landene*

Anm.: År-til-år stigning. Øvrige EMS-lande er sammenvejet med BNP-vægte.

Tabel 2

Betalingsbalancens løbende poster

	1989	1990	1991
	Milliarder kroner		
Varehandel	17,6	30,0	31,0
Tjenester			
Rejser	- 4,5	- 2,2	0,6
Øvrige tjenester	11,4	14,2	19,9
Renter, udbytter og lign.	- 31,6	- 33,5	- 34,1
Øvrige løbende poster	- 1,0	- 0,4	- 3,2
I alt	- 8,1	8,1	14,2

1991 som helhed steg forbrugerpriserne med 2,4 pct., mens nettoprisindekset, der er renset for prisvirkningen af indirekte afgifter, steg 2,6 pct. I Tyskland har prisstigningerne været for opadgående, til dels som følge af højere indirekte afgifter, mens væksten i de øvrige lande, som deltager i det europæiske valutakurssamarbejde i EMS, aftog svagt gennem det meste af året til et niveau i overkanten af det tyske.

Den gunstige danske inflationsudvikling afspejler især to forhold. For det første har de danske lønstigninger været noget lavere end i udlandet, ca. 4½ pct. mod godt 6 pct., som resultat af et moderat forløb af overenskomstforhandlingerne i foråret 1991 og en behersket lønglidning. For det andet har produktivitetstigningerne i de senere år været en del større end i udlandet med deraf følgende afdæmpet udvikling i lønomkostningerne pr. produceret enhed.

I 1991 steg reallønnen pr. time således med 2 pct. Det er langt mere end gennemsnittet for 1980'erne på ½ pct. og viser, at lave lønstigninger ikke står i modsætning til fremgang i reallønnen.

Den høje vækst i produktiviteten var hovedårsagen til, at beskæftigelsen faldt, og arbejdsløsheden steg stærkt i årets løb til knap 11 pct. Høje produktivitetstigninger styrker konkurrenceevnen og er en forudsætning for velstanden i samfundet, men fører til øget arbejdsløshed, indtil den stærkere økonomiske vækst kommer.

Det private forbrug steg godt 1 pct. mod knap ½ pct. i 1990. Det er noget mindre, end de disponible realindkomster voksede. Den andel af de disponible indkomster, som spares op, steg således yderligere. Der er tegn på en stabilisering hos husholdningerne, mens opsparingen i aktieselskaber mv. i form af ikke-udbetalte overskud fortsat ser ud til at øges betragteligt.

Tilbagegangen i bolig- og erhvervsbyggeriet fortsatte. De øvrige erhvervsmæssige investeringer var nogenlunde uændrede på et forholdsvis højt niveau.

Underskuddet på de samlede offentlige budgetter steg til 15 mia.kr. eller næsten 2 pct. af BNP. Der har været et fortsat fald i det offentlige forbrug ved et nogenlunde uændret skatte- og afgiftstryk, men budgetforbedringen som følge heraf er mere end opvejet af vækst i renteudgifterne og indkomstoverførslerne til husholdningerne. Ikke mindst arbejdsløshedsdagpengene steg på grund af den stigende ledighed. Underskuddet på statens finanser var 39 mia.kr. mod 23 mia.kr. i 1990.

Opgjort i faste priser steg den samlede indenlandske efterspørgsel med ½ pct. mod et tilsvarende fald i 1990. Importen steg 4½ pct., men alligevel synes hjemmemarkedsande-

Tabel 3

Udlandsgælden

	Ultimo 1991			Ultimo 1990
	Tilgodehavender	Gæld	Nettogæld	Nettogæld
	Milliarder kroner			
Nationalbanken	49	4	- 45	- 63
Offentlig sektor	31	311	280	261
Pengeinstitutter	291	282	- 9	2
Privat ikke-banksektor	268	306	38	82
I alt	639	903	264	282
Offentlig sektor:				
Obligationer udstedt i Danmark	•	118	118	72
Øvrige aktiver/passiver	31	193	162	189
Privat ikke-banksektor:				
Obligationer mv.	48	23	- 25	1
Aktier	37	8	- 29	- 20
Øvrige aktiver/passiver	183	275	92	101

Anm.: Der henvises til anmærkning til tabel 34 i tillægget.

lene nogenlunde at være fastholdt i 1991, da faldet i bygningsinvesteringerne og i det offentlige forbrug har ændret strukturen i efterspørgslen i en mere importkrævende retning.

Trods den kraftige afdæmpning i væksten på eksportmarkederne steg den eksporterede mængde industrivarer med 6 pct. eller det samme som året før. Eksportørernes markedsandele voksede således mærkbart. Som det er mere udførligt omtalt i Kvartalsoversigten fra november 1991, side 7-11, er markedsandelene øget på næsten alle markeder. Også eksporten af landbrugsvarer voksede betydeligt, så den samlede eksportfremgang mere end opvejede stigningen i importen. Trods en forværring af handelen med skibe og fly på 1½ mia.kr. steg overskuddet på handelsbalancen med 1 mia.kr., jf. tabel 2.

Den hastige forbedring af tjenesteposterne på betalingsbalancen fortsatte. Udviklingen blev domineret af øgede indtægter fra skibsfart, men der var også et tydeligt omsving i turismen. Ud over den egentlige turisme indgår bl.a. også grænsehandel, uden muligheder for at foretage en solidt funderet opdeling. Andre informationer tyder imidlertid på, at nedsættelsen eller bortfaldet af punktafgifter på nogle af slagvarerne i grænsehandelen har haft en ganske stor effekt.

De tilbageværende løbende poster på betalingsbalancen blev forringet med 3½ mia.kr., især som følge af en stigning i de ensidige overførsler til udlandet.

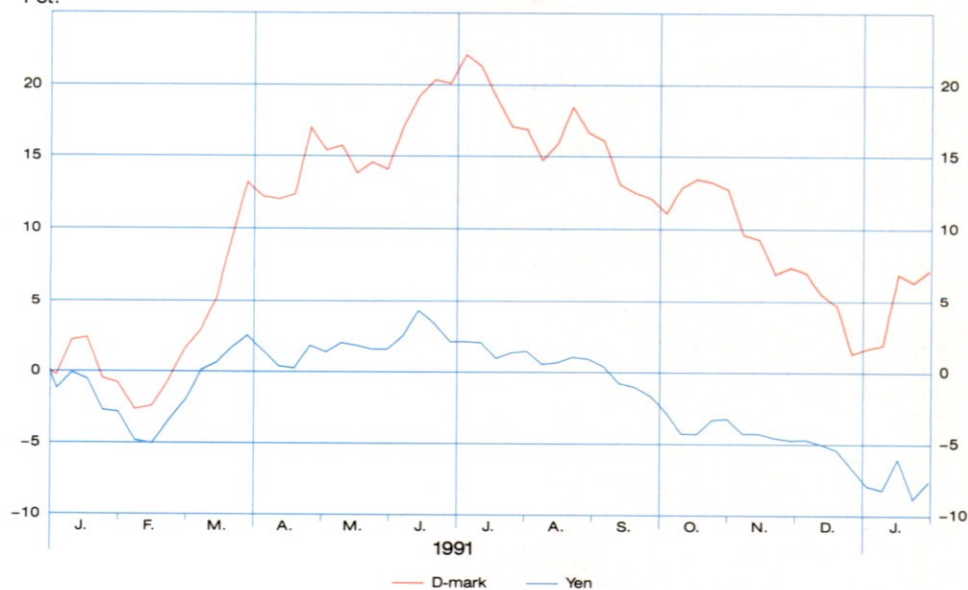
Overskuddet på de løbende poster kan herefter opgøres til 14 mia.kr., eller 1,7 pct. af BNP, mod 8 mia.kr. i 1990.

Størrelsen af den danske nettogæld til udlandet er først og fremmest bestemt af udviklingen på betalingsbalancen, men også af kursreguleringer som følge af forskydninger i kurserne på valuta og værdipapirer. I 1991 har kursreguleringer mindsket gælden med 4 mia.kr., så nettogælden til udlandet i alt gik ned med 18 mia.kr. til 264 mia.kr. eller 32 pct. af BNP. Fra midten af 1970'erne til midten af 1980'erne steg udlandsgælden hastigt fra 12 pct. til 40 pct. af BNP, men har fra 1989 været vigende. En specifikation af udlandsgælden fremgår af tabel 3.

Figur 5

Valutakursudviklingen

Pct.

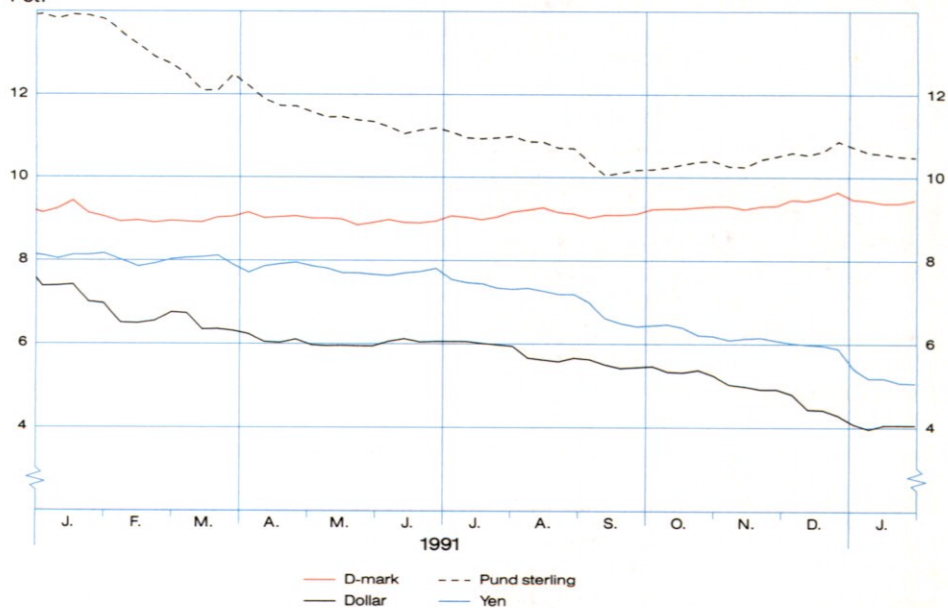

Anm.: Figuren viser, hvor mange procent dollaren er ændret over for D-mark og yen i forhold til ultimo 1990. Ugegen-
nemsnit.

Figur 6

3-måneders eurorentesatser for udvalgte valutaer

Pct.

Anm.: Ugegenemsnit af indlånssatser i interbank-markedet.

Som nævnt er produktionen gennem de senere år i stigende grad blevet rettet mod udlandet, mens den hjemlige efterspørgsel har været nogenlunde konstant eller vigende. Virksomheder, som i overvejende grad sælger deres produktion på hjemmemarkedet, har derfor generelt haft betydelige problemer med et stort antal konkurser til følge. Mange virksomheder har haft en faldende afsætning og en større rentebyrde end ventet, fordi bindingerne til renteutviklingen i udlandet har medført, at rentefaldet har været mindre end faldet i inflationen. For eksportvirksomhederne har der ikke været et tilsvarende generelt problem ved overgangen til lavere inflation, idet den særligt lave danske inflation indebærer en øget styrke i den internationale konkurrence og dermed en større afsætning.

I 1992 er der udsigt til, at opgangen i det private forbrug bliver en del stærkere end sidste år, og dermed er en bedring i situationen i en række erhverv i vente. I eksporterhvervene synes den gunstige udvikling at kunne fortsætte ved en fastholdt moderat omkostningsudvikling. Det vil indebære, at den økonomiske vækst bliver lidt større og trækker i retning af en bedre udvikling i beskæftigelsen uden at sætte de opnåede gevinster med hensyn til betalingsbalance og inflation over styr.

Valutakursudviklingen

Ved udgangen af 1991 var kursforholdet mellem dollar og D-mark omtrent som ved årets begyndelse, men over for yen var dollaren blevet svækket med 7 pct. Som det fremgår af figur 5, har dollarens værdi dog svinget ganske betydeligt i årets løb. Det gælder især i forhold til D-mark, mens kursen i forhold til yen har varieret noget mindre.

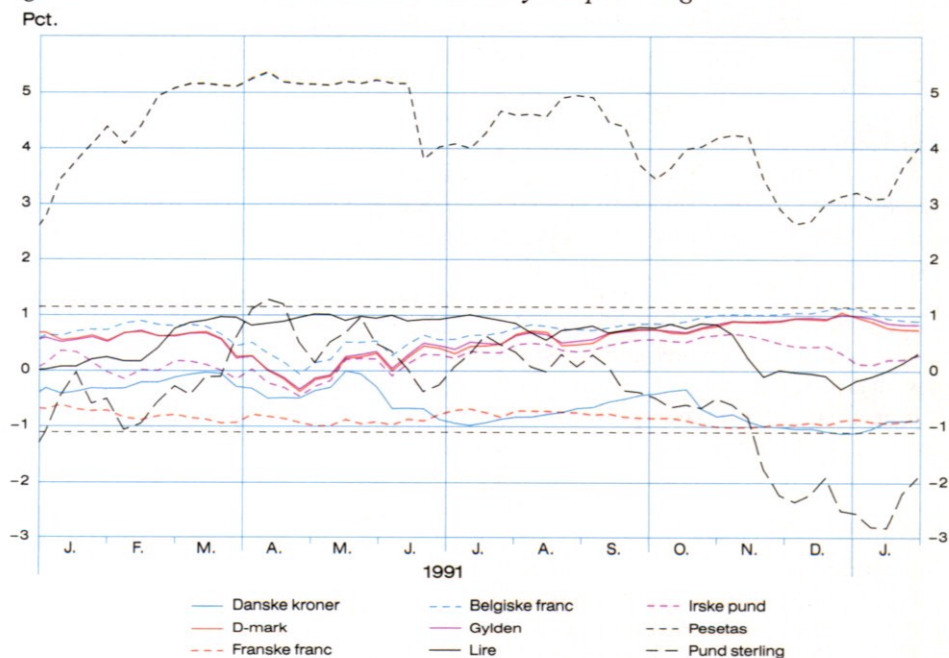
I begyndelsen af februar kom dollaren ned på et historisk lavt niveau i forhold til D-mark, men styrkedes herefter omkring 25 pct. frem til begyndelsen af juli for så i løbet af andet halvår at falde tilbage til niveauet ved årets begyndelse.

Der kan ikke gives en simpel forklaring på dette forløb på baggrund af udviklingen i rentesatser, inflation og vækst.

I løbet af 1991 blev pengemarkedsrenten i Tyskland hævet lidt til et niveau på $9\frac{1}{2}$ pct., mens renten i USA omtrent blev halveret til godt 4 pct., og der var også kraftigt fald i renten i Japan, jf. figur 6. Renteudviklingen skulle således tilsige en styrkelse af D-mark, men rentens betydning blev opvejet af andre forhold. Det hører imidlertid med, at bevægelserne i de korte rentesatser kun havde et beskedent gennemslag på renterne på kapitalmarkederne. Renten på lange tyske statsobligationer faldt med 1 pct. til 8 pct. trods stigningen i de korte renter, mens renten på tilsvarende amerikanske papirer kun faldt lidt mere til knap 7 pct. Forholdet mellem korte og lange renter kan tages som udtryk for, at såvel den høje korte rente i Tyskland som den lave i USA opfattes som midlertidige fænomener. Med udbredte forventninger om på den ene side en opgang i den amerikanske økonomi og på den anden side en mere normal udvikling i Tyskland, når genforeringsprocessen kommer længere frem, mindskes betydningen for valutakurserne af det aktuelt meget store spænd mellem landenes korte renter.

Kursrelationerne mellem *EMS-valutaerne* har været præget af en stor tillid til de gældende pariteter. På den baggrund kunne en række centralbanker i 1991 fortsætte indsnævringen af rentespændet i forhold til det tyske pengemarked. Den svage vækst og aftagende inflation i en række af landene gjorde det ønskeligt at tilnærme renten mest muligt til den tyske.

Figur 7

EMS-valutaernes indbyrdes placering

Anm.: Figuren viser EMS-valutaernes placering i forhold til midten af de EMS-valutaer, der har udsvingsgrænser på 2¼ pct. Pund sterling og pesetas har udsvingsgrænser på 6 pct. Uge gennemsnit.

Indsnævringen medførte ikke større spændinger i EMS, men førte i størstedelen af året til, at D-mark, gylden og belgiske franc var placeret sammen i den øvre del af det snævre EMS-bånd, mens franske franc og i mindre udtalt grad kronen var placeret i den nedre del, jf. figur 7. Der var i perioder intervention til støtte for franske franc og lire. Mod slutningen af året blev det snævre bånd fuldt udnyttet, og Nationalbanken solgte i to dage før jul belgiske franc for et begrænset beløb til interventionskursen, uden at der var tale om pres mod kronen, som styrkedes efter årsskiftet.

Spanske pesetas og pund sterling deltager i EMS-samarbejdet med en udsvingsmargen på ± 6 pct. Pesetas var hele året placeret i den øvre del af det brede bånd. I forårmånederne førte den høje spanske rente til en betydelig styrkelse af pesetas, der ved flere lejligheder kom på interventionspunktet over for franske franc, som var den svageste valuta i det snævre bånd. Efter et fald i den spanske rente ophørte behovet for intervention.

Den engelske rente blev sænket ved flere lejligheder. Efter en styrkelse i begyndelsen af 1991 blev pundet gradvis svækket til en position i bunden af det brede bånd.

Norge, Sverige og Finland har nu alle knyttet deres valutaer til ECU. Der er i alle tilfælde tale om en ensidig national beslutning, som ikke indebærer forpligtelser for centralbankerne i EF. Norges Bank har som den eneste af de tre centralbanker etableret en kortfristet kreditfacilitet med EF-centralbankerne.

Svenske kroner blev knyttet til ECU med virkning fra den 17. maj. Centralkursen for

ECU blev fastsat svarende til centralkursen i det hidtidige indeks, og udsvingsgrænsen var uændret $\pm 1\frac{1}{2}$ pct. Tilknytningen til ECU øgede tilliden til den svenske fastkurspolitik, og renten faldt. Svenske kroner kom imidlertid under pres i forbindelse med devalueringen af finske mark i november. Riksbanken måtte intervenere og forhøjede pengemarkedsrenten kraftigt, men efterfølgende var tilbagestrømningen af valuta stærk, og renten blev gradvis nedsat. Sverige ansøgte om medlemskab af EF den 1. juli.

Finske mark blev knyttet til ECU med virkning fra den 7. juni. Centralkursen blev fastsat som markedskursen dagen før og udsvingsgrænsen til ± 3 pct. som for det tidligere valutakursindeks. Finske mark kom under stærkt pres i november med baggrund i den økonomiske krise og vedholdende rygter om devaluering. Den 14. november besluttede Finlands Bank at lade marken flyde og satte dagen efter centralkursen til markedskursen. Det indebar en devaluering af finske mark på 12,3 pct.

Norske kroner, der blev knyttet til ECU i 1990 med en udsvingsgrænse på $\pm 2,25$ pct., lå hele året meget tæt på centralkursen.

Valutakursforskydningerne i 1991 indebar, at indekset for den *effektive kronekurs* faldt i årets første del og derefter steg, men sluttede året 1 pct. under niveauet ved årets begyndelse.

Penge- og valutaforholdene

Penge- og valutapolitikken

Den gradvise formindskelse af forskellen mellem det danske og udenlandske renteniveau, som flere års stabilitetsorienteret økonomisk politik i Danmark har skabt baggrund for, er nu ved at være tilendebragt. Tilliden til EMS-pariteterne forstærkedes i 1991 i en sådan grad, at rentedannelsen på penge- og kapitalmarkederne i Danmark og de andre lavinflationslande i EMS allerede nu i vid udstrækning foregår, som det vil være tilfældet med en fælles valuta.

Den indsnævring af forskellen mellem obligationsrenterne i Danmark og Tyskland, der fandt sted i 1990, fortsatte meget markant i de første måneder af 1991. Herefter fulgte den lange danske rente den tyske med stort set parallelt rentefald. For året som helhed faldt den lange rente med 2 pct.

I modsætning hertil faldt den korte rente kun beskedent. På baggrund af den svage økonomiske vækst søgte Nationalbanken at holde renten så lav som muligt, og det korte rentespænd over for Tyskland blev elimineret igennem første halvår 1991. Herefter har Danmark som de andre EMS-lande, der har bragt den korte rente på niveau med den tyske, måttet følge udviklingen i Tyskland. Af hensyn til kronens placering i EMS-båndet måtte der genetableres et mindre spænd mellem den danske og den tyske rente sidst på året.

Den tætte tilknytning til den korte rente i Tyskland har givet behov for, at Nationalbanken kan foretage en præcis og fleksibel styring af pengemarkedsrenten på de løbetider – typisk 3 måneder – der er afgørende for de korte kapitalbevægelser og dermed har stor indflydelse på udviklingen på valutamarkedet.

Mens pengepolitikken i Tyskland og en række andre EMS-lande fortrinsvis er baseret på løbende påvirkning af de udslagsgivende pengemarkedsrenter, har pengepolitikken i Danmark i højere grad været baseret på de officielle rentesatser, dvs. Nationalbankens foliorentesatser og diskontoen. I det danske system bestemmer foliorenterne, der er dag-til-dag satser for pengeinstitutternes låntagning og indskud i Nationalbanken, renten for 1-dags mellemværender. Markedsrenten vil ligge omkring renten for træk på folio, når pengeinstitutterne som helhed har lånebehov, og omkring renten for indskud, når der er overskudslikviditet.

Folioresatserne er dermed retningsgivende for pengemarkedsrenterne også på de længere løbetider, men sammenhængen er ikke præcis. Hertil kommer, at ændringer i folioresatserne som regel påvirker hovedparten af pengeinstitutternes rentesatser. Det kan imidlertid være ønskeligt, at muligvis kortvarige rentejusteringer af hensyn til valu-

taudviklingen kun påvirker de pengemarkedsrelaterede renter, uden at pengeinstitutternes øvrige renter ændres.

For at styre de udslaggivende pengemarkedsrenter anvendte Nationalbanken mod årets slutning renten på skatkammerbeviser. I konsekvens af behovet for en tættere styring af pengemarkedsrenterne, uden at de officielle rentesatser behøver at blive ændret, vil der imidlertid blive foretaget ændringer i den teknik (de instrumenter), Nationalbanken anvender i rente- og likviditetsstyringen.

Pengeinstitutternes adgang til træk på folio vil falde bort, og adgangen til at få forrentet indskud på folio begrænses væsentligt.

Nationalbanken vil udstede korte indskudsbeviser, som pengeinstitutterne kan anvende til placering af overskudslikviditet. Indskudsbeviserne, der kan omsættes mellem pengeinstitutterne, får en løbetid på 14 dage, og der åbnes en ny serie hver uge.

I det omfang, det er nødvendigt, vil Nationalbanken tilføre likviditet ved 14-dages genkøbsforretninger i skatkammerbeviser eller ved tilbagekøb af indskudsbeviser.

Ændringerne ventes at træde i kraft 1. april 1992.

Med det nye system vil der være skabt baggrund for en mere fleksibel og markedsmæssig styring af de udslaggivende pengemarkedsrenter.

Renteudviklingen

Den gradvise tilpasning af diskontoen til et markedsmæssigt niveau afsluttedes den 2. januar 1991 med en rent teknisk forhøjelse på 1 pct. til 9½ pct., jf. årsberetningen for 1990, side 32.

Udviklingen i 1990 med kraftig indsnævring af det korte rentespænd over for Tyskland til 1¼ pct. ved årets udgang fortsatte i 1991, hvor rentespændet i perioder helt elimineredes, jf. figur 8. Af hensyn til den svage økonomiske vækst søgte Nationalbanken at holde renten så lav som muligt, men det viste sig nødvendigt at genetablere et mindre rentespænd over for Tyskland.

Frem til midten af marts faldt 3-måneders pengemarkedsrenten med ½ pct. sideløbende med et kraftigt fald i den lange rente. Det gav sammen med konjunkturudviklingen og de afdæmpede pris- og omkostningsstigninger grundlag for nedsættelse af renten for træk på folio med ½ pct., og i maj nedsattes begge foliorentesatser og diskontoen med ½ pct., jf. tabel 23 i tillægget. Herefter faldt 3-måneders pengemarkedsrenten yderligere ½ pct. til 9¼ pct. i begyndelsen af juli, og renteforskellen over for Tyskland blev elimineret. Sideløbende hermed svækkedes kronen gradvis til den nedre del af EMS-båndet.

Efter en forudgående stigning i pengemarkedsrenterne forhøjede den tyske forbundsbank, Bundesbank, i august lombard-satsen med ¼ pct. På baggrund af kronens svage placering i EMS-båndet måtte Nationalbanken også hæve renten. Da de finansielle markeder var præget af forventninger om en fortsat opgang i det tyske renteniveau, forhøjede foliorentesatserne og diskontoen med ½ pct.

Rentspændet over for Tyskland udvidedes efterfølgende til ½ pct. for 3-måneders renten. Da kronen styrkedes, og der var et betydeligt udenlandsk køb af kroneobligationer, blev der råderum for en rentenedsættelse. Foliorentesatserne og diskontoen nedsattes i midten af oktober med ½ pct. Den danske 3-måneders pengemarkedsrente kom hermed igen på niveau med den tyske rente.

I november begyndte den tyske 3-måneders rente atter at stige, samtidig med at kronen

Figur 8 *Kronens kurs over for D-mark
og udviklingen i den danske og tyske pengemarkedsrente*

nærmede sig interventionsgrænsen over for D-mark. Der opstod således behov for en højere dansk rente.

Da udviklingen i løbet af året havde vist, at den beskedne renteforskel i forhold til Tyskland indebærer, at selv små ændringer i rentespændet kan medføre betydelige kapitalbevægelser, var der brug for en fleksibel styring af pengemarkedsrenterne. På denne baggrund anvendte Nationalbanken i november og december markedet for skatkammerbeviser til gradvis at hæve 3-måneders pengemarkedsrenten med $\frac{3}{4}$ pct. til 10 pct.

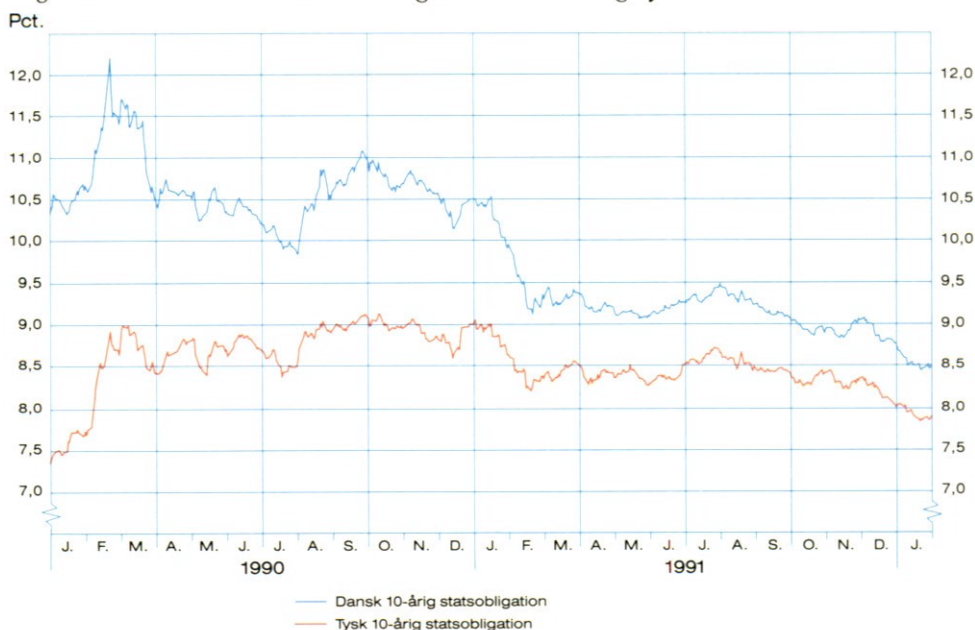
I midten af december hævede Bundesbank de officielle tyske rentesatser med $\frac{1}{2}$ pct., og Nationalbanken fulgte den tyske forhøjelse med en tilsvarende forhøjelse af foliorentesatserne og diskontoen.

Trods renteforhøjelsen måtte Nationalbanken i to dage før jul intervenere på valuta-markedet med salg af belgiske franc for et begrænset beløb til interventionskursen, uden at der var tale om pres mod kronen.

Af hensyn til kronens placering i EMS-båndet fastholdtes 3-måneders pengemarkedsrenten på 10 pct. efter årsskiftet, selv om den korte rente i Tyskland og en række af de øvrige EMS-lande hurtigt faldt tilbage til niveauet fra før renteforhøjelsen. I begyndelsen af januar 1992 var rentespændet over for Tyskland godt $\frac{1}{2}$ pct., og kronen styrkedes noget.

Pengeinstitutternes rentesatser ændredes i det store og hele i takt med ændringerne i Nationalbankens rentesatser.

Figur 9

Renteudviklingen i Danmark og Tyskland

Renten på den toneangivende 10-årige statsobligation faldt med $1\frac{1}{4}$ pct. i begyndelsen af 1991, jf. figur 9. Det kraftige fald betød, at renteforskellen over for Tyskland indsnævredes til $\frac{1}{4}$ pct.

Rentefaldet fortsatte, men nu parallelt med faldet i den tyske obligationsrente. I januar 1992 var renten kommet ned på $8\frac{1}{2}$ pct., et rentefald på 2 pct. siden begyndelsen af 1991.

For realkreditobligationer var rentefaldet knap så kraftigt. Renten på 20-årige realkreditobligationer var i januar 1992 $9\frac{3}{4}$ pct.

Tendensen til, at den lange danske rente bevæger sig omtrent parallelt med renten i Tyskland, viser, at valutakursrisiko kun har begrænset betydning. Det har også været tilfældet i de andre lavinflationslande i EMS. Den lange rente i Tyskland er dog fortsat lavest. Det afspejler, at det tager tid at nå det tyske renteniveau, der er resultat af den langsigtede stabilitetsorienterede linje i tysk økonomisk politik.

Likviditetsudviklingen

Pengeinstitutternes likviditetsmæssige nettostilling over for Nationalbanken svingede omkring nulpunktet frem til udgangen af maj 1991, jf. figur 10. I resten af året var der betydelige fluktuationer i nettostillingen, men pengeinstitutterne havde kun behov for likviditet fra Nationalbanken i få tilfælde. Dag-til-dag pengemarkedsrenten fulgte hermed det meste af tiden renten for indskud på folio.

I denne periode gav Nationalbanken kun i begrænset omfang pengeinstitutterne adgang til træk på folio. I enkeltstående tilfælde i september og oktober havde pengeinstitutterne under ét behov for at få tilført likviditet. Såfremt det var sket ved træk på folio-

Tabel 4 *Forskellige faktorerers påvirkning af pengeinstitutternes nettostilling over for Nationalbanken*

	1989	1990	1991
	Milliarder kroner		
Staten			
Bruttofinansieringsbehov ¹⁾	130,1	119,7	136,9
Afdrag på udenlandske lån (-)	- 17,8	- 14,7	- 30,6
Bruttosalg af statspapirer (-)	- 108,7	- 101,8	- 114,4
Træk på Nationalbanken ²⁾	3,6	3,2	- 8,1
Ændring i Danmarks internationale likviditet ²⁾	- 23,0	16,0	7,5
Nationalbankens obligationskøb	- 0,3	2,0	12,0
Andre faktorer ³⁾	- 2,9	- 4,5	4,3
Ændring i likviditetsmæssig nettostilling over for Nationalbanken	- 22,6	16,7	15,7
Likviditetsmæssig nettostilling ultimo året	- 18,0	- 1,3	14,4

¹⁾ Som beregnet ud fra Nationalbankens balance. Til og med maj 1991 korrigeret for ændring i postgiromidler.

²⁾ Korrigeret for statens nettolåntagning i udlandet.

³⁾ Omfatter bl.a. ændringer i seddel- og møntomløb, Nationalbankens løbende indtjening, ændringer i Nationalbankens mellemværender med Eksportfinansieringsfonden og Hypotekbanken samt til og med maj 1991 ændring i postgiromidler.

konto, ville en uønsket rentestigning være indtrådt. Likviditetsbehovet blev derfor i stedet dækket ved, at Nationalbanken afviklede de resterende 5 mia.kr. af det køb af valuta på termin for 10 mia.kr., der blev indgået i 1990. I en enkelt situation købte Nationalbanken skatkammerbeviser mod senere tilbagesalg.

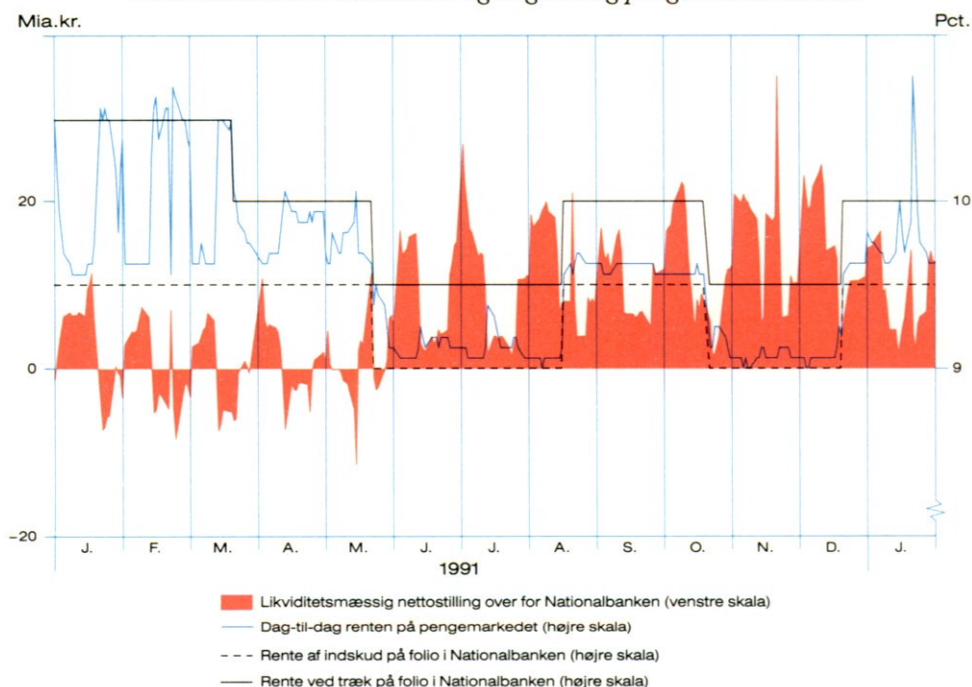
I december havde pengeinstitutterne igen et likviditetsbehov. Det blev dækket ved, at pengeinstitutterne solgte skatkammerbeviser til Nationalbanken for 7 mia.kr. Nationalbankens samlede nettoobligationskøb på 12 mia.kr. i 1991 bestod altovervejende af skatkammerbeviser og var den væsentligste enkeltfaktor bag forøgelsen af pengeinstitutternes nettostilling med 16 mia.kr. til et tilgodehavende på 14 mia.kr. ved årets udgang, jf. tabel 4.

Allerede i januar 1992 solgte Nationalbanken størstedelen af sin beholdning af skatkammerbeviser tilbage til markedet sideløbende med en betydelig udstedelse af skatkammerbeviser for at fastholde niveauet for pengemarkedsrenterne. Det medførte en mærkbar formindskelse af pengeinstitutternes nettostilling.

Nationalbanken købte i 1991 valuta for 8 mia.kr. Tages der hensyn til afviklingen af valutaterminforretninger for 10 mia.kr., var der imidlertid tale om et lille salg af valuta. Salget fandt sted ved interventionen på valutamarkedet op til jul.

Normalt svarer bruttosalg af statspapirer til statens bruttofinansieringsbehov ekskl. afdrag på udenlandske lån, således at statsfinansernes likviditetsvirkning neutraliseres. I 1991 var der et yderligere bruttosalg af statspapirer på 8 mia.kr. Det skyldes for en stor del, at Postgiros omdannelse til pengeinstitut, jf. omtalen side 49, medførte en likviditetsudvidelse, som skulle neutraliseres. Desuden bidrog salg af skatkammerbeviser i novem-

Figur 10 *Pengeinstitutternes likviditetsmæssige nettostilling,
Nationalbankens rentesatser og dag-til-dag pengemarkedsrenten*

ber i forbindelse med styringen af pengemarkedsrenterne til, at statspapirsalget oversteg finansierungsbehovet.

Udbygning af skatkammerbevismarkedet har skabt baggrund for en mere aktiv anvendelse af skatkammerbeviserne i likviditets- og rentestyringen.

En ændring af fondsbørsloven gav grundlag for, at de danske pengemarkedsmæglere i maj 1991 kunne begynde at formidle handel med skatkammerbeviser, der hidtil havde skullet foregå over børsen. Pengemarkedsmæglerne formidler også såkaldte skatkammerbevis-swaps (genkøbsforretninger).

Skatkammerbevisernes løbetidsspekter blev udvidet ved auktionen i juni, hvor 3- og 6-måneders beviserne blev suppleret med 9-måneders beviser.

Den udestående mængde skatkammerbeviser steg med 30 mia.kr. i 1991 til 49 mia.kr. ved årets udgang, ligeligt fordelt på de tre løbetider. Pengeinstitutterne er fortsat de væsentligste aftagere og besad $\frac{2}{3}$ af den cirkulerende mængde uden for Nationalbanken. En væsentlig del af de øvrige skatkammerbeviser er placeret i udlandet.

Kreditformidlingen

År-til-år stigningstakten i kroneudlån til indlændinge fra pengeinstitutter i Danmark og danske pengeinstitutters udenlandske enheder lå gennem hele 1991 på omkring 5 pct.,

jf. figur 11 og tabel 8 i tillægget. Niveauet for udlån i fremmed valuta var stort set konstant i årets tre første kvartaler. Den høje år-til-år stigningstakt i begyndelsen af året skyldes således den kraftige stigning gennem 1990. Da udlån i fremmed valuta faldt i den sidste del af året, var det samlede udlån i kroner og fremmed valuta ved udgangen af året på samme niveau som ved udgangen af 1990.

Pengeinstitutternes obligationsbeholdning var uændret i 1991, når der ses bort fra GiroBank. Beholdningen af kroneobligationer faldt, men det opvejedes af en forøgelse af fremmedmøntede obligationer. Gennem de seneste år har pengeinstitutterne i stigende grad erhvervet fremmedmøntede obligationer, der nu udgør henved $\frac{1}{4}$ af deres samlede obligationsbeholdning. Udviklingen i pengeinstitutternes obligationsbeholdning er vist i tabel 9 i tillægget.

Den indenlandske pengeskabelse steg med godt 1 pct. fra 4. kvartal 1990 til 4. kvartal 1991, jf. tabel 15 i tillægget. Det var mindre end væksten i den nominelle omsætning og under det vækstinterval på 4-7 pct., der var fastlagt for 1991 som led i samarbejdet mellem EF-landenes centralbanker om forudgående koordinering af nationale pengepolitiske målsætninger.

Opgørelsen af pengemængden blev ændret med baggrund i, at pengeinstitutternes månedsbalancer fra og med januar 1991 opstilles efter Finanstilsynets nye regnskabsbekendtgørelse, der er tilpasset bestemmelserne i EF's direktiv om kreditinstitutters årsregnskaber.

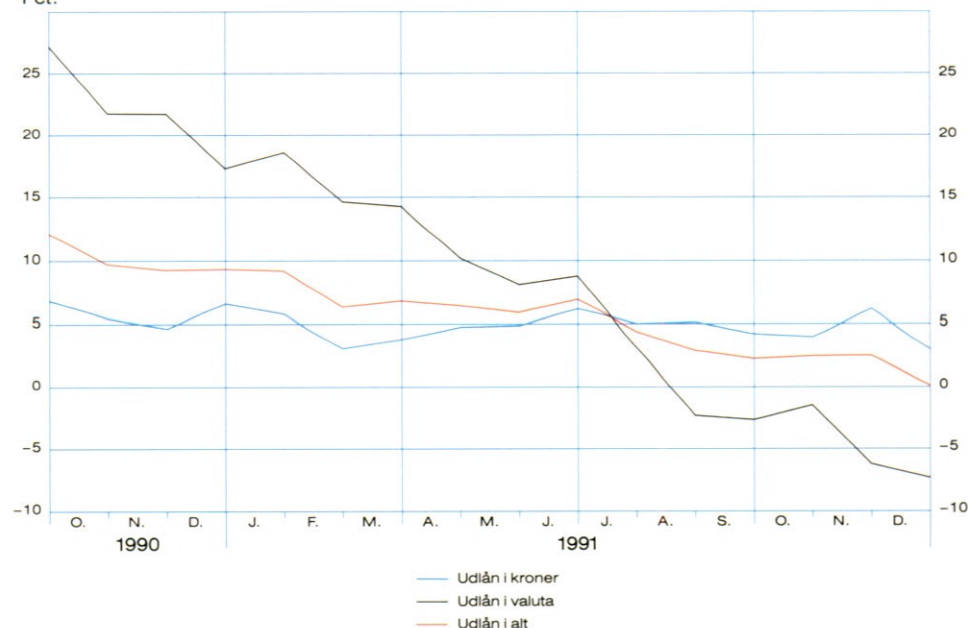
I den nye opstilling sondres mellem anfordringsindskud, opsigelsesindskud, der først kan hæves efter udløbet af opsigelsesfristen, og – som en ny selvstændig gruppe – tidsindskud, der har en fast løbetid. En anden ændring er, at realkreditinstitutternes indskud i modsætning til tidligere ikke medtages i pengemængden, da sådanne indskud nu bogføres under gæld til kreditinstitutter.

Endelig medtages statsgældsbeviser ikke længere i pengemængden.

Afgrænsning af pengemængde og indenlandsk pengeskabelse

Pengemængde:	Pengemængden omfatter seddel- og møntomløbet uden for pengeinstitutsektoren og indskud fra den indenlandske ikke-kreditinstitutsektor i pengeinstitutter i Danmark inkl. herværende filialer af udenlandske pengeinstitutter. Såvel indskud i kroner som i fremmed valuta indgår i pengemængden. Indskud på særlige indlånsformer bortset fra gevinstopsparingskonti medtages ikke.
Indenlandsk pengeskabelse:	Den indenlandske pengeskabelse opgøres som summen af udlån i kroner til indlændinge og beholdningen af kroneobligationer med fradrag af indskud på særlige indlånsformer bortset fra gevinstopsparingskonti. Opgørelsen omfatter pengeinstitutter i Danmark inkl. herværende filialer af udenlandske pengeinstitutter og danske pengeinstitutters udenlandske enheder.

Figur 11 *Stigning i pengeinstitutternes udlån til valutaindlændinge*
Pct.

Anm.: Stigning i forhold til samme tidspunkt året før. Udlån fra pengeinstitutter i Danmark og danske pengeinstitutters udenlandske enheder. Ved udgangen af 1991 udgjorde kroneudlån og valutaudlån henholdsvis 74 pct. og 26 pct. af de samlede udlån.

Den nye opgørelse medfører, at pengemængden stort set er sammenlignelig med det brede pengemængdebegreb, der anvendes i en række EF-lande under betegnelsen M3.

Væksten i pengemængden kom midlertidigt op på en år-til-år stigningstakt på 12 pct. i maj, hvorefter væksten aftog til 4 pct. ved årets udgang. De forskellige faktorerers påvirkning af pengemængden fremgår af tabel 14 i tillægget.

Låntagningen på obligationsmarkedet var især præget af øget udstedelse af statsobligationer som følge af væksten i budgetunderskuddet. Opgjort til kursværdi udgjorde netto-tilgangen af børsnoterede danske kroneobligationer 77 mia.kr., eller 33 mia.kr. mere end året før, jf. tabel 21 i tillægget. Heraf skyldtes 27 mia.kr. øget statslig nettolåntagning.

Nettotilgangen af realkreditobligationer forøgedes moderat med 6 mia.kr. til 21 mia.kr. Det svarer imidlertid kun til $\frac{1}{3}$ af niveauet i midten af 1980'erne. Bruttotilgangen af realkreditobligationer voksede stærkere. Det skyldes dels en stigning i konverteringerne, dels en forøgelse af ejerskiftelån i kombination med indfrielse af eksisterende lån.

Mens pengeinstitutternes udlån lå på et uændret niveau, var der markante forskydninger mellem udlån ydet fra hovedvirksomheden og fra de udenlandske enheder. De foregående års tendens til at lade långivningen i kroner gå over de udenlandske enheder fortsatte. Kroneudlånene til indlændinge fra de udenlandske enheder fordobledes gennem 1991 til 30 mia.kr. ved årets udgang, hvorimod kroneudlånene fra hovedvirksomhederne

Tabel 5

Kapitalbevægelserne

	Nettoindtægt	
	1990	1991
	Milliarder kroner	
Staten	5,6	- 27,8
Hypotekbanken	- 5,0	- 4,0
Dansk Eksportfinansieringsfonds låntagning	- 1,2	- 2,1
Kommuner og koncessionerede selskaber	9,0	6,0
Offentlige kapitalbevægelser i alt	8,4	- 27,9
Erhvervsmæssig låntagning	22,5	- 2,8
långivning	- 7,4	- 8,6
Porteføljelinvesteringer		
Danske obligationer mv.	25,1	40,7
Danske aktier	0,3	0,1
Udenlandske obligationer mv.	- 6,0	- 23,4
Udenlandske aktier	- 2,1	- 4,5
Direkte investeringer ¹⁾	- 1,9	- 2,5
Privatpersoners låntagning mv.	2,8	13,0
Fald i pengeinstitutternes udlandsstilling ²⁾	- 9,9	- 9,8
Skøn over ikke-registrerede handelskreditter	- 3,4	6,7
Private kapitalbevægelser i alt	20,0	8,8
Kapitalbevægelser i alt	28,4	- 19,1
Fejl og udeladelser	- 14,9	- 15,9
Betalingsbalancens løbende poster	8,1	14,2
Stigning i Danmarks internationale likviditet ²⁾	21,6	- 20,8

¹⁾ Bortset fra pengeinstitutternes direkte investeringer, som indgår i pengeinstitutternes udlandsstilling.

²⁾ Ekskl. kursreguleringer mv.

faldt. Når kroneudlån ydes fra de udenlandske enheder, skyldes det, at pengeinstitutterne i en række tilfælde ad den vej kan opnå lavere skat (udlandslempelse). Fordelingen af pengeinstitutternes udlån mellem hovedvirksomhed og de udenlandske enheder fremgår af tabel 8 i tillægget og fordelingen af indlån af tabel 10 i tillægget.

Kroneudlånene ydes oftest på basis af indskud i de udenlandske enheder fra den herværende hovedvirksomhed. Lånene adskiller sig i penge- og valutapolitisk henseende ikke fra kronelån ydet af hovedvirksomheden. De påvirker da heller ikke opgørelsen af de samlede private nettokapitalbevægelser, idet kapitalimporten i form af lånoptagelsen modsvares af en kapitaleksport i form af forøgelse af pengeinstitutternes udlandsstilling.

Nationalbankens afvikling af køb af valuta på termin forøgede isoleret set valutareserverne med 10 mia.kr. i 1991. Underliggende var der imidlertid alene tale om en forsinket effekt på valutareserverne af en kapitalimport, der fandt sted i 1990.

Ses der bort fra disse terminsforretninger, var valutamarkedet i balance, da den private kapitaleksport stort set svarede til overskuddet på betalingsbalancens løbende poster. Der var derfor en underliggende nedgang i valutaeserverne, jf. nedenfor, svarende til den statslige kapitaleksport på 28 mia.kr., jf. tabel 5.

De erhvervsmæssige kapitalbevægelser svingede i 1991 om til en kapitaleksport på 11 mia.kr., efter at den korte danske rente kom på niveau med den udenlandske.

Den udenlandske interesse for kroneobligationer var stærk, og kroneobligationssalget medførte en kapitalimport på 40 mia.kr., jf. tabel 30 i tillægget. Salget bestod udelukkende af statsobligationer, idet der blev tilbagesolgt realkreditobligationer fra udlandet for 1 mia.kr. I årets sidste måneder var der et begrænset tilbagesalg fra udlandet, men efter årsskiftet fornyet salg.

Indlændinges køb af udenlandske obligationer medførte en kapitaleksport på 23 mia.kr. En del af købet af udenlandske obligationer skyldtes stigende interesse fra virksomheder og forvaltere af pensionsopsparing for placering af midler i obligationer i højrentevalutaer, især svenske kroner.

Hertil kommer imidlertid indgåelse af skattebetingede arrangementer, hvor låntagningen sker i kroner i udlandet af hensyn til fritagelse for stempelafgift. Provenuet anbringes i kroneværdipapirer forrentet med mindsterenten, p.t. 8 pct., og med et element af skattefri kursgevinst for privatpersoner. Sådanne arrangementer er en væsentlig forklaring på, at privatpersoner optog lån i udlandet for 13 mia.kr.

Direkte investeringer medførte en kapitaleksport på 3 mia.kr. De ind- og udadgående direkte investeringer fordelt på lande og brancher er vist i tabellerne 31 og 32 i tillægget.

Ligesom det var tilfældet året før, er kapitalbevægelserne i 1991 sløret af store fejl og udeladelser.

Posten fejl og udeladelser er udtryk for, at der ikke er overensstemmelse mellem de valutastatistiske indberetninger, Nationalbanken modtager fra valutahandlerne, og ændringen i valutahandlernes udlandsstilling, dvs. deres nettomellemværender med udlandet.

Når en valutahandler effektuerer en betaling til udlandet for en kunde, giver det sig udslag i et fald i pengeinstitutternes udlandsstilling, mens en betaling fra udlandet fører til en stigning. Udlandsstillingen kan også påvirkes af transaktioner for valutahandlernes egen regning. Det valutastatistiske system er opbygget således, at alle bruttobetalingen, der enkeltvis påvirker valutahandlernes samlede udlandsstilling, skal indberettes til Nationalbanken. Både i 1990 og 1991 var valutahandlernes udlandsstilling 15-16 mia.kr. mindre, end den skulle være i henhold til de indberettede ind- og udadgående betalinger, der i 1991 i alt beløb sig til knap 2.300 mia.kr. Fejl og udeladelser udgør dermed kun 0,7 pct. af de samlede betalinger, men tidligere var andelen nede på 0,2 pct.

Fejl og udeladelser kan i en enkelt måned være af betydelig størrelse, men normalt med en tendens til, at tilsvarende fejl og udeladelser optræder med modsat fortegn måneden efter som tegn på, at fejkilden især er periodeafgrænsningen.

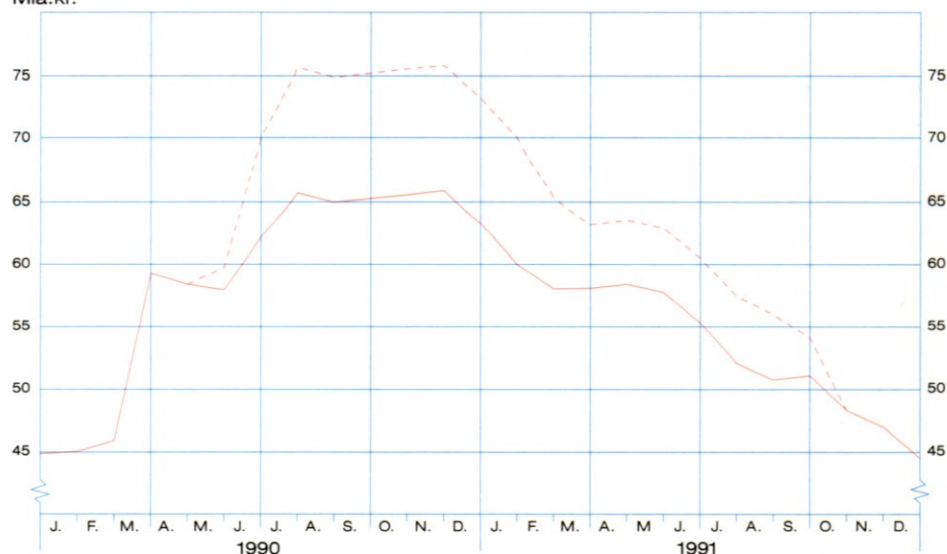
I princippet kan fejl og udeladelser modsvares af fejl i opgørelsen af både de løbende poster og kapitalposterne på betalingsbalancen.

Den beløbsmæssigt største del af de løbende poster, udenrigshandelen, opgøres imidlertid ikke direkte fra varebetalingerne, men fra udenrigshandelsstatistikken, og for så vidt angår rentebetalingerne stemmer udviklingen nogenlunde med ændringerne i rentesatser og udlandsgæld. Gennemgang af de øvrige løbende betalinger tyder heller ikke på afvigelser af betydning, ligesom mønstret i de månedlige opgørelser med store fejl og ude-

Figur 12

Danmarks internationale likviditet

Mia.kr.

Anm.: Den stiplede linje viser den internationale likviditet med tillæg af Nationalbankens køb af valuta på termin.

ladelser koncentreret i enkelte måneder slet ikke passer med de mere beskedne udsving, der ses fra måned til måned i de løbende poster fraregnet udenrigshandel og rentebetalinger.

De fejl og udeladelser, som afdækkes, vedrører oftest kapitalbetalingerne, så alt tyder på, at der i 1991 var en manglende registrering af udadgående kapitalbevægelser på 16 mia.kr.

På denne baggrund har Nationalbanken i samarbejde med de større valutahandlere nedsat et udvalg, der skal gennemgå indberetningssystemet med henblik på at forbedre den statistiske kvalitet.

Valutareserverne

Danmarks internationale likviditet – valutareserverne – giver grundlag for, at Nationalbanken kan påvirke valutakursen gennem køb og salg af valuta. Danmarks deltagelse i valutakurssamarbejdet i EMS indebærer, at Nationalbanken er forpligtet til at intervenere, når de aftalte udsvingsgrænser over for kronen nås.

De poster, der indgår i valutareserverne, fremgår af tabel 27 i tillægget. Størstedelen af valutareserverne består af fordringer på udlandet, der placeres på markedsmæssige vilkår.

Det tilstræbes at opnå det bedst mulige afkast under iagttagelse af de særlige hensyn, der gælder for valutareserver. Med stor vægt på høj likviditet og lav kreditrisiko placeres hovedsagelig i let realisable udenlandske statspapirer.

Der tages hensyn til valutakursrisikoen ved at sprede placeringerne på flere valutaer, fortrinsvis de internationale reservevalutaer dollar, D-mark og yen. I tilfælde af intervention er reservevalutaerne mest velegnede, da det undgås, at kursforholdene for mindre va-

lutaer påvirkes uhensigtsmæssigt. I 1991 forøgedes EMS-valutaernes andel, og den typiske valutafordeling af reserverne var 25 pct. i dollar, 10 pct. i yen og de resterende 65 pct. i EMS-valutaer, heraf hovedparten i D-mark.

Den store valutaindstømning i 1990 førte til, at valutareserverne var rigelige ved indgangen til 1991. En del af valutareserverne kunne derfor i løbet af året anvendes til nedbringelse af statens udlandsgæld, idet der herved opnås en samfundsmæssig rentefordel, da statens låneomkostninger gennemgående er højere end den forrentning, der kan opnås af valutareserverne.

Som det fremgår af figur 12 var valutareserverne ved udgangen af året 44 mia.kr. mod 63 mia.kr. ved udgangen af 1990. Faldet gennem året udgjorde knap 21 mia.kr., mens kursreguleringerne ved årets udgang forbedrede reserverne med 2 mia.kr.

Statens nettoafdrag på udlandsgæld beløb sig til 28 mia.kr. Nationalbankens afvikling af køb af valuta på termin fra pengeinstitutterne for 10 mia.kr. medførte som omtalt isoleret set en tilsvarende forøgelse af valutareserverne. Valutaafgangen som følge af privat kapitaleksport blev en stor del opvejet af valutaindgangen som følge af overskudet på betalingsbalancens løbende poster.

Det finansielle system

Det internationale banksystem

Det internationale banksystem har i de seneste år været præget af, at der i en lang række lande er ved at blive indført regler for egenkapitaldækningen baseret på en fælles international minimumsstandard.

Den fælles minimumsstandard blev fastlagt i en anbefaling, som de større industrilande, G-10, nåede til enighed om i 1988. Da drøftelserne fandt sted i Den Internationale Betalingsbank, BIS, i Basel, betegnes anbefalingen ofte som Basel-aftalen eller BIS-reglerne. For banker, der opererer over landegrænserne, anbefales som et minimum – og senest fra udgangen af 1992 – et solvenskrav, hvorefter den ansvarlige kapital (kernekapital og supplerende kapitalelementer) skal udgøre 8 pct. af de risikovægtede aktiver. Tilsvarende minimumskrav – men mere omfattende og detaljerede – blev indarbejdet i EF-direktiverne på bankområdet, som vedtoges i 1989. Reglerne er nærmere beskrevet i årsberetningen for 1989, side 46-49.

En del andre lande har besluttet at indføre egenkapitalkrav, der mindst svarer til BIS-reglerne. En aftale mellem EF og EFTA-landene om Europæisk Økonomisk Samarbejde, EØS, vil indebære, at de øvrige nordiske lande forpligtes til at indføre EF-direktiverne på det finansielle område, herunder bankdirektiverne, i deres nationale lovgivning.

I de fleste lande medfører minimumsreglerne en skærpelse i forhold til de hidtidige egenkapitalkrav. De højere krav indføres derfor i mange tilfælde gradvist.

Det er antagelig de færreste pengeinstitutter, der har – eller vil få – problemer med at opfylde 8 pct.-kravet. Men for mange er det nødvendigt at rejse ny ansvarlig kapital eller at nedbringe og omlægge aktiviteten for at mindske de risikovægtede aktiver. De nye regler har hermed lagt en dæmper på ekspansionen i den internationale banksektor og øget behovet for optagelse af ansvarlig kapital. Da kurserne på bankaktier generelt har været lave i de seneste år som følge af en forholdsvis svag indtjening, er ny ansvarlig kapital navnlig blevet rejst i form af ansvarlig fremmedkapital.

Betydningen af et solidt kapitalgrundlag for bankvirksomhed blev i 1991 især sat i relief af den alvorlige krise i *den norske banksektor*.

Det hidtidige norske egenkapitalkrav var lavere end BIS-minimumskravet. Det skal bl.a. ses i lyset af, at bankernes tab var små. Siden 1987 har tab og hensættelser på udlån imidlertid været stadigt stigende. I 1990 havde bankerne et samlet underskud, der, med det forholdsvis beskedne kapitalgrundlag, indebar tab af omkring $\frac{1}{5}$ af egenkapitalen.

BIS-minimumskravene til kapitaldækning trådte i kraft i Norge i foråret 1991, men da de betød en væsentlig stramning af kapitalkravene, skal 8 pct.-kravet først være opfyldt fuldt ud ved udgangen af 1992. I løbet af 1991 viste det sig, at tab og hensættelser ville blive endnu større end i 1990, så behovet for at tilføre ny ansvarlig kapital blev yderligere forøget. Problemerne forstærkedes af, at bankernes kapitalgrundlag ud over den egentlige egenkapital i vid udstrækning bestod af ansvarlig indskudskapital, som kun kunne anvendes til dækning af tab, hvis de kriseramte banker erklæredes konkurs. Da udviklingen gjorde det umuligt at rejse ny kapital på markedsvilkår, trådte den norske stat til og

tilførte i løbet af året i alt 16½ mia. norske kroner – svarende til ⅓ af pengeinstitutternes egenkapital ved årets begyndelse – som kapitalindskud gennem forskellige fonde og sikringsordninger. Staten har dermed fået dominerende ejerinteresser i store dele af den norske banksektor.

I *Sverige og Finland* var enkelte pengeinstitutter i vanskeligheder i 1991, men problemerne var væsentlig mindre end i Norge. I Sverige stillede staten i et par tilfælde garantier i forbindelse med, at pengeinstitutter fik tilført ny kapital. I Finland overtog Finlands Bank et større pengeinstitut med henblik på at skille de mest problematiske engagementer fra og derefter føre instituttet tilbage på private hænder.

Den fælles internationale minimumsstandard for ansvarlig kapital er et væsentligt skridt mod en tilnærmelse af lovgivningen for den finansielle sektor i forskellige lande. Harmoniseringsbestræbelserne går imidlertid videre, navnlig i EF, som fra 1993 skal udgøre et samlet marked, hvor de finansielle institutioner er underlagt et omtrent ensartet lovgrundlag, og hvor tilsynet udøves fra hjemlandet.

Der er dog fortsat en række problemer, som skal løses for at sikre et effektivt tilsyn med internationalt orienterede finansielle institutioner under frie kapitalbevægelser og fri konkurrence.

De øgede krav til samarbejde mellem tilsynsmyndighederne i forskellige lande blev illustreret i forbindelse med den såkaldte „BCCI-skandale”. Bank of Credit and Commerce International, BCCI, blev den 5. juli 1991 lukket ved en koordineret indsats fra banktilsynsmyndighederne i en række lande, efter at der var afsløret omfattende uregelmæssigheder i forbindelse med bankens drift og bogføring. Bankens konstruktion havde i høj grad besværliggjort tilsyn med aktiviteterne, idet dens virksomhed via datterselskaber og filialer – og dermed også det reelle tilsynsmæssige ansvar – var spredt over mange lande. BCCI var ikke repræsenteret i Danmark.

I EF har sagen om BCCI understreget betydningen af direktivet om tilsyn på et konsolideret grundlag, som vedtoges i slutningen af 1991, jf. side 51 om EF-direktiver. Sagen har også vist et behov for yderligere harmonisering af indskydergarantiordningerne, herunder en afklaring af ansvarsfordelingen for indskyderdækningen mellem hjemland og værtsland for internationalt etablerede pengeinstitutter.

Kapitalgrundlaget i danske kreditinstitutter

De *danske pengeinstitutter* har et solidt udgangspunkt ved overgangen til de nye regler om egenkapitaldækning baseret på BIS/EF-minimumsreglerne. I modsætning til de fleste andre lande har Danmark haft egenkapitalkrav, der var højere end de nye minimums-krav.

De nye kapitaldækningsregler for de danske pengeinstitutter trådte i kraft ved indgangen til 1991. Reglerne er nærmere beskrevet i årsberetningen for 1990, side 51. I 1991 og 1992 kræves, at den ansvarlige kapital mindst skal udgøre 10 pct. af de risikovægtede aktiver, idet den lempelse, som er forbundet med overgangen til den nye 8 pct.-regel, indføres gradvis frem til 1995. Som en betingelse for den gradvise nedsættelse af den krævede solvensprocent stilles der større krav end tidligere til kvaliteten af den ansvarlige fremmedkapital.

Som vejet gennemsnit havde pengeinstitutterne ved udgangen af første halvår 1991 en solvensprocent på omkring 11½.

Pengeinstitutternes traditionelt høje kapitalgrundlag har været opretholdt trods en kraftig vækst i balancerne op gennem 1980'erne. Kapitalen er løbende blevet forøget især ved udnyttelse af et forholdsvis gunstigt aktiemarked og ved optagelse af ansvarlig indskudskapital.

Samtidig er konkurrencen blevet skærpet i takt med overgangen til en fuldt markedsorienteret kreditpolitik og frie kapitalbevægelser. Sammenholdt med de andre nordiske lande har liberaliseringen været mere gradvis. Det har sammen med det høje kapitalgrundlag betydet, at pengeinstitutterne har kunnet klare perioder med store tab og hensættelser, både i begyndelsen af 1980'erne og i de sidste år, uden at det har medført alvorlige problemer i sektoren. Den underliggende indtjening – dvs. bortset fra udsving i kursreguleringer og i tab og hensættelser – har imidlertid i de senere år været betænkelig lav. Det gælder, hvad enten der sammenholdes med et rimeligt krav til forrentning af egenkapitalen, eller der alternativt ses på behovet for en vis løbende konsolidering.

Fra pengeinstitutternes egen side er det ved flere lejligheder erkendt, at den underliggende indtjening skal forbedres betydeligt i de nærmeste år, og at forbedringen må tilvejebringes både gennem fortsatte rationaliseringer og gennem øget indtjening.

Lempelsen af solvenskravet i de kommende år giver pengeinstitutterne mulighed for at øge aktiviteten uden at øge kapitalgrundlaget. Men lempelsen kan hurtigt blive brugt op. Med den øgede fokusering på kapitalgrundlaget kan en solvensprocent noget over minimumskravet i øvrigt vise sig fordelagtig ved fremskaffelse af ny aktiekapital eller ansvarlig fremmedkapital.

Pengeinstitutterne er i 1991 begyndt at optage nye former for kapital, herunder ved udstedelse af værdipapirer med ubestemt løbetid. Den nye type *ansvarlig fremmedkapital* har i vid udstrækning erstattet tidligere optaget ansvarlig indskudskapital, der forfaldt.

Den nye type ansvarlig fremmedkapital adskiller sig fra ansvarlig indskudskapital i den hidtil kendte form ved at være disponibel til dækning af tab i pengeinstituttet, selv om instituttet ikke likvideres.

Der blev udstedt for omkring 6 mia.kr. af den nye type ansvarlig fremmedkapital på det danske marked af mere end 40 pengeinstitutter. Forrentningen blev typisk sat i forhold til den toneangivende statsobligation med en præmie, der varierede ganske meget mellem udstedelserne, bl.a. afhængig af markedets vurdering af ustederens finansielle sundhed.

Den gradvise nedsættelse af solvenskravet fra 10 pct. til 8 pct. gælder kun for pengeinstitutter, der mindsker medregningen af ansvarlig indskudskapital ved opgørelsen af kapitaldækningen. I stedet kan disse pengeinstitutter medregne den nye type ansvarlig fremmedkapital. De nye solvensregler tilskynder således pengeinstitutterne til at nedbringe deres traditionelle afhængighed af ansvarlig indskudskapital. De danske regler er på dette område strammere end BIS/EF-minimumsreglerne.

Ved udgangen af 1990 udgjorde ansvarlig indskudskapital af den gamle type knap $\frac{1}{3}$ af de danske pengeinstitutters kapitalgrundlag, hvilket var henved det dobbelte af gennemsnittet for pengeinstitutter i EF.

Fra udgangen af regnskabsåret 1989-90 har de danske *realkreditinstitutter* også været underlagt egenkapitalkrav baseret på BIS/EF-minimumsreglerne. I modsætning til situationen for pengeinstitutterne indebærer de nye regler for realkreditinstitutterne en væsentlig skærpelse i forhold til de tidligere kapitalkrav.

Det danske realkreditsystem har traditionelt været særdeles effektivt til formidling af finansiering af fast ejendom. De tidligere ganske beskedne krav til realkreditinstitutternes kapitalgrundlag skal ses i lyset af den meget lille risiko, som var forbundet med lån mod registreret pant i fast ejendom inden for de fastsatte grænser kombineret med den udbredte anvendelse af solidarisk hæftelse for låntagerne.

I de seneste år har realkreditinstitutterne imidlertid haft store tab især med baggrund i det kraftige fald i ejendomspriserne. I 1990 udgjorde de konstaterede tab 0,5 pct. af de samlede udlån. Hertil kommer, at der i 1990 gennemførtes en kraftig opstramning af hensættelsesprincipperne, således at realkreditinstitutterne blev underlagt de samme principper som pengeinstitutterne. Det medførte en del hensættelser vedrørende tidligere års forventede, men ikke realiserede tab.

Alle realkreditinstitutterne opfyldte det nye solvenskrav ved udgangen af 1990. Den gennemsnitlige solvensprocent var omkring 9½. Kravet til realkreditinstitutterne har fra indførelsen været, at den ansvarlige kapital skulle udgøre mindst 8 pct. af de risikovægtede aktiver. Med til den ansvarlige kapital kan regnes solidarisk hæftelse med op til 50 pct. af kernekapitalen – dog med gradvis aftrapning frem til år 2001.

De store tab har understreget nødvendigheden af et solidt kapitalgrundlag. Hidtil har realkreditinstitutterne kun kunnet øge egenkapitalen gennem deres indtjening, som har været forholdsvis beskeden som følge af den lave rentemarginal. I takt med den gradvise aftrapning af medregningen af solidarisk hæftelse i den ansvarlige kapital – og afhængig af aktivitetsniveauet – vil realkreditinstitutterne have behov for at kunne få tilført kapital udefra i de kommende år for at kunne overholde solvenskravet. Ved ændringen af realkreditloven i december 1989 fik realkreditinstitutterne adgang til at omdanne sig til aktieselskaber. En lovændring i december 1991 gav yderligere realkreditinstitutterne mulighed for at optage kapital ved udstedelse af værdipapirer med ubestemt løbetid og andre kapitalindskud, som i princippet svarer til den nye type ansvarlig fremmedkapital, der optages af pengeinstitutterne, idet der dog for realkreditinstitutterne tages hensyn til den særlige opdeling af udlån i serier. I forbindelse med lovændringen blev hæftelsesforholdene i realkreditinstitutterne, herunder den solidariske hæftelsesstilling i forhold til den nye ansvarlige kapital, præciseret.

Strukturelle forhold i Danmark

De store fusioner i begyndelsen af 1990, som førte til dannelsen af de to storbanker, Den Danske Bank og Unibank, indebar en betydelig *koncentration* inden for pengeinstitutsektoren. Udviklingen i markedsandelen for indlån og udlån har dog modvirket koncentrationstendensen en smule, jf. tabel 6. Fra tiden umiddelbart før fusionerne til op mod slutningen af 1991 faldt de to store bankers andel af de samlede indlån således med 3 procentpoint, mens andelen øgedes for såvel de mellemstore som de mindre pengeinstitutter.

De mellemstore pengeinstitutter har en større andel af de samlede udlån end af de samlede indlån. Det afspejler, at der i denne gruppe er pengeinstitutter, hvis udlån i betydelig grad overstiger indlånene, og som således i høj grad er afhængig af finansiering fra andre pengeinstitutter. Interbank-markedet skal imidlertid først og fremmest opfange og udjævne de daglige likviditetsudsving og er ikke velegnet som permanent finansieringskilde. Flere af pengeinstitutterne i denne gruppe har da også formindsket deres udlånsoverskud i 1991.

Tabel 6 *Indlån og udlån i pengeinstitutterne fordelt på grupper*

	Indlån			Udlån		
	1989	1990	1991	1989	1990	1991
	Andel i procent					
2 største pengeinstitutter	61,4	59,3	58,2	58,3	57,6	56,1
11 andre større pengeinstitutter	28,3	29,8	30,1	32,0	32,5	33,1
Øvrige pengeinstitutter	10,3	10,9	11,7	9,7	9,9	10,8
I alt	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0

Anm.: Beregnet på basis af samtlige indlån (inkl. udstedte obligationer mv.) og udlån (inkl. uopsigelige fastforrentede pantebreve) ultimo september, oktober og november i danske pengeinstitutter inkl. deres udenlandske filialer samt i henværende filialer af udenlandske pengeinstitutter. Ekskl. GiroBank. Pengeinstitutter, der er fusioneret mellem første og sidste opgørelsestidspunkt, indgår i gruppe med de fortsættende pengeinstitutter i alle opgørelser. Tidligere opgørelser er korrigeret i takt hermed.
Pengeinstitutternes mellemværender med andre kreditinstitutter end pengeinstitutter (realkreditinstitutter mv.) indgik tidligere i indlån og udlån, men indgår fra 1991 i mellemværender med kreditinstitutter mv. Der er korrigeret herfor i 1991, således at 1991-tallene for indlån og udlån er inkl. mellemværender med andre kreditinstitutter end pengeinstitutter.

De seneste års rationalisering inden for pengeinstitutsektoren er fortsat. Fra 3. kvartal 1989, kort før fusionerne gennemførtes, til 3. kvartal 1991 faldt det gennemsnitlige antal fuldtidsbeskæftigede i pengeinstitutterne med 6 pct. (der er set bort fra virkningen af, at Postgiro blev omdannet til pengeinstitut i 1991). Antallet af banksteder har også været faldende. I 1990 blev knap 200 af 3.200 banksteder nedlagt.

Med indførelsen af EF's finansielle direktiver i den danske lovgivning er pengeinstitutter og realkreditinstitutter i vid udstrækning blevet lovmæssigt ligestillet, herunder med hensyn til krav til kapitaldækning, regnskab mv.

Opblødningen af de traditionelle grænser for finansiel virksomhed – i de seneste år bl.a. i form af samarbejdsaftaler på tværs af brancheskel – har også givet sig udslag på *værdipapirmarkedene*. Det traditionelle mønster med staten og realkreditinstitutter som de eneste udbydere på obligationsmarkedet er således ved at blive ændret.

Både pengeinstitutter og øvrige erhvervsvirksomheder er begyndt at udstede certifikater og obligationer. Efter den nye kursgevinstbeskatningslov, der trådte i kraft i midten af 1991, er der opstået en skattemæssig tilskyndelse til at udstede såkaldt sortstemplede obligationer, dvs. obligationer med pålydende rente under mindsterenten på udstedelsestidspunktet, idet låntager i visse situationer er bedre stillet end ved udstedelse af de såkaldt blåstemplede obligationer.

Staten har i de senere år overvejende udstedt obligationer som stående lån, der er den mest populære obligationstype blandt udenlandske investorer. For realkreditinstitutterne er mindsterentereglen en hæmsko for at udstede stående lån, idet reglen medfører, at hele låneviften må ændres, hver gang mindsterenten ændres.

Det er ikke hensigtsmæssigt, hvis skatteregler skaber asymmetrier og giver anledning til konkurrenceforvridning. Der bør generelt være lige vilkår for samme virksomhed udført af forskellige finansielle institutter. Det gælder så meget mere, som opblødningen af de traditionelle grænser i den finansielle sektor må forventes at fortsætte.

Den 1. juni 1991 blev Postgiro omdannet til *GiroBank A/S*. Omdannelsen skete med tilbagevirkende kraft fra 1. januar 1991.

GiroBank er underlagt bestemmelserne i bank- og sparekasseloven. På visse områder adskiller GiroBank sig dog fra andre pengeinstitutter. Som følge af statens ejerandel på mindst 75 pct. – i hvert fald frem til udgangen af 1997 – må GiroBank ifølge sine vedtægter ikke påtage sig større risici i forbindelse med udlånsvirksomheden. Endvidere er GiroBank pålagt en pligt – og samtidig eneret – til at benytte hele postvæsenets filialnet (posthusene) til udførelse af sine finansielle tjenesteydelser.

Målt på balancen var GiroBank ved udgangen af 1991 landets 5. største pengeinstitut.

Før omdannelsen af Postgiro til GiroBank var statslige institutioner i henhold til postloven forpligtet til i videst muligt omfang at benytte Postgiro til betalingsformidling. Denne lovmæssige fortrinsstilling for Postgiro ophørte med omdannelsen.

De nye retningslinjer for *den statslige betalingsformidling* er fastlagt i et cirkulære fra Finansministeriet af 25. oktober 1991. Formålet er at sikre, at statslige betalinger gennemføres så billigt som muligt med en tilfredsstillende service i forbindelse med betalingsafviklingen.

En række statslige ud- og indbetalinger skal bringes i udbud i 1992. Indtil da løber de hidtidige aftaler med Postgiro videre, forudsat at det sker på markedsvilkår. Dette søges sikret ved, at statslige styrelser og institutioner kan benytte sig af andre pengeinstitutter, hvis de kan tilbyde bedre vilkår end GiroBank.

Statsinstitutioner vil ligesom tidligere være forpligtet til i videst muligt omfang at placere deres likviditet i Nationalbanken.

Fra og med den 1. oktober 1991 *ophørte den daglige valutakursnotering* i Danmarks Nationalbank. Udviklingen på valutamarkedet med handel dagen igennem til varierende kurser og en efterhånden meget beskeden omsætning på noteringen betød, at noteringskurserne var blevet mindre relevante som udtryk for valutakursudviklingen. For at sikre offentligheden adgang til et sæt neutralt fastsatte valutakurser offentliggør Nationalbanken i stedet dagligt et sæt informationskurser. Valutakurserne er som hovedregel baseret på de kurser, der oplyses mellem centralbankerne kl. 11.30.

Valutakursnoteringen og dens afskaffelse er nærmere beskrevet i Nationalbankens pressemeddelelse af 13. september 1991, optrykt som bilag 6, samt i Kvartalsoversigten for november 1991, side 12-14.

Reglen i Nationalbankens Valutaforskrifter om begrænsning i valutahandlernes nettovalutapositioner, den såkaldte „10 pct.-regel”, afskaffedes med virkning fra 1. januar 1992.

I forbindelse med restliberaliseringen af valutabestemmelserne i oktober 1988 opretholdtes en grænse for størrelsen af valutahandlernes nettovalutapositioner. Valutapositionen blev for den enkelte valutahandler – inkl. eventuelle udenlandske filialer, men ekskl. datterselskaber – begrænset til ± 10 pct. af egenkapitalen og dermed ligestillet ansvarlig indskudskapital. Reglen sigtede først og fremmest mod at begrænse valutahandlernes mulighed for at spekulere mod kronen og for at skaffe kronelikviditet ved låntagning i fremmed valuta. Da der ikke blev sat grænser for positioner i valuta mod valuta, havde reglen ingen betydning for valutahandlernes samlede valutakursrisici.

Da erfaringerne viste, at der ikke var behov for reglen, fandt Nationalbanken ikke længere grundlag for at opretholde den.

Lovgivning og EF-direktiver

Bank- og sparekasseloven blev ændret i december 1991, således at der med virkning fra 1. januar 1993 indføres placeringsregler for pensionsopsparing i *pengeinstitutternes puljeordninger*. Stort set samme placeringsregler vil komme til at gælde for pensionsopsparing, der placeres i særskilt depot. Placeringsreglerne har form af en liste over, hvordan opsparingen i puljeordninger kan anbringes, og hovedelementerne på listen er børsnoterede værdipapirer og indskud i pengeinstitutter.

Puljeordninger er indskud, der forrentes med afkastet af de værdipapirer, pengeinstituttet erhverver for midlerne. Værdipapirerne tilhører pengeinstituttet på linje med den øvrige værdipapirbeholdning. Det vil fortsat være tilfældet efter 1. januar 1993. Finanstilsynet bemyndiges til at fastsætte regler for puljernes regnskab og administration og for kundeinformation. For Nationalbanken har det været væsentligt, at puljeordningerne regnskabsmæssigt kan udskilles, så der skabes et klarere billede af balanceudvikling og driftsresultat for den egentlige pengeinstitutvirksomhed.

Ved den tidligere omtalte ændring af *realkreditloven* i december 1991 blev kravet om tolagsbelåning af industri- og håndværksejendomme ophævet. Tolagsbelåningen indebar, at der kun var adgang til almindelig realkreditbelåning op til 35 pct. af værdien af større ejendomme af denne type. IRF Industrifinansiering A/S havde eneret til at yde realkreditlån i intervallet 35 pct. til 60 pct. af ejendomsværdien og eneret til at yde realkreditbelåning af maskiner. IRF havde derimod ikke adgang til at yde almindelig realkreditbelåning.

Siden ændringen af realkreditloven i 1989 har der været fri adgang til etablering af nye realkreditinstitutter samt adgang for realkreditinstitutter til at omdanne sig til aktieselskaber med dertil knyttede holdingselskaber. Herved fik IRF-koncernen en konkurrencefordel, idet eneretten til andenlagsbelåning kunne suppleres med almindelig realkreditbelåning via et andet selskab inden for koncernen.

Da adgang for alle realkreditinstitutter til at oprette andenlags-institutter ville føre til for mange og dermed tynde obligationsserier, erstattedes tolagsbelåningen af industri- og håndværksejendomme af enhedsbelåning. Til gengæld skal belåning af maskiner, som må anses for at ligge i yderkanten af det naturlige område for realkredit, indgå med en ekstra høj vægt på 125 pct. i forbindelse med beregningen af realkreditinstitutternes solvensprocent.

I EF fortsatte man i 1991 drøftelserne af Kommissionens forslag til *direktiv om investeringsservice i forbindelse med værdipapirer*. Direktivforslaget bygger på princippet om gensidig anerkendelse og hjemlandskontrol. Forslaget indebærer dermed, at værdipapirhandlere kan etablere en filial i andre medlemslande alene på basis af en autorisation i hjemlandet, ligesom værdipapirhandlere fra de øvrige medlemslande som led i den frie udveksling af tjenesteydelser kan handle på en børs i et medlemsland, uden at der kræves etablering af en filial i det pågældende land.

Direktivforslaget om investeringsservice er en vigtig del af skabelsen af det fælles indre marked på det finansielle område. Forslaget supplerer således det allerede vedtagne andet samordningsdirektiv for kreditinstitutter (banker, sparekasser, realkreditinstitutter mv.) samt forslag til direktiver for skades- og livsforsikring bygget op omkring de samme hovedprincipper.

Som følge af den forstærkede konkurrence på værdipapirmarkedene og de meget for-

skelligartede regler, der er gældende i medlemslandene, har det indtil videre ikke været muligt at opnå enighed om direktivet. Uenigheden har været koncentreret om nogle centrale punkter såsom kreditinstitutters direkte adgang til børserne, muligheden for at kræve, at transaktioner udføres på organiserede markeder (børspligt), krav til gennemsigthed og indberetning og spørgsmålet om, hvorvidt fysiske personer skal kunne omfattes af direktivet.

Kommissionens forslag til *direktiv om kravene til investeringsselskabers og kreditinstitutters kapitalgrundlag* fastsætter kapitalkrav til værdipapirhandlere omfattet af investeringsservicedirektivet. De to forslag er således nært forbundne. Der foreslås herudover fælles regler for kapitaldækning af markedsrisici for kreditinstitutter og værdipapirhandlere. Direktivforslaget er hermed en udbygning af det allerede vedtagne solvensdirektiv, som omfatter kapitaldækning af kreditinstitutters kreditrisici. Direktivforslaget har været drøftet i 1991, men der udestår fortsat visse spørgsmål, som ventes afklaret i løbet af 1992.

Kommissionen fremsatte i april 1991 forslag om *direktiv om overvågning af og kontrol med kreditinstitutters store engagementer*. Forslaget bygger videre på Kommissionens henstilling om store engagementer fra 1986. Formålet er at sikre en spredning af pengeinstitutters risici og at kræve indberetning til tilsynsmyndighederne af store engagementer. Et hovedelement er, at et pengeinstitut ikke må indgå et engagement med en enkelt kunde eller en gruppe af indbyrdes forbundne kunder, der overstiger 25 pct. af egenkapitalen.

I henhold til den gældende danske lovgivning må et pengeinstitut ikke yde en kunde kredit eller påtage sig garantier, således at tilgodehavendet overstiger 35 pct. af pengeinstituttets kernekapital og opskrivningshenlæggelser. Såfremt der foreligger en enstemmig indstilling fra direktionen, som godkendes af bestyrelsen med mindst $\frac{2}{3}$ flertal, kan grænsen dog i det enkelte tilfælde hæves til 50 pct.

Direktivforslaget indebærer således en sænkning af engagementsgrænsen for danske pengeinstitutter. På den anden side sættes de store engagementer i direktivforslaget i forhold til egenkapitaldirektivets bredere kapitalbegreb, hvor de eksisterende danske regler udelukkende er fastsat i forhold til kernekapitalen og opskrivningshenlæggelser. En vedtagelse af direktivforslaget vil gøre det naturligt i dansk lovgivning at beregne engagementsgrænserne i forhold til egenkapitaldirektivets kapitalkomponenter, dvs. summen af ansvarlig kapital og ansvarlig indskudskapital. Dette synspunkt blev fremsat i Nationalbankens høringsudtalelse til Finanstilsynet om direktivforslaget. Direktivforslaget om store engagementer forventes færdigbehandlet i løbet af 1992.

I slutningen af 1991 blev der i EF opnået enighed om et nyt *direktiv om tilsyn med kreditinstitutter på et konsolideret grundlag* til afløsning af et direktiv fra 1983. Det nye direktiv indebærer, at der også skal foretages konsolideret tilsyn, når moderselskabet er et finansieringsselskab. Herved sikres, at der også skal foretages konsolideret tilsyn, selv om et holdingselskab ikke direkte udfører bankvirksomhed. Det tidligere direktiv omfattede udelukkende konsolidering af aktiviteter i datterselskab(er), når et pengeinstitut var moderselskab.

Finansiell støtte til øst- og udviklingslande

Industrilanden og de internationale organisationers støtte til reformprocessen i Østeuropa og Sovjetunionen – og efterfølgende de selvstændige republikker – prægede i vid udstrækning det internationale finansielle samarbejde i 1991. Der var også bevægelse i retning af en mere gunstig behandling af visse udviklingslandes gældsproblemer.

Valutafonden har spillet en central rolle, da økonomisk-politiske tilpasningsprogrammer støttet af Fonden ofte baner vejen for finansiering fra andre kilder, herunder private banker og bistandsmyndigheder. Programmerne har også normalt været en forudsætning for koordinerede lån fra industrilandene og omlægning eller reduktion af gæld til offentlige kreditorer.

Valutafonden udvidede sit engagement i Østeuropa markant i 1991 og involveredes for første gang i Sovjetunionen/republikkerne.

Med Albaniens optagelse i Valutafonden i 1991 er samtlige østeuropæiske lande medlemmer af Fonden og har dermed også fået adgang til lån og støtte fra Verdensbanken.

I efteråret 1991 indgik Valutafonden en aftale med Sovjetunionen om associeret medlemskab, som gav grundlag for, at Fonden kunne yde teknisk assistance og hjælp til udformningen af økonomisk-politiske reformprogrammer, men ikke umiddelbart finansiel bistand. Med Sovjetunionens opløsning overgik spørgsmålet om medlemskab og dermed adgang til lån fra Fonden til de enkelte republikker, og de fleste har allerede indgivet ansøgning om medlemskab.

I Polen og Ungarn efterfulgtes de i 1990 iværksatte kortvarige beredskabsprogrammer – økonomisk-politiske stabiliseringsprogrammer med tilknyttede lån – af 3-årige udvidede programmer med større vægt på ledsagende strukturelle reformer. I Tjekkosllovakiet, Bulgarien og Rumænien indledtes kortvarige beredskabsprogrammer. Alle landene fik tillige lån under en særlig midlertidig låneordning knyttet til olieimporten, som etableredes i forbindelse med Golf-krisen.

Hovedsigtet i Valutafondens programmer er at skabe grundlag for finansiering af eventuelle betalingsbalanceunderskud på markedsmæssige vilkår, og uden at underskuddene er søgt begrænset gennem anvendelse af valuta- eller handelsrestriktioner. I lande som de østeuropæiske, hvor behovet for ekstern støtte er stort og af længerevarende karakter, er det efterhånden almindeligt, at kortere fondsprogrammer med vægt på stabilisering efterfølges af mellemfristede, mere gennemgribende reformprogrammer.

Fondens programmer i Østeuropa har foreløbig haft blandede resultater. Mens forløbet af prisreformerne og udviklingen på handelsbalancerne generelt har været tilfredsstillende, har produktionsnedgangen været betydelig, jf. side 23. I den forbindelse kan der være grund til at fremhæve, at uhindret adgang til salg på de vestlige markeder nok er af større betydning for reformprocessen i østlandene end selv meget vidtgående bistands- og låneprogrammer.

Valutafondens stigende engagement i østlandene har forøget presset på Fondens finansielle ressourcer. Det er derfor særlig påtrængende at få gennemført den forhøjelse af Fondens kvoter med 50 pct., som man enedes om i forbindelse med 9. kvoterevision i 1990. Kvoteforhøjelsen skulle have været godkendt inden udgangen af 1991, men det lykkedes ikke at få skabt det nødvendige grundlag herfor. Tidsfristen er derfor udskudt til medio 1992.

Udviklingen i Østeuropa og Sovjetunionen/republikkerne har også givet anledning til *koordineret finansiel assistance* fra de vestlige lande, og Den Europæiske Bank for Genopbygning og Udvikling, EBRD, har påbegyndt sin udlånsvirksomhed.

For Østeuropas vedkommende er koordineringen af den finansielle bistand siden 1989 sket inden for rammerne af det såkaldte G-24 samarbejde omfattende OECD-landene og ledet af EF-Kommissionen. Som supplement til Valutafondens långivning blev der i 1991 givet tilsagn om betalingsbalancelån til Bulgarien, Rumænien, Tjekkosllovakiet og Un-

garn på omkring 3 mia.\$, nogenlunde ligeligt fordelt mellem EF-landene og de øvrige G-24 lande. I lighed med 1989, hvor EF kom til at hæfte alene for et lån til Ungarn, har det vist sig vanskeligt at opnå tilsagn om støtte til Bulgarien og Rumænien fra alle i den øvrige G-24 kreds. Den stabiliseringsfond på 1 mia.\$, der blev oprettet af en række vestlige lande fra begyndelsen af 1990 som støtte til at gøre den polske valuta konvertibel, forlængedes for yderligere 1 år.

EF har også i lighed med USA og Japan stillet begrænsede kreditter til rådighed for Sovjetunionen/republikkerne. Kreditterne er bundet til køb af fødevarer mv.

I november 1991 indgik den daværende sovjetiske centralregering og de fleste af republikkerne en aftale med de syv største industrilande, G-7, om at udsætte afdragsbetalinger på den mellem- og langfristede officielle udlandsgæld optaget før 1. januar 1991. Baggrunden var Sovjetunionens stærkt svækkede evne til at betale udlandslånene tilbage. Aftalen forudsætter, at republikkerne gensidigt hæfter for gælden, og at der senest i marts 1992 iværksættes økonomiske stabiliseringsprogrammer i samarbejde med Valutafonden. De tekniske detaljer i aftalen blev forhandlet inden for rammerne af den såkaldte Paris-klub, som er et uformelt forum for behandling af gæld til offentlige kreditorer. Repræsentanter fra 17 kreditorlandes myndigheder underskrev aftalen i januar 1992.

Landene i Paris-klubben har endvidere i 1991 afsluttet vidtgående gældsreduktionsaftaler med Polen og Ægypten, begge mellemindkomstlande med over 70 pct. af deres gæld til officielle kreditorer. Med en reduktion på mindst 50 pct. var aftalerne uden fortilfælde. Aftalerne var yderligere bemærkelsesværdige ved, at de omhandlede hele gælden og ikke bare de ydelser, som ville forfalde inden for en kortere periode. Gældsreduktionen gennemføres i etaper og er betinget af en tilfredsstillende økonomisk udvikling under landenes programmer med Valutafonden. Det har fra flere sider været understreget, at Polen og Ægypten måtte betragtes som særtilfælde, og andre efterfølgende gældsbehandlinger er da heller ikke hidtil sket på samme gunstige vilkår.

De fattigste lande har under visse betingelser siden 1988 kunnet få behandlet deres gæld til medlemmerne af Paris-klubben efter de såkaldte Toronto-vilkår, jf. årsberetningen for 1988, side 24. Der har gennemsnitligt været et gavelement på 20 pct. i disse aftaler. I efteråret 1990 fremsatte England forslag om yderligere eftergivelse af de fattigste landes officielle gæld, de såkaldte Trinidad-vilkår, der bl.a. omfatter eftergivelse af op til $\frac{2}{3}$ af gælden. Behovet herfor bekræftedes ved flere lejligheder i 1991, men iværksættelsen har hidtil måttet afvente endeligt tilsagn om medvirken fra USA.

På amerikansk initiativ nedsattes i efteråret 1990 en gruppe med det formål at mobilisere og koordinere international finansiel støtte til de lande, som rammes hårdt af Golfkrisen, i første række Ægypten, Jordan og Tyrkiet. Der blev opnået tilsagn om støtte på 16 mia.\$ i 1990-91, heraf ca. $\frac{2}{3}$ fra Golf-staterne og resten overvejende fra EF og Japan.

Sideløbende med den finansielle støtte til Østeuropa og Sovjetunionen/republikkerne har en række internationale organisationer, herunder Valutafonden, ydet *teknisk assistance* over et bredt felt. Valutafondens indsats er koncentreret om centralbankmæssige og finansielle spørgsmål.

Flere vestlige centralbanker, herunder Nationalbanken, har stillet personalemæssige ressourcer til rådighed for denne assistance. Sammen med de øvrige nordiske centralbanker og Valutafonden har Nationalbanken specielt undersøgt behovet for teknisk assistance på centralbankområdet i de baltiske lande, hvor en fælles indsats er i gang.

Nationalbankens organisation mv.

Seddel- og møntvæsen

Seddelomløbet steg i 1991 med 1,1 mia.kr. eller 4 pct. til 25,6 mia.kr. ved udgangen af året, jf. tabel 2 i tillægget, hvor seddelomløbet er specificeret på seddelværdier. Stigningen skyldtes overvejende et større omløb af 1000-krone-sedler. For de øvrige seddelværdier har der kun været små ændringer. For 20-krone-sedlen, der blev udskiftet med en mønt i foråret 1990, faldt omløbet med yderligere 63 mill.kr. i 1991, men der cirkulerer fortsat 20-krone-sedler for 140 mill.kr.

Efter nedlæggelsen af Nationalbankens to sidste filialer i 1989 har Nationalbanken medvirket til etablering af en række lokale kontantdepoter fordelt over landet. Kontantdepoterne skal lette den lokale udveksling af sedler mellem pengeinstitutterne. I 1991 blev der etableret yderligere to depoter i Jylland, således at der nu er 18 kontantdepoter.

Der blev i 1991 sat falske 500-krone-sedler i omløb, i juli enkelte på Fyn og i november et begrænset antal i Københavnsområdet. I begge tilfælde var sedlerne produceret på farvefotokopimaskiner.

Med udviklingen i farvefotokopiteknikken er det blevet muligt at lave falske sedler, som er vanskelige at skelne fra ægte. Sikkerhedstråd og vandmærke har dog været primitivt imiteret eller manglet. Nationalbanken udsendte både i juli og november advarsler til pengeinstitutterne om de falske 500-krone-sedler med opfordring til især at være opmærksom på gengivelsen af vandmærket.

I de 500-krone-sedler, der blev trykt indtil 1989, var den indlagte sikkerhedstråd en hvid plastictråd. Denne sikkerhedstråd er mindre synlig end den metalliserede plastictråd, der anvendes i de øvrige sedler og nu også i 500-krone-sedlerne. Der cirkulerer endnu en del 500-krone-sedler med hvid plastictråd, og i flere tilfælde opstod der tvivl om disse sedlers ægthed, da det umiddelbart kunne være vanskeligt at se sikkerhedstråden. Ved henvendelser i disse sager anbefalede Nationalbanken derfor, at man i højere grad så efter vandmærket. For så vidt muligt at undgå tvivl om sikkerhedstråden har Nationalbanken øget indsatsen for hurtigere at få inddraget sedlerne med den hvide plastictråd.

Hidtil har seddelforfalskning ved hjælp af den moderne grafiske teknik været et begrænset problem i Danmark. I mange andre lande er problemet betydelig større. På internationalt plan har Interpol været optaget af faren for, at det grafiske arbejde, der skal udføres for at gengive pengesedler i reklamer, annoncer mv., kan blive misbrugt til seddelforfalskning. Interpol har på denne baggrund bedt landene stramme lovgivningen eller administrationen af de bestemmelser, der gælder for gengivelse af pengesedler.

Nationalbanken har med henvisning til loven om ophavsret fastholdt, at gengivelse af pengesedler kræver tilladelse fra Nationalbanken. Hidtil er tilladelse blevet givet, hvis gengivelsen i størrelse eller udformning afveg markant fra pengesedlerne, men på baggrund af Interpols henvendelse og en stærk stigning i anvendelsen af pengesedler i reklamer og annoncer er der indført en væsentlig stramning af praksis. Tilladelse til gengivelse vil kun blive givet, hvis gengivelsen anvendes i egentligt oplysningsøjemed, og alt reproarbejde foretages af Nationalbanken. De skærpede bestemmelser blev udsendt til reklamebranchen mv. i august og gentaget i december 1991.

I henhold til nationalbankloven fra 1936 skal seddelomløbet være dækket (funderet) af Nationalbankens beholdning af guld og andre aktiver efter bestemte regler. Der har

imidlertid været dispenseret fra gulddækningen i en lang årrække i henhold til nationalbanklovens § 13, og også i 1991 har Nationalbankens repræsentantskab med samtykke af Den Kgl. Bankkommissær meddelt dispensation.

Nationalbanken administrerer møntvæsenet i henhold til møntloven og kgl. anordning om udmøntning af indenlandsk skillemønt.

Med virkning fra 1. november 1991 udsendtes en ny kgl. anordning om udmøntning af indenlandsk skillemønt, som giver Nationalbanken mulighed for at fuldføre møntreformen ved at udskifte 1-kronen med en ny 1-krone og sætte en 2-krone i omløb.

2-kronen indgik i Nationalbankens oprindelige forslag til ny møntrække, men i forbindelse med den politiske stillingtagen til møntreformen besluttedes det at udskyde spørgsmålet om en 2-krone – og dermed det samlede antal møntværdier i den nye møntrække. Der skulle først indhøstes erfaringer med de nye mønter, især hvordan 50-øren ville blive modtaget. På denne baggrund indgik 2-kronen ikke i den informationskampagne, som Nationalbanken iværksatte i forbindelse med møntreformens påbegyndelse.

Nationalbanken rettede i 1991 henvendelse til Industriministeriet med henblik på en endelig stillingtagen til 2-kronens indførelse. Det anførtes, at 50-øren havde fået en positiv modtagelse og ført til en stor nedgang i antallet af 25-ører, således at formålet med 50-øren, at få reduceret antallet af cirkulerende småmønter, var nået. Det samme måtte forventes at gøre sig gældende ved indførelse af en 2-krone, således at det samlede antal mønter i omløb ville blive mindre med både en 1-krone og en 2-krone end med 1-kronen alene. Hertil kom, at automatbranchen havde udtalt sig for indførelse af en 2-krone. Industriministeriet tilsluttede sig indførelse af en 2-krone.

De to nye mønter sættes i omløb i sidste uge af januar 1993. Begge præges i samme materiale og med samme design som 5-kronen – også hullet i midten – men bliver mindre. 1-kronen får en diameter på 20,25 mm og 2-kronen en diameter på 24,5 mm, mens 5-kronens diameter er 28,5 mm. Desuden bliver der forskel i mønternes tykkelse og rand, således at det ikke skulle volde problemer at skelne de tre mønter fra hinanden.

5- og 10-ører ophørte med at være gyldige betalingsmidler i forbindelse med inddragelsen den 1. juli 1989, men har fortsat kunnet omveksles i pengeinstitutter og Nationalbanken. Med den nye kgl. anordning ophæves indløsningsforpligtelsen fra 1. juli 1992. Indløsningsperioden har til den tid været 3 år, og da indløsningerne er meget små, står nytten ikke længere i rimeligt forhold til de omkostninger, pengeinstitutterne har med indløsningen.

Møntomløbet steg i 1991 med godt 100 mill.kr. til 2.645 mill.kr., efter en meget betydelig stigning i 1990 som følge af indførelsen af 20-kronen. Som det fremgår af specifikationen af møntomløbet i tabel 3 i tillægget, steg omløbet af 20-kroner fortsat i 1991 til 845 mill.kr. ved udgangen af året. Omløbet af 20-krone-mønter er hermed større end omløbet af 20-krone-sedler før overgangen fra seddel til mønt.

Den 29. januar 1991 sættes en ny 25-øre i omløb. Op til udskiftningen af 25-øren udgjorde omløbet af 25-ører ca. 125 mill.kr. Ud fra erfaringerne med inddragelsen af 5- og 10-ørerne, hvor indløsningen kun har svaret til omkring 30 pct. af omløbet, regnedes der med, at også kun en del af omløbet af 25-ører var egentligt cirkulerende og ville vende tilbage. Der har da også kun været en nedgang i omløbet af gamle 25-ører på godt 28 mill.kr., eller under 25 pct., og da tilbageløbet allerede er kommet ned på et meget lille niveau, ventes der kun et begrænset yderligere tilbageløb. Der er sat nye 25-ører i omløb for et beløb på 33 mill.kr.

Tabel 7

Møntproduktion og inddragelse af mønt

	Udmøntet på Den Kgl. Mønt i 1991		Inddraget/indsmeltet i 1991	
	1000 stk.	1000 kr.	1000 stk.	1000 kr.
20-krone	11 563	231 257	—	—
10-krone	1 065	10 653	6 660	66 600
5-krone	3 752	18 760	30 480	152 400
1-krone	45 181	45 181	11 000	11 000
50-øre	11 115	5 557	—	—
25-øre	102 162	25 540	135 960	33 990
10-øre	•	•	10 800	1 080
5-øre	•	•	7 500	375
I alt	174 838	336 950	202 400	265 445

Den Kgl. Mønts produktion har i 1991 overvejende bestået af 25-ører og nye 1-kroner, jf. tabel 7. Med den begrænsede efterspørgsel efter 25-ører blev produktionen af 25-ører stoppet før oprindeligt planlagt, og der ventes ikke at blive behov for ny produktion i den første tid. I stedet påbegyndtes produktion af nye 1-kroner. Der skal opbygges et startlager på 125 millioner stk. 1-kroner og 75 millioner stk. 2-kroner inden januar 1993, hvor 1-kronen udskiftes, og 2-kronen sættes i omløb.

Metallet fra de gamle 5- og 10-kroner genanvendes til de nye 1- og 2-kroner. De gamle 25-ører er ligesom 5- og 10-ørerne blevet solgt til metalværdien, og det vil størstedelen af de nuværende 1-kroner også blive.

Med møntreformen næsten fuldført har Den Kgl. Mønt indledt tilpasningen af beskæftigelsen til en mere normal møntproduktion. Beskæftigelsen er således faldet til 58 medarbejdere ved udgangen af 1991 mod 70 ved udgangen af 1990.

Personale- og organisationsforhold

I 1991 overførtes en række arbejdsopgaver fra Finansministeriets Statsgældsafdeling til Nationalbanken.

Overvejelser om en ændret fordeling af arbejdet med statsgælden blev drøftet i en arbejdsgruppe nedsat af Finansministeriet. Konklusionen var, at det ville være hensigtsmæssigt, at Nationalbanken, som i forvejen var agent for staten ved den indenlandske låntagning, overtog dele af Statsgældsafdelingens opgaver. Det kunne ske ved, at Nationalbanken – for både statens indenlandske og udenlandske låntagning – fik overladt såvel det konkrete arbejde med låntagningen som opgaverne i forbindelse med udarbejdelse af oplæg til lånestrategier.

Finansministeriet skulle fortsat have ansvaret for lånoptagelsen og relationerne til Folketinget.

Med baggrund i arbejdsgruppens rapport anmodede finansministeren i maj 1991 Nationalbanken om at overtage arbejdsopgaver fra Statsgældsafdelingen.

For Nationalbanken var det afgørende, at der var et tæt sammenfald mellem en række af Statsgældsafdelingens og Nationalbankens arbejdsopgaver. Samfundsmæssigt kunne opgaverne således løses mere hensigtsmæssigt, bl.a. ved at statens udenlandske gæld og valutareserverne kunne ses under ét, ligesom der ville kunne spares ressourcer. National-

Tabel 8

Antal ansatte

Ultimo	1982	1988	1989	1990	1991
Bankpersonale	374	321	286	267	295
Personale i Seddeltrykkeriet	107	101	95	96	90
Betjente	51	60	53	54	55
Køkken- og rengøringspersonale ..	60	61	59	54	57
Diverse personale	43	50	48	51	51
I alt	635	593	541	522	548

Anm.: Omregnet til heltidsstillinger.

banken tilsluttede sig derfor overflytningen, som også indebar overtagelse af opgaverne med udarbejdelse af publikationer mv. om statens låntagning og gæld og prognoser for den månedlige fordeling af statens betalinger.

Som led i overflytningen blev medarbejdere i Finansministeriet tilbudt ansættelse i Nationalbanken, og der blev truffet aftale med 19 medarbejdere om ansættelse pr. 1. juli 1991. Alle overførte medarbejdere har i henhold til Finansministeriets praksis fået tjenestefri eller turnusorlov fra ministeriet i 2 år. For de to chefer fra Statsgældsafdelingen, der flyttede med til Nationalbanken, er der indtil videre tale om udlån for en 2-årig periode.

Den såkaldte intradeordning blev ophævet fra sommeren 1990. Intradeordningen indebar, at postkontorerne kunne indbetale deres overskydende seddelbeholdning til pengeinstitutterne, som behandlede og sorterede sedlerne og lod dem indgå i den almindelige cirkulation eller indleverede dem til Nationalbanken, hvor de som hovedregel ikke behandlede, men udleveredes igen, når pengeinstitutterne havde behov for kontanter (den såkaldte bankpakkeordning). Da postkontorerne nu indbetaler sedler direkte til Nationalbanken, og da postkontorerne ikke indgår i bankpakkeordningen, er den mængde sedler, der skal behandles i Nationalbanken, steget betydeligt. Halvdelen af de sedler, der behandlede i 1991, var indbetalt af postkontorerne. Til behandling af den øgede seddelmængde er der anskaffet yderligere en fuldautomatisk seddelbehandlingsmaskine og en mindre maskine.

Overtagelsen af arbejdsopgaver fra Statsgældsafdelingen og større behov for seddelsortering var de væsentligste årsager til, at antallet af ansatte i Nationalbanken efter flere års fald steg med 26 til 548, omregnet til heltidsansatte, jf. tabel 8.

Nationalbanken er internt opdelt i 15 kontorer samt Seddeltrykkeriet. Efter overførslen af arbejdsopgaver fra Statsgældsafdelingen, som betød flere medarbejdere i Udlandsafdelingen, fandtes det hensigtsmæssigt at opdele afdelingen i 4 kontorer: Arbitragekontoret, Betalingskontoret, Gældskontoret og Investeringskontoret, under det fælles Udlandsområde. Organisationsændringen havde virkning fra 1. juni 1991, men Gældskontoret etableredes formelt først pr. 1. juli 1991, hvor Finansministeriets Statsgældsafdeling nedlagdes.

Nationalbankens administration den 1. marts 1992 fremgår af siderne 62-65, hvor der tillige er givet en oversigt over Nationalbankens repræsentation i internationale organisationer.

Nationalbankens ledelse

Repræsentantskabet

Formanden for repræsentantskabet, civilingeniør *M. Folmer Andersen*, fratrådte i henhold til aldersbestemmelserne med udgangen af marts 1991. *M. Folmer Andersen*, der blev medlem af repræsentantskabet i 1978, havde været formand for repræsentantskabet og bestyrelsen siden 6. december 1990 og inden da næstformand for repræsentantskabet fra april 1986. Som nyt medlem af repræsentantskabet valgtes i stedet administrerende direktør, civilingeniør *Helge Sørensen*. Rigsstatistiker *Hans E. Zeuthen* blev valgt til nyt medlem af repræsentantskabet i stedet for professor, dr.polit. *P. Nørregaard Rasmussen*, der udtrådte den 6. december 1990.

Til ny formand valgte repræsentantskabet rigsstatistiker *Hans E. Zeuthen*, og til ny næstformand direktør *Helle Bechgaard* for perioden 1. april 1991 til 31. marts 1992.

Til medlemmer af repræsentantskabet genvalgte Folketinget for en ny 5-års valgperiode fra 1. april 1991 folketingsmedlemmerne *Svend Auken*, *Jørgen Estrup*, *Svend Heiselberg*, *Pia Kjærsgaard*, *Jes Lunde*, *Grethe Fenger Møller* og *Ivar Nørgaard* og valgte folketingsmedlem *Mogens Lykketoft* i stedet for folketingsmedlem *Henning Rasmussen*.

To medlemmer af repræsentantskabet udnævnes af Den Kgl. Bankkommissær, der genudnævnte kommitteret *Karsten Olsen* og departementschef *Jens Thomsen* for en ny 5-års valgperiode fra 1. april 1991.

Repræsentantskabet genvalgte gårdejer *Harry Nicolaisen*, formand for LO *Finn Thorgrimson* og formand for Husligt Arbejder Forbund *Margit Vognsen*, der afgik efter tur, for en ny 5-års valgperiode fra 1. april 1991.

Bestyrelsen

Til medlemmer af bestyrelsen for perioden 1. april 1991 til 31. marts 1992 genvalgte repræsentantskabet folketingsmedlem *Svend Auken*, folketingsmedlem *Grethe Fenger Møller*, direktør, civilingeniør *Erik B. Rasmussen* og formand for Husligt Arbejder Forbund *Margit Vognsen*, og som nyt medlem valgtes rigsstatistiker *Hans E. Zeuthen*.

Bestyrelsens formand siden 6. december 1990, civilingeniør *M. Folmer Andersen*, fratrådte som omtalt med udgangen af marts 1991.

To medlemmer af bestyrelsen, kommitteret *Karsten Olsen* og departementschef *Jens Thomsen*, er udnævnt af Den Kgl. Bankkommissær.

Som ny formand valgte bestyrelsen rigsstatistiker *Hans E. Zeuthen* og genvalgte departementschef *Jens Thomsen* til næstformand for perioden 1. april 1991 til 31. marts 1992.

Nationalbankens ledelse den 1. marts 1992 fremgår af oversigten side 61-62.

Revisorer

Den Kgl. Bankkommissær genudnævnte ved skrivelser af 7. februar 1991 de to statsautoriserede revisorer *John Gath* og *Erik Mølgaard* til bankens revisorer for et år indtil 31. marts 1992.

Danmarks Nationalbanks Jubilæumsfond af 1968

Jubilæumsfondens oprettelse, formål og virke er omtalt i årsberetningen for 1985.

I 1991 modtog fonden godt 1.100 ansøgninger, hvoraf 136 helt eller delvis blev imødekommet. Der blev endvidere givet enkelte bevillinger uden forudgående ansøgning. De

samlede bevillinger beløb sig til godt 5½ mill.kr., fortrinsvis inden for design og kunsthåndværk.

Fondens styrelse bestod pr. 1. marts 1992 af nationalbankdirektør Erik Hoffmeyer (formand), rigsstatistiker Hans E. Zeuthen (næstformand), keramiker Bente Hansen, professor, arkitekt Arne Karlsen, direktør Børge Nielsen og departementschef Jørgen Harder Rasmussen.

Nationalbankens gæstelejligheder i Nyhavn 18

Der er blevet indrettet yderligere en gæstelejlighed i Nyhavn 18 i 1991, således at Nationalbanken nu har 7 gæstelejligheder. Hermed er alle lejlighederne i ejendommen, bortset fra den Nationalbanken selv anvender, indrettet til gæstelejligheder, som stilles til rådighed for udenlandske videnskabsmænd og kunstnere. Ophold i gæstelejlighederne er gratis og tildeles fra tre måneder op til et år. Etableringen af gæstelejlighederne er nærmere omtalt i årsberetningen for 1985.

I 1991 har 15 videnskabsmænd og kunstnere haft ophold i gæstelejlighederne.

Det udvalg, som rådgiver om tildelingen af lejlighederne, består af professor, dr.polit. P. Nørregaard Rasmussen som formand, professor, arkitekt Jørgen Bo og professor, dr.techn. Niels I. Meyer.

Regnskabsaflæggelsen

Nationalbankens regnskab er vist på siderne 72-77.

Regnskabet afspejler, at Nationalbanken administrerer valutareserverne og er bank for staten og pengeinstitutterne. Seddel- og møntudstedelsen giver grundlag for en løbende indtægt, da det uforrentede seddel- og møntomløb modsvares af rentebærende aktiver. Nationalbankens overskud efter henlæggelser tilfalder staten.

Resultat før kursreguleringer mv. udgjorde 4.585 mill.kr. i 1991 eller 897 mill.kr. mere end året før. Der har været større renteindtægt af valutareserverne, nedgang i renteudgifterne og i udgifterne ved overtagelse af skibskreditobligationer under skibskreditordningen.

Valutareserverne faldt som omtalt side 43 betydeligt gennem 1991 og var i årsgennemsnit godt 10 pct. mindre end i 1990. Samtidig ændredes fordelingen på valutaer over mod en større andel i D-mark og andre EMS-valutaer. Da renten for EMS-valutaer har været højere end for andre reservevalutaer, er den ændrede valutafordeling den væsentligste årsag til, at renteindtægterne trods nedgangen i valutareserverne var 291 mill.kr. højere end året før.

Nedgangen i valutareserverne må ses på baggrund af, at staten netto tilbagebetalte udlandslån for 28 mia.kr. Staten finansierede købet af valuta til tilbagebetalingen ved træk på sit indestående i Nationalbanken, som faldt betydeligt, så Nationalbankens udgifter til forrentning af indeståendet halveredes til 1.185 mill.kr. For staten modsvares den lavere renteindtægt af fald i renteudgifterne på udlandsgælden.

Pengeinstitutterne havde i størstedelen af 1991 et nettotilgodehavende i Nationalbanken mod nettogæld det meste af 1990. Omsvinget betød, at Nationalbanken havde netto-renteudgifter til pengeinstitutterne på 969 mill.kr. mod nettorenteindtægter på 279 mill.kr. året før.

Renteindtægterne på obligationsbeholdningen viste en opgang på 100 mill.kr.

Alt i alt steg nettorenteindtægterne med 547 mill.kr. til 5.257 mill.kr.

De samlede omkostninger faldt med 36 mill.kr. til 359 mill.kr. Nedgangen kan henføres til, at Den Kgl. Mønts udgifter faldt med 60 mill.kr., overvejende som følge af en stor nedgang i udgifterne til køb af metal og møntblanketter. Lønomkostningerne voksede med 9 mill.kr. En del af stigningen skyldes overtagelse af personale fra Finansministeriet i forbindelse med overflytning af arbejdsopgaver, jf. omtalen side 56.

Nationalbankens løbende overtagelse af skibskreditobligationer til pari under skibskreditordningen medførte en udgift på 312 mill.kr. mod 584 mill.kr. året før. Den lavere udgift skyldes især højere kurser på de overtagne indeksobligationer.

Kursreguleringer mv. medførte en gevinst på 3.596 mill.kr.

Værdiregulering af guld gav et tab på 349 mill.kr., mens kursregulering af valutamellemværender medførte en gevinst på 2.630 mill.kr., stort set svarende til kurstabet året før. Valutakursudviklingen med kursstigning på især dollar og yen bidrog med en gevinst på 1.474 mill.kr. Herudover medførte de højere børskurser på de internationale obligationer, der udgør størstedelen af valutareserverne, en gevinst på 1.156 mill.kr.

Da de danske børskurser også steg, gav kursregulering af obligationer og aktier mv. en gevinst på 1.276 mill.kr. mod et tab på 495 mill.kr. året før.

Nationalbankens garantiforpligtelse vedrørende Dansk Eksportfinansieringsfonds låntagning i udlandet er nedskrevet med 39 mill.kr. Beløbet er udtryk for et fald i bankens garantiforpligtelse vedrørende restgælden på de af fonden optagne udlandslån opgjort på grundlag af valutakurserne ultimo året.

Årets resultat før henlæggelser udgør herefter 8.181 mill.kr. mod et underskud på 54 mill.kr. året før.

Der er henlagt 3.596 mill.kr. – svarende til kursreguleringerne – til sikringsfonden.

Årets resultat på 4.585 mill.kr. tilfalder staten i henhold til nationalbanklovens bestemmelser.

København, medio februar 1992

Hoffmeyer O. Thomasen Bodil Nyboe Andersen

På repræsentantskabsmødet den 19. marts 1992 aflagde direktionens formand, nationalbankdirektør *Erik Hoffmeyer*, beretning om bankens forhold i 1991. Beretningen toges til efterretning. Herefter forelagdes bankens regnskab for 1991 med bestyrelsens indstilling om godkendelse. Repræsentantskabet og Den Kgl. Bankkommissær tiltrådte indstillingen.

Regnskabet viser et resultat på 4.585 mill.kr., som tilfalder staten.

Nationalbankens ledelse og administration den 1. marts 1992

Ledelse

Kgl. Bankkommissær:

Økonomiminister og skatteminister *Anders Fogh Rasmussen*, MF

Direktion:

Erik Hoffmeyer, dr.polit., kgl. udnævnt direktør, formand

Ole Thomasen

Bodil Nyboe Andersen

Bestyrelse:

Rigsstatistiker *Hans E. Zeuthen*

(valgt som formand indtil den 31. marts 1992)

Departementschef *Jens Thomsen*

(valgt som næstformand indtil den 31. marts 1992)

Valgt af repræsentantskabet indtil den 31. marts 1992:

Folketingsmedlem *Svend Auken*

Folketingsmedlem *Grethe Fenger Møller*

Direktør, civilingeniør *Erik B. Rasmussen*

Formand for Husligt Arbejder Forbund *Margit Vognsen*

Rigsstatistiker *Hans E. Zeuthen*

Udnævnt af Den Kgl. Bankkommissær indtil den 31. marts 1996:

Kommitteret *Karsten Olsen*

Departementschef *Jens Thomsen*

Repræsentantskab:

Rigsstatistiker *Hans E. Zeuthen*

(valgt som formand indtil den 31. marts 1992)

Direktør *Helle Bechgaard*

(valgt som næstformand indtil den 31. marts 1992)

Valgt af Folketinget indtil den 31. marts 1996:

Folketingsmedlem *Svend Auken*

Folketingsmedlem *Jørgen Estrup*

Folketingsmedlem *Svend Heiselberg*

Folketingsmedlem *Pia Kjærsgaard*

Folketingsmedlem *Jes Lunde*

Folketingsmedlem *Mogens Lykketoft*

Folketingsmedlem *Grethe Fenger Møller*

Folketingsmedlem *Ivar Nørgaard*

Udnævnt af Den Kgl. Bankkommissær indtil den 31. marts 1996:

Kommitteret *Karsten Olsen*

Departementschef *Jens Thomsen*

Valgt af repræsentantskabet:	Indtil den 31. marts
Fabrikant <i>Andreas Graversen</i>	1992
Husmand <i>Kjeld Larsen</i>	1992
Formand for Forbrugerrådet <i>Kirsten Nielsen</i>	1992
Adm. direktør <i>Knud Koch Jensen</i>	1993
Direktør, civilingeniør <i>Erik B. Rasmussen</i>	1993
Adm. direktør, civilingeniør <i>Helge Sørensen</i>	1993
Adm. direktør <i>Bent le Fèvre</i>	1994
Forskningschef, dr.techn. <i>Jens Rostrup-Nielsen</i>	1994
Rigsstatistiker <i>Hans E. Zeuthen</i>	1994
Direktør <i>Helle Bechgaard</i>	1995
Direktør <i>B. Frank Nielsen</i>	1995
Formand for Dansk Sygeplejeråd <i>Kirsten Stallknecht</i>	1995
Gårdejer <i>Harry Nicolaisen</i>	1996
Formand for LO <i>Finn Thorgrimson</i>	1996
Formand for Husligt Arbejder Forbund <i>Margit Vogensen</i>	1996

Administration

Vicedirektører:	<i>Jørn Kjær</i> <i>Henning Dalgaard</i>
Underdirektører:	<i>Arne Brøndum</i> <i>Erik Niepoort*</i> <i>Ib Glud Konradsen</i> <i>Kirsten Mordhorst</i> <i>Hans Kloch</i> <i>Jørgen Ovi</i>
Edb-Kontoret:	Edb-chef <i>Leif Kjærgaard</i> Prokurist <i>Jørgen Petersen</i>
Fondskontoret:	Underdirektør <i>Ib Glud Konradsen</i> Kontorchef <i>Ole Christian Hansen</i>
Hovedkassen:	Hovedkasserer <i>Erik Herly</i> Kontorchef <i>Mogens Brink</i> Prokurist <i>Knud Heede Sørensen</i>
Internationalt Kontor:	Afdelingschef <i>Kai Aaen Hansen</i> Prokurist <i>Benny Andersen</i>

* Orlov til 30. september 1992.

Pengepolitisk Kontor:	Underdirektør <i>Jørgen Ovi</i> Kontorchef <i>Kjeld Røhl</i> Kontorchef <i>Bjarne Skafte*</i> Prokurist <i>Hugo Frey Jensen</i>
Personale- og Organisationskontoret:	Underdirektør <i>Arne Brøndum</i> Kontorchef <i>Tage Heering</i> Prokurist <i>Erik Lundgreen Hansen</i> Prokurist <i>Gitte Larsen</i> Juridisk Tjeneste: Kontorchef <i>Flemming Farup</i>
Regnskabskontoret:	Regnskabschef <i>Erik Winding</i> Prokurist <i>Benny Jensen</i> Prokurist <i>Per Noer</i>
Revisionskontoret:	Revisionschef <i>Benth Jensen</i> Prokurist <i>Geert Egtved Petersen</i>
Sekretariatet:	Underdirektør <i>Kirsten Mordhorst</i> Prokurist <i>Bent Danielsen</i> Prokurist <i>Else Marie Nielsen Christensen</i> Prokurist <i>John Larsen</i>
Udlandsområdet:	Vicedirektør <i>Henning Dalgaard</i> Arbitragekontoret: Kontorchef <i>Ejner Petersen</i> Prokurist <i>Helge Fosgaard</i> Prokurist <i>Bent Andersen</i> Betalingskontoret: Kontorchef <i>Viggo Sørensen</i> Prokurist <i>Kaj Kjær</i> Prokurist <i>Preben Poulsen</i> Gældskontoret: Kontorchef <i>Niels Erik Sørensen*</i> Investeringskontoret: Kontorchef <i>Hans Denkov</i> Prokurist <i>Erik Pedersen**</i>
Økonomikontoret:	Underdirektør <i>Hans Kloch</i> Prokurist <i>Aage Røndbjerg</i> Prokurist <i>Leif Petersen</i> Prokurist <i>Bente Puck</i>

* Udlånt fra Finansministeriet fra 1. juli 1991.

** Orlov til 30. april 1993.

Økonomisk-Statistik
Kontor:

Vicedirektør *Jørn Kjær*
Kontorchef *Carsten Freiberg Jensen*
Kontorchef *Anders Møller Christensen*
Kontorchef *Ove Ingvar Nielsen*
Konsulent *Jens Hjorth Hald*
Prokurist *Erik Sønderbek*
Prokurist *Finn Jürgens*
Prokurist *Hanne S. Sørensen*
Prokurist *Hans Christian Knudsen*

* * *

Seddeltrykkeriet:

Direktør for seddelproduktionen *Niels Holm*
Civilingeniør *Leif Yde*
Overfaktor *Bent Løfgren*
Maskiningeniør *Palle Rasmussen*
Tegner *Johan Alkjær*

* * *

Den Kgl. Mønt:

Direktør for møntproduktionen *Laust Grove*
Akademiingeniør *Steen Larsen*

Repræsentation i internationale organisationer

Som led i det internationale penge- og valutapolitiske samarbejde deltager Nationalbanken i en række komitéer, udvalg og arbejdsgrupper. De væsentligste omfatter:

Den Internationale Valutafond, IMF

Nationalbankdirektør *Erik Hoffmeyer* er det danske medlem af fondens repræsentantskab.

De Europæiske Fællesskaber, EF

Centralbankchefkomitéen:

Nationalbankdirektør *Erik Hoffmeyer* er formand; tillige formand for styrelsen for Den Europæiske Fond for Monetært Samarbejde.

Nationalbankdirektør *Bodil Nyboe Andersen* er medlem af komitéens stedfortrædergruppe.

Kontorchef *Ove Ingvar Nielsen* og prokurist *Hugo Frey Jensen* er medlemmer af Den Pengepolitiske Underkomité, kontorchef *Ejner Petersen* og prokurist *Helge Fosgaard* er medlemmer af Den Valutapolitiske Underkomité, og underdirektør *Jørgen Ovi* er medlem af Underkomitéen vedrørende Banktilsyn.

- Den Monetære Komité: Nationalbankdirektør *Bodil Nyboe Andersen* (sammen med departementschef *Jens Thomsen*, Økonomiministeriet).
Prokurist *Benny Andersen* er medlem af stedfortrædergruppen (sammen med kommitteret *Henrik Fugmann*, Økonomiministeriet, der er formand).
- Den Økonomisk-Politiske Komité: Vicedirektør *Jørn Kjær* (sammen med kommitteret *Leif Heltberg* og kommitteret *Jørn Børglum Jensen*, Økonomiministeriet, og finansdirektør *Jørgen Rosted*, Finansministeriet).
- Det Rådgivende Bankudvalg: Underdirektør *Jørgen Ovi* (sammen med afdelingschef *C. Boye Jacobsen*, Industriministeriet, og direktør *Eigil Mølgaard*, Finanstilsynet).
- Organisationen for Økonomisk Samarbejde og Udvikling, OECD*
- Den Økonomisk-Politiske Komité: Vicedirektør *Jørn Kjær* (sammen med departementschef *Jens Thomsen*, Økonomiministeriet, og finansdirektør *Jørgen Rosted*, Finansministeriet).
- Nordisk Ministerråd*
- Nordisk Finansielt Udvalg: Nationalbankdirektør *Bodil Nyboe Andersen* og afdelingschef *Kai Aaen Hansen* (sammen med kommitteret *Henrik Fugmann*, Økonomiministeriet).
- Den Nordiske Investeringsbank, NIB*
- Kontorchef *Niels Erik Sørensen* er medlem af bestyrelsen med kontorchef *Hans Denkov* som stedfortræder.

Bilag 1

*Nationalbankens pressemeddelelse af 19. marts 1991
om nedsættelse af renten for pengeinstitutternes låntagning i Nationalbanken*

På baggrund af den generelle tendens til rentefald og den afdæmpede pris- og omkostningsudvikling nedsættes renten for pengeinstitutternes låntagning i Nationalbanken med $\frac{1}{2}$ pct. til 10 pct. for træk på folio med virkning fra den 20. marts 1991.

Renten for pengeinstitutternes indskud på folio i Nationalbanken er uændret $9\frac{1}{2}$ pct. Diskontoen er ligeledes uændret $9\frac{1}{2}$ pct.

Bilag 2

*Nationalbankens pressemeddelelse af 21. maj 1991
om nedsættelse af foliorentesatserne og diskontoen*

I lyset af de internationale renteforhold og på baggrund af den svage konjunkturudvikling herhjemme og den afdæmpede pris- og omkostningsudvikling nedsættes renten for pengeinstitutternes låntagning og indskud i Nationalbanken med $\frac{1}{2}$ pct. til $9\frac{1}{2}$ pct. for træk på folio og 9 pct. for indskud på folio med virkning fra den 22. maj 1991.

Diskontoen nedsættes ligeledes med $\frac{1}{2}$ pct. til 9 pct.

Bilag 3

*Nationalbankens pressemeddelelse af 15. august 1991
om forhøjelse af foliorentesatserne og diskontoen*

På baggrund af renteutviklingen i en række europæiske lande forhøjes renten for pengeinstitutternes låntagning og indskud i Nationalbanken med $\frac{1}{2}$ pct. til 10 pct. for træk på folio og $9\frac{1}{2}$ pct. for indskud på folio med virkning fra den 16. august 1991. Diskontoen forhøjes ligeledes med $\frac{1}{2}$ pct. til $9\frac{1}{2}$ pct.

Udviklingen i dansk økonomi har i den seneste tid muliggjort en betydelig indsnævring af renteforskellen over for bl.a. Tyskland. Da udviklingen på valutamarkedet viser, at det ikke for tiden er muligt at have lavere renteforskel, er en tilpasning til højere rente i Tyskland imidlertid nødvendig.

Bilag 4

*Nationalbankens pressemeddelelse af 18. oktober 1991
om nedsættelse af foliorentesatserne og diskontoen*

Renten for pengeinstitutternes låntagning og indskud i Nationalbanken nedsættes med $\frac{1}{2}$ pct. til $9\frac{1}{2}$ pct. for træk på folio og 9 pct. for indskud på folio med virkning fra mandag den 21. oktober 1991. Diskontoen nedsættes ligeledes med $\frac{1}{2}$ pct. til 9 pct.

Rentenedsættelsen må ses på baggrund af den fortsat svage danske konjunkturudvikling og er muliggjort af faldet i de lange renter i Danmark og udlandet. Nedsættelsen vil bringe de korte danske renter på niveau med de korte renter i en række andre EMS-lande. Også den seneste tids betydelige salg af danske obligationer og statsgældsbeviser til udlandet taler for en rentenedsættelse.

Bilag 5

*Nationalbankens pressemeddelelse af 19. december 1991
om forhøjelse af foliorentesatserne og diskontoen*

På baggrund af renteforhøjelsen i Tyskland forhøjes renten for pengeinstitutternes låntagning og indskud i Nationalbanken med $\frac{1}{2}$ pct. til 10 pct. for træk på folio og $9\frac{1}{2}$ pct. for indskud på folio med virkning fra den 20. december 1991. Diskontoen forhøjes ligeledes med $\frac{1}{2}$ pct. til $9\frac{1}{2}$ pct.

*Nationalbankens pressemeddelelse af 13. september 1991
om ophør af den daglige valutakursnotering*

Fra og med den 1. oktober 1991 ophører den daglige valutakursnotering i Danmarks Nationalbank.

Valutakursnoteringen har haft til formål at fastslå markedskurser for en række vigtige valutaer. Indtil maj 1981 var noteringskurserne obligatoriske „sælgerkurser”, hvilket betød, at salg af valuta skulle afregnes til de på noteringen fastsatte kurser. Ved køb af valuta blev kurserne i praksis fastsat i forhold til noteringskurserne, selv om disse ikke var obligatoriske. Ved restliberaliseringen af valutabestemmelserne i efteråret 1988 blev reglerne om valutakursnoteringen fjernet fra Valutabekendtgørelsen. Da der fortsat var behov for et sæt officielle valutakurser, fortsatte valutakursnoteringen i Nationalbanken dog i uændret form.

Noteringen er foregået på et dagligt møde i Nationalbanken med deltagelse af de fleste større valutahandlere. Udviklingen af valutamarkederne har imidlertid medført, at denne noteringsform har mistet sin betydning. Omsætningen på noteringen er således i dag faldet til et meget beskedent niveau.

Nationalbanken vil i stedet offentliggøre et sæt valutakurser, der viser markedskurserne kl. 11.30. De offentliggjorte kurser baseres i videst muligt omfang på de kurser, som dagligt udveksles mellem et stort antal centralbanker kl. 11.30. Der vil blive offentliggjort kurser for de samme valutaer, som nu noteres. Herudover vil der blive offentliggjort kurser på australske dollar og newzealandske dollar. Der vil også – som hidtil – blive beregnet en SDR-kurs baseret på kurserne på de underliggende valutaer.

Med denne ændring følger Danmark en international tendens, idet Holland, Belgien, Spanien, Portugal og Norge alle for nylig har ophævet deres valutakursnotering.

*Nationalbankens pressemeddelelse af 25. oktober 1991
om ophør af indløsningsforpligtelsen for 5- og 10-ører samt
udskiftning af 1-kronen og indførelse af en 2-krone*

Indløsning af 5- og 10-ører ophører 1. juli 1992

5- og 10-ører ophørte med at være gyldige betalingsmidler den 1. juli 1989, men har fortsat kunnet omveksles i pengeinstitutter og Danmarks Nationalbank.

Der returneres efterhånden så få 5- og 10-ører til Nationalbanken, at omkostningerne og det praktiske besvær, der hører med til indløsningsforpligtelsen, ikke længere står i rimeligt forhold til nytten.

Det er derfor vedtaget, at indløsningsforpligtelsen skal ophøre fra den 1. juli 1992, jf. den i dag udsendte nye kgl. anordning om udmøntning af indenlandsk skillemønt.

Alle øvrige „gamle“ mønter med pålydende værdi på 25-øre og derover forbliver gyldige betalingsmidler og indløselige i pengeinstitutter og Nationalbanken.

Udskiftning af 1-kronen og indførelse af en 2-krone

I møntreformen, som indledtes i 1989, er 1-kronen den sidste mønt, der skal udskiftes.

En ny 1-krone, der skal afløse den nuværende, bliver sat i omløb i sidste uge af januar 1993. Samtidig vil der blive sat en 2-krone i omløb, jf. ligeledes den nye kgl. anordning.

De to mønter præges i samme materiale og får samme design som 5-kronen – også hullet i midten – men bliver mindre. 1-kronen får en diameter på 20,25 mm og 2-kronen en diameter på 24,5 mm, mens 5-kronens diameter er 28,5 mm. Desuden bliver mønternes rand forskellig, således at det ikke skulle volde problemer at skelne de tre mønter fra hinanden.

Nationalbanken vil senere, når tidspunktet for at sætte de to nye mønter i omløb nærmer sig, udsende billeder og beskrivelse af mønterne.

Regnskab
for året 1991

Note		1991 1.000 kr.	1990 1.000 kr.
	Renteindtægter mv.:		
	Rente af tilgodehavender i udlandet	4.540.827	4.268.748
1	Rente af udlån mv.	398.097	696.881
	Rente og udbytte af obligationer og aktier mv.	2.904.746	2.804.946
	Provision og andre indtægter	<u>3.644</u>	<u>3.691</u>
		7.847.314	7.774.266
	Renteudgifter mv.:		
	Rente af forpligtelser over for udlandet	249.342	268.093
2	Rente af indlån mv.	<u>2.341.467</u>	<u>2.796.343</u>
		2.590.809	3.064.436
	Nettorenteindtægt	5.256.505	4.709.830
	Omkostninger:		
3	Administrationsomkostninger	248.402	234.948
4	Omkostninger ved seddelproduktion	85.012	74.579
5	Omkostninger ved Den Kongelige Mønt	<u>26.055</u>	<u>86.130</u>
		359.469	395.657
	Resultat af ordinær drift	4.897.036	4.314.173
6	Skibskreditordningen	- 311.938	- 583.643
	Henlagt til pensionsforpligtelse	<u>—</u>	<u>- 42.000</u>
	Resultat før kursreguleringer mv.	4.585.098	3.688.530

Note	1991 1.000 kr.	1990 1.000 kr.
Resultat før kursreguleringer mv.	4.585.098	3.688.530
Kursreguleringer mv.:		
7 Værdiregulering af guld - 348.848		- 803.034
8 Kursregulering af valutamellemværender 2.629.691		- 2.746.336
9 Kursregulering af obligationer og aktier mv. 1.275.721		- 495.373
10 Regulering vedr. garantier 39.505		302.515
	3.596.069	- 3.742.228
Årets resultat før henlæggelser	8.181.167	- 53.698
Henlæggelser:		
Henlæggelse til sikringsfond 3.596.069		—
Overført fra sikringsfond —		53.698
Årets resultat	4.585.098	—

som tilfalder staten i henhold til bestemmelserne i § 19 i lov nr. 116 af 7. april 1936 om Danmarks Nationalbank.

Note	Aktiver	1991 1.000 kr.	1990 1.000 kr.
	Guld	3.463.745	3.720.104
	Fordringer på udlandet	38.587.606	52.707.228
	Europæiske valutaenheder (ECU)	2.814.068	5.199.867
	Særlige trækingsrettigheder i Den Internationale Valutafond (SDR)	1.430.531	1.245.874
	Kvote i Den Internationale Valutafond	6.017.406	5.844.065
11	Udlån mv.	5.319.683	6.245.853
	Obligationer og aktier mv.	44.361.473	37.717.195
12	Forskellige debitorer	12.327.646	18.468.313
	Statens garanti for møntomløb	639.425	639.425
	Garantier	432.765	568.867
13	Aktiver i alt	115.394.348	132.356.791

Danmarks

København, den

Hoffmeyer O. Thomsen

Foranstående resultatopgørelse og status med tilhørende noter er revideret af bankens interne revision.

København, den

Som revisorer udnævnt af Den Kongelige Bankkommissær har vi revideret bankens resultatopgørelse for året 1991 og Revisionen – der er baseret på bankens interne revision – har fundet sted efter de for statsautoriserede revisorer gældende reglement for Danmarks Nationalbank af 20. marts 1942.

Vi har modtaget alle de oplysninger, som vi har anmodet om, og skal herefter erklære, at vi anser regnskabet for rigtigt

København, den

Erik Mølgaard, statsautoriseret revisor

Nærværende regnskab, der er revideret på den i bankens reglement foreskrevne måde, tiltrædes herved af repræsentant-

København, den

Hans E. Zeuthen

Svend Auken Jørgen Estrup Bent le Fèvre Andreas Graversen Svend Heiselberg

Grethe Fenger Møller Harry Nicolaisen B. Frank Nielsen Kirsten Nielsen

Kirsten Stallknecht Helge Sørensen

Note	Passiver	1991 1.000 kr.	1990 1.000 kr.
	Seddelomløb	25.564.911	24.453.310
	Møntomløb	2.645.826	2.530.109
	Forpligtelser over for udlandet	3.887.748	1.360.860
	Den Internationale Valutafond	3.862.776	4.037.323
	Tildelte særlige trækingsrettigheder i Den Internationale Valutafond (SDR)	1.513.780	1.470.173
14	Indlån mv.	18.124.874	13.114.169
	Staten	16.010.234	38.405.033
15	Forskellige kreditorer	10.699.063	17.360.645
	Garantier	432.765	568.867
	Forpligtelser i alt	82.741.977	103.300.489
	Grundfond 50.000		50.000
	Reservefond 250.000		250.000
	Sikringsfond 32.352.371		28.756.302
	Egenkapital i alt	32.652.371	29.056.302
16	Passiver i alt	115.394.348	132.356.791

Nationalbank

14. februar 1992

Bodil Nyboe Andersen

/ E. Winding, regnskabschef

14. februar 1992

B. Jensen, revisionschef

status pr. 31. december 1991 med tilhørende noter 1-16, samt det særlige regnskab for Den Kongelige Mønt.
regler og i overensstemmelse med god revisorskik. Revisionen er foretaget i overensstemmelse med bestemmelserne i

aflagt efter lovgivningens og reglementets bestemmelser.

14. februar 1992

John Gath, statsautoriseret revisor

skabet.

19. marts 1992

Helle Bechgaard Jens Thomsen

Knud Koch Jensen Pia Kjærsgaard Kjeld Larsen Jes Lunde Mogens Lykketoft

Ivar Nørgaard Karsten Olsen Erik B. Rasmussen Jens Rostrup-Nielsen

Finn Thorgrimson Margit Vognsen

Anvendte regnskabsprincipper

Regnskabet for 1991 er udarbejdet efter samme principper som forrige år.

Note	1991 1.000 kr.	1990 1.000 kr.
1 Rente af udlån mv.		
Rente af udlån til indenlandske pengeinstitutter	85.695	552.174
Rente af statens nettogæld	44.957	—
Rente af udlån til andre	267.445	144.707
	<u>398.097</u>	<u>696.881</u>
2 Rente af indlån mv.		
Rente af indlån fra indenlandske pengeinstitutter	1.054.714	273.629
Rente af statens nettoindestående	1.184.950	2.456.375
Rente af indlån fra andre mv.	101.803	66.339
	<u>2.341.467</u>	<u>2.796.343</u>
3 Administrationsomkostninger		
Honorarer og lønninger	127.712	118.786
Indirekte personaleudgifter	15.791	15.756
Indkøb af maskiner og inventar	18.239	15.713
Ejendommenes drift	29.480	28.361
Databehandling og udgifter vedr. Værdipapircentralen	24.153	26.675
Øvrige omkostninger	33.027	29.657
	<u>248.402</u>	<u>234.948</u>
4 Omkostninger ved seddelproduktion		
Udgifter		
Honorarer og lønninger	34.270	32.970
Indirekte personaleudgifter	4.493	4.855
Indkøb af papir og materialer	10.355	11.022
Indkøb af maskiner og inventar	34.243	23.378
Ejendommens drift	7.750	7.358
Øvrige omkostninger	2.604	3.130
Udgifter i alt	<u>93.715</u>	<u>82.713</u>
Indtægter		
Internt salg af tryksager	8.390	7.763
Eksternt salg	313	371
Indtægter i alt	<u>8.703</u>	<u>8.134</u>
Nettoudgift	<u>85.012</u>	<u>74.579</u>
5 Omkostninger ved Den Kongelige Mønt		
Der henvises til det særlige regnskab for Den Kongelige Mønt.		
6 Skibskreditordningen		
Nationalbanken overtager løbende Skibskreditfondens obligationer til pari.		
Udgiften er beregnet efter kursen på købsdagen, idet der dog for lån, som ikke er endeligt berigtiget ved årets slutning, er anvendt en skønnet kurs.		

Note

7 **Værdiregulering af guld**

Værdireguleringen af guld – inkl. guld deponeret hos Den Europæiske Fond for Monetært Samarbejde – er foretaget på grundlag af den i London senest officielt noterede guldpris inden årets udgang.

8 **Kursregulering af valutamellemværender**

Kursreguleringen er foretaget på grundlag af de officielle valutakurser ultimo året og de ved årets slutning foreliggende værdipapirkurser.

9 **Kursregulering af obligationer og aktier mv.**

Kursreguleringen af obligationsbeholdningen er foretaget på grundlag af de officielle børskurser ved årets slutning eller aftalekurser i forbindelse med genkøbsforretninger.

10 **Regulering vedr. garantier**

Nationalbanken har over for Dansk Eksportfinansieringsfond garanteret, at fondens udgifter ved lån i udlandet vil være de samme som ved lån i Nationalbanken. Reguleringen er foretaget på grundlag af valutakurserne ultimo året og viser et fald i bankens garantiforpligtelse vedrørende restgælden på de af fonden optagne udlandslån.

	1991 1.000 kr.	1990 1.000 kr.
11 Udlån mv.		
Pengeinstitutter	1.090.094	4.067.655
Andre	4.229.589	2.178.198
	<u>5.319.683</u>	<u>6.245.853</u>

12 **Forskellige debitorer**

Heri er indeholdt tilgodehavende rente 1.804 mill.kr. (1990: 2.014 mill.kr.) og køb af fremmed valuta på termin 8.621 mill.kr. (1990: 15.694 mill.kr.).

13 **Aktiver i alt**

Bankens ejendomme – der i henhold til den seneste ejendomsværdiansættelse er opgjort til 551 mill.kr. (1990: 550 mill.kr.) – samt maskiner og inventar er udgiftsført i anskaffelsesåret. Køb af fremmed valuta på termin andrager 23.182 mill.kr. (1990: 40.284 mill.kr.), heraf indgår i balancen 8.621 mill.kr. (1990: 15.694 mill.kr.), jf. note 12.

	1991 1.000 kr.	1990 1.000 kr.
14 Indlån mv.		
Pengeinstitutter	16.409.191	10.531.681
Andre	1.715.683	2.582.488
	<u>18.124.874</u>	<u>13.114.169</u>

15 **Forskellige kreditorer**

Heri er indeholdt terminsforretninger på 8.621 mill.kr. (1990: 15.694 mill.kr.), jf. note 12 og salg af fremmed valuta på termin 1.438 mill.kr. (1990: 0 mill.kr.).

16 **Passiver i alt**

Salg af fremmed valuta på termin andrager 21.893 mill.kr. (1990: 36.970 mill.kr.), heraf indgår i balancen 1.438 mill.kr. (1990: 0 mill.kr.), jf. note 15.

	1991 1.000 kr.	1990 1.000 kr.
Udgifter:		
Honorarer og lønninger	15.616	16.575
Indirekte personaleudgifter	3.340	1.199
Indkøb af metal og møntblanketter ¹⁾	8.055	52.630
Indkøb af maskiner og inventar	4.451	6.347
Indkøb af materialer	2.827	3.285
Ejendommens drift	5.029	5.159
Erindringsmønt Dronning Margrethe ²⁾	•	19.000
Andre udgifter	4.737	4.081
Udgifter i alt	<u>44.055</u>	<u>108.276</u>
Indtægter:		
Salg af metal ¹⁾	15.782	21.096
Salg af møntsæt og medaljer	2.218	1.050
Indtægter i alt	<u>18.000</u>	<u>22.146</u>
Nettoudgift	<u>26.055</u>	<u>86.130</u>

som er afholdt af Danmarks Nationalbank.

¹⁾ Jf. omtalen i afsnittet om Seddel- og møntvæsen.

²⁾ Da indløsningsforpligtelsen for erindringsmønten ikke påregnes at blive aktuel, er der som beregnet overskud ved udgivelse af erindringsmønten udbetalt et beløb på 19 mill.kr. med halvdelen til Kongehuset og halvdelen til Industriministeriet til velgørende formål.

Tabeltillæg

Tabel 1

Nationalbankens status-

Ultimo	Ak-					
	Guld	Fordringer på udlandet	Europæiske valutaenheder (ECU)	Særlige træk-ningsrettigheder i Den Internationale Valuta-fond (SDR)	Kvote i Den Internationale Valutafond	Udlån ¹⁾
	Millioner					
1981	4 759	14 283	2 077	1 471	3 965	2 836
1982	5 663	14 796	2 035	1 631	4 301	8 255
1983	6 137	27 569	4 805	1 227	7 351	8 049
1984	5 661	27 190	3 234	1 747	7 854	11 692
1985	4 772	41 328	4 194	1 759	6 993	26 196
1986	4 675	33 562	392	1 862	6 390	42 875
1987	4 858	54 078	3 777	1 301	6 147	18 319
1988	4 595	59 063	10 454	1 542	6 566	1 712
1989	4 340	33 180	4 625	1 850	6 173	19 536
1990	3 720	52 707	5 200	1 246	5 844	6 246
1991	3 464	38 588	2 814	1 430	6 018	5 320
1990 Jan.	4 372	34 732	3 662	1 290	6 173	17 238
Feb.	4 374	35 545	3 664	1 326	6 173	15 662
Marts	4 377	49 251	3 674	1 326	6 173	6 399
April.	4 460	45 936	5 869	1 493	6 173	8 299
Maj.	4 462	45 146	5 863	1 504	6 173	6 113
Juni.	4 463	50 004	5 858	1 335	6 173	5 721
Juli.	4 539	53 379	5 471	1 335	6 173	6 657
Aug.	4 541	53 117	5 462	1 360	6 173	5 132
Sept.	4 542	52 969	5 472	1 360	6 173	2 392
Okt.	4 501	53 882	5 043	1 322	6 173	3 796
Nov.	4 503	54 698	5 042	1 317	6 173	2 935
Dec.	4 505	55 045	5 041	1 317	6 173	6 290
1991 Jan.	3 758	48 714	4 895	1 719	5 844	6 391
Feb.	3 764	46 511	4 897	1 691	5 844	6 337
Marts	3 769	46 933	4 900	1 677	5 844	4 449
April.	3 790	47 411	4 531	1 645	5 844	3 125
Maj.	3 795	46 481	4 531	1 676	5 844	3 291
Juni.	3 796	44 258	4 522	1 660	5 844	3 802
Juli.	3 866	41 552	4 082	1 544	5 844	4 482
Aug.	3 856	40 314	4 083	1 555	5 844	4 467
Sept.	3 858	40 562	4 087	1 555	5 844	4 030
Okt.	3 773	39 824	2 919	1 340	5 844	4 583
Nov.	3 772	37 955	2 920	1 367	5 844	5 119
Dec.	3 772	36 214	2 921	1 367	5 844	5 302

Anm.: Årstallene er fra Nationalbankens årsregnskaber. Månedstillene – også pr. ultimo december – er fra månedsbalancerne.

¹⁾ Pengeinstitutternes mellemværender med Nationalbanken er specificeret i tabel 6.

tiver

Staten		Obliga- tioner og aktier ⁴⁾	Statens garanti for mønt- omløb	Garantier	For- skellige debitorer	I alt
Løbende konto ²⁾	Postgiro- midler ³⁾					
kroner						
52 664	—	10 806	639	370	2 892	96 762
72 199	—	10 707	639	325	2 677	123 228
82 891	—	14 657	639	401	2 879	156 605
86 247	—	11 521	639	693	11 002	167 480
—	—	13 760	639	988	10 407	111 036
—	—	23 880	639	1 169	8 993	124 437
—	—	24 189	639	1 120	19 398	133 826
—	6 246	26 911	639	1 059	30 084	148 871
—	•	32 431	639	795	16 025	119 594
—	•	37 717	639	569	18 469	132 357
—	•	44 361	639	433	12 327	115 394
—	•	34 230	639	795	13 823	116 954
—	•	33 437	639	795	12 129	113 744
—	•	33 077	639	795	17 083	122 794
—	•	35 133	639	795	16 085	124 882
—	•	35 048	639	795	17 516	123 259
—	•	35 489	639	795	22 517	132 994
—	•	38 540	639	795	22 663	140 191
—	•	37 743	639	795	21 170	136 132
—	•	39 713	639	795	22 729	136 784
—	•	38 358	639	795	23 393	137 902
—	•	36 185	639	796	15 960	128 248
—	•	38 133	639	569	17 321	135 033
—	•	36 610	639	567	13 867	123 004
—	•	36 496	639	567	14 780	121 526
—	•	37 989	639	567	15 130	121 897
—	•	30 977	639	567	13 751	112 280
—	•	31 977	639	567	14 549	113 350
—	•	33 425	639	567	13 282	111 795
—	•	32 248	639	567	12 480	107 304
—	•	32 266	639	567	12 417	106 008
—	•	34 900	639	567	10 809	106 851
—	•	28 783	639	567	10 472	98 744
—	•	31 616	639	567	9 786	99 585
—	•	42 699	639	433	9 809	109 000

2) Fra og med 1985 er „Konsolideringskonto” overført til „Løbende konto”.

3) Fra og med 1989 overført til „Løbende konto”.

4) Inkl. obligationer erhvervet i forbindelse med genkøbsforretninger.

Tabel 1
(fortsat)

Nationalbankens status-

Ultimo	Pas-							
	Seddel- omløb	Mønt- omløb	Forplig- telser over for udlandet	Den Inter- nationale Valuta- fond	Tildelte særlige træk- nings- rettig- heder (SDR)	Indlån ⁵⁾	Indlåns- beviser ⁵⁾ ⁶⁾	Særlige indskud ⁵⁾
	Millioner							
1981	14 018	1 270	350	3 067	1 525	1 642	•	•
1982	14 601	1 338	698	3 378	1 654	930	•	•
1983	15 644	1 401	588	5 231	1 849	571	•	•
1984	17 237	1 479	570	5 486	1 976	2 507	•	•
1985	18 599	1 556	605	4 953	1 759	2 562	23 816	3 263
1986	19 702	1 637	5 770	5 247	1 608	767	7 907	2 038
1987	21 093	1 716	710	5 082	1 547	1 403	—	756
1988	22 094	1 776	1 582	4 399	1 652	7 865	•	•
1989	23 290	1 755	1 304	3 960	1 553	8 977	•	•
1990	24 453	2 530	1 361	4 037	1 470	13 114	•	•
1991	25 565	2 646	3 888	3 863	1 514	18 125	•	•
1990 Jan.	21 914	1 711	1 059	4 075	1 553	10 682	•	•
Feb.	21 732	1 710	1 071	4 045	1 553	10 023	•	•
Marts	22 211	1 835	1 316	4 170	1 553	9 677	•	•
April ...	23 187	2 077	1 377	4 170	1 553	12 168	•	•
Maj.	23 156	2 277	1 034	4 170	1 553	11 570	•	•
Juni	24 155	2 305	1 481	4 170	1 553	11 528	•	•
Juli	23 396	2 281	1 127	4 071	1 553	14 112	•	•
Aug.	22 689	2 314	1 477	4 159	1 553	12 914	•	•
Sept.	22 567	2 366	1 057	4 159	1 553	15 873	•	•
Okt.	22 405	2 409	1 202	4 159	1 553	15 497	•	•
Nov.	23 180	2 425	1 602	4 255	1 553	21 337	•	•
Dec.	24 453	2 530	1 360	4 255	1 553	13 170	•	•
1991 Jan.	22 838	2 417	967	3 939	1 470	12 064	•	•
Feb.	22 860	2 417	750	3 939	1 470	10 270	•	•
Marts ...	24 276	2 460	1 123	3 939	1 470	11 524	•	•
April ...	25 580	2 512	1 261	3 562	1 470	6 721	•	•
Maj.	24 255	2 541	925	3 674	1 470	11 242	•	•
Juni	24 947	2 539	1 044	3 674	1 470	20 910	•	•
Juli	24 627	2 546	1 046	3 758	1 470	15 561	•	•
Aug.	24 151	2 527	1 101	3 758	1 470	11 948	•	•
Sept.	23 673	2 513	1 012	3 758	1 470	16 306	•	•
Okt.	23 668	2 520	1 548	3 838	1 470	16 946	•	•
Nov.	24 087	2 537	1 074	3 731	1 470	14 166	•	•
Dec.	25 565	2 643	3 893	3 744	1 470	18 122	•	•

Anm.: Årstallene er fra Nationalbankens årsregnskaber. Månedstillene – også pr. ultimo december – er fra månedsbalancerne.

⁵⁾ Pengeinstitutternes mellemværender med Nationalbanken er specificeret i tabel 6.

⁶⁾ Nominel værdi.

siver

Staten ⁷⁾			Garan- tier	Forskell- lige kre- ditorer	Grund- fond	Reserve- fond	Sikrings- fond for obliga- tioner og aktier	Sikrings- fond for andre aktiver	I alt
Konsoli- derings- konto	Løbende konto	Post- giro- midler ⁸⁾							
kroner									
57 521	—	1 887	370	628	50	250	1 946	12 238	96 762
79 142	—	2 325	325	1 363	50	250	1 946	15 228	123 228
102 515	—	2 872	401	1 849	50	250	4 539	18 845	156 605
98 593	—	4 329	693	10 058	50	250	4 539	19 713	167 480
•	16 207	5 142	988	7 034	50	250	24 252 ⁹⁾		111 036
•	49 499	1 491	1 169	3 050	50	250	24 252		124 437
•	58 939	1 032	1 120	15 876	50	250	24 252		133 826
•	50 384	—	1 059	28 950	50	250	28 810		148 871
•	34 504	•	795	14 346	50	250	28 810		119 594
•	38 405	•	569	17 362	50	250	28 756		132 357
•	16 010	•	433	10 698	50	250	32 352		115 394
•	29 839	•	795	16 216	50	250	28 810		116 954
•	29 295	•	795	14 410	50	250	28 810		113 744
•	35 765	•	795	16 362	50	250	28 810		122 794
•	33 745	•	795	16 700	50	250	28 810		124 882
•	31 160	•	795	18 434	50	250	28 810		123 259
•	34 714	•	795	23 183	50	250	28 810		132 994
•	39 965	•	795	23 781	50	250	28 810		140 191
•	38 545	•	795	22 576	50	250	28 810		136 132
•	35 333	•	795	23 971	50	250	28 810		136 784
•	35 714	•	795	25 058	50	250	28 810		137 902
•	25 799	•	796	18 191	50	250	28 810		128 248
•	38 405	•	569	19 628	50	250	28 810		135 033
•	35 795	•	567	13 837	50	250	28 810		123 004
•	34 932	•	567	15 211	50	250	28 810		121 526
•	32 724	•	567	14 758	50	250	28 756		121 897
•	27 268	•	567	14 283	50	250	28 756		112 280
•	24 015	•	567	15 605	50	250	28 756		113 350
•	13 117	•	567	14 471	50	250	28 756		111 795
•	14 347	•	567	14 326	50	250	28 756		107 304
•	16 959	•	567	14 471	50	250	28 756		106 008
•	15 782	•	567	12 714	50	250	28 756		106 851
•	6 179	•	567	12 952	50	250	28 756		98 744
•	10 318	•	567	12 579	50	250	28 756		99 585
•	11 425	•	433	12 649	50	250	28 756		109 000

⁷⁾ Se note 2 til foregående tabel 1.

⁸⁾ Se note 3 til foregående tabel 1.

⁹⁾ „Sikringsfond for obligationer og aktier” og „Sikringsfond for andre aktiver” er fra og med 1985 sammenlagt til „Sikringsfond”.

Tabel 2

Specifikation af seddelomløbet

Ultimo	1000-kr.	500-kr.	100-kr.	50-kr.	20-kr.	10-kr.	I alt
	Millioner kroner						
1981	5 190	3 005	4 583	358	611	126	13 873
1982	5 735	2 929	4 686	356	623	118	14 447
1983	6 504	3 016	4 847	365	642	114	15 488
1984	7 542	3 213	5 132	388	686	112	17 073
1985	8 504	3 302	5 403	393	712	110	18 424
1986	9 424	3 298	5 568	396	731	108	19 525
1987	10 595	3 360	5 715	398	745	107	20 920
1988	11 547	3 361	5 735	399	767	106	21 915
1989	12 410	3 433	5 955	413	797	105	23 113
1990	13 167	3 688	6 544	588	203	104	24 294
1991	14 029	3 851	6 668	629	140	103	25 420

Anm.: Ekskl. det særlige færøske seddelomløb (pr. 31. december 1991 140 mill.kr.) samt 5 mill.kr. i 5-krone-sedler.

Tabel 3

Specifikation af møntomløbet

Ultimo	20-kr.	10-kr.	5-kr.	1-kr.	50-øre	25-øre	I alt
	Millioner kroner						
1981	•	338	350	336	•	122	1 146
1982	•	382	349	348	•	129	1 208
1983	•	413	355	363	•	134	1 265
1984	•	444	366	385	•	142	1 337
1985	•	474	373	408	•	152	1 407
1986	•	511	380	429	•	161	1 481
1987	•	544	389	452	•	169	1 554
1988	•	569	397	470	•	174	1 610
1989	•	620	383	454	44	135	1 636
1990	746	601	392	459	64	126	2 388
1991	845	596	392	467	77	131	2 508

Anm.: Møntomløb i henhold til Nationalbankens balance inkluderer endvidere 200- og 2-krone-mønter samt 10- og 5-øre-mønter.

Tabel 4

Checkclearingen i København

	Jan.	Feb.	Marts	April	Maj	Juni	Juli	Aug.	Sept.	Okt.	Nov.	Dec.	Hele året
	Milliarder kroner												
1982	107	101	101	105	103	110	111	101	96	111	122	117	1 284
1983	120	107	107	110	127	119	124	124	114	122	136	129	1 438
1984	137	127	118	114	134	128	138	146	116	158	168	142	1 624
1985	164	143	129	138	163	136	160	153	134	170	183	173	1 846
1986	181	157	127	176	173	144	175	160	147	176	190	184	1 991
1987	179	161	141	167	169	152	175	160	146	166	185	187	1 988
1988	184	164	141	157	183	153	169	175	163	171	200	174	2 033
1989	202	172	143	172	191	153	178	176	141	178	211	184	2 100
1990	202	165	143	160	181	140	169	148	116	156	183	135	1 897
1991	158	134	105	154	161	114	154	128	102	134	139	121	1 604

	Statens brutto- finansie- rings- behov ¹⁾	Afdrag på udenlandske statslån	Afdrag på inden- landske stats- papirer ²⁾	Statens netto- finansie- rings- behov ¹⁾	Dækket ved			
					Nettosalg af statspapirer til		Nettotræk på	
					Private, virksom- heder og fonde mv. ³⁾	National- banken og pengeinsti- tutterne mv. ⁴⁾	National- banken ⁵⁾	Uden- landske lån
					Milliarder kroner			
1982.....	87,4	7,2	22,1	58,1	31,1	13,6	- 2,6	16,0
1983.....	113,4	12,5	48,1	52,8	22,9	30,1	- 10,7	10,5
1984.....	143,8	45,7	58,3	39,8	36,4	9,2	6,6	- 12,4
1985.....	134,7	30,2	77,0	27,5	12,6	13,6	- 3,9	5,2
1986.....	100,6	46,3	68,3	- 13,9	- 1,9	- 8,4	- 35,2	31,7
1987.....	94,2	27,2	67,7	- 0,7	7,8	- 15,1	- 7,4	14,0
1988.....	131,4	36,3	86,8	8,3	- 2,2	10,1	10,5	- 10,1
1989.....	130,1	17,8	89,5	22,7	11,6	7,6	8,2	- 4,7
1990.....	119,7	14,7	79,1	25,9	41,2	- 18,5	- 2,4	5,6
1991.....	136,9	30,6	64,5	41,8	36,5	13,3	20,4	- 28,4
1990 Jan.	15,0	6,7	4,4	3,9	7,5	- 3,3	0,5	- 0,8
Feb.	4,6	0,0	7,7	- 3,1	0,8	- 3,8	0,0	- 0,1
Marts....	7,6	0,1	0,0	7,5	8,9	0,0	- 5,6	4,3
April ...	20,6	1,3	4,8	14,4	6,2	6,7	2,9	- 1,5
Maj	18,3	2,0	20,2	- 3,9	1,9	- 4,5	0,4	- 1,8
Juni	9,7	0,6	0,0	9,0	8,5	3,5	- 3,0	0,0
Juli	9,3	1,5	1,7	6,1	8,5	- 1,1	- 6,1	4,8
Aug. ...	3,6	0,2	8,0	- 4,6	- 8,2	3,3	0,3	0,0
Sept. ...	7,8	0,7	0,0	7,1	14,6	- 11,9	5,0	- 0,6
Okt. ...	7,0	0,0	1,0	6,0	2,3	3,6	0,3	- 0,1
Nov.	17,1	0,7	27,5	- 11,1	- 14,1	- 5,8	9,4	- 0,6
Dec.	- 0,7	0,9	3,9	- 5,4	4,4	- 5,1	- 6,6	2,0
1991 Jan.	11,1	4,7	1,5	4,9	8,5	4,3	- 3,1	- 4,7
Feb.	13,6	4,9	11,8	- 3,1	- 0,8	0,9	1,9	- 5,1
Marts....	11,8	1,1	0,0	10,7	4,4	2,1	5,5	- 1,3
April ...	22,4	0,5	4,8	17,1	8,7	- 2,5	11,4	- 0,4
Maj	17,6	1,5	23,7	- 7,6	- 1,5	1,9	- 6,4	- 1,6
Juni	11,5	1,6	0,0	9,8	3,4	- 0,8	9,3	- 2,0
Juli	9,2	2,8	1,7	4,7	4,9	4,0	- 1,2	- 2,9
Aug. ...	5,2	2,0	10,0	- 6,7	- 2,3	0,0	- 2,6	- 1,9
Sept. ...	10,2	3,0	0,0	7,2	9,8	- 0,7	1,2	- 3,1
Okt. ...	19,3	3,9	1,0	14,4	10,4	- 1,2	9,6	- 4,4
Nov.	3,4	1,2	10,1	- 7,9	- 7,7	4,4	- 4,1	- 0,5
Dec.	1,5	3,3	—	- 1,8	- 1,1	1,1	- 1,1	- 0,7

¹⁾ Beregnet ud fra Nationalbankens balance. Ved beregningen er der til og med juni 1991 set bort fra ændring af postgiromidler. Fra og med 1989 ekskl. afdrag på kortfristet udenlandsk statsgæld (Commercial paper). Endvidere ekskl. afdrag på kortfristet indenlandsk statsgæld (skatkammerbeviser).

²⁾ Inkl. tilbagebetaling af bunden opsparing i juli 1990 og 1991.

³⁾ Inkl. valutaudlændinges nettokøb, som er specificeret i tabel 30. Inkl. bunden opsparing i 1985.

⁴⁾ Inkl. Hypotekbanken og Postgiroen.

⁵⁾ Korrigeret for ændring af postgiromidler til og med juni 1991.

Tabel 6

Pengeinstitutternes mellemværender med Nationalbanken

Ultimo	Tilgodehavender		Gæld		Likvidi- tets- mæssig netto- stilling	Særlige indskud ⁴⁾	Genkøbs- konti ⁵⁾	Udlån vedr. kontant- depoter
	Indlåns- beviser ¹⁾	Indlån	Træk på folio ²⁾	Andre udlån ³⁾				
Millioner kroner								
1981.....	•	279	1 307	3	- 1 031	•	•	•
1982.....	•	18	3 464	2 810	- 6 256	•	•	•
1983.....	•	57	2 886	2 567	- 5 396	•	•	•
1984.....	•	124	9 776	—	- 9 652	•	•	•
1985.....	23 777	9	14 521	8 231	1 034	3 263	•	•
1986.....	7 811	33	6 929	35 514	- 34 599	2 036	•	•
1987.....	—	160	17 116	700	- 17 656	754	•	•
1988.....	•	5 884	612	700	4 572	•	•	•
1989.....	•	351	17 913	475	- 18 037	•	6 376	20
1990.....	•	1 748	3 055	—	- 1 307	•	8 764	1 013
1991.....	•	14 369	5	—	14 364	•	2 016	1 085
1990 Jan.	•	88	16 075	—	- 15 987	•	8 161	144
Feb.	•	100	14 250	—	- 14 150	•	7 421	239
Marts.....	•	114	4 826	—	- 4 712	•	7 029	274
April	•	810	6 454	—	- 5 644	•	9 105	398
Maj	•	165	4 072	—	- 3 907	•	9 016	450
Juni	•	271	3 591	—	- 3 320	•	8 730	517
Juli	•	394	4 461	—	- 4 067	•	11 259	663
Aug.	•	293	3 206	—	- 2 913	•	10 305	454
Sept.	•	3 098	426	—	2 672	•	10 204	515
Okt.	•	3 092	1 120	—	1 972	•	10 017	627
Nov.	•	10 318	420	—	9 898	•	8 467	654
Dec.....	•	1 749	3 055	—	- 1 306	•	8 764	1 013
1991 Jan.	•	322	3 712	—	- 3 390	•	9 231	670
Feb.	•	279	3 563	—	- 3 284	•	7 371	839
Marts.....	•	975	1 504	—	- 529	•	8 051	532
April	•	1 117	436	—	681	•	3 144	787
Maj	•	5 167	29	—	5 138	•	3 383	716
Juni	•	15 238	168	—	15 070	•	2 949	674
Juli.....	•	11 046	41	—	11 005	•	2 614	987
Aug.	•	7 419	3	—	7 416	•	2 241	1 006
Sept.	•	11 858	0	—	11 858	•	2 241	835
Okt.	•	12 373	6	—	12 367	•	2 319	786
Nov.	•	10 183	0	—	10 183	•	2 241	738
Dec.....	•	14 370	5	—	14 365	•	2 016	1 085

Anm.: Årstillene er fra Nationalbankens årsregnskaber. Månedstillene – også pr. ultimo december – er fra månedsbalancerne. Fra og med juni 1991 inkl. GiroBank.

¹⁾ Nominel værdi.

²⁾ Omfatter lån under lånerammerne (til og med juli 1985), lån på indlånsbeviser (i perioden august 1985 til august 1987) og træk på folio (fra og med august 1987).

³⁾ Til og med juli 1989 inkl. indgåede genkøbsforretninger.

⁴⁾ Som følge af overskridelser af den i henhold til indlånsovervågningssystemet fastsatte basisstigningstakt for de enkelte pengeinstitutters indenlandske indlån. Indlånsovervågningssystemet blev stillet i bero fra og med januar 1988 og afvikledes pr. 1. marts 1991.

⁵⁾ Fra og med august 1989 provenu af indgåede genkøbsforretninger. Indestående på genkøbskonti indgår på linie med håndpantsettning som sikkerhedsstillelse ved træk på folio.

*Forskellige faktoreres påvirkning af pengeinstitutternes
nettostilling over for Nationalbanken*

Tabel 7

	Statsfinanserne			National- bankens netto- valuta- køb ¹⁾	National- bankens obliga- tionskøb	Andre faktorer ⁴⁾	Pengeinstitutternes likviditetsmæssige nettostilling over for Nationalbanken	
	Brutto- finansie- rings- behov ¹⁾	Brutto- salg af stats- papirer (-)	Likvidi- tetspå- virkning ²⁾				Ændring	Ultimo
1982.....	80,2	- 66,8	13,4	- 18,2	1,7	- 2,1	- 5,2	- 6,3
1983.....	100,9	- 101,1	- 0,2	2,0	1,4	- 2,3	0,9	- 5,4
1984.....	98,1	- 103,9	- 5,7	8,5	- 1,5	- 5,5	- 4,3	- 9,7
1985.....	104,5	- 103,2	1,3	11,9	- 0,3	- 2,2	10,7	1,0
1986.....	54,3	- 57,9	- 3,6	- 48,5	12,1	4,3	- 35,6	- 34,6
1987.....	67,0	- 60,4	6,6	16,0	- 0,1	- 5,6	16,9	- 17,7
1988.....	95,1	- 94,7	0,4	18,8	- 0,1	3,1	22,2	4,6
1989.....	112,2	- 108,7	3,6	- 23,0	- 0,3	- 2,9	- 22,6	- 18,0
1990.....	105,0	- 101,8	3,2	16,0	2,0	- 4,4	16,7	- 1,3
1991.....	106,3	- 114,4	- 8,0	7,5	12,0	4,2	15,7	14,4
1990 Jan.	8,3	- 8,6	- 0,3	1,0	0,0	1,3	2,1	- 16,0
Feb.	4,6	- 4,6	0,0	0,9	- 0,1	1,0	1,8	- 14,2
Marts.	7,5	- 8,8	- 1,4	9,1	0,0	1,7	9,4	- 4,7
April	19,2	- 17,8	1,4	0,5	0,0	- 2,9	- 0,9	- 5,6
Maj	16,3	- 17,6	- 1,4	1,3	0,0	1,7	1,7	- 3,9
Juni	9,0	- 12,0	- 3,0	4,2	0,7	- 1,4	0,6	- 3,3
Juli	7,8	- 9,1	- 1,4	- 1,2	- 0,7	2,6	- 0,7	- 4,1
Aug.	3,4	- 3,1	0,3	- 0,7	0,2	1,4	1,2	- 2,9
Sept.	7,1	- 2,7	4,4	0,9	2,1	- 1,8	5,6	2,7
Okt.	7,0	- 6,8	0,2	0,4	- 1,2	- 0,1	- 0,7	2,0
Nov.	16,4	- 7,6	8,8	0,9	- 0,7	- 1,1	7,9	9,9
Dec.	- 1,5	- 3,1	- 4,6	- 1,4	1,6	- 6,8	- 11,2	- 1,3
1991 Jan.	6,4	- 14,2	- 7,8	1,4	- 1,4	5,7	- 2,1	- 3,4
Feb.	8,7	- 11,9	- 3,1	3,1	1,7	- 1,6	0,1	- 3,3
Marts.	10,7	- 6,4	4,3	1,3	0,9	- 3,7	2,8	- 0,5
April	21,9	- 11,0	10,9	0,8	- 2,1	- 8,4	1,2	0,7
Maj	16,1	- 24,0	- 7,9	0,9	0,8	10,7	4,5	5,1
Juni	9,8	- 2,6	7,3	- 0,4	1,9	1,1	9,9	15,1
Juli	6,4	- 10,5	- 4,1	- 0,4	- 0,8	1,3	- 4,1	11,0
Aug.	3,3	- 7,7	- 4,5	0,6	0,4	- 0,1	- 3,6	7,4
Sept.	7,2	- 9,1	- 1,9	3,4	2,6	0,3	4,4	11,9
Okt.	15,4	- 10,1	5,3	1,5	- 6,2	0,0	0,5	12,4
Nov.	2,2	- 6,8	- 4,6	- 0,8	2,9	0,3	- 2,2	10,2
Dec.	- 1,8	-	- 1,8	- 3,9	11,3	- 1,4	4,2	14,4

¹⁾ Ekskl. afdrag på udenlandske statslån. Se i øvrigt note 1, tabel 5.

²⁾ Statens træk på Nationalbanken korrigeret for statens nettolåntagning i udlandet.

³⁾ Forbedring af Danmarks internationale likviditet korrigeret for optagelse af og afdrag på udenlandske statslån.

⁴⁾ Omfatter bl.a. ændringer i seddel- og møntomløb, Nationalbankens løbende indtjening, ændringer i Nationalbankens mellemværender med Eksportfinansieringsfonden og Hypotekbanken samt til og med juni 1991 ændringer i postgiro-midler.

Tabel 8

Pengeinstitutternes udlån

Ultimo		Fra indenlandske enheder				Fra udenlandske enheder				I alt
		Til indlændinge		Til udlændinge		Til indlændinge		Til udlændinge		
		Kroner	Valuta	Kroner	Valuta	Kroner	Valuta	Kroner	Valuta	
		Milliarder kroner								
1986	Dec.	273,2	1,4	1,5	1,0	3,7	73,0	...	30,6	384,4
1987	— ...	303,5	1,6	1,6	0,9	5,3	85,0	...	44,3	442,2
1988	— ...	297,5	2,6	2,6	2,6	9,4	104,0	1,4	57,7	477,8
1989	— ...	317,5	4,0	3,0	5,4	10,4	113,2	2,0	70,3	525,8
1990	— ...	334,4	15,5	5,3	13,6	14,7	121,9	3,2	77,4	586,1
1991	— ...	334,8	16,5	5,5	19,6	29,8	110,7	2,5	71,5	590,9
1990	Marts ..	306,3	6,4	3,7	4,9	10,4	119,5	1,6	70,3	523,1
	Juni	313,3	14,3	4,0	7,1	11,0	118,9	1,9	79,2	549,7
	Sept.	307,5	14,7	4,5	9,3	13,4	126,8	2,2	76,7	555,2
	Dec.	334,4	15,5	5,3	13,6	14,7	121,9	3,2	77,4	586,1
1991	Jan.	314,5	15,2	4,6	13,7	14,5	122,2	3,4	77,0	565,1
	Feb.	311,6	15,3	4,8	14,1	14,1	124,9	3,0	77,9	566,0
	Marts...	319,7	15,8	5,6	15,5	15,9	127,9	3,3	79,3	583,1
	April ...	316,9	16,3	4,0	15,4	15,4	125,4	3,5	82,5	579,7
	Maj	313,5	17,9	5,0	16,3	17,6	125,1	3,6	83,3	582,3
	Juni	329,8	19,8	4,9	15,9	18,0	125,0	3,5	89,8	606,6
	Juli	311,4	17,4	5,0	16,1	22,6	120,8	2,3	87,8	583,5
	Aug. ...	308,2	16,3	4,7	16,9	22,8	119,4	2,7	85,1	576,2
	Sept. ...	318,5	15,8	4,8	17,7	22,3	121,8	4,0	80,8	585,7
	Okt. ...	311,4	16,2	5,4	17,7	26,0	117,8	2,7	75,7	572,9
	Nov. ...	314,5	15,6	6,4	18,8	27,9	113,8	2,6	73,5	573,2
	Dec.	334,8	16,5	5,5	19,6	29,8	110,7	2,5	71,5	590,9

Anm.: Til og med december 1990 inkl. udlån til realkreditinstitutter mv., samt ekskl. uopsigelige pantebreve. Datterselskaber i Irland, der ikke er kreditinstitutter, indgår på linie med andre enheder i udlandet (filialer og datterbanker).

Tabel 9

Pengeinstitutternes beholdning af obligationer og aktier

Ultimo	Indenlandske enheder				Udenlandske enheder ¹⁾		I alt
	Obligationer		Aktier		Danske krone-obligationer	Andre obligationer og aktier	
	Danske	Udenlandske	Danske	Udenlandske			
	Milliarder kroner						
1986 Dec.	176,6	5,6	17,5	5,5	2,2	7,3	214,7
1987 —	133,3	4,2	15,9	5,5	2,3	7,6	168,8
1988 —	149,7	6,1	17,3	6,4	2,0	10,0	191,6
1989 —	159,5	16,9	22,3	10,2	3,4	14,6	226,9
1990 —	127,5	26,1	24,4	10,6	2,7	18,4	209,7
1991 —	149,9	29,4	14,4	4,3	3,1	25,7	226,8
1990 Marts	137,8	16,5	25,7	11,0	3,1	15,0	209,0
Juni	138,5	17,0	24,9	11,1	2,9	13,4	207,8
Sept.	133,3	22,9	24,4	10,1	2,6	16,0	209,3
Dec.	127,5	26,1	24,4	10,6	2,7	18,4	209,7
1991 Jan.	133,0	27,5	14,9	3,4	2,7	19,1	200,6
Feb.	136,6	28,8	14,1	3,6	2,5	18,9	204,4
Marts	134,8	29,6	14,1	3,9	3,4	21,8	207,5
April	134,8	33,6	14,0	3,7	3,0	22,6	211,7
Maj.	134,2	34,8	14,3	3,9	3,2	22,0	212,4
Juni	131,0	36,6	14,2	3,9	3,1	23,4	212,3
Juli	147,8	34,3	14,3	3,9	3,2	23,9	227,2
Aug.	148,2	35,1	14,3	3,9	4,4	23,4	229,3
Sept.	146,5	31,7	14,4	4,1	5,3	23,3	225,3
Okt.	149,2	31,8	14,2	4,2	6,8	24,6	230,9
Nov.	151,2	32,0	14,4	4,1	6,4	24,8	232,9
Dec.	149,9	29,4	14,4	4,3	3,1	25,7	226,8

Anm.: Fra og med januar 1991 påvirker genkøbsforretninger ikke pengeinstitutternes obligationsbeholdninger. Fra samme tidspunkt ekskl. aktier i datterbanker mv.

¹⁾ Filialer og datterselskaber i udlandet.

Pengeinstitutternes indlån

Tabel 10

Ultimo		I indenlandske enheder				I udenlandske enheder				I alt
		Fra indlændinge		Fra udlændinge		Fra indlændinge		Fra udlændinge		
		Kroner	Valuta	Kroner	Valuta	Kroner	Valuta	Kroner	Valuta	
		Milliarder kroner								
1986	Dec.	376,9	1,9	7,7	15,0	...	0,7	0,2	10,2	412,6
1987	— ...	390,0	2,1	7,4	15,1	...	1,4	0,3	17,5	433,8
1988	— ...	413,5	4,9	8,3	35,0	0,1	1,9	2,5	24,7	490,8
1989	— ...	412,4	8,8	8,2	44,9	0,2	2,5	2,4	36,4	515,7
1990	— ...	<u>435,2</u>	10,6	8,2	<u>45,5</u>	0,1	2,9	3,2	<u>41,2</u>	<u>546,8</u>
1991	— ...	447,7	10,1	10,2	11,9	0,1	2,5	3,5	29,9	515,8
1990	Marts ..	399,9	9,5	8,5	41,4	0,2	2,4	2,7	35,6	500,3
	Juni	417,2	8,7	8,4	40,5	0,1	2,2	2,8	42,6	522,5
	Sept. ...	416,9	9,1	8,3	40,4	0,1	2,7	3,3	42,7	523,6
	Dec.	<u>435,2</u>	10,6	8,2	<u>45,5</u>	0,1	2,9	3,2	<u>41,2</u>	<u>546,8</u>
1991	Jan.	414,2	10,5	8,1	12,9	0,1	2,4	3,3	25,2	476,6
	Feb.	411,8	9,8	9,0	12,6	0,0	3,4	3,5	25,0	475,1
	Marts ...	410,9	10,1	9,7	12,7	0,0	2,9	3,6	29,2	479,2
	April ...	426,2	9,1	9,8	9,7	0,1	3,0	3,2	28,6	489,5
	Maj	437,5	9,6	8,0	11,5	0,1	3,1	2,8	24,5	497,1
	Juni	430,3	10,1	8,3	11,0	0,1	2,6	3,2	26,8	492,4
	Juli	450,4	11,6	8,2	10,9	0,1	2,9	3,1	27,9	515,1
	Aug. ...	441,1	10,3	8,2	10,9	0,1	3,1	3,1	24,9	501,7
	Sept. ...	439,2	14,1	8,5	13,3	0,2	2,3	3,5	28,2	509,4
	Okt. ...	452,9	10,6	9,7	14,0	0,1	1,9	3,2	27,2	519,7
	Nov. ...	447,9	10,4	9,9	12,7	0,1	2,7	3,4	29,9	517,1
	Dec.	447,7	10,1	10,2	11,9	0,1	2,5	3,5	29,9	515,8

Anm.: Til og med december 1990 inkl. udstedte obligationer samt indlån fra realkreditinstitutter mv. Datterselskaber i Irland, der ikke er kreditinstitutter, indgår på linie med andre enheder i udlandet (filialer og datterbanker).

Pengeinstitutternes indenlandske udlån og indlån
(Månedsgennemsnit)

Tabel 11

	Udlån	Indlån	Indlån ekskl. særlige indlåns- former	Udlån	Indlån	Indlån ekskl. særlige indlåns- former
	Milliarder kroner			Stigning i procent i forhold til året før		
1988	286,4	370,2	288,2	2,3	3,2	1,8
1989	292,6	391,2	302,3	2,2	5,7	4,9
1990	<u>322,3</u>	<u>413,3</u>	<u>318,0</u>	10,2	5,6	5,2
1991	329,3	436,0	334,4	•	•	•
1990 Marts	311,3	399,9	308,0	9,3	3,2	3,1
Juni	324,7	414,5	320,6	12,1	6,4	6,3
Sept.	322,1	417,1	319,5	10,9	6,9	6,4
Dec.	<u>334,4</u>	<u>429,2</u>	<u>328,6</u>	7,5	6,7	4,8
1991 Jan.	327,2	420,9	322,6	•	•	•
Feb.	340,7	423,4	329,2	•	•	•
Marts	344,3	430,9	336,9	•	•	•
April	330,1	416,6	320,3	•	•	•
Maj	305,8	393,9	290,0	•	•	•
Juni	333,6	404,4	301,3	•	•	•
Juli	334,6	455,1	351,0	•	•	•
Aug.	322,1	452,0	347,7	•	•	•
Sept.	324,4	450,8	346,4	•	•	•
Okt.	328,1	458,1	353,1	•	•	•
Nov.	326,3	465,6	360,1	•	•	•
Dec.	334,0	460,6	354,6	•	•	•

Anm.: Mellemværender i indenlandske enheder i kroner og valuta. Til og med 1990 inkl. udlån til og indlån fra realkreditinstitutter mv., samt under indlån inkl. udstedte obligationer. Da der ikke foreligger gennemsnitstal særskilt for disse poster, kan der ikke beregnes stigningstakter i 1991.

Tabel 12 *Branchefordeling af pengeinstitutternes indenlandske udlån og indlån*

Ultimo	Erhvervsmæssige								Ikke-erhvervsmæssige		I alt
	Landbrug mv.	Fremstillingsvirksomhed mv. ¹⁾	Bygge- og anlægsvirksomhed	Handel, transport mv.	Finansieringsvirksomhed, ejendoms-handel mv. ²⁾	Offentlig forvaltning og andre tjenesteydelser	Øvrige erhverv	I alt	Studielån	Andet	
Milliarder kroner											
Udlån											
1983 Dec.....	12,7	15,0	6,2	24,0	17,5	5,9	7,9	89,2	8,1	60,7	158,0
1984 —	13,7	16,5	7,4	26,9	19,0	6,2	10,6	100,2	8,2	70,5	178,9
1985 —	15,1	19,1	6,8	30,1	27,8	7,0	5,2	111,2	8,4	88,8	208,4
1986 —	16,7	25,3	9,2	38,9	40,0	8,5	14,9	153,4	8,2	112,2	273,9
1987 —	19,0	28,0	10,9	49,4	49,0	10,1	16,9	183,3	7,4	112,9	303,5
1988 —	17,6	24,4	11,0	40,9	54,5	10,7	21,2	180,2	7,0	110,7	297,9
1989 —	17,0	31,9	11,6	49,0	66,6	10,9	16,5	203,4	6,4	114,0	323,9
1990 —	18,3	34,7	12,6	47,5	65,8	10,8	32,5	222,3	5,9	121,7	349,9
1990 Marts.....	16,5	31,5	12,6	47,0	56,8	10,9	14,6	189,7	6,3	116,3	312,3
Juni	18,8	31,7	12,3	46,2	63,5	11,3	20,8	204,5	6,1	116,8	327,4
Sept.	18,3	30,0	12,2	44,9	58,8	10,8	28,4	203,4	6,0	112,8	322,2
Dec.....	18,3	34,7	12,6	47,5	65,8	10,8	32,5	222,3	5,9	121,7	349,9
1991 Marts.....	17,6	33,3	13,7	47,0	63,5	11,7	19,9	206,8	5,8	111,8	324,4
Juni	19,3	30,8	12,0	47,4	63,6	12,9	18,8	204,7	5,9	119,2	329,8
Sept.	18,1	26,6	11,5	43,7	56,6	13,5	24,0	194,0	5,6	117,8	317,4
Dec.....	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...
Indlån											
1983 Dec.....	11,1	16,0	5,0	24,7	33,5	25,2	9,6	125,2	•	123,6	248,7
1984 —	12,6	20,5	6,1	31,8	42,6	26,6	12,4	152,6	•	138,7	291,3
1985 —	14,9	23,9	7,6	37,9	57,0	31,0	8,1	180,5	•	165,1	345,6
1986 —	14,7	24,0	8,8	37,4	64,5	31,7	16,3	197,4	•	180,7	378,2
1987 —	14,8	27,2	8,9	41,0	69,7	25,8	19,2	206,5	•	184,0	390,5
1988 —	14,5	26,6	10,1	33,7	80,4	25,4	25,5	216,2	•	200,1	416,4
1989 —	16,1	26,5	8,7	33,7	71,4	26,1	20,8	203,3	•	217,5	420,8
1990 —	15,2	28,4	8,3	34,5	71,3	25,8	31,8	215,2	•	230,6	445,8
1990 Marts.....	15,9	24,9	7,9	29,9	62,5	26,9	22,5	190,4	•	218,4	408,8
Juni	15,9	26,4	7,8	31,4	70,0	26,9	22,0	200,4	•	224,9	425,3
Sept.	14,8	26,9	7,7	31,9	63,5	27,2	29,4	201,5	•	224,4	425,9
Dec.....	15,2	28,4	8,3	34,5	71,3	25,8	31,8	215,2	•	230,6	445,8
1991 Marts.....	15,7	25,9	8,5	32,4	60,1	25,3	18,9	186,7	•	228,4	415,1
Juni	16,6	27,4	7,7	35,1	59,3	28,8	23,2	198,1	•	232,2	430,3
Sept.	16,0	25,8	7,2	32,7	50,5	28,2	18,4	178,9	•	238,1	417,0
Dec.....	...	...	...	...	...	...	...	...	•	...	...

¹⁾ Herunder el-, gas-, vand- og varmemforsyning samt råstofudvinding.

²⁾ Til og med december 1990 inkl. udlån til og indlån fra realkreditinstitutter mv.

Ultimo	Sedler og mønt	Indskud i pengeinstitutterne ¹⁾			Pengemængden	Stigning i pengemængden i forhold til samme tidspunkt året før
		Anfordring	Opsigelse	Tidsindskud ²⁾		
	Milliarder kroner					Procent
1982	14,2	72,4	46,5	39,2	172,3	10,0
1983	15,4	93,1	49,9	59,0	217,4	26,2
1984	16,4	105,7	49,7	87,5	259,2	19,2
1985	17,6	130,0	58,7	100,2	306,4	18,2
1986	18,8	140,6	58,1	115,9	333,4	8,8
1987	20,4	149,2	45,5	128,7	343,8	3,1
1988	21,9	184,9	42,0	107,7	356,5	3,7
1989	23,1	187,8	37,1	120,0	367,9	1,0
1990	23,6	202,8	42,4	122,2	391,0	6,3
1990 Jan.	21,3	179,3	37,4	102,5	340,5	1,7
Feb.	21,2	177,5	34,2	107,9	340,8	3,5
Marts	22,0	182,0	34,7	117,5	356,2	2,5
April	22,5	187,6	32,9	115,1	358,1	5,1
Maj	22,8	187,9	34,3	113,0	358,0	6,3
Juni	23,4	187,0	34,2	125,4	370,0	4,9
Juli	22,7	185,3	36,4	113,5	357,8	7,8
Aug.	22,7	185,1	37,8	112,8	358,3	8,5
Sept.	22,6	192,3	37,3	118,7	371,0	8,2
Okt.	22,0	192,7	36,9	119,6	371,2	9,1
Nov.	23,1	192,5	38,1	118,4	372,1	8,7
Dec.	23,6	200,2	39,0	128,9	391,7	6,4
1991 Jan.	22,8	214,2	42,2	89,5	368,7	8,9
Feb.	22,4	214,7	40,2	89,8	367,1	8,4
Marts	23,9	213,3	40,1	91,9	369,3	7,8
April	24,2	226,7	40,0	92,3	383,2	7,3
Maj	24,1	232,6	40,7	99,6	397,0	12,4
Juni	24,7	229,7	39,5	95,6	389,5	11,4
Juli	23,6	230,0	39,6	95,3	388,4	9,8
Aug.	23,7	224,3	39,1	91,3	378,4	7,3
Sept.	23,2	227,6	39,6	89,7	380,1	8,6
Okt.	23,4	231,9	40,0	95,6	390,9	7,5
Nov.	24,0	226,4	36,5	99,0	385,8	5,6
Dec.	24,2	224,5	36,8	93,8	379,4	3,9

Anm.: Ved beregning af stigningstakter er der korrigeret for databrud. Til og med 1990 inkl. realkreditinstitutters indskud i pengeinstitutterne.

¹⁾ Mellemværender med valutaindlejning i indenlandske enheder i kroner og valuta. Inkl. indskud i Postgiroen. Ekskl. indskud på særlige indlånsformer bortset fra gevinstopsparingskonti.

²⁾ Inkl. udstedte obligationer mv. med en oprindelig løbetid på op til 2 år.

Tabel 14

Forskellige faktorerers påvirkning af pengemængden

	Statens træk på Nationalban- ken ¹⁾	Udlåns- stigning i pengeinsti- tutterne ²⁾	Obliga- tionskøb ³⁾	Stig- ning (-) i ind- skud på særlige indlåns- former ⁴⁾	Stig- ning (-) i ind- skud fra real- kredit- instituter mv.	Ændring i penge- institut- ternes udlands- stilling	Ændring i Danmarks inter- nationale likviditet mv. ⁵⁾	Andre faktorer ⁶⁾	Samlet ændring af penge- mængden
Milliarder kroner									
1982.....	13,4	15,7	15,7	- 5,7	•	0,6	- 23,8	- 0,2	15,7
1983.....	- 0,2	19,7	42,9	- 13,2	•	- 4,3	- 3,4	3,8	45,2
1984.....	- 5,7	22,8	20,4	- 5,8	•	- 0,2	2,1	8,3	41,8
1985.....	1,3	32,0	20,8	- 10,5	•	- 5,6	13,2	- 3,9	47,2
1986.....	- 3,6	69,7	8,2	- 5,2	•	- 1,2	- 51,8	11,0	27,0
1987.....	6,6	30,0	- 30,2	- 5,7	•	4,1	14,6	- 9,1	10,4
1988.....	0,4	- 4,0	17,5	- 8,2	•	- 2,0	22,4	- 13,5	12,7
1989.....	3,6	30,0	11,6	- 5,9	•	- 6,9	- 19,3	- 9,4	3,7
1990.....	3,2	31,8	- 25,6	- 5,4	•	9,5	22,2	- 12,6	23,0
1991.....	- 8,0	1,7	6,4	- 5,6*	- 5,3*	9,8	13,7	- 24,2*	- 11,6*
1990 Jan.	- 0,3	- 17,3	- 10,6	1,4	•	2,9	1,3	- 4,8	- 27,4
Feb.	0,0	5,0	- 6,7	0,7	•	0,0	1,1	0,1	0,3
Marts....	- 1,4	6,7	1,3	- 0,4	•	- 1,1	9,6	0,6	15,4
April ...	1,4	- 0,2	5,1	0,2	•	- 7,6	2,5	0,5	1,8
Maj	- 1,4	0,6	- 2,8	- 0,3	•	5,2	1,9	- 3,5	- 0,1
Juni	- 3,0	14,6	- 0,2	- 3,5	•	5,5	4,9	- 6,3	12,0
Juli	- 1,4	- 13,6	0,5	1,2	•	- 0,2	- 0,9	2,2	- 12,2
Aug. ...	0,3	- 3,6	- 2,4	0,6	•	0,9	- 0,6	5,2	0,4
Sept. ...	4,4	11,9	- 1,0	0,4	•	5,2	1,1	- 9,4	12,7
Okt. ...	0,2	- 2,6	- 2,2	0,3	•	3,9	1,3	- 0,7	0,2
Nov.	8,8	- 2,2	- 0,9	0,4	•	- 5,7	1,0	- 0,5	0,9
Dec.	- 4,6	32,4	- 5,8	- 6,5	•	0,5	- 1,0	3,9	18,9
1991 Jan.	- 7,8	- 19,9	- 2,9	0,9	19,9	- 1,4	1,5	- 12,6	- 22,3
Feb.	- 3,1	- 2,8	5,0	0,7	- 0,3	- 0,9	3,4	- 3,6	- 1,6
Marts....	4,3	8,6	- 0,9	- 0,9	- 12,1	3,3	2,2	- 2,3	2,2
April ...	10,9	- 2,3	- 8,8	- 1,0	13,4	4,8	1,0	- 4,0	14,0
Maj	- 7,9	- 1,9	2,0	1,9	- 4,4	7,6	1,3	15,1	13,8
Juni	7,3	18,3	1,0	- 0,8	- 16,9	- 5,5	- 0,3	- 10,4	- 7,4
Juli	- 4,1	- 20,7	- 0,5	0,2	17,8	8,0	0,5	- 2,4	- 1,1
Aug. ...	- 4,5	- 4,3	0,1	0,3	- 1,3	- 2,0	1,1	0,6	- 10,1
Sept. ...	- 1,9	9,8	0,7	0,2	- 16,9	7,7	3,9	- 1,7	1,8
Okt. ...	5,3	- 6,7	- 3,7	0,2	14,6	4,5	2,6	- 6,0	10,7
Nov.	- 4,6	2,5	4,8	- 1,2	1,2	- 12,3	0,0	4,6	- 5,0
Dec.	- 1,8	21,2	9,7	- 6,2*	- 20,4*	- 4,0	- 3,5	- 1,4*	- 6,5*

¹⁾ Statens bruttofinansieringsbehov (ekskl. afdrag på udenlandsk statsgæld) med fradrag af bruttosalg af indenlandske statspapirer.

²⁾ Til og med 1990 inkl. udlån til realkreditinstitutter mv.

³⁾ Nationalbanken, pengeinstitutterne, Hypotekbanken og Postgiroen.

⁴⁾ Ekskl. gevinstopsparingskonti og med tillæg af udstedte obligationer med en oprindelig løbetid på over 2 år.

⁵⁾ Korrigeret for kursregulering mv. af den internationale likviditet samt statens, Hypotekbankens og Dansk Eksportfinansieringsfonds nettolåntagning i udlandet.

⁶⁾ Residual, omfatter bl.a. stigning i Hypotekbankens og Dansk Eksportfinansieringsfonds udlån, stigning i pengeinstitutternes beholdning af uclearede checks, forøgelse af Nationalbankens og pengeinstitutternes egenkapital.

Ultimo	Krone-udlån ¹⁾	Krone-obligationer ²⁾	Særlige indlåns-former (-) ³⁾	I alt	Ændring i forhold til samme tidspunkt året før ⁴⁾
Milliarder kroner					
1986 Dec.	284,4	178,5	74,1	388,8	•
1987 —	315,5	135,6	79,4	371,7	- 8,1
1988 —	313,4	151,7	87,2	377,9	5,5
1989 —	334,5	169,2	92,3	411,5	28,8
1990 —	<u>356,3</u>	138,9	98,1	<u>397,1</u>	- 10,1
1991 —	364,6	152,4	102,6	414,5	2,5
1990 Jan.	312,7	153,1	91,5	374,3	27,5
Feb.	317,7	146,9	90,8	373,9	25,2
Marts ...	323,8	147,9	91,2	380,5	10,1
April ...	317,7	153,6	91,0	380,2	17,8
Maj	316,7	150,6	91,4	375,9	17,5
Juni	331,4	150,2	94,8	386,7	2,8
Juli	318,9	151,4	93,7	376,6	11,3
Aug. ...	315,9	149,4	93,1	372,3	10,9
Sept. ...	328,1	146,1	92,7	381,5	3,1
Okt. ...	325,7	144,8	92,3	378,2	- 1,4
Nov. ...	324,0	145,7	92,2	377,4	0,8
Dec.	<u>356,3</u>	138,9	98,1	<u>397,1</u>	- 10,1
1991 Jan.	328,9	134,5	97,3	366,1	- 6,4
Feb.	326,0	138,0	96,6	367,5	- 4,8
Marts ...	335,6	137,1	97,5	375,2	- 4,5
April ...	332,4	136,8	98,5	370,7	- 8,9
Maj	331,1	136,6	96,6	371,0	- 3,6
Juni	347,8	133,3	97,4	383,6	0,9
Juli	334,1	150,1	97,2	387,0	- 7,1
Aug. ...	331,0	151,4	96,8	385,6	- 2,8
Sept. ...	340,8	150,8	96,4	395,2	- 2,9
Okt. ...	337,4	155,4	96,0	396,8	3,5
Nov. ...	342,3	157,1	96,4	403,0	9,2
Dec.	364,6	152,4	102,6	414,5	2,5

Anm.: Mellemværender med valutaindlænde i indenlandske enheder samt danske pengeinstitutters udenlandske enheder. Fra og med juli 1991 inkl. GiroBank.

¹⁾ Til og med december 1990 inkl. udlån til realkreditinstitutter mv.

²⁾ Inkl. genkøbsforretninger indgået mellem Nationalbanken og pengeinstitutterne.

³⁾ Ekskl. gevinstopsparingskonti.

⁴⁾ Ekskl. kursregulering af kroneobligationer. Endvidere er der fra og med januar 1991 korregeret for udlån til realkreditinstitutter mv., jf. note 1, samt fra og med juli 1991 korregeret for Postgiroens omdannelse til GiroBank.

Tabel 16 *Statens nettofinansieringsbehov og kreditudvidelse til den private sektor og kommuner mv. gennem vigtige finansieringskilder*

	Netto- salg af inden- landske stats- papirer	Træk på National- banken ¹⁾	Statens netto- finan- sierings- behov ²⁾	Nettoudlån fra pengeinstitutterne ³⁾		Nettoudlån fra real- kredit- institutter mv. ⁴⁾	Udlandet		Kredit- udvidelse til den private sektor og kommuner mv. i alt
				Kroner	Valuta		Registreret låntagning ⁵⁾	Leverandør- kreditter mv.	
Milliarder kroner									
1987.....	- 7,3	6,6	- 0,7	31,1	12,2	54,0	9,1	- 1,3	105,1
1988.....	7,9	0,4	8,3	- 2,1	20,0	52,0	7,6	- 2,1	75,4
1989.....	19,2	3,6	22,7	21,1	10,6	11,9	10,1	- 3,4	50,3
1990.....	22,8	3,2	25,9	21,8	20,2	21,0	21,3	- 3,4	80,8
1991.....	49,8	- 8,0	41,8	8,3	-10,2	26,7	12,3	6,7	43,8
1990 Jan.	4,2	- 0,3	3,9	- 21,8	- 1,3	- 3,9	7,6	0,2	- 19,2
Feb.	- 3,1	0,0	- 3,1	5,0	6,5	4,2	- 1,7	- 2,0	11,9
Marts....	8,8	- 1,4	7,5	6,1	3,5	4,9	2,5	- 0,5	16,5
April ...	13,0	1,4	14,4	- 6,2	2,9	- 2,8	2,1	- 1,5	- 5,6
Maj	- 2,5	- 1,4	- 3,9	- 1,0	3,7	2,6	- 0,3	0,8	5,8
Juni	12,0	- 3,0	9,0	14,7	0,8	4,1	2,8	- 1,9	20,6
Juli	7,4	- 1,4	6,1	-12,5	0,9	0,9	0,4	1,1	- 9,2
Aug. ...	- 4,9	0,3	- 4,6	- 3,0	5,0	7,9	2,3	- 0,6	11,7
Sept. ...	2,7	4,4	7,1	12,2	2,4	2,1	4,0	- 0,7	20,0
Okt. ...	5,9	0,2	6,0	- 2,3	- 5,4	- 5,5	0,8	1,8	- 10,5
Nov. ...	-19,9	8,8	-11,1	- 1,7	2,0	3,9	2,3	- 0,1	6,3
Dec.....	- 0,8	- 4,6	- 5,4	32,3	- 0,7	2,6	- 1,5	- 0,2	32,5
1991 Jan.	12,7	- 7,8	4,9	-27,4	0,0	- 4,4	- 1,2	0,7	- 32,2
Feb.	0,1	- 3,1	- 3,1	- 2,9	2,8	5,5	1,2	0,0	6,6
Marts....	6,4	4,3	10,7	9,6	3,6	8,7	- 3,1	- 0,5	18,2
April ...	6,1	10,9	17,1	- 3,2	- 2,0	- 1,4	- 0,4	1,3	- 5,7
Maj	0,4	- 7,9	- 7,6	- 1,3	1,2	5,9	3,5	2,9	12,2
Juni	2,6	7,3	9,8	16,7	1,8	8,0	- 1,0	- 1,4	24,1
Juli	8,8	- 4,1	4,7	-13,7	- 6,6	- 9,1	5,8	3,0	- 20,6
Aug. ...	- 2,3	- 4,5	- 6,7	- 3,0	- 2,5	5,5	1,1	- 1,4	- 0,3
Sept. ...	9,1	- 1,9	7,2	9,8	1,8	5,9	- 1,2	- 0,7	15,6
Okt. ...	9,2	5,3	14,4	- 3,4	- 3,6	- 6,4	- 1,5	1,7	- 13,2
Nov. ...	- 3,3	- 4,6	- 7,9	4,9	- 4,5	3,1	4,0	- 0,3	7,2
Dec.....	—	- 1,8	- 1,8	22,3	- 2,3	5,4	5,1	1,3	31,8

¹⁾ Statens træk på Nationalbanken korrigeret for statens nettolåntagning i udlandet.

²⁾ Statens nettofinansieringsbehov er specificeret i tabel 5.

³⁾ Inkl. danske pengeinstitutters udenlandske enheder. Til og med 1990 inkl. udlån til realkreditinstitutter mv.

⁴⁾ Nettotilgang af børsnoterede kroneobligationer ekskl. statspapirer.

⁵⁾ Virksomheder og privates samt kommuners og koncessionerede selskabers låntagning i udlandet, med fradrag af lån fra danske pengeinstitutters udenlandske enheder.

	Boligejendomme						Erhvervs- ejendomme		Andre ejen- domme	I alt
	Ejerboliger				Udlej- nings- ejen- domme	I alt	Land- brugs- ejen- domme	Industri- ejen- domme mv.		
	Nybyg- geri	Om- og tilbyg- ninger	Ejer- skifter	Andre formål						
Milliarder kroner										
1982.....	2,3	3,3	7,4	0,4	4,9	18,4	2,0	2,1	0,7	23,3
1983.....	4,2	5,5	15,6	0,6	7,4	33,3	2,9	3,9	1,6	41,8
1984.....	5,5	8,8	17,6	0,5	7,8	40,2	3,6	5,8	2,4	52,1
1985.....	9,6	12,7	19,6	1,6	9,0	52,3	7,4	15,5	3,6	78,8
1986.....	12,1	7,9	19,3	0,8	10,2	50,2	12,7	21,5	3,2	87,6
1987.....	15,5	3,4	15,0	0,0	10,8	42,3	8,1	21,5	2,0	73,8
1988.....	8,6	2,5	13,1	0,1	12,1	33,5	6,2	19,5	1,6	60,9
1989.....	5,3	1,6	11,4	0,1	12,0	25,2	5,2	11,3	1,3	43,0
1990.....	2,6	1,1	11,8	0,1	13,6	23,1	4,3	7,1	1,4	36,0
1991.....	1,7	0,9	18,5	0,3	14,1	25,5	4,4	9,7	2,2	41,8
1990 Jan.	0,2	0,1	0,7	0,0	3,0	3,4	0,3	0,1	0,1	4,0
Feb.	0,2	0,1	0,6	0,0	0,9	1,5	0,6	1,2	0,0	3,3
Marts...	0,2	0,1	0,7	0,0	1,0	1,7	0,4	0,9	0,1	3,1
April	0,2	0,1	0,7	0,0	1,0	1,6	0,1	0,3	0,1	2,2
Maj	0,2	0,1	0,8	0,0	0,5	1,2	0,4	0,8	0,2	2,6
Juni	0,3	0,1	0,8	0,0	0,2	1,1	0,4	0,6	0,1	2,2
Juli.....	0,3	0,1	1,0	0,0	3,5	4,3	0,4	0,8	0,2	5,6
Aug.	0,4	0,1	1,9	0,0	1,0	2,8	0,7	3,0	0,2	6,8
Sept.	0,2	0,1	0,9	0,0	0,9	1,4	0,2	1,0	0,1	2,8
Okt.	0,1	0,1	1,1	0,0	0,8	1,4	0,2	- 1,9	0,1	- 0,3
Nov.	0,1	0,1	1,4	0,0	0,6	1,5	0,3	0,2	0,1	2,1
Dec.....	0,1	0,1	1,1	0,0	0,3	1,1	0,2	0,2	0,1	1,6
1991 Jan.	0,1	0,1	1,2	0,0	2,6	3,3	0,2	0,7	0,2	4,4
Feb.	0,1	0,1	1,0	0,0	1,2	1,6	0,6	2,0	0,1	4,3
Marts...	0,2	0,1	1,1	0,0	1,0	1,8	0,7	2,7	0,5	5,6
April	0,1	0,1	1,2	0,0	1,4	2,2	0,6	1,1	0,1	4,0
Maj	0,1	0,1	1,4	0,0	0,8	1,6	0,8	2,9	0,1	5,4
Juni	0,2	0,1	1,6	0,0	0,6	1,7	0,8	2,7	0,3	5,4
Juli.....	0,1	0,1	2,0	0,0	3,2	4,2	- 0,9	- 4,9	0,2	- 1,4
Aug.	0,1	0,1	1,7	0,0	0,7	1,7	0,4	1,2	0,2	3,5
Sept.	0,2	0,1	1,8	0,1	0,9	2,1	0,6	1,1	0,1	3,9
Okt.	0,2	0,1	2,0	0,0	0,7	1,7	- 0,5	- 2,4	0,1	- 1,1
Nov.	0,2	0,1	1,8	0,1	0,5	1,7	0,6	1,3	0,2	3,8
Dec.....	0,2	0,1	1,7	0,1	0,6	1,9	0,5	1,4	0,2	4,0

Anm.: Bruttolån minus overførsler, dvs. de restgældsbeløb til instituttet, der indføres i forbindelse med effektueringen af det nye lån. Fra og med 1987 også minus ekstraordinære indfrielsler. Sidstnævnte gælder dog ikke fordelingen af ejerboliger på formål. Boligejendomme i alt afviger derfor fra summen af tallene for ejerboliger og udlejningsejendomme.

Tabel 18

Forsikringselskabs og pensionskassers vigtigste aktiver

Ultimo	Kasse- behold- ning	Indskud i penge- institutter mv.	Børs- noterede obliga- tioner ¹⁾	Børs- noterede aktier	Udlån	
					I alt ²⁾	Heraf prioritets- lån
<i>Forsikringselskaber</i>						
1980.....	0,0	1,0	51,5	2,3	10,4	4,9
1981.....	0,0	1,3	61,0	2,6	11,2	5,6
1982.....	0,0	1,2	72,1	3,8	11,6	5,6
1983.....	0,0	1,6	90,1	6,3	12,5	5,5
1984.....	0,0	2,8	103,3	7,5	14,6	5,2
1985.....	0,0	3,6	161,9	9,1	16,5	5,1
1986.....	0,0	2,4	175,1	11,7	20,7	6,3
1987.....	0,0	3,2	187,4	10,2	22,0	6,2
1988.....	0,0	3,5	199,4	12,7	24,6	6,0
1989.....	0,0	5,3	204,6	20,8	31,4	5,5
1990.....	0,0	3,7	204,9	27,0	43,4	5,7
1988 1. kvt.	0,0	3,7	196,9	10,0	21,4	6,1
2. —	0,0	4,4	199,6	10,3	22,4	6,1
3. —	0,0	4,1	203,2	10,9	22,9	6,1
4. —	0,0	3,5	199,4	12,7	24,6	6,0
1989 1. kvt.	0,0	3,0	206,2	15,8	27,9	6,0
2. —	0,0	3,1	209,9	18,3	28,4	5,9
3. —	0,0	2,4	211,7	19,5	30,9	5,8
4. —	0,0	5,3	204,6	20,8	31,4	5,5
1990 1. kvt.	0,0	5,4	210,2	23,5	34,5	5,6
2. —	0,0	4,9	207,1	26,9	41,2	5,4
3. —	0,0	7,3	209,3	28,0	41,5	5,4
4. —	0,0	3,7	204,9	27,0	43,4	5,7
1991 1. kvt.	0,0	4,4	216,4	32,6	42,2	5,8
2. —	0,0	3,3	214,5	23,6	55,9	5,3
3. —	0,1	2,7	217,1	24,2	57,6	5,7
4. —	...	...	...	...	...	...
<i>Pensionskasser</i>						
1980.....	0,0	0,5	17,5	0,7	8,7	5,2
1981.....	0,0	0,5	21,3	1,2	9,6	5,9
1982.....	0,0	0,7	28,1	1,2	10,1	6,0
1983.....	0,0	1,0	35,2	2,2	10,3	5,9
1984.....	0,0	0,5	42,2	2,8	10,5	5,8
1985.....	0,0	0,8	61,9	4,7	10,5	5,7
1986.....	0,0	0,8	67,1	5,7	11,1	5,6
1987.....	0,0	0,9	70,6	6,4	12,1	5,4
1988.....	0,0	1,5	72,9	8,6	13,4	5,2
1989.....	0,0	1,0	76,1	12,8	16,1	4,8
1990.....	0,0	1,5	82,2	15,6	18,4	4,6
1988 1. kvt.	0,0	0,6	71,9	6,7	12,5	5,3
2. —	0,0	1,0	72,8	7,0	12,6	5,2
3. —	0,0	1,0	74,3	7,3	13,2	5,2
4. —	0,0	1,5	72,9	8,6	13,4	5,2
1989 1. kvt.	0,0	0,9	75,2	10,2	14,3	5,1
2. —	0,0	0,8	76,7	10,8	15,1	5,0
3. —	0,0	0,8	77,7	11,7	15,5	5,0
4. —	0,0	1,0	76,1	12,8	16,1	4,8
1990 1. kvt.	0,0	1,0	76,7	14,1	16,2	5,0
2. —	0,0	0,9	79,1	14,9	16,3	4,8
3. —	0,0	1,4	82,8	15,9	17,6	4,8
4. —	0,0	1,5	82,2	15,6	18,4	4,6
1991 1. kvt.	0,0	1,9	85,3	15,5	19,4	4,7
2. —	0,0	1,6	87,0	16,1	20,4	4,6
3. —	0,0	1,5	89,1	16,5	21,5	4,5
4. —	...	...	...	...	...	...

Anm.: Omfatter stort set samtlige forsikringselskaber og pensionskasser.

¹⁾ Nominel værdi. Til og med 1984 bogført værdi.²⁾ Inkl. danske unoterede samt udenlandske obligationer og aktier. Vedrørende obligationer se note 1.

Cirkulerende børsnoterede obligationer
(Nominel værdi)

Tabel 19

Ultimo	Indenlandske statspapirer				Realkredit- obligationer	Andre obligationer	I alt
	Obligationer	Statsgælds- beviser	Skatkammer- beviser	I alt			
	Milliarder kroner						
1981.....	102,1	33,3	•	135,4	356,9	24,3	516,6
1982.....	167,8	36,2	•	204,0	379,0	27,9	610,8
1983.....	231,8	40,7	•	272,5	417,6	34,4	724,4
1984.....	293,5	37,8	•	331,3	468,3	38,0	837,6
1985.....	331,1	28,8	•	359,8	540,4	40,9	941,2
1986.....	323,6	27,5	•	351,1	608,7	43,7	1 003,5
1987.....	301,3	43,7	•	345,0	668,8	44,8	1 058,6
1988.....	299,5	54,1	•	353,6	724,0	46,0	1 123,6
1989.....	311,2	64,6	•	375,8	739,3	48,5	1 163,6
1990.....	315,4	68,9	21,4	405,6	762,8	55,7	1 224,1
1991.....	338,7	74,1	49,3	462,0	790,3	63,0	1 315,3
1990 Jan. ...	312,1	68,4	•	380,5	735,8	49,0	1 165,3
Feb. ...	311,3	66,5	•	377,8	740,3	49,6	1 167,8
Marts .	313,6	73,6	•	387,2	745,3	50,3	1 182,9
April ..	314,5	76,8	9,9	401,1	742,3	51,3	1 194,6
Maj ...	318,7	69,6	11,4	399,7	745,5	51,2	1 196,3
Juni ...	324,9	74,5	13,0	412,3	750,0	51,7	1 214,1
Juli ...	327,1	76,9	17,1	421,0	751,3	52,6	1 224,8
Aug. ...	329,0	69,9	17,4	416,3	759,1	53,6	1 228,9
Sept. ...	329,8	70,8	18,5	419,0	761,4	54,0	1 234,4
Okt. ...	331,2	74,0	20,6	425,7	755,6	54,9	1 236,1
Nov. ...	316,3	68,7	21,3	406,2	758,1	56,8	1 221,2
Dec....	315,4	68,9	21,4	405,6	762,8	55,7	1 224,1
1991 Jan. ...	321,4	75,4	22,8	419,5	758,6	56,2	1 234,3
Feb. ...	322,3	69,8	27,9	420,0	763,9	56,9	1 240,8
Marts .	325,8	72,8	27,9	426,5	771,7	58,5	1 256,6
April ..	329,5	77,7	26,3	433,5	770,3	59,1	1 262,9
Maj ...	322,7	78,7	32,9	434,3	776,4	59,3	1 270,0
Juni ...	324,7	78,8	33,4	436,9	784,1	60,1	1 281,1
Juli ...	329,2	84,0	34,1	447,3	775,6	60,6	1 283,5
Aug. ...	331,2	79,7	34,3	445,1	780,7	61,6	1 287,4
Sept. ...	333,9	81,4	39,2	454,5	786,6	62,3	1 303,4
Okt. ...	338,3	83,7	43,2	465,1	778,7	64,5	1 308,3
Nov. ...	338,7	74,1	49,3	462,0	783,5	63,6	1 309,1
Dec....	338,7	74,1	49,3	462,0	790,3	63,0	1 315,3

Anm.: Omfatter kun danske kroneobligationer.

Tabel 20

Tilgang af børs-
(Nominel)

	Bruttotilgang					Afgang				
	Inden- landske stats- papirer	Real- kredit- obliga- tioner	Obl. ud- stedt i specielle serier af Danmarks Skibskre- ditfond	Andre obliga- tioner	I alt	Inden- landske stats- papirer	Real- kredit- obliga- tioner	Obl. ud- stedt i specielle serier af Danmarks Skibskre- ditfond	Andre obliga- tioner	I alt
	Milliarder									
1982	90,7	38,8	4,4	2,2	136,1	22,1	16,8	1,8	1,2	41,9
1983	116,6	57,8	5,4	4,1	183,8	48,1	20,1	1,7	1,2	71,1
1984	117,1	71,9	4,1	2,6	195,7	58,3	21,9	1,7	1,4	83,3
1985	105,4	96,5	4,2	2,2	208,4	77,0	25,6	1,8	1,6	106,0
1986	59,5	101,7	4,4	3,0	168,5	68,3	34,4	2,0	2,5	107,2
1987	61,6	93,5	3,9	2,1	161,1	67,7	33,4	2,3	2,6	106,1
1988	95,3	84,6	3,9	3,5	187,4	86,8	31,6	3,6	2,7	124,8
1989	111,7	77,4	4,9	4,9	198,9	89,5	65,2	3,4	4,3	162,4
1990	125,4	81,4	5,2	7,1	219,0	95,5	61,7	3,1	2,8	163,1
1991	180,4	94,5	6,3	7,9	289,1	124,0	69,5	2,8	4,6	201,0
1990 Jan.	9,2	6,6	0,4	0,5	16,7	4,4	10,5	0,0	0,5	15,5
Feb.	5,0	7,1	0,3	0,3	12,8	7,7	3,0	0,1	0,1	10,8
Marts ...	9,4	8,9	0,4	0,3	19,0	0,0	4,4	—	0,0	4,4
April ...	18,7	6,3	0,5	0,4	25,9	4,8	10,0	0,0	0,0	14,9
Maj.	18,8	6,1	0,2	0,1	25,2	20,2	3,1	0,0	0,4	23,7
Juni	12,7	5,3	0,4	0,4	18,7	0,0	1,1	0,1	0,3	1,5
Juli	16,2	8,7	0,4	1,0	26,4	7,5	7,7	0,1	0,5	15,8
Aug.	3,3	11,4	0,7	0,3	15,7	8,0	3,8	0,0	0,0	11,9
Sept.	2,8	4,7	0,2	0,2	7,9	0,0	2,6	—	0,0	2,7
Okt.	18,2	5,4	0,4	0,5	24,5	11,5	11,4	0,1	0,0	23,1
Nov.	8,0	5,1	0,6	1,4	15,0	27,5	2,7	0,0	0,1	30,3
Dec.	3,3	5,8	0,5	1,8	11,3	3,9	1,3	2,7	0,7	8,6
1991 Jan.	25,8	6,0	0,4	0,6	32,8	11,9	10,4	0,0	0,6	22,8
Feb.	12,2	7,1	0,5	0,3	20,0	11,8	1,9	0,0	0,0	13,7
Marts ...	6,6	8,8	0,6	1,0	16,9	0,0	1,2	—	0,1	1,3
April ...	26,6	8,1	0,5	0,4	35,6	19,7	9,6	0,0	0,3	29,6
Maj.	24,5	7,9	0,3	0,1	32,7	23,7	1,9	—	0,1	25,7
Juni	2,6	8,8	0,6	0,3	12,3	0,0	1,3	—	0,2	1,5
Juli	27,0	11,4	0,3	0,6	39,3	16,5	20,1	0,0	0,5	37,2
Aug.	7,9	6,6	0,7	0,3	15,5	10,0	1,8	—	0,0	11,8
Sept.	9,4	6,8	0,4	0,3	16,9	0,0	1,2	0,0	0,0	1,2
Okt.	31,0	8,5	1,1	1,2	41,8	20,4	16,7	0,0	0,2	37,2
Nov.	6,9	6,9	0,4	1,0	15,2	10,1	2,3	—	2,3	14,8
Dec.	—	7,7	0,7	1,7	10,1	—	1,1	2,7	0,4	4,2

Anm.: Omfatter danske kroneobligationer og skatkammerbeviser.

værdi)

Nettotilgang					
Inden- landske stats- papirer	Realkredit- obliga- tioner	Obl. udstedt i specielle serier af Danmarks Skibskre- ditfond	Andre obliga- tioner	I alt	
kroner					
68,6	22,0	2,6	1,0	94,2	 1982
68,5	37,7	3,7	0,8	112,8	 1983
58,9	50,0	2,5	0,1	112,4	 1984
28,5	70,9	2,4	0,6	102,4	 1985
- 8,7	67,3	2,3	0,4	61,3	 1986
- 6,1	60,0	1,6	- 0,5	55,0	 1987
8,5	53,0	0,3	0,8	62,6	 1988
22,2	12,2	1,5	0,5	36,5	 1989
29,9	19,7	2,0	4,4	56,0	 1990
56,4	25,0	3,5	3,2	88,1	 1991
4,8	- 3,9	0,4	0,0	1,2	 Jan. 1990
- 2,7	4,1	0,3	0,3	1,9	 Feb.
9,4	4,5	0,4	0,2	14,6	... Marts
13,9	- 3,7	0,5	0,4	11,0	... April
- 1,4	3,0	0,2	- 0,3	1,4	 Maj
12,6	4,1	0,3	0,2	17,2	 Juni
8,6	1,1	0,4	0,5	10,5	 Juli
- 4,7	7,6	0,7	0,3	3,8	 Aug.
2,8	2,1	0,2	0,2	5,2	 Sept.
6,7	- 6,0	0,4	0,4	1,5	 Okt.
- 19,5	2,4	0,6	1,3	- 15,2	 Nov.
- 0,6	4,5	- 2,2	1,1	2,7	 Dec.
13,9	- 4,4	0,4	0,0	9,9	 Jan. 1991
0,4	5,2	0,5	0,3	6,4	 Feb.
6,5	7,6	0,6	1,0	15,6	... Marts
6,9	- 1,5	0,5	0,1	6,0	... April
0,8	6,0	0,3	- 0,1	6,9	 Maj
2,6	7,5	0,6	0,1	10,9	 Juni
10,4	- 8,8	0,3	0,1	2,1	 Juli
- 2,2	4,8	0,7	0,3	3,7	 Aug.
9,4	5,7	0,4	0,3	15,7	 Sept.
10,6	- 8,2	1,0	1,1	4,6	 Okt.
- 3,2	4,6	0,4	- 1,3	0,5	 Nov.
—	6,5	- 2,1	1,4	5,9	 Dec.

Tabel 21

Nettoutilgang af børsnoterede obligatio-

	Indenlandske statspapirer	Realkredit- obligationer	Obligationer udstedt i specielle serier af Danmarks Skibskreditfond	Andre obligationer	I alt
	Milliarder				
1982.....	44,7	11,3	2,6	0,6	59,2
1983.....	53,0	27,5	3,7	2,6	86,9
1984.....	45,6	35,9	2,5	0,7	84,7
1985.....	24,0	60,4	2,4	0,4	87,2
1986.....	- 10,4	62,2	2,3	0,3	54,4
1987.....	- 7,3	53,0	1,6	- 0,5	46,7
1988.....	7,9	50,9	0,3	0,8	59,9
1989.....	19,2	10,2	1,5	0,2	31,1
1990.....	23,3	15,2	2,0	3,8	44,3
1991.....	50,3	20,9	3,5	2,3	77,0
1990 Jan.	4,2	- 4,3	0,4	0,0	0,3
Feb.	- 3,1	3,8	0,3	0,2	1,1
Marts.....	8,8	4,3	0,4	0,2	13,7
April.....	13,0	- 3,6	0,5	0,3	10,1
Maj.....	- 2,5	2,8	0,2	- 0,3	0,1
Juni.....	12,0	3,7	0,3	0,1	16,1
Juli.....	7,9	0,2	0,4	0,3	8,8
Aug.	- 4,9	6,9	0,7	0,3	3,0
Sept.	2,7	1,7	0,2	0,1	4,8
Okt.	5,9	- 6,2	0,4	0,4	0,4
Nov.	- 19,9	2,0	0,6	1,3	- 16,0
Dec.....	- 0,8	3,8	- 2,2	1,0	1,8
1991 Jan.	12,7	- 4,7	0,4	- 0,1	8,4
Feb.	0,1	4,8	0,5	0,2	5,6
Marts.....	6,4	7,2	0,6	0,9	15,1
April.....	6,1	- 1,8	0,5	- 0,1	4,7
Maj.....	0,4	5,7	0,3	- 0,1	6,3
Juni.....	2,6	7,3	0,6	0,1	10,6
Juli.....	9,3	- 9,5	0,3	0,1	0,3
Aug.	- 2,3	4,5	0,7	0,3	3,2
Sept.	9,1	5,3	0,4	0,2	15,0
Okt.	9,2	- 8,4	1,0	1,0	2,8
Nov.	- 3,3	4,3	0,4	- 1,6	- 0,2
Dec.....	—	6,1	- 2,1	1,4	5,4

Anm.: Omfatter danske kroneobligationer og skatkammerbeviser.

¹⁾ Korrigeret for genkøbsforretninger indgået mellem Nationalbanken og pengeinstitutterne.

²⁾ Arbejdsmarkedets Tillægspension og Lønmodtagernes Dyrtidsfond.

³⁾ Beregnet residualt.

Overtaget af							
Natio- nal- banken ¹⁾	Pengeinsti- tutterne ¹⁾	Den sociale Pensions- fond, Postgiroen og Hypotek- banken	ATP og LD ²⁾	Forsik- rings- selskaber og pen- sions- kasser	Kom- muner, værker og havne mv.	Andre erhverv og pri- vate ³⁾	Uden- landske aftagere
kroner							
1,7	11,4	8,1	4,5	16,6	1,0	16,6	- 0,6
1,4	39,0	7,9	5,7	18,6	1,0	10,5	2,9
- 1,5	17,3	10,6	4,5	18,3	0,9	25,4	9,3
- 0,3	20,7	6,6	5,8	19,9	- 1,2	18,4	17,4
12,1	- 7,4	9,3	7,4	16,4	0,1	16,0	0,6
- 0,1	- 33,6	8,5	4,2	13,2	- 1,2	38,5	17,3
- 0,1	15,7	7,0	5,3	14,1	- 1,0	6,2	12,6
- 0,3	10,5	6,4	5,2	8,3	- 0,6	10,5	- 9,0
2,0	- 25,5	3,9	6,4	5,8	0,3	22,8	28,6
12,0	- 0,8	1,7	7,5	17,1			39,5
0,0	- 11,4	3,0	0,9	9,2			- 1,4
- 0,1	- 6,3	1,2	0,7	3,8			1,7
0,0	1,3	0,0	0,2	10,6			1,6
0,0	5,5	1,1	- 0,1	- 0,4			4,0
0,0	- 2,7	- 0,2	0,8	- 1,6			3,7
0,7	- 0,8	- 0,1	1,0	5,5			9,7
- 0,7	1,4	2,3	1,0	4,2			0,7
0,2	- 2,3	- 0,2	1,1	1,7			2,7
2,1	- 3,1	- 0,1	0,0	3,4			2,6
- 1,2	- 0,7	1,3	- 0,5	- 1,2			2,7
- 0,7	0,5	- 1,1	0,7	- 17,3			1,9
1,6	- 6,8	- 3,4	0,5	11,1			- 1,3
- 1,4	- 2,7	2,3	0,1	9,3			0,7
1,7	3,8	0,6	0,5	- 2,6			1,6
0,9	- 1,8	1,5	1,4	9,2			3,9
- 2,1	0,1	- 5,3	0,3	2,7			9,1
0,8	- 0,5	1,7	1,1	- 0,8			4,0
1,9	- 3,2	2,4	0,3	9,0			0,2
- 0,8	1,1	1,7	1,2	- 3,9			1,2
0,4	0,1	- 0,4	0,8	- 0,7			3,0
2,6	- 1,5	- 0,4	0,4	1,5			12,4
- 6,2	3,1	1,1	0,2	- 4,6			9,2
2,9	2,1	1,2	1,0	- 3,4			- 4,0
11,3	- 1,3	- 4,6	0,4	1,3			- 1,7

Tabel 22

Finansieringsselskaber

Ultimo	Aktiver							
	Kasse- behold- ning	Fonds- behold- ning	Udlån		Garanti- debitorer	Faste ejendomme, maskiner og inventar mv. ²⁾	Andet	I alt
			Erhvervs- mæssige	Ikke- erhvervs- mæssige ¹⁾				
	Milliarder kroner							
1984.....	0,7	0,4	2,0	1,1	0,1	1,0	0,2	5,5
1985.....	1,7	0,1	2,8	1,9	0,1	1,4	0,3	8,4
1986.....	2,3	0,3	4,5	3,9	0,1	1,8	0,6	13,4
1987.....	0,9	0,2	5,6	5,1	0,3	2,1	1,1	15,2
1988.....	1,3	0,0	5,3	4,8	2,0	1,8	1,7	16,8
1989.....	0,2	0,1	5,4	5,2	3,2	2,0	1,9	17,9
1990.....	0,2	0,2	6,1	5,8	4,8	1,0	2,3	20,5
1991.....	0,2	0,0	6,2	5,6	0,0	0,9	0,4	13,3
1989 Marts ..	1,2	0,1	5,0	4,6	2,4	1,7	1,6	16,5
Juni	0,2	0,1	5,2	4,7	2,4	1,9	1,7	16,1
Sept.	0,1	0,1	5,3	5,0	2,4	1,8	1,8	16,5
Dec.....	0,2	0,1	5,4	5,2	3,2	2,0	1,9	17,9
1990 Marts ..	0,1	0,1	5,5	5,1	3,3	2,0	1,7	17,7
Juni	0,2	0,1	6,2	5,8	3,9	1,5	1,9	19,6
Sept.	0,2	0,1	6,1	5,9	4,5	1,1	1,9	19,8
Dec.....	0,2	0,2	6,1	5,8	4,8	1,0	2,3	20,5
1991 Marts ..	0,1	0,1	6,2	5,8	0,0	1,0	0,2	13,4
Juni	0,1	0,1	6,2	5,7	0,0	1,0	0,4	13,5
Sept.	0,1	0,1	6,0	5,8	0,0	1,0	0,4	13,4
Dec.....	0,2	0,0	6,2	5,6	0,0	0,9	0,4	13,3
Ultimo	Passiver							
	Gæld til pengeinstitutter		Afgivne garantier	Andet		Egen- kapital og ansvarlig indskuds- kapital	I alt	
	Inden- landske	Uden- landske		Inden- landske	Uden- landske			
	Milliarder kroner							
1984	1,9	0,8	0,1	1,4	0,7	0,8	5,5	
1985	2,7	2,2	0,1	1,7	0,6	1,1	8,4	
1986	6,9	2,6	0,1	1,2	1,2	1,4	13,4	
1987	7,2	2,1	0,3	1,8	2,0	1,9	15,2	
1988	7,2	2,2	2,0	2,6	1,0	1,9	16,8	
1989	8,0	1,7	3,2	1,7	1,1	2,1	17,9	
1990	9,3	0,6	4,8	1,8	1,0	3,0	20,5	
1991	9,6	0,5	0,0	0,7	0,9	1,5	13,3	
1989 Marts ...	6,8	2,3	2,4	2,1	1,0	2,0	16,5	
Juni	6,9	1,8	2,4	1,7	1,0	2,4	16,1	
Sept.	7,5	1,8	2,4	1,5	1,1	2,1	16,5	
Dec.	8,0	1,7	3,2	1,7	1,1	2,1	17,9	
1990 Marts ...	8,1	1,1	3,3	2,0	1,1	2,1	17,7	
Juni	9,1	1,3	3,9	1,4	1,0	3,0	19,6	
Sept.	9,5	0,4	4,5	1,3	1,0	3,2	19,8	
Dec.	9,3	0,6	4,8	1,8	1,0	3,0	20,5	
1991 Marts ...	9,6	0,4	0,0	1,0	1,0	1,4	13,4	
Juni	9,6	0,4	0,0	1,1	1,0	1,4	13,5	
Sept.	9,6	0,4	0,0	1,0	0,9	1,5	13,4	
Dec.	9,6	0,5	0,0	0,7	0,9	1,5	13,3	

Anm.: Omfatter ca. 15 finansieringsselskaber. Opgørelsen påvirkes over tiden af etablering, fusion og afvikling af selskaber.

¹⁾ Herunder udlån til erhvervsdrivende til køb af personbiler og varige forbrugsgoder.

²⁾ Altovervejende leasingaktiver. Leasingaktiver i pengeinstitutejede finansieringsselskaber er i et vist omfang placeret under erhvervsmæssige udlån.

Gældende fra	Diskonto	Rente ved træk på folio ¹⁾	Rente af indestående på folio	Rente ved dag-til-dag udlån i penge-markedet	Basisrente under genkøbsordningen ²⁾	Rente ved belåning af indlænsbeviser	Rente ved salg af indlænsbeviser
	Procent p.a.						
1986 1. april	7,00	•	•	9,250	•	8,50	8,50
14. —	7,00	•	•	9,250	•	8,50	8,45
23. —	7,00	•	•	—	•	8,50	8,45
24. —	7,00	•	•	9,250	•	8,50	8,45
1. maj	7,00	•	•	—	•	8,50	8,50
5. —	7,00	•	•	9,250	•	8,50	8,50
15. —	7,00	•	•	—	•	8,50	8,50
23. —	7,00	•	•	9,250	•	8,50	8,50
2. juni	7,00	•	•	—	•	8,50	8,50
12. —	7,00	•	•	9,250	•	8,50	8,50
1. aug.	7,00	•	•	—	•	8,50	8,50
5. —	7,00	•	•	9,250	•	8,50	8,50
20. —	7,00	•	•	—	•	8,50	8,50
22. —	7,00	•	•	9,250	•	8,50	8,50
1. sept.	7,00	•	•	—	•	8,50	8,50
4. —	7,00	•	•	9,250	•	8,50	8,50
1987 6. jan.	7,00	•	•	10,250	•	9,75	9,75
8. —	7,00	•	•	12,000	•	9,75	9,75
9. —	7,00	•	•	14,000	•	9,75	9,75
12. —	7,00	•	•	11,000	•	9,75	9,75
2. feb.	7,00	•	•	11,000	•	10,50	10,50
17. marts	7,00	•	•	10,500	•	10,00	10,00
26. —	7,00	•	•	10,000	•	9,50	9,50
9. juni	7,00	•	•	9,500	•	9,00	9,00
1. juli	7,00	•	•	9,500	•	9,00	8,95
3. aug.	7,00	9,50	8,75	—	•	9,00	9,25
15. sept.	7,00	9,50	8,75	—	•	•	9,25
9. dec.	7,00	9,00	8,25	—	•	•	8,75
1988 4. jan.	7,00	9,00	8,25	—	•	•	•
1. marts	7,00	9,00	8,25	—	—	•	•
13. april	7,00	9,00	8,25	—	9,00	•	•
15. —	7,00	9,00	8,25	—	—	•	•
16. juni	7,00	8,75	8,00	—	—	•	•
8. juli	7,00	8,50	7,75	—	—	•	•
1989 30. marts	7,00	8,50	8,00	—	9,00	•	•
24. april	7,00	9,00	8,50	—	9,50	•	•
30. juni	7,00	9,50	9,00	—	10,00	•	•
1. aug.	7,00	9,50	9,00	—	•	•	•
6. okt.	7,00	10,50	10,00	—	•	•	•
17. —	7,00	10,50	10,00	13,000	•	•	•
20. —	7,00	10,50	10,00	12,500	•	•	•
1. nov.	7,00	12,00	11,00	—	•	•	•
23. —	7,00	12,00	11,00	12,000	•	•	•
1. dec.	7,00	12,00	11,00	—	•	•	•
14. —	7,00	12,00	11,00	12,000	•	•	•
15. —	7,00	12,00	11,00	—	•	•	•
1990 23. marts	8,00	11,50	10,50	—	•	•	•
18. april	8,00	11,50	10,50	11,500	•	•	•
23. —	8,00	11,50	10,50	—	•	•	•
27. —	8,00	11,00	10,00	—	•	•	•
22. juni	8,50	10,50	9,50	—	•	•	•
1991 2. jan.	9,50	10,50	9,50	—	•	•	•
22. feb.	9,50	10,50	9,50	10,550	•	•	•
25. —	9,50	10,50	9,50	—	•	•	•
20. marts	9,50	10,00	9,50	—	•	•	•
22. maj	9,00	9,50	9,00	—	•	•	•
16. aug.	9,50	10,00	9,50	—	•	•	•
21. okt.	9,00	9,50	9,00	—	•	•	•
20. dec.	9,50	10,00	9,50	—	•	•	•
(31. dec.)	9,50	10,00	9,50	—	•	•	•

¹⁾ I perioden 10. juli 1989 til 31. oktober 1989 rente ved træk indtil 5 pct. af det enkelte pengeinstituts egenkapital mv. Ved træk herudover har renten været ½ pct. højere.

²⁾ Fra og med 1. august 1989 modsvares genkøbsforretninger af uforrentede indskud på genkøbskonti i Nationalbanken. Indestående på genkøbskonti indgår på linie med håndpantstætning som sikkerhedsstillelse ved træk på folio.

Tabel 24

Pengemarkedsrentesatser

	Dag-til-dag			1 måned			3 måneder		
	Gennem- snit	Højest	Lavest	Gennem- snit	Højest	Lavest	Gennem- snit	Højest	Lavest
	Procent p.a.								
1989 Jan.	7,98	8,44	7,81	8,00	8,25	7,81	8,08	8,35	7,88
Feb.	7,83	7,88	7,81	7,99	8,31	7,90	8,23	8,50	8,09
Marts...	7,98	8,50	7,81	8,14	8,63	7,94	8,34	8,63	8,25
April ...	8,53	8,94	8,13	8,76	9,00	8,38	8,84	9,06	8,47
Maj	8,56	8,63	8,56	8,89	9,00	8,75	9,20	9,50	8,97
Juni	9,03	10,06	8,56	9,15	9,63	8,75	9,31	9,63	9,19
Juli	9,71	10,13	9,13	9,57	9,88	9,19	9,50	9,69	9,19
Aug. ...	9,14	9,44	9,06	9,29	9,44	9,25	9,33	9,44	9,13
Sept. ...	9,51	10,25	9,06	9,57	9,81	9,19	9,69	10,00	9,34
Okt. ...	11,33	13,56	9,13	11,42	13,50	9,88	11,26	13,50	10,10
Nov. ...	12,03	12,38	11,06	12,27	12,50	11,94	12,11	12,33	11,90
Dec.	12,13	12,69	11,81	12,14	12,28	11,81	12,03	12,25	11,72
1990 Jan.	12,14	12,19	12,00	12,17	12,31	12,06	12,14	12,31	11,96
Feb.	11,99	12,06	11,88	12,19	12,31	12,00	12,32	12,50	12,00
Marts...	11,84	12,06	11,38	12,00	12,25	11,44	12,02	12,31	11,44
April ...	11,51	11,75	10,94	11,38	11,69	10,63	11,28	11,50	10,75
Maj	10,76	11,13	10,13	10,66	10,88	10,44	10,69	10,81	10,56
Juni	10,69	11,13	10,13	10,73	11,06	10,38	10,63	10,94	10,38
Juli	10,47	10,56	10,00	10,30	10,50	10,00	10,25	10,44	10,00
Aug. ...	10,01	10,63	9,56	10,37	10,65	9,94	10,46	10,75	10,00
Sept. ...	10,18	10,69	9,56	10,56	10,75	10,14	10,68	10,88	10,50
Okt. ...	9,92	10,44	9,56	10,11	10,31	9,94	10,34	10,50	10,16
Nov. ...	9,59	10,25	9,50	10,07	10,19	9,94	10,40	10,56	10,22
Dec.	9,93	10,50	9,50	10,29	10,63	10,10	10,40	10,63	10,25
1991 Jan.	9,94	10,56	9,56	10,37	10,63	10,06	10,53	10,88	10,31
Feb.	10,12	10,69	9,56	10,23	10,38	10,13	10,25	10,38	10,06
Marts...	9,92	10,50	9,63	10,11	10,38	9,81	10,04	10,25	9,81
April ...	9,85	10,06	9,63	9,94	10,19	9,75	9,91	10,09	9,81
Maj	9,61	10,06	9,13	9,68	9,94	9,31	9,68	9,88	9,31
Juni	9,13	9,25	9,06	9,34	9,40	9,25	9,41	9,45	9,31
Juli	9,14	9,38	9,06	9,29	9,44	9,19	9,41	9,53	9,31
Aug. ...	9,35	9,69	9,00	9,50	9,81	9,19	9,62	9,81	9,41
Sept. ...	9,60	9,63	9,56	9,70	9,88	9,63	9,74	9,85	9,63
Okt. ...	9,43	9,63	9,06	9,49	9,69	9,19	9,58	9,78	9,31
Nov. ...	9,07	9,13	9,00	9,26	9,49	9,13	9,41	9,69	9,28
Dec.	9,29	9,81	9,00	9,72	10,06	9,50	9,79	10,13	9,63

Anm.: Daglige omsætningsgennemsnit. På bankdage uden omsætning er anvendt simple gennemsnit af køb og salg slut-satser.

		1 måned			2 måneder			3 måneder		
		Gennem-snit	Højest	Lavest	Gennem-snit	Højest	Lavest	Gennem-snit	Højest	Lavest
		Procent p.a.								
1990	Jan.	12,26	12,38	12,17	12,23	12,33	12,08	12,20	12,31	12,05
	Feb.	12,27	12,38	12,08	12,34	12,44	12,06	12,39	12,59	12,06
	Marts	12,05	12,31	11,50	12,08	12,33	11,50	12,12	12,38	11,47
	April	11,44	11,63	10,81	11,40	11,56	10,83	11,38	11,56	10,88
	Maj.	10,76	10,92	10,63	10,77	10,92	10,63	10,76	10,92	10,63
	Juni	10,81	11,13	10,45	10,73	11,00	10,45	10,71	11,00	10,44
	Juli	10,39	10,63	10,09	10,34	10,50	10,09	10,32	10,48	10,09
	Aug.	10,46	10,78	10,06	10,53	10,89	10,06	10,53	10,89	10,06
	Sept.	10,61	10,75	10,25	10,71	10,84	10,45	10,76	10,94	10,63
	Okt.	10,19	10,34	10,08	10,31	10,44	10,16	10,43	10,56	10,25
	Nov.	10,15	10,25	10,02	10,40	10,59	10,25	10,48	10,63	10,33
	Dec.	10,37	10,63	10,14	10,45	10,64	10,33	10,52	10,70	10,41
1991	Jan.	10,46	10,78	10,17	10,57	10,89	10,28	10,60	10,89	10,38
	Feb.	10,29	10,41	10,16	10,32	10,44	10,17	10,34	10,50	10,19
	Marts	10,21	10,41	9,88	10,15	10,31	9,88	10,14	10,25	9,94
	April	10,02	10,28	9,88	10,00	10,23	9,92	10,00	10,19	9,92
	Maj.	9,76	9,98	9,44	9,77	9,97	9,44	9,77	9,98	9,45
	Juni	9,43	9,48	9,39	9,49	9,50	9,45	9,50	9,53	9,50
	Juli	9,36	9,44	9,27	9,43	9,55	9,33	9,48	9,59	9,33
	Aug.	9,58	9,84	9,31	9,64	9,86	9,41	9,70	9,88	9,50
	Sept.	9,77	9,81	9,73	9,79	9,84	9,75	9,83	9,88	9,80
	Okt.	9,56	9,80	9,25	9,62	9,81	9,30	9,68	9,88	9,42
	Nov.	9,33	9,55	9,25	9,45	9,69	9,38	9,49	9,69	9,39
	Dec.	9,79	10,13	9,55	9,85	10,16	9,67	9,89	10,23	9,72
		4 måneder			5 måneder			6 måneder		
		Gennem-snit	Højest	Lavest	Gennem-snit	Højest	Lavest	Gennem-snit	Højest	Lavest
		Procent p.a.								
1990	Jan.	12,13	12,20	12,00	12,06	12,14	11,94	12,03	12,13	11,86
	Feb.	12,41	12,66	12,06	12,44	12,75	12,00	12,50	12,88	12,00
	Marts	12,15	12,44	11,47	12,19	12,55	11,47	12,23	12,63	11,47
	April	11,38	11,53	10,89	11,38	11,50	10,92	11,37	11,50	10,92
	Maj.	10,76	10,91	10,63	10,76	10,91	10,63	10,77	10,91	10,61
	Juni	10,68	10,91	10,44	10,68	10,88	10,44	10,68	10,88	10,44
	Juli	10,31	10,45	10,06	10,30	10,45	10,06	10,30	10,45	10,06
	Aug.	10,54	10,89	10,06	10,54	10,89	10,06	10,55	10,89	10,06
	Sept.	10,79	11,00	10,69	10,84	11,03	10,69	10,85	11,06	10,70
	Okt.	10,52	10,69	10,38	10,58	10,75	10,44	10,62	10,80	10,45
	Nov.	10,53	10,63	10,41	10,58	10,69	10,45	10,62	10,70	10,50
	Dec.	10,58	10,73	10,45	10,65	10,77	10,52	10,70	10,81	10,63
1991	Jan.	10,66	10,94	10,44	10,71	10,94	10,50	10,74	10,95	10,55
	Feb.	10,34	10,55	10,19	10,33	10,56	10,17	10,32	10,58	10,13
	Marts	10,12	10,25	9,94	10,11	10,25	9,94	10,10	10,19	9,94
	April	9,99	10,11	9,94	10,00	10,09	9,94	9,99	10,06	9,95
	Maj.	9,78	10,00	9,48	9,78	10,00	9,50	9,78	10,00	9,50
	Juni	9,51	9,56	9,50	9,53	9,56	9,50	9,54	9,63	9,50
	Juli	9,54	9,69	9,39	9,59	9,80	9,45	9,64	9,84	9,52
	Aug.	9,75	9,92	9,58	9,83	9,98	9,69	9,88	9,98	9,75
	Sept.	9,87	9,91	9,83	9,90	9,94	9,86	9,92	9,95	9,88
	Okt.	9,70	9,88	9,42	9,73	9,91	9,50	9,76	9,94	9,50
	Nov.	9,55	9,75	9,44	9,57	9,80	9,50	9,62	9,84	9,55
	Dec.	9,91	10,25	9,75	9,93	10,27	9,81	9,95	10,27	9,83

Anm.: Gennemsnit af indberetninger fra 8 større pengeinstitutter. De 2 højeste og laveste satser indgår ikke.

Tabel 26

*Effektiv rente af et udvalg af børsnoterede obligationer
samt mindsterenten*

Ultimo ¹⁾	Statspapirer (stående lån) ²⁾			Realkreditobligationer (annuitetslån) ²⁾			Gennemsnit af effektiv obligations-rente	Mindste-renten ³⁾
	Løbetid antal år							
	10	5	2	30	20	10		
	Procent p.a.							
1983.....	12,80	12,54	12,16	12,83	12,61	12,65	12,64	•
1984.....	14,33	13,95	13,30	14,75	14,77	14,18	14,02	•
1985.....	9,53	9,32	9,13	10,31	10,32	9,65	9,86	9
1986.....	11,24	10,90	10,59	12,48	11,96	11,60	11,61	8
1987.....	11,15	10,58	10,34	12,79	12,61	11,67	11,73	10
1988.....	9,03	8,98	8,53	9,92	9,82	9,32	9,78	9
1989.....	10,26	10,56	11,30	10,49	10,57	10,38	10,79	9
1990.....	10,50	10,71	10,79	11,15	11,17	10,62	11,01	9
1991.....	8,76	9,14	9,34	9,80	9,93	9,63	9,90	8
1990 Jan.	10,66	10,94	11,23	10,79	10,93	10,91	11,02	9
Feb.	11,48	11,67	12,10	11,45	11,70	11,36	11,67	9
Marts	10,52	10,82	11,17	10,68	10,81	10,69	11,01	9
April	10,54	10,59	10,81	10,65	10,82	10,46	10,89	9
Maj	10,35	10,46	10,56	10,65	10,64	10,49	10,79	9
Juni	10,21	10,32	10,41	10,53	10,55	10,59	10,67	9
Juli	9,85	9,93	9,97	10,22	10,31	10,41	10,41	9
Aug.	10,59	10,61	10,47	10,88	10,94	10,95	10,93	9
Sept.	11,03	11,03	10,72	11,44	11,42	11,08	11,28	9
Okt.	10,68	10,61	10,35	11,05	11,05	11,04	10,99	9
Nov.	10,57	10,48	10,56	11,02	11,04	10,53	10,95	9
Dec.	10,50	10,71	10,79	11,15	11,17	10,62	11,01	9
1991 Jan.	9,95	10,20	10,35	10,58	10,62	10,20	10,65	9
Feb.	9,31	9,61	9,69	10,04	10,12	9,85	10,26	9
Marts	9,39	9,68	9,79	10,04	10,12	9,81	10,23	9
April	9,15	9,54	9,69	9,99	10,10	9,74	10,16	9
Maj	9,09	9,37	9,40	9,88	9,89	9,59	9,96	9
Juni	9,27	9,54	9,61	9,92	9,95	9,61	10,04	8
Juli	9,48	9,84	9,79	10,09	10,16	9,80	10,18	8
Aug.	9,24	9,69	9,63	10,10	10,10	9,77	10,09	8
Sept.	9,06	9,47	9,52	9,93	9,93	9,65	9,99	8
Okt.	8,94	9,34	9,35	9,84	9,90	9,54	9,90	8
Nov.	9,04	9,48	9,33	9,86	9,94	9,74	9,95	8
Dec.	8,76	9,14	9,34	9,80	9,83	9,63	9,90	8

¹⁾ Den effektive rente på helårsbasis som beregnet af Københavns Fondsbørs.

²⁾ Såfremt der på et givet tidspunkt ikke er åbne serier med de pågældende løbetider, anvendes lukkede serier med tilnærmelsesvis tilsvarende restløbetider.

³⁾ I henhold til kursgevinstloven.

Ultimo	Guld	Fordringer på udlandet	Europæiske valuta- enheder (ECU)	Særlige træknings- rettigheder i IMF (SDR)	Reserve- stilling over for IMF ¹⁾	Danmarks inter- nationale likviditet (brutto)	Forpligtelser over for udlandet	Danmarks inter- nationale likviditet (netto) ²⁾
Millioner kroner								
1981.....	4 759	14 283	2 077	1 471	898	23 488	350	23 138
1982.....	5 663	14 796	2 035	1 631	923	25 048	698	24 350
1983.....	6 137	27 569	4 805	1 227	2 120	41 858	588	41 270
1984.....	5 661	27 190	3 234	1 747	2 368	40 200	570	39 630
1985.....	4 772	41 328	4 194	1 759	2 040	54 093	605	53 488
1986.....	4 675	33 562	392	1 862	1 143	41 634	5 770	35 864
1987.....	4 858	54 078	3 777	1 301	1 065	65 079	710	64 369
1988.....	4 595	59 063	10 454	1 542	2 167	77 821	1 582	76 239
1989.....	4 340	33 180	4 625	1 850	2 213	46 208	1 304	44 904
1990.....	3 720	52 707	5 200	1 246	1 807	64 680	1 361	63 319
1991.....	3 464	38 588	2 814	1 430	2 155	48 451	3 888	44 563
1990 Jan.	4 372	34 732	3 662	1 290	2 098	46 154	1 059	45 095
Feb.	4 374	35 545	3 664	1 326	2 128	47 037	1 071	45 966
Marts	4 377	49 251	3 674	1 326	2 003	60 631	1 316	59 315
April	4 460	45 936	5 869	1 493	2 003	59 761	1 377	58 384
Maj	4 462	45 146	5 863	1 504	2 003	58 978	1 034	57 944
Juni	4 463	50 004	5 858	1 335	2 003	63 663	1 481	62 182
Juli	4 539	53 379	5 471	1 335	2 102	66 826	1 127	65 699
Aug.	4 541	53 117	5 462	1 360	2 014	66 494	1 477	65 017
Sept.	4 542	52 969	5 472	1 360	2 014	66 357	1 057	65 300
Okt.	4 501	53 882	5 043	1 322	2 014	66 762	1 202	65 560
Nov.	4 503	54 698	5 042	1 317	1 918	67 478	1 602	65 876
Dec.	4 505	55 045	5 041	1 317	1 918	67 826	1 360	66 466
1991 Jan.	3 758	48 714	4 895	1 719	1 905	60 991	967	60 024
Feb.	3 764	46 511	4 897	1 691	1 905	58 768	750	58 018
Marts	3 769	46 933	4 900	1 677	1 905	59 184	1 123	58 061
April	3 790	47 411	4 531	1 645	2 282	59 659	1 261	58 398
Maj	3 795	46 481	4 531	1 676	2 170	58 653	925	57 728
Juni	3 796	44 258	4 522	1 660	2 170	56 406	1 044	55 362
Juli	3 866	41 552	4 082	1 544	2 086	53 130	1 046	52 084
Aug.	3 856	40 314	4 083	1 555	2 086	51 894	1 101	50 793
Sept.	3 858	40 562	4 087	1 555	2 086	52 148	1 012	51 136
Okt.	3 773	39 824	2 919	1 340	2 006	49 862	1 548	48 314
Nov.	3 772	37 955	2 920	1 367	2 113	48 127	1 074	47 053
Dec.	3 772	36 214	2 921	1 367	2 100	46 374	3 893	42 481

Anm.: Årstillene er fra Nationalbankens årsregnskaber. Månedstillene – også pr. ultimo december – er fra månedsbalancerne.

¹⁾ Danmarks kvote (senest forhøjet i december 1983 til 711 mill.SDR) minus Fondens beholdning af danske kroner. Kursreguleret efter SDR-kursen på opgørelsestidspunktet.

²⁾ Kursreguleringer af Danmarks internationale likviditet medførte i 1981 en stigning på 2.556 mill.kr., i 1982 en stigning på 3.436 mill.kr., i 1983 en stigning på 4.471 mill.kr., i 1984 en stigning på 2.214 mill.kr., i 1985 et fald på 3.274 mill.kr., i 1986 et fald på 807 mill.kr., i 1987 et fald på 1.501 mill.kr., i 1988 en stigning på 3.178 mill.kr., i 1989 et fald på 3.675 mill.kr., i december 1990 et fald på 3.147 mill.kr. og i december 1991 en stigning på 2.082 mill.kr.

Tabel 28

Registrerede betalinger

	I. Løbende betalinger									Milliarder
	Vare- betalinger	Søtrans- port	Rejser	Andre varer og tjenester ¹⁾	Rente og udbytte ¹⁾	De Europæ- iske Fælles- skaber	Bistand til udviklings- lande	Andre ensidige betalinger	Løbende betalinger i alt	
Fra udlandet										
1982	127,3	26,0	10,9	28,3	8,1	4,8	•	0,5	206,0	
1983	140,4	25,1	12,0	31,6	8,2	5,7	•	0,9	223,9	
1984	164,5	28,9	13,4	34,0	12,0	8,3	•	1,4	262,5	
1985	177,0	30,9	14,0	35,3	14,8	7,8	•	1,0	280,9	
1986	166,6	25,0	14,2	34,5	16,9	9,9	•	1,0	268,1	
1987	171,8	26,0	15,2	35,4	19,0	9,3	•	1,4	278,0	
1988	185,4	30,0	16,3	38,7	24,7	10,6	•	1,5	307,2	
1989	210,4	38,5	16,9	45,1	32,1	9,2	•	2,5	354,7	
1990	224,5	38,4	20,6	46,6	41,5	9,4	•	2,2	383,2	
1991	241,8	43,4	22,2	47,2	58,9	10,7	•	2,3	426,5	
1991 1. kv. ...	56,6	9,5	3,7	10,8	12,6	3,2	•	0,6	97,0	
2. — ...	61,6	10,7	5,5	11,1	13,1	2,5	•	0,4	105,0	
3. — ...	59,7	11,5	7,9	12,0	16,5	2,5	•	0,7	110,8	
4. — ...	64,0	11,6	5,1	13,3	16,8	2,4	•	0,5	113,7	
Til udlandet										
1982	129,7	22,1	11,1	28,3	26,4	3,9	1,8	1,9	225,2	
1983	139,1	21,7	11,1	31,1	26,5	4,4	1,8	2,6	238,3	
1984	163,7	25,2	12,7	35,9	34,9	4,6	2,3	2,4	281,8	
1985	181,1	27,5	14,9	37,1	40,3	5,4	2,5	2,3	311,2	
1986	175,7	22,0	17,1	36,3	43,5	6,7	3,7	2,9	308,0	
1987	162,8	22,5	19,6	36,0	46,3	7,1	2,8	2,6	299,7	
1988	165,8	25,8	21,1	38,9	52,7	8,0	3,2	2,7	318,2	
1989	188,1	33,2	21,4	45,8	64,3	7,7	3,4	2,3	366,3	
1990	189,8	30,8	22,7	46,4	75,5	7,4	3,2	2,7	378,5	
1991	194,4	33,6	21,6	45,4	93,5	9,1	4,1	3,8	405,7	
1991 1. kv. ...	46,4	7,6	4,8	10,5	21,5	2,3	1,2	1,0	95,2	
2. — ...	48,8	8,1	5,2	10,9	22,6	2,5	1,0	0,9	100,0	
3. — ...	48,8	8,9	6,5	11,2	23,2	2,1	0,9	1,0	102,5	
4. — ...	50,5	9,1	5,1	12,8	26,2	2,3	1,1	0,9	108,0	
Netto fra udlandet										
1982	- 2,4	4,0	- 0,2	0,0	- 18,2	0,8	- 1,8	- 1,4	- 19,2	
1983	1,3	3,4	0,9	0,5	- 18,2	1,3	- 1,8	- 1,7	- 14,4	
1984	0,8	3,7	0,7	- 1,9	- 23,0	3,6	- 2,3	- 1,0	- 19,3	
1985	- 4,1	3,4	- 0,9	- 1,9	- 25,4	2,5	- 2,5	- 1,3	- 30,3	
1986	- 9,1	3,0	- 2,9	- 1,8	- 26,7	3,1	- 3,7	- 1,9	- 39,9	
1987	9,0	3,5	- 4,4	- 0,7	- 27,3	2,2	- 2,8	- 1,3	- 21,6	
1988	19,6	4,2	- 4,8	- 0,2	- 27,9	2,6	- 3,2	- 1,3	- 11,0	
1989	22,3	5,3	- 4,5	- 0,7	- 32,2	1,5	- 3,4	0,2	- 11,5	
1990	34,7	7,6	- 2,2	0,3	- 34,0	2,0	- 3,2	- 0,4	4,7	
1991	47,4	9,7	0,6	1,8	- 34,6	1,5	- 4,1	- 1,6	20,8	
1991 1. kv. ...	10,2	1,9	- 1,0	0,3	- 8,9	0,9	- 1,2	- 0,4	1,8	
2. — ...	12,8	2,7	0,3	0,2	- 9,6	0,1	- 1,0	- 0,4	5,1	
3. — ...	10,9	2,7	1,4	0,8	- 6,7	0,5	- 0,9	- 0,3	8,3	
4. — ...	13,5	2,5	0,0	0,5	- 9,4	0,1	- 1,1	- 0,4	5,7	

¹⁾ Specifikation af denne post kan fås ved henvendelse til Danmarks Nationalbank, Biblioteket.²⁾ Opsplitningen på aktiver og passiver viser, hvorledes betalingerne påvirker indlændinges fordringer på respektive gæld til udlændinge.

II. Kapitalbetalinger ²⁾								
Offentlig sektor ³⁾		Erhvervsmæssige lån		Porteføljeinvesteringer		Direkte investeringer		
Aktiver ⁴⁾	Passiver	Aktiver ⁵⁾	Passiver	Aktiver	Passiver	Aktiver	Passiver	
kroner								
								Fra udlandet
0,1	52,2	3,9	52,9	2,8	5,3	0,8	2,2	 1982
0,1	50,9	5,0	84,8	2,9	13,0	1,2	2,1	 1983
0,1	66,8	6,7	161,5	4,6	25,5	0,4	2,5	 1984
0,1	68,2	7,7	193,3	9,5	76,4	0,9	3,1	 1985
1,3	104,8	8,6	224,9	33,3	77,7	0,6	4,9	 1986
0,5	61,5	9,4	227,8	49,3	111,2	1,4	4,5	 1987
0,2	44,0	17,1	187,9	28,4	153,3	0,7	5,8	 1988
0,3	43,4	25,0	167,8	34,2	102,5	1,3	13,6	 1989
0,6	56,8	22,2	199,9	62,8	158,9	1,8	11,7	 1990
1,3	34,6	29,4	196,3	84,5	290,6	2,3	11,1	 1991
0,2	6,4	7,5	45,0	19,5	60,0	0,0	2,3	1. kvrt. .. 1991
0,5	8,4	5,1	52,6	21,4	73,9	1,2	2,1	2. —
0,4	9,1	8,5	45,4	18,8	76,7	0,5	1,9	3. —
0,2	10,7	8,3	53,3	24,8	80,0	0,5	4,8	4. —
								Til udlandet
0,7	25,9	6,0	55,6	3,6	5,7	1,4	1,0	 1982
1,0	32,6	8,2	79,4	3,5	9,5	2,1	1,2	 1983
1,1	71,4	9,5	139,7	6,1	16,6	3,0	2,4	 1984
1,0	63,1	11,1	162,6	12,3	59,3	3,1	1,8	 1985
1,0	68,2	9,6	213,5	51,3	76,7	5,0	3,6	 1986
1,7	39,2	11,5	210,9	44,3	91,4	5,5	3,9	 1987
1,3	48,7	20,9	166,2	32,9	141,7	5,5	2,4	 1988
1,5	46,0	32,8	156,2	45,3	110,9	16,1	5,7	 1989
1,1	47,9	29,6	177,4	70,9	133,4	11,1	4,2	 1990
2,0	61,8	38,0	199,1	112,4	249,8	14,1	1,8	 1991
0,2	15,7	7,5	42,8	25,2	54,6	1,6	0,1	1. kvrt. .. 1991
1,1	12,5	8,4	51,3	23,8	58,2	3,6	0,7	2. —
0,3	15,2	7,7	45,3	27,7	61,4	2,9	0,7	3. —
0,4	18,4	14,3	59,7	35,7	75,7	6,0	0,2	4. —
								Netto fra udlandet
- 0,7	26,3	- 2,1	- 2,7	- 0,8	- 0,4	- 0,6	1,2	 1982
- 1,0	18,4	- 3,2	5,4	- 0,6	3,5	- 0,8	0,9	 1983
- 1,1	- 4,6	- 2,8	21,8	- 1,5	8,9	- 2,6	0,1	 1984
- 0,9	5,2	- 3,4	30,7	- 2,8	17,1	- 2,2	1,3	 1985
0,2	36,6	- 1,0	11,4	- 18,0	1,0	- 4,4	1,3	 1986
- 1,2	22,3	- 2,1	16,9	5,0	19,8	- 4,1	0,6	 1987
- 1,1	- 4,8	- 3,8	21,7	- 4,5	11,6	- 4,8	3,4	 1988
- 1,2	- 2,6	- 7,8	11,5	- 11,1	- 8,4	- 14,8	7,9	 1989
- 0,5	8,9	- 7,4	22,5	- 8,1	25,4	- 9,3	7,5	 1990
- 0,7	- 27,2	- 8,6	- 2,8	- 27,9	40,7	- 11,8	9,3	 1991
0,0	- 9,4	0,0	2,1	- 5,7	5,4	- 1,6	2,1	1. kvrt. .. 1991
- 0,6	- 4,1	- 3,3	1,3	- 2,4	15,7	- 2,4	1,4	2. —
0,2	- 6,1	0,8	0,2	- 8,9	15,3	- 2,3	1,2	3. —
- 0,3	- 7,6	- 6,1	- 6,5	- 10,9	4,3	- 5,6	4,6	4. —

³⁾ Omfatter staten, Hypotekbanken, Dansk Olie & Naturgas A/S med tilhørende datterselskaber, A/S Storebæltsforbindelsen, kommuner, værker, havne og lignende samt Eksportfinansieringsfondens låntagning i udlandet.

⁴⁾ Hovedsagelig lån til udviklingslande.

⁵⁾ Inkl. lån ydet af Skibskreditfonden og Eksportfinansieringsfonden.

Tabel 28
(fortsat)

Registrerede betalinger fra og til udlandet

II. Kapitalbetalinger (fortsat)									
Private lån mv.		Kapital- betalinger i alt		I alt registre- rede be- talinger (I+II)	Fejl og ude- ladelser	Kapital- regule- ring	Fald i penge- institutter- nes udlands- stilling ⁶⁾	Ændring i Danmarks inter- nationale likviditet	
Aktiver	Passiver	Aktiver	Passiver						
Milliarder kroner									
									Fra udlandet
0,2	0,3	7,7	112,8	326,6	•	•	•	•	 1982
0,2	0,6	9,4	151,5	384,8	•	•	•	•	 1983
0,2	0,5	12,1	256,7	531,3	•	•	•	•	 1984
0,3	0,4	18,5	341,4	640,8	•	•	•	•	 1985
0,3	0,3	44,1	412,6	724,8	•	•	•	•	 1986
0,3	0,3	60,9	405,3	744,2	•	•	•	•	 1987
0,3	1,5	46,7	392,5	746,3	•	•	•	•	 1988
0,3	6,3	61,1	333,6	749,4	•	•	•	•	 1989
0,4	24,9	87,8	452,1	923,1	•	•	•	•	 1990
0,3	31,6	117,8	564,1	1 108,4	•	•	•	•	 1991
0,0	2,1	27,3	115,6	239,9	•	•	•	•	1. kvrt. ... 1991
0,0	2,3	28,3	139,3	272,7	•	•	•	•	2. — ..
0,1	7,4	28,4	140,7	279,9	•	•	•	•	3. — ..
0,1	19,7	33,8	168,5	316,0	•	•	•	•	4. — ..
									Til udlandet
0,1	0,4	11,8	88,5	325,6	•	•	•	•	 1982
0,1	0,7	14,9	123,4	376,6	•	•	•	•	 1983
0,2	0,6	19,9	230,7	532,4	•	•	•	•	 1984
0,2	0,6	27,7	287,4	626,2	•	•	•	•	 1985
0,4	0,9	67,4	362,9	738,3	•	•	•	•	 1986
0,4	0,7	63,4	346,0	709,1	•	•	•	•	 1987
0,5	0,8	61,0	359,9	739,1	•	•	•	•	 1988
0,6	2,1	96,2	320,9	783,4	•	•	•	•	 1989
0,5	22,0	113,2	384,9	876,7	•	•	•	•	 1990
0,3	18,6	166,8	531,1	1 103,6	•	•	•	•	 1991
0,1	2,3	34,7	115,6	245,5	•	•	•	•	1. kvrt. ... 1991
0,1	2,5	37,0	125,2	262,2	•	•	•	•	2. — ..
0,1	3,8	38,5	126,4	267,5	•	•	•	•	3. — ..
0,1	10,0	56,5	163,9	328,4	•	•	•	•	4. — ..
									Netto fra udlandet
0,0	- 0,1	- 4,1	24,3	1,0	- 3,4	4,2	- 0,5	1,2	 1982
0,1	- 0,1	- 5,6	28,1	8,1	- 0,7	5,2	4,3	16,9	 1983
0,0	- 0,2	- 7,9	26,0	- 1,1	- 3,9	3,1	0,3	- 1,6	 1984
0,1	- 0,2	- 9,2	54,1	14,6	- 3,0	- 2,4	4,7	13,9	 1985
- 0,1	- 0,6	- 23,2	49,7	- 13,5	- 2,2	- 0,2	- 1,7	- 17,6	 1986
- 0,1	- 0,4	- 2,5	59,3	35,1	0,1	- 0,2	- 6,5	28,5	 1987
- 0,2	0,6	- 14,3	32,6	7,2	- 3,6	6,6	1,5	11,9	 1988
- 0,3	4,2	- 35,1	12,6	- 34,0	- 2,5	- 1,7	6,9	- 31,3	 1989
- 0,1	2,9	- 25,4	67,2	46,4	- 14,9	- 3,6	- 9,5	18,4	 1990
0,0	13,0	- 49,1	33,0	4,8	- 15,9	3,7	- 11,4	- 18,8	 1991
- 0,1	- 0,2	- 7,5	0,1	- 5,6	1,3	•	- 1,0	- 5,3	1. kvrt. ... 1991
0,0	- 0,2	- 8,7	14,1	10,4	- 6,3	•	- 6,8	- 2,7	2. — ..
0,0	3,6	- 10,2	14,3	12,4	- 2,9	•	- 13,7	- 4,2	3. — ..
0,1	9,8	- 22,7	4,6	- 12,5	- 7,9	3,7	10,1	- 6,6	4. — ..

⁶⁾ Udlandsstillingen er forskellen mellem balanceførte aktiver og passiver over for valutaudlændinge. Opgørelsen er baseret på den henværende virksomhed, og mellemværender med pengeinstitutternes enheder i udlandet er således medregnet. Garantier, der indgik i balancen til og med december 1990, er ikke omfattet. Et positivt tal er udtryk for en nettolåntagning i udlandet.

Ultimo	Aktiver				Passiver				Netto-aktiver
	Udlån	Kredit-institutter mv.	Andre mellem-værender	I alt	Indlån ¹⁾	Kredit-institutter mv.	Andre mellem-værender	I alt	
	Milliarder kroner								
1981 Dec.	9,4	32,0	3,1	44,6	7,7	33,8	6,2	47,7	- 3,1
1982 —	10,4	43,4	2,9	56,7	9,6	43,9	6,0	59,5	- 2,8
1983 —	1,0	63,7	3,1	67,7	10,5	58,4	5,9	74,8	- 7,0
1984 —	1,4	86,9	3,8	92,1	12,9	79,4	7,2	99,5	- 7,4
1985 —	1,6	122,4	6,9	130,8	20,2	111,6	11,2	143,0	- 12,1
1986 —	2,5	108,8	12,2	123,4	22,6	96,8	14,0	133,5	- 10,1
1987 —	2,6	139,1	10,9	152,5	22,3	119,4	15,1	156,9	- 4,3
1988 —	5,2	185,3	13,7	204,2	43,3	147,6	21,3	212,2	- 8,0
1989 —	8,4	202,1	28,5	239,0	53,1	178,8	20,5	252,4	- 13,4
1990 —	18,9	216,0	38,5	273,5	53,7	202,2	19,1	275,0	- 1,5
1991 —	41,7	206,6	41,9	290,1	22,4	208,5	51,4	282,3	7,8
1991 Jan.	24,5	223,5	39,9	287,9	21,1	217,1	53,0	291,2	- 3,3
Feb.	26,4	247,3	41,5	315,2	21,7	245,4	52,4	319,4	- 4,2
Marts	29,3	225,3	42,2	296,9	22,5	222,9	52,5	297,9	- 1,0
April	28,4	215,6	46,9	290,9	19,5	213,5	54,1	287,1	3,8
Maj.	30,9	216,0	49,2	296,2	19,8	211,0	54,0	284,7	11,4
Juni	31,8	228,1	49,8	309,6	19,6	227,5	56,7	303,7	5,9
Juli	33,4	216,8	47,7	298,0	19,4	208,6	56,1	284,1	13,9
Aug.	35,7	219,4	47,3	302,4	19,3	216,2	55,0	290,5	11,9
Sept.	37,1	208,7	44,5	290,3	22,1	195,9	52,7	270,7	19,6
Okt.	38,4	227,7	45,9	311,9	24,0	211,3	52,5	287,8	24,1
Nov.	40,7	221,8	47,3	308,8	23,0	221,6	52,4	297,0	11,8
Dec.	41,7	206,6	41,9	290,1	22,4	208,5	51,4	282,3	7,8

Anm.: Udlandsstillingen er forskellen mellem balanceførte aktiver og passiver over for valutaudlændinge. Opgørelsen er baseret på den herværende virksomhed, og mellemværender med pengeinstitutternes enheder i udlandet er således medregnet. Garantier, der indgik i balancen til og med december 1990, er ikke omfattet.

¹⁾ Til og med december 1990 inkl. udstedte obligationer, der derefter indgår under „Andre mellemværender”.

Tabel 30

Registrerede betalinger ved-

	Fra udlandet					Til udlandet				
	Danske værdipapirer			Udenlandske værdipapirer		Danske værdipapirer			Udenlandske værdipapirer	
	Aktier	Statsobligationer og skatkammerbeviser	Andre obligationer ¹⁾	Aktier	Obligationer ¹⁾	Aktier	Statsobligationer og skatkammerbeviser	Andre obligationer ¹⁾	Aktier	Obligationer ¹⁾
1982	0,6	0,6	4,0	0,6	2,2	0,4	1,2	4,1	0,2	3,4
1983	2,1	5,0	5,9	0,2	2,7	1,2	2,7	5,6	0,5	3,0
1984	1,5	16,6	7,4	2,1	2,5	1,7	9,6	5,3	3,3	2,7
1985	1,8	49,6	25,0	5,5	4,0	2,3	36,0	20,9	7,8	4,4
1986	3,0	37,9	36,8	21,4	11,9	2,0	36,7	38,0	32,4	18,9
1987	6,6	55,7	48,8	32,0	17,3	4,7	40,9	45,8	30,0	14,4
1988	3,7	77,5	72,2	16,5	11,9	4,8	70,9	66,1	18,5	14,4
1989	10,4	55,1	36,9	15,2	18,9	9,5	58,9	42,5	18,8	26,4
1990	9,5	113,3	36,0	15,3	47,6	9,2	89,8	34,4	17,4	53,6
1991	8,4	252,7	29,4	15,6	68,9	8,3	210,1	31,4	20,1	92,3
1990 Jan.	0,6	4,7	2,3	0,9	2,3	0,6	6,3	2,3	1,6	1,9
Feb.	0,6	7,6	3,7	1,4	2,3	0,5	6,3	3,6	1,4	2,4
Marts ...	1,9	6,7	2,8	1,8	1,8	1,1	5,0	3,0	1,6	1,9
April ...	0,7	9,5	2,9	0,9	2,7	0,5	6,2	2,6	1,3	3,2
Maj.	0,8	10,6	2,7	1,3	1,9	1,1	6,7	3,3	1,3	2,9
Juni	1,0	13,7	4,7	1,4	1,6	2,3	5,9	3,1	2,2	3,4
Juli	1,3	11,4	3,1	1,6	3,1	0,6	12,0	3,5	2,0	5,9
Aug.	0,9	8,7	3,1	1,5	2,0	0,8	6,5	2,8	1,5	8,7
Sept.	0,4	7,1	2,6	1,1	1,5	0,4	4,3	2,8	1,0	8,4
Okt.	0,4	9,1	3,7	1,1	10,2	0,6	6,4	3,5	1,3	4,8
Nov.	0,4	14,5	2,7	1,0	3,8	0,3	13,0	2,3	1,0	3,7
Dec.	0,5	9,7	1,8	1,4	14,4	0,4	11,2	1,6	1,1	6,4
1991 Jan.	0,3	13,3	3,1	0,8	4,1	0,5	11,8	4,5	1,1	5,5
Feb.	0,6	22,0	2,9	1,1	5,0	0,6	20,2	3,2	1,9	6,2
Marts ...	0,6	15,1	2,1	1,6	7,0	0,5	10,7	2,6	2,0	8,5
April ...	0,6	19,2	3,4	1,4	6,4	0,4	11,3	2,1	1,4	5,7
Maj.	1,2	25,7	3,5	1,1	4,9	0,8	22,7	2,3	1,4	5,7
Juni	1,2	17,1	2,0	1,6	6,1	0,7	16,5	1,4	1,6	8,0
Juli	0,8	15,6	2,9	1,3	6,1	0,9	13,3	4,1	1,8	10,5
Aug.	0,7	23,2	1,6	1,5	4,2	1,3	19,8	2,6	2,4	6,0
Sept.	0,7	29,4	1,9	1,0	4,7	0,7	17,0	1,6	1,5	5,4
Okt.	0,5	34,5	3,4	1,5	3,8	0,7	23,9	3,7	1,5	8,1
Nov.	0,7	18,7	1,6	1,3	5,8	0,7	22,6	1,8	1,3	10,5
Dec.	0,4	19,1	1,1	1,7	10,7	0,5	20,3	1,5	2,1	12,2

¹⁾ Inkl. pantebreve.

Netto fra udlandet									
Danske værdipapirer						Udenlandske værdipapirer			
Aktier	i kroner			Fremmed-møntede papirer	I alt	Aktier	Obliga-tioner ¹⁾	I alt	
	Stats-obliga-tioner	Stats-gælds- og skatkam-merbeviser	Andre obliga-tioner ¹⁾						
kroner									
0,3	- 0,6	0,0	- 0,1	0,1	- 0,4	0,4	- 1,2	- 0,8	 1982
0,9	2,3	0,0	0,3	- 0,1	3,5	- 0,2	- 0,4	- 0,6	 1983
- 0,3	7,2	0,0	2,1	- 0,2	8,9	- 1,2	- 0,2	- 1,5	 1984
- 0,5	13,2	0,0	4,4	0,1	17,1	- 2,3	- 0,4	- 2,8	 1985
1,0	1,9	0,0	- 1,2	- 0,6	1,0	- 11,1	- 7,0	- 18,0	 1986
1,9	14,4	0,1	2,9	0,5	19,8	2,0	2,9	5,0	 1987
- 1,1	5,2	1,6	6,0	- 0,1	11,6	- 1,9	- 2,5	- 4,5	 1988
1,0	- 4,3	0,4	- 5,1	- 0,5	- 8,4	- 3,6	- 7,5	- 11,1	 1989
0,3	21,4	3,7	3,5	- 3,5	25,4	- 2,1	- 6,0	- 8,1	 1990
0,1	29,5	13,0	- 3,0	1,2	40,7	- 4,5	- 23,4	- 27,9	 1991
0,1	- 1,3	- 0,2	0,1	- 0,1	- 1,5	- 0,7	0,4	- 0,3	 Jan. 1990
0,1	1,4	0,0	0,4	- 0,2	1,6	0,1	- 0,1	- 0,1	 Feb.
0,8	1,4	0,3	- 0,1	- 0,1	2,3	0,1	- 0,1	0,0	... Marts
0,2	1,6	1,7	0,7	- 0,4	3,8	- 0,4	- 0,4	- 0,9	... April
- 0,3	3,6	0,4	- 0,3	- 0,5	2,9	0,0	- 1,0	- 1,0	 Maj
- 1,3	6,2	1,6	1,9	- 0,2	8,2	- 0,8	- 1,8	- 2,6	 Juni
0,7	1,8	- 1,2	0,1	- 1,8	- 0,5	- 0,4	- 2,8	- 3,2	 Juli
0,1	1,8	0,5	0,4	- 0,1	2,7	0,0	- 6,7	- 6,8	 Aug.
0,0	0,4	2,4	- 0,2	0,0	2,5	0,0	- 6,9	- 6,9	 Sept.
- 0,2	1,2	1,5	0,1	0,1	2,6	- 0,2	5,3	5,1	 Okt.
0,1	1,5	0,1	0,3	0,1	2,1	0,0	0,1	0,1	 Nov.
0,1	1,8	- 3,3	0,2	- 0,1	- 1,3	0,4	8,0	8,4	 Dec.
- 0,2	0,9	0,6	- 0,8	- 0,6	- 0,1	- 0,3	- 1,4	- 1,7	 Jan. 1991
0,0	3,1	- 1,2	- 0,3	0,0	1,5	- 0,9	- 1,2	- 2,1	 Feb.
0,1	2,5	1,9	- 0,4	- 0,1	3,9	- 0,4	- 1,5	- 1,9	... Marts
0,2	5,6	2,3	1,2	0,1	9,4	0,0	0,7	0,7	... April
0,4	0,9	2,0	1,0	0,2	4,6	- 0,3	- 0,8	- 1,1	 Maj
0,6	0,8	- 0,2	- 0,3	0,9	1,7	0,0	- 1,9	- 1,9	 Juni
- 0,1	2,5	- 0,3	- 1,1	- 0,1	1,0	- 0,6	- 4,4	- 4,9	 Juli
- 0,6	3,1	0,3	- 0,4	- 0,6	1,8	- 0,9	- 1,8	- 2,7	 Aug.
0,0	8,9	3,4	0,1	0,1	12,5	- 0,6	- 0,7	- 1,2	 Sept.
- 0,2	6,0	4,6	- 1,4	1,1	10,1	0,0	- 4,3	- 4,3	 Okt.
0,1	- 3,6	- 0,3	- 0,1	- 0,1	- 4,1	0,0	- 4,7	- 4,7	 Nov.
- 0,1	- 1,2	- 0,1	- 0,4	0,1	- 1,7	- 0,4	- 1,5	- 1,9	 Dec.

Tabel 31

Landefordeling af betalinger

	Belgien/ Luxem- bourg	England	Frankrig	Holland	Irland	Portugal	Spanien	Tyskland	EF- lande i alt ¹⁾	Schweiz/ Liechten- stein	Norge	
	Millioner											
Betalinger vedrørende danske direkte investeringer i udlandet												
<i>Fra udlandet</i>												
1982	74	69	4	1	—	—	24	233	409	41	20	
1983	4	383	5	0	0	0	1	63	458	46	35	
1984	43	340	8	10	—	—	1	14	415	56	24	
1985	11	59	2	2	1	0	0	8	93	69	128	
1986	1	2	4	2	—	1	1	6	17	106	23	
1987	75	246	104	120	1	3	3	268	825	92	18	
1988	6	20	11	0	4	11	10	69	151	92	14	
1989	2	284	3	11	0	39	57	123	519	54	49	
1990	60	354	36	3	1	29	—	570	1 054	32	16	
1991	10	1 110	48	0	31	182	215	158	1 789	- 19	6	
<i>Til udlandet</i>												
1982	16	151	128	32	12	3	20	161	533	77	66	
1983	15	286	135	65	2	4	8	208	748	83	52	
1984	4	710	204	70	14	11	13	149	1 180	73	94	
1985	77	560	86	95	12	12	247	359	1 460	183	82	
1986	165	942	225	114	7	9	66	605	2 142	240	327	
1987	139	1 610	263	131	22	23	509	524	3 232	188	182	
1988	317	1 253	141	113	16	45	220	1 052	3 196	66	354	
1989	76	3 513	2 486	5 295	22	83	207	1 267	12 987	819	325	
1990	165	2 220	2 908	562	340	63	214	1 213	7 806	323	273	
1991	519	2 389	509	257	2 091	662	794	985	8 295	118	294	
Betalinger vedrørende udenlandske direkte investeringer i Danmark												
<i>Fra udlandet</i>												
1982	113	113	74	420	—	0	12	255	1 007	116	90	
1983	49	447	50	76	0	0	7	221	863	144	87	
1984	7	319	41	181	0	—	11	134	697	84	37	
1985	29	349	50	84	—	0	6	102	638	118	225	
1986	28	435	14	153	1	—	7	268	913	79	1 426	
1987	15	538	12	188	3	0	4	124	889	139	272	
1988	41	427	159	300	8	0	2	280	1 223	221	234	
1989	183	470	3 838	1 251	10	—	4	169	5 931	184	252	
1990	173	2 292	303	901	2	1	5	566	4 249	420	3 007	
1991	1 265	420	1 390	1 362	0	—	7	511	4 965	353	2 569	
<i>Til udlandet</i>												
1982	89	111	36	180	—	9	39	27	552	94	1	
1983	63	265	34	331	1	11	15	12	863	140	5	
1984	51	536	162	17	—	1	49	85	994	130	36	
1985	7	385	84	61	0	6	96	72	715	247	200	
1986	27	708	37	5	—	7	76	26	902	257	28	
1987	63	659	75	540	0	1	72	90	1 503	530	82	
1988	24	369	42	21	8	7	60	33	581	146	98	
1989	176	865	963	787	—	1	10	63	2 898	128	94	
1990	9	1 087	10	56	—	—	4	18	1 186	109	1 233	
1991	0	81	8	535	—	2	11	32	669	43	114	

Anm.: Direkte investeringer omfatter transaktioner mellem valutaindlændinge og valutaudlændinge, herunder driftstilskud, hvor der opnås, opretholdes eller udbygges adgang til at udøve væsentlig indflydelse på ledelsen af en erhvervsvirksomhed med fast driftssted uanset selskabsform. Koncernlån er ikke omfattet.

I modsætning til opgørelsen af direkte investeringer i tabellen over de registrerede betalinger (tabel 28) er valutahandlernes direkte investeringer i udlandet medtaget i lande- og branchefordelingen af de direkte investeringer. Landefordelingen er i visse tilfælde skønsmæssig.

¹⁾ Inkl. Grækenland og Italien.

Sverige ²⁾	Fin-land	Østeuropæiske lande	Øvrige lande i Europa	USA	Canada	Central- og Syd-amerika	Afrika	Japan	Øvrige lande i Asien og Oceanien	Samtlige lande	
kroner											
											<i>Fra udlandet</i>
17	1	—	2	161	0	5	9	21	84	769	 1982
527	2	0	0	— 4	8	67	22	4	68	1 232	 1983
26	207	—	2	172	1	26	6	4	53	991	 1984
34	1	—	1	724	1	9	7	—	24	1 090	 1985
120	11	—	13	156	16	145	1	1	33	641	 1986
86	198	—	4	317	11	4	5	—	110	1 672	 1987
139	0	—	14	196	—	57	12	1	58	733	 1988
143	31	1	3	149	0	126	0	—	223	1 298	 1989
119	192	—	22	560	1	—	0	—	6	2 002	 1990
106	26	1	22	201	0	111	11	19	6	2 278	 1991
											<i>Til udlandet</i>
66	18	—	18	391	33	60	53	8	44	1 366	 1982
84	15	0	3	776	31	245	10	19	101	2 166	 1983
246	27	7	42	1 169	28	399	20	8	162	3 456	 1984
219	64	—	147	1 331	26	148	21	9	98	3 789	 1985
358	135	1	53	2 081	24	147	115	71	171	5 865	 1986
380	53	17	143	949	15	368	33	48	293	5 899	 1987
136	126	9	68	1 428	87	120	34	178	220	6 022	 1988
712	78	20	394	802	116	194	21	33	820	17 323	 1989
1 344	83	10	178	1 263	151	154	10	187	232	12 014	 1990
2 414	195	60	41	635	1 999	114	9	173	1 046	15 391	 1991
											<i>Fra udlandet</i>
355	20	1	4	504	36	2	2	19	35	2 191	 1982
501	107	4	3	403	1	2	1	11	12	2 140	 1983
984	51	2	2	538	10	68	3	17	11	2 504	 1984
1 515	30	1	1	542	1	24	0	9	7	3 113	 1985
1 605	122	—	0	555	1	127	—	15	46	4 889	 1986
2 143	497	1	14	365	4	173	1	35	8	4 544	 1987
2 256	263	8	5	1 382	2	3	1	98	66	5 762	 1988
5 969	157	29	8	470	7	340	12	199	22	13 581	 1989
3 210	232	5	24	381	1	52	3	32	75	11 692	 1990
2 561	85	9	18	379	1	71	3	76	6	11 097	 1991
											<i>Til udlandet</i>
278	2	—	0	40	4	1	4	—	3	978	 1982
133	—	—	1	42	5	4	6	—	4	1 203	 1983
672	—	—	4	454	43	50	4	—	7	2 393	 1984
522	1	—	13	67	17	—	3	0	13	1 798	 1985
362	46	—	2	1 931	33	11	4	1	7	3 584	 1986
226	10	—	0	1 497	33	27	17	1	15	3 942	 1987
775	0	—	4	89	8	637	0	0	31	2 371	 1988
2 008	131	—	21	202	3	3	109	1	62	5 660	 1989
1 629	18	—	2	33	5	1	3	—	8	4 227	 1990
862	28	—	3	39	3	0	—	—	2	1 764	 1991

²⁾ Inkl. Scandinavian Airlines System's investeringer i Danmark.

Tabel 32

Branchefordeling af betalinger

	Nærings- og nydelses- middel- industri	Kemisk industri	Maskin- industri	Elektro- og måle- instrument- industri	Øvrig frem- stillings- virksomhed	Industri i alt	Landbrug og råstof- udvinding
Millioner							
Betalinger vedrørende danske direkte investeringer i udlandet							
<i>Fra udlandet</i>							
1983	27	623	17	—	128	795	2
1984	28	—	45	—	40	113	3
1985	125	10	52	—	84	272	—
1986	25	73	51	—	211	360	2
1987	204	177	110	93	187	772	4
1988	97	49	38	16	79	280	8
1989	194	74	43	38	81	430	—
1990	136	75	50	3	598	862	10
1991	320	85	114	7	138	664	26
<i>Til udlandet</i>							
1983	342	93	270	42	283	1 030	18
1984	218	81	216	75	305	895	—
1985	615	125	407	39	162	1 348	18
1986	646	583	348	276	213	2 066	79
1987	873	355	238	22	203	1 691	69
1988	418	883	472	108	616	2 496	83
1989	426	474	528	140	1 189	2 757	95
1990	378	907	766	193	608	2 852	71
1991	1 796	537	239	81	1 216	3 869	2 507
Betalinger vedrørende udenlandske direkte investeringer i Danmark							
<i>Fra udlandet</i>							
1983	158	3	166	59	198	584	98
1984	132	114	183	60	95	584	82
1985	25	23	112	63	127	350	381
1986	71	133	79	153	137	573	282
1987	126	966	660	85	266	2 104	155
1988	166	352	138	294	442	1 392	413
1989	245	436	161	722	881	2 446	355
1990	921	557	368	455	1 410	3 711	332
1991	247	382	81	3 065	666	4 441	78
<i>Til udlandet</i>							
1983	58	288	61	78	18	503	48
1984	240	95	56	41	36	467	458
1985	42	—	75	86	193	396	34
1986	217	55	114	4	98	488	71
1987	300	458	224	98	112	1 192	1 352
1988	64	71	120	7	63	326	77
1989	124	522	45	53	462	1 206	39
1990	82	40	3	19	193	337	11
1991	37	54	13	3	611	718	—

Anm.: Der henvises generelt til anmærkningen til foranstående tabel. Branchefordelingen vedrører branche for den virksomhed, der investeres i, og ikke investors branche. Branchefordelingen er i visse tilfælde skønsmæssig for perioden 1983 til 1988.

Handel og service	Transport og kommuni- kation	Bank- virk- somhed	Anden finansiel virksomhed	Ejendoms- adm. og -handel	Øvrige erhverv og ikke- fordelte	I alt	
kroner							
							<i>Fra udlandet</i>
82	22	241	20	58	13	1 232	 1983
68	161	580	22	28	15	991	 1984
453	51	234	44	21	16	1 090	 1985
89	10	29	13	132	6	641	 1986
405	20	283	121	59	7	1 672	 1987
248	112	30	3	25	28	733	 1988
267	301	—	7	181	113	1 298	 1989
353	406	240	17	105	9	2 002	 1990
183	108	840	60	323	75	2 278	 1991
							<i>Til udlandet</i>
253	316	274	121	78	77	2 166	 1983
429	482	569	419	423	239	3 456	 1984
820	341	753	168	136	205	3 789	 1985
933	300	881	263	373	969	5 865	 1986
830	481	395	316	1 247	869	5 899	 1987
958	314	478	456	931	306	6 022	 1988
1 159	2 033	2 113	3 617	1 287	4 262	17 323	 1989
2 444	595	1 335	2 727	1 422	568	12 014	 1990
1 634	245	867	4 702	1 211	360	15 391	 1991
							<i>Fra udlandet</i>
833	167	60	173	34	190	2 140	 1983
933	581	106	103	35	80	2 504	 1984
865	1 174	77	132	45	89	3 113	 1985
2 208	1 159	347	152	31	137	4 889	 1986
1 044	394	101	479	176	91	4 544	 1987
722	1 478	148	1 380	139	91	5 762	 1988
1 513	3 538	148	4 111	934	536	13 581	 1989
2 585	2 241	71	1 256	285	1 211	11 692	 1990
3 459	1 069	—	627	598	823	11 097	 1991
							<i>Til udlandet</i>
310	—	—	169	171	2	1 203	 1983
723	536	—	34	174	2	2 393	 1984
605	228	—	16	357	162	1 798	 1985
2 147	421	—	24	266	167	3 584	 1986
886	85	28	34	292	73	3 942	 1987
963	732	—	5	198	71	2 371	 1988
380	1 400	117	2 144	306	67	5 660	 1989
1 447	1 479	—	868	60	25	4 227	 1990
120	822	—	25	46	34	1 764	 1991

Tabel 33

Emission af eurokroneobligationslån

Dato ¹⁾	Låntager	Hovedstol i mill.kr.	Kuponrente i pct. p.a.	Emissions- kurs	Løbetid (år)
1991 7. maj	Finansieringsinstituttet for Industri og Håndværk A/S	300	9¼	102	4
19. juni	Finansieringsinstituttet for Industri og Håndværk A/S	300	9½	102	5
23. august	Den Danske Bank	300	9¼	102	5
18. september	Den Danske Bank	300	9¼	101¾	4
7. oktober	Bacof Finance NV	300	10	101,65	2
30. —	Finansieringsinstituttet for Industri og Håndværk A/S	250	9½	101¾	7
17. december	Finansieringsinstituttet for Industri og Håndværk A/S	250	5	81,54	5½

	Udenlandske emittenter			Danske emittenter			I alt		
	Nominel værdi	Kurs- værdi ved emission	Emissioner	Nominel værdi	Kurs- værdi ved emission	Emissioner	Nominel værdi	Kurs- værdi ved emission	Emissioner
	Mill.kr.		Antal ²⁾	Mill.kr.		Antal ²⁾	Mill.kr.		Antal ²⁾
1985	3 225	3 225	13	1 450	1 453	5	4 675	4 678	18
1986	5 750	5 764	17	3 380	3 201	8	9 130	8 965	25
1987	6 944	6 985	21	3 350	2 646	8	10 294	9 631	29
1988	5 030	4 733	16	1 850	1 766	6	6 880	6 499	22
1989	1 700	1 559	5	—	—	—	1 700	1 559	5
1990	600	612	2	450	457	2	1 050	1 069	4
1991	300	305	1	1 700	1 682	6	2 000	1 987	7
I alt	23 549	23 183	75	12 180	11 205	35	35 729	34 388	110
Indfrieede lån før 1991	2 480	2 489	8	700	613	1	3 180	3 102	9
Indfrieede lån i 1991	2 914	2 866	10	3 150	2 736	8	6 064	5 602	18
Udestående lån ultimo 1991	18 155	17 828	57	8 330	7 856	26	26 485	25 684	83

¹⁾ Dato angiver tidspunkt for udsendelse af invitationstelex.

²⁾ For så vidt angår indfrieede lån er de anførte antal ekskl. indfrielse af trancher af lån, hvoraf der fortsat på opgørelsestidspunktet udestod uindfrieede trancher.

Kapitalbalance over for udlandet
(Danmarks nettogæld til udlandet)

Tabel 34

	Staten ¹⁾	Øvrig offentlig sektor	Privat ikke-banksektor			Pengeinstitutterne ²⁾	Nationalbanken	I alt
			Aktiver	Passiver	Netto			
	Milliarder kroner							
1981.....	65	14	- 41	110	69	0	- 23	124
1982.....	73	42	- 46	116	70	- 1	- 24	160
1983.....	99	54	- 58	135	77	4	- 41	193
1984.....	100	65	- 71	166	96	3	- 40	224
1985.....	112	60	- 79	198	120	5	- 53	243
1986.....	138	62	- 107	203	96	3	- 36	262
1987.....	161	75	- 98	199	101	3	- 64	276
1988.....	166	83	- 120	236	116	5	- 76	293
1989.....	150	82	- 155	247	92	11	- 45	290
1990.....	178	83	- 193	275	82	2	- 63	282
1991.....	196	84	- 268	306	38	- 9	- 45	264

Anm.: Opgørelsen er delvist baseret på skøn.

Aktiver og passiver i fremmed valuta er omregnet til kroner med de ved slutningen af året gældende valutakurser. Der er desuden i videst muligt omfang taget hensyn til andre forhold, der påvirker værdiansættelsen, herunder ændrede børskurser.

Indlændinges tilbagekøb af danske obligationer mv., som er udstedt i udlandet af den offentlige sektor, er medtaget i den private ikke-banksektor som et negativt passiv.

¹⁾ Inkl. udlandets beholdning af danske statspapirer udstedt i Danmark.

²⁾ Til og med 1986 pengeinstitutternes nettovalutastilling. Derefter pengeinstitutternes udlandsstilling.

Tabel 35

*Danmarks mellemværende
med Den Internationale Valutafond*

Ultimo	Danmarks kvote i fonden		Fondens krone-tilgodehavende		Danmarks reservestilling over for fonden ¹⁾		Tildelte SDR (akkumuleret)		Danmarks beholdning af SDR	
	Mill. SDR	Mill. kr.	Mill. SDR	Mill. kr.	Mill. SDR	Mill. kr.	Mill. SDR	Mill. kr.	Mill. SDR	Mill. kr.
1981	465	3 965	360	3 067	105	898	179	1 525	173	1 471
1982	465	4 301	365	3 378	100	923	179	1 654	176	1 631
1983	711	7 351	506	5 231	205	2 120	179	1 849	119	1 227
1984	711	7 854	497	5 486	214	2 368	179	1 976	158	1 747
1985	711	6 993	504	4 953	207	2 040	179	1 759	179	1 759
1986	711	6 390	584	5 247	127	1 143	179	1 608	207	1 862
1987	711	6 147	588	5 082	123	1 065	179	1 547	151	1 301
1988	711	6 566	476	4 399	235	2 167	179	1 652	167	1 542
1989	711	6 173	456	3 960	255	2 213	179	1 553	213	1 850
1990	711	5 844	491	4 037	220	1 807	179	1 470	152	1 246
1991	711	6 018	456	3 863	255	2 155	179	1 514	169	1 430

Anm.: Omregning fra SDR til danske kroner er foretaget efter SDR-kursen ultimo året.

¹⁾ Danmarks reservestilling over for fonden opgøres som forskellen mellem kvoten og fondens kronetilgodehavende.

Tabel 36

*Danmarks ECU-mellemværende med
Den Europæiske Fond for Monetært Samarbejde*

Ultimo	Tildeling ¹⁾	Beholdning	Nettoposition	Nettoposition i procent af tildeling ¹⁾
	Millioner ECU			Procent
1981	455	262	- 193	- 42
1982	313	251	- 62	- 20
1983	494	588	94	19
1984	404	404	—	—
1985	444	527	83	19
1986	375	50	- 325	- 87
1987	824	476	- 348	- 42
1988	1 302	1 302	—	—
1989	740	590	- 150	- 20
1990	807	657	- 150	- 19
1991	807	356	- 452	- 56

¹⁾ Tildeling i forbindelse med deponering af 20 pct. af guld- og dollarbeholdningen.

*SDR- og ECU-kurvenes sammensætning
samt vægtfordeling*

Tabel 37

SDR					
	Basisvægte i 1986- kurven	Antal nationale mønt- enheder i SDR-kurven primo 1986- ultimo 1990	Basisvægte i 1991- kurven	Antal nationale mønt- enheder i SDR-kurven fra 1. januar 1991	Faktiske vægte 31. december 1991 ¹⁾
	Procent		Procent		Procent
US-dollar	42	0,452	40	0,572	40
D-mark	19	0,527	21	0,453	21
Japanske yen	15	33,4	17	31,8	18
Franske franc	12	1,02	11	0,800	11
Pund sterling	12	0,0893	11	0,0812	11
ECU					
				Antal nationale mønt- enheder ²⁾	Implicitte vægte 31. dec. 1991
					Procent
D-mark				0,6242	30,7
Franske franc				1,332	19,2
Pund sterling				0,08784	12,3
Lire				151,8	9,9
Hollandske gylden				0,2198	9,6
Belgiske franc				3,301	7,9
Lux. franc				0,130	0,1
Spanske pesetas				6,885	5,3
Danske kroner				0,1976	2,5
Irske pund				0,008552	1,1
Græske drachmer				1,440	0,6
Portugisiske escudos				1,393	0,8
					100,0

Anm.: SDR-kurven består af et fast antal enheder af de fem valutaer, der indgår. Sammensætningen, der ændres hvert femte år, afspejler i princippet de respektive valutaers betydning i den internationale handel mv. Ved revision af sammensætningen beregnes den vægt, som den enkelte valuta indgår med (basisvægt), på grundlag af det pågældende lands eksport af varer og tjenester samt anvendelsen af valutaen i de globale officielle reserver. Ud fra basisvægtene fastsættes antallet af valutaenheder på en sådan måde, at SDR-kurvens værdi beregnet på grundlag af markedskurserne ikke ændres ved revisionen.

1) Som følge af løbende forskydninger i valutakurserne ændres markedsværdien af de enkelte valutaandele og dermed valutaernes faktiske vægt i kurven.

2) Fra 21. september 1989.

Tabel 38

*Justeringer i Det Europæiske Monetære System (EMS)
siden starten den 13. marts 1979*

Med virkning fra	D-mark	Franske franc	Hollandske gylde	Belgiske franc	Italienske lire	Irske pund	Spanske pesetas	Pund sterling	Danske kroner
<i>Justeringsprocenter¹⁾</i>									
24. sept. 1979	+5,0	+3,0	+3,0	+3,0	+3,0	+3,0	•	•	—
30. nov. —	+5,0	+5,0	+5,0	+5,0	+5,0	+5,0	•	•	—
23. marts 1981	—	—	—	—	—	—	•	•	—
5. okt. —	+5,5	-3,0	+5,5	—	-3,0	—	•	•	—
22. feb. 1982	—	—	—	-8,5	—	—	•	•	-3,0
14. juni —	+4,25	-5,75	+4,25	—	-2,75	—	•	•	—
21. marts 1983 ²⁾	+5,5	-2,5	+3,5	+1,5	-2,5	-3,5	•	•	+2,5
22. juli 1985	+2,0	+2,0	+2,0	+2,0	-6,0	+2,0	•	•	+2,0
7. april 1986	+3,0	-3,0	+3,0	+1,0	—	—	•	•	+1,0
4. aug. —	—	—	—	—	—	-8,0	•	•	—
12. jan. 1987	+3,0	—	+3,0	+2,0	—	—	•	•	—
8. jan. 1990	—	—	—	—	⁴⁾	—	—	•	—
<i>Udviklingen i de bilaterale pariteter over for danske kroner</i>									
13. marts 1979	282,237	122,207	260,439	17,9581	0,617160	1069,35	•	•	—
24. sept. —	296,348	125,801	268,098	18,4862	0,635312	1100,81	•	•	—
30. nov. —	311,165	132,091	281,503	19,4105	0,667078	1155,84	•	•	—
23. marts 1981	—	—	—	—	0,627052	—	•	•	—
5. okt. —	328,279	128,128	296,986	—	0,608240	—	•	•	—
22. feb. 1982	338,433	132,090	306,171	18,3098	0,627050	1191,59	•	•	—
14. juni —	352,817	124,496	319,183	—	0,609804	—	•	•	—
21. marts 1983 ²⁾	363,141	118,423	322,297	18,1312	0,580057	1121,84	•	•	—
22. juli 1985	—	—	—	—	0,534563	—	•	•	—
7. april 1986	370,332	113,732	328,676	—	0,529268	1110,72	•	•	—
4. aug. —	—	—	—	—	—	1021,86	•	•	—
12. jan. 1987	381,443	—	338,537	18,4938	—	—	•	•	—
19. juni 1989 ³⁾	—	—	—	—	—	—	5,86837	•	—
8. jan. 1990	—	—	—	—	0,509803	—	—	•	—
8. okt. — ⁵⁾	—	—	—	—	—	—	—	1125,26	—
Samlet ændring i perioden, i procent	+ 35,15	- 6,94	+ 29,99	+ 2,98	- 17,40	- 4,44	—	—	—

¹⁾ Svarende til den officielle ordlyd af de udsendte pressekommunikationer.

²⁾ Da sterlingkursen steg kraftigt efter kursjusteringen den 21. marts 1983, blev det i forbindelse med prisforliget på landbrugsområdet i maj 1983 besluttet at foretage en formel kursjustering i EMS alene med henblik på at indplacere sterling i ECU til markedskursen den 13. maj 1983. De bilaterale pariteter og interventionskurserne forblev uændrede.

³⁾ Spanien blev den 19. juni 1989 omfattet af valutakurssamarbejdet med udsvingsgrænser på 6 pct. De øvrige bilaterale pariteter og interventionskurser forblev uændrede.

⁴⁾ Udsvingsgrænserne for den italienske lire blev den 8. januar 1990 indsnævret fra 6 pct. til 2,25 pct. omkring de bilaterale centralkurser. I forbindelse med indsnævringen af udsvingsgrænserne blev interventionskurserne for lire ændret i forhold til de øvrige valutaer, der er omfattet af valutakurssamarbejdet. Ændringen blev gennemført således, at købskursen for lire i forhold til de andre valutaer forblev uændret, mens salgskursen ændredes.

⁵⁾ England blev den 8. oktober 1990 omfattet af valutakurssamarbejdet med udsvingsgrænser på 6 pct. De øvrige bilaterale pariteter og interventionskurser forblev uændrede.

Gældende fra	D-mark	Franske franc	Hollandske gylde	Belgiske franc	Italienske lire	Irske pund	Spanske pesetas	Pund sterling
	Kroner pr. 100 enheder							
13. marts 1979 ...	288,660 275,960	124,985 119,490	266,365 254,645	18,3665 17,5585	0,65530 0,58130	1093,65 1045,55	• •	• •
24. sept. — ...	303,090 289,760	128,660 123,000	274,195 262,140	18,9065 18,0750	0,67450 0,59840	1125,85 1076,35	• •	• •
30. nov. — ...	318,260 304,230	135,095 129,150	287,900 275,245	19,8520 18,9785	0,70830 0,62825	1182,14 1130,13	• •	• •
23. marts 1981 ...	318,260 304,230	135,095 129,150	287,900 275,245	19,8520 18,9785	0,66580 0,59056	1182,14 1130,13	• •	• •
5. okt. — ...	335,740 320,980	131,040 125,280	303,740 290,380	19,8520 18,9785	0,64580 0,57285	1182,14 1130,13	• •	• •
22. feb. 1982 ...	346,130 330,910	135,090 129,160	313,140 299,360	18,7260 17,9030	0,66580 0,59056	1218,70 1165,09	• •	• •
14. juni — ...	360,830 344,970	127,330 121,730	326,450 312,080	18,7260 17,9030	0,64750 0,57430	1218,70 1165,09	• •	• •
21. marts 1983 ...	371,400 355,060	121,110 115,780	329,630 315,130	18,5430 17,7270	0,61590 0,54630	1147,35 1096,87	• •	• •
22. juli 1985 ...	371,400 355,060	121,110 115,780	329,630 315,130	18,5430 17,7270	0,56760 0,50350	1147,35 1096,87	• •	• •
7. april 1986 ...	378,760 362,090	116,320 111,200	336,160 321,360	18,5430 17,7270	0,56200 0,49850	1135,99 1086,01	• •	• •
4. aug. — ...	378,760 362,090	116,320 111,200	336,160 321,360	18,5430 17,7270	0,56200 0,49850	1045,11 999,13	• •	• •
12. jan. 1987 ...	390,160 373,000	116,320 111,200	346,240 331,020	18,9143 18,0831	0,56200 0,49850	1045,11 999,13	• •	• •
19. juni 1989 ...	390,160 373,000	116,320 111,200	346,240 331,020	18,9143 18,0831	0,56200 0,49850	1045,11 999,13	6,231 5,526	• •
8. jan. 1990 ...	390,160 373,000	116,320 111,200	346,240 331,020	18,9143 18,0831	0,52140 0,49850	1045,11 999,13	6,231 5,526	• •
8. okt. — ...	390,160 373,000	116,320 111,200	346,240 331,020	18,9143 18,0831	0,52140 0,49850	1045,11 999,13	6,231 5,526	1194,79 1059,76

Anm.: De anførte kurser er de kurser, til hvilke Nationalbanken er pligtig henholdsvis at sælge og at købe den pågældende valuta ved handel med valutahandlerne.

Tabel 40

Valuta-

1991	Kroner											
	US-dollar (USD)	Pund sterling (GBP)	D-mark (DEM)	Svenske kroner (SEK)	Norske kroner (NOK)	Franske franc (FRF)	Belgiske franc (BEF)	Schwei- zerfranc (CHF)	Hol- landske gylden (NLG)	Itali- enske lire (ITL)	Finske mark (FIM)	Islandske kroner (ISK)
Januar												
2.	575,20	1115,55	385,70	102,61	98,28	113,36	18,675	455,30	341,91	0,5117	159,50	10,60
3.	574,30	1117,30	385,00	102,46	98,26	113,14	18,680	454,25	341,32	0,5113	159,45	10,55
4.	574,60	1118,05	384,75	102,57	98,25	113,32	18,680	454,35	341,24	0,5113	159,45	10,55
7.	589,30	1121,30	384,52	103,08	98,33	113,47	18,665	454,90	341,12	0,5118	159,88	10,60
8.	592,55	1127,20	385,27	103,43	98,46	113,60	18,695	458,10	341,70	0,5129	160,20	10,60
9.	592,60	1127,35	385,38	103,46	98,46	113,53	18,710	457,85	341,90	0,5128	160,50	10,65
10.	587,50	1122,15	385,00	103,20	98,47	113,49	18,690	458,70	341,48	0,5119	160,18	10,60
11.	591,00	1124,80	384,83	103,49	98,43	113,45	18,676	458,60	341,38	0,5117	160,40	10,60
14.	595,95	1127,90	384,50	103,76	98,56	113,35	18,680	462,80	341,20	0,5117	160,10	10,65
15.	594,50	1132,65	385,59	103,76	98,65	113,45	18,725	462,60	342,05	0,5125	160,07	10,60
16.	594,90	1134,15	385,67	103,61	98,67	113,43	18,705	462,01	342,08	0,5125	160,00	10,65
17.	586,50	1125,75	384,95	103,37	98,62	113,27	18,680	457,56	341,40	0,5117	160,00	10,60
18.	584,15	1124,75	384,95	103,30	98,55	113,30	18,697	457,75	341,50	0,5119	160,05	10,60
21.	576,70	1124,60	384,79	103,05	98,46	113,25	18,695	459,60	341,40	0,5119	159,60	10,60
22.	572,35	1120,00	384,95	102,80	98,40	113,22	18,684	457,25	341,50	0,5121	159,15	10,55
23.	577,70	1122,40	385,37	103,17	98,50	113,23	18,690	457,00	341,86	0,5125	159,65	10,55
24.	572,25	1120,10	385,07	102,82	98,42	113,35	18,685	456,50	341,60	0,5122	159,20	10,55
25.	572,25	1121,25	385,15	102,90	98,43	113,32	18,693	456,00	341,67	0,5124	159,07	10,55
28.	572,80	1124,85	385,15	103,04	98,42	113,33	18,693	454,60	341,64	0,5125	158,90	10,55
29.	571,25	1125,00	384,59	102,94	98,41	113,31	18,678	454,50	341,20	0,5125	158,80	10,55
30.	574,60	1125,30	384,53	103,06	98,40	113,34	18,682	454,40	341,19	0,5129	158,85	10,55
31.	573,50	1124,30	384,95	103,13	98,47	113,40	18,715	453,20	341,52	0,5132	159,16	10,55
Månedsgennemsnit	581,66	1123,94	385,03	103,14	98,45	113,36	18,690	457,17	341,54	0,5122	159,64	10,58
Februar												
1.	569,50	1119,75	384,92	102,88	98,36	113,19	18,715	452,10	341,40	0,5121	158,75	10,55
4.	563,85	1116,20	385,40	102,73	98,42	113,22	18,725	450,70	341,90	0,5123	158,50	10,50
5.	563,75	1119,00	385,20	102,77	98,44	113,23	18,705	451,10	341,73	0,5126	158,50	10,50
6.	560,50	1118,55	385,20	102,55	98,40	113,19	18,710	451,80	341,80	0,5126	158,35	10,50
7.	560,20	1116,80	385,15	102,47	98,44	113,10	18,710	452,95	341,85	0,5124	158,20	10,50
8.	561,75	1116,45	384,98	102,45	98,34	113,12	18,710	451,30	341,70	0,5121	158,25	10,50
11.	561,00	1116,85	385,40	102,56	98,39	113,09	18,720	451,12	342,03	0,5120	158,35	10,50
12.	560,60	1115,30	385,22	102,45	98,36	113,07	18,715	449,80	341,92	0,5117	158,08	10,45
13.	560,60	1116,90	384,85	102,41	98,25	112,91	18,695	449,20	341,56	0,5115	157,93	10,45
14.	563,25	1116,50	384,90	102,55	98,29	112,93	18,700	449,38	341,57	0,5115	158,28	10,50
15.	564,75	1118,20	384,70	102,70	98,36	112,96	18,695	448,95	341,55	0,5116	158,24	10,50
18.	569,15	1118,90	384,48	102,79	98,37	112,95	18,680	448,65	341,32	0,5119	158,45	10,50
19.	573,60	1118,60	384,47	102,93	98,35	112,99	18,680	448,60	341,30	0,5123	158,63	10,60
20.	573,60	1119,80	384,61	103,00	98,35	113,02	18,690	450,10	341,33	0,5124	158,78	10,55
21.	572,70	1122,05	384,55	102,96	98,39	113,05	18,690	449,90	341,12	0,5133	158,80	10,55
22.	572,40	1122,30	384,66	103,04	98,37	113,05	18,690	449,90	341,25	0,5134	158,70	10,55
25.	582,30	1127,50	384,70	103,50	98,45	113,14	18,685	449,65	341,28	0,5143	159,30	10,60
26.	582,70	1124,45	384,33	103,33	98,37	113,07	18,670	448,40	341,10	0,5146	159,10	10,60
27.	585,95	1121,30	384,05	103,45	98,31	113,02	18,660	446,75	340,73	0,5141	159,20	10,60
28.	583,20	1120,50	384,35	103,32	98,30	112,90	18,670	444,30	341,00	0,5138	159,00	10,60
Månedsgennemsnit	569,27	1119,30	384,81	102,84	98,37	113,06	18,696	449,73	341,47	0,5126	158,57	10,53

Anm.: Bortset fra SDR-kursen er de anførte kurser til og med september middelskurser noteret i København, der efter fastsat på grundlag af markedskurserne kl. 11.30. SDR-kursen er beregnet på basis af markedskursen på de valutaer, der indgår.

pr. 100 enheder

Østrigske shilling (ATS)	Spanske pesetas (ESP)	Portu- gisiske escudos (PTE)	Canadiske dollar (CAD)	Japanske yen (JPY)	Irske pund (IEP)	Græske drachmer (GRD)	Australske dollar (AUD)	New- zealandske dollar (NZD)	ECU (XEU)	SDR (XDR)
54,825	6,043	4,335	496,55	4,2700	1025,75	3,672	...	...	791,15	820,79
54,740	6,044	4,317	497,10	4,2995	1025,75	3,660	...	...	791,30	820,87
54,700	6,065	4,305	499,50	4,3120	1027,90	3,655	...	...	792,00	821,53
54,655	6,075	4,304	509,10	4,2990	1028,60	3,667	...	...	792,55	829,80
54,760	6,089	4,311	513,75	4,3385	1030,60	3,675	...	...	794,40	833,84
54,780	6,099	4,305	514,70	4,3475	1030,30	3,664	...	...	794,80	834,16
54,720	6,112	4,303	510,00	4,3450	1028,30	3,660	...	...	793,85	830,54
54,710	6,117	4,300	512,45	4,4025	1028,50	3,660	...	...	794,85	834,47
54,670	6,125	4,290	516,50	4,4050	1029,50	3,655	...	...	796,00	837,41
54,800	6,120	4,306	518,00	4,3805	1030,15	3,655	...	...	797,40	836,76
54,810	6,105	4,320	518,25	4,3550	1030,50	3,650	...	...	796,10	836,32
54,715	6,110	4,302	508,15	4,3700	1027,85	3,630	...	...	795,30	830,85
54,730	6,123	4,312	505,00	4,3700	1027,75	3,630	...	...	794,15	829,45
54,690	6,122	4,315	499,00	4,3590	1026,30	3,619	...	...	794,30	824,72
54,710	6,123	4,330	494,65	4,3630	1025,75	3,615	...	...	793,25	822,03
54,760	6,130	4,330	499,00	4,3550	1028,75	3,615	...	...	794,00	825,23
54,720	6,130	4,346	494,75	4,3390	1026,10	3,612	...	...	793,50	821,38
54,730	6,129	4,345	492,80	4,3350	1026,85	3,612	...	...	792,75	821,35
54,735	6,131	4,353	493,20	4,3325	1026,75	3,616	...	...	793,55	821,89
54,650	6,145	4,355	492,70	4,3530	1025,50	3,610	...	...	793,00	821,40
54,660	6,156	4,357	495,40	4,3675	1025,25	3,613	...	...	793,30	823,80
54,695	6,157	4,361	493,60	4,3510	1025,70	3,613	...	...	793,75	822,80
54,726	6,111	4,323	503,37	4,3477	1027,65	3,639	...	...	793,88	827,34
54,720	6,145	4,352	490,10	4,3160	1024,25	3,610	...	...	792,10	818,85
54,795	6,118	4,363	487,45	4,3010	1023,00	3,610	...	...	791,50	815,09
54,755	6,133	4,358	486,40	4,3270	1023,10	3,600	...	...	792,50	816,01
54,740	6,131	4,368	484,30	4,3575	1023,50	3,600	...	...	792,85	815,05
54,750	6,126	4,358	483,90	4,3565	1023,25	3,600	...	...	791,65	814,61
54,730	6,130	4,360	485,30	4,3810	1023,50	3,599	...	...	791,00	816,18
54,795	6,128	4,364	484,50	4,4000	1025,00	3,601	...	...	791,25	816,56
54,740	6,124	4,363	485,80	4,3740	1024,30	3,597	...	...	791,40	815,28
54,710	6,136	4,360	486,25	4,3570	1024,50	3,592	...	...	790,50	814,57
54,710	6,155	4,361	488,65	4,3555	1024,30	3,591	...	...	791,25	816,05
54,690	6,158	4,372	490,25	4,3525	1024,00	3,590	...	...	791,30	816,88
54,660	6,160	4,380	493,75	4,3725	1024,00	3,592	...	...	791,30	819,98
54,650	6,167	4,381	497,00	4,3745	1024,00	3,591	...	...	791,80	822,60
54,680	6,175	4,384	497,00	4,3685	1023,75	3,593	...	...	792,00	822,59
54,660	6,175	4,381	496,75	4,3725	1024,00	3,587	...	...	792,25	822,38
54,680	6,173	4,385	497,80	4,3720	1023,55	3,583	...	...	792,25	822,26
54,685	6,184	4,390	504,70	4,3900	1024,20	3,590	...	...	793,00	829,01
54,630	6,181	4,395	505,00	4,3820	1024,20	3,578	...	...	791,80	828,51
54,600	6,164	4,396	508,50	4,4200	1024,40	3,575	...	...	790,75	831,16
54,640	6,163	4,395	506,50	4,4170	1025,00	3,577	...	...	790,40	829,47
54,701	6,151	4,373	493,00	4,3674	1023,99	3,593	...	...	791,64	820,15

Tabel 40

Valuta-

1991	Kroner											
	US-dollar (USD)	Pund sterling (GBP)	D-mark (DEM)	Svenske kroner (SEK)	Norske kroner (NOK)	Franske franc (FRF)	Belgiske franc (BEF)	Schwei- zerfranc (CHF)	Hol- landske gylden (NLG)	Itali- enske lire (ITL)	Finske mark (FIM)	Islandske kroner (ISK)
Marts												
1.	590,00	1121,55	384,35	103,42	98,30	112,88	18,670	443,30	341,05	0,5143	159,15	10,60
4.	591,25	1122,40	384,30	103,48	98,30	112,85	18,660	443,05	340,95	0,5142	159,25	10,60
5.	586,75	1119,55	384,36	103,29	98,28	112,82	18,660	442,00	341,03	0,5142	158,90	10,60
6.	593,35	1120,00	384,43	103,65	98,32	112,87	18,660	441,35	341,06	0,5145	159,32	10,60
7.	591,65	1120,50	384,38	103,53	98,31	112,87	18,660	440,40	341,03	0,5145	159,60	10,60
8.	597,00	1123,30	384,24	103,78	98,37	112,88	18,660	441,55	340,93	0,5148	159,65	10,65
11.	604,75	1125,00	384,30	104,08	98,42	112,84	18,665	440,90	340,89	0,5146	159,87	10,65
12.	602,50	1122,50	384,30	103,99	98,31	112,78	18,655	442,70	340,90	0,5144	159,95	10,65
13.	604,00	1122,60	384,25	104,03	98,25	112,80	18,650	442,60	340,92	0,5146	160,05	10,65
14.	604,35	1123,75	384,18	104,10	98,27	112,71	18,640	443,90	340,85	0,5145	160,15	10,65
15.	608,30	1125,90	384,14	104,30	98,30	112,76	18,638	443,15	340,80	0,5146	159,85	10,65
18.	617,00	1122,50	383,75	104,63	98,30	112,65	18,630	443,25	340,50	0,5144	160,35	10,70
19.	621,65	1119,95	383,78	104,82	98,28	112,65	18,620	444,75	340,55	0,5142	160,75	10,75
20.	632,50	1124,40	383,87	105,10	98,36	112,75	18,635	444,90	340,60	0,5146	161,70	10,75
21.	625,50	1125,55	384,00	104,95	98,33	112,78	18,635	445,40	340,65	0,5157	161,40	10,75
22.	627,80	1129,25	384,10	105,23	98,42	112,85	18,640	446,40	340,80	0,5159	161,50	10,75
25.	638,45	1128,00	383,50	105,51	98,41	112,87	18,630	447,70	340,15	0,5156	161,85	10,80
26.	648,20	1131,00	383,55	105,93	98,50	112,94	18,630	450,90	340,25	0,5168	162,00	10,85
27.	646,30	1135,60	383,70	105,97	98,53	113,01	18,640	450,60	340,40	0,5159	162,14	10,85
Månedsgennemsnit	612,17	1124,38	384,08	104,41	98,35	112,82	18,646	444,15	340,75	0,5149	160,39	10,69
April												
2.	648,25	1139,60	383,55	106,14	98,55	113,04	18,630	450,10	340,30	0,5145	162,50	10,90
3.	642,25	1140,50	383,45	105,97	98,45	113,14	18,630	452,60	340,22	0,5148	162,75	10,90
4.	645,15	1139,80	383,85	106,12	98,55	113,23	18,660	453,10	340,60	0,5157	162,70	10,85
5.	640,00	1142,30	383,76	106,07	98,64	113,37	18,664	455,10	340,60	0,5163	162,85	10,85
8.	648,10	1144,05	383,70	106,45	98,61	113,38	18,655	453,80	340,50	0,5169	163,18	10,90
9.	643,85	1145,25	383,50	106,19	98,58	113,30	18,650	450,60	340,31	0,5159	162,80	10,90
10.	640,25	1145,00	383,44	106,10	98,57	113,33	18,635	453,28	340,25	0,5165	162,62	10,90
11.	644,85	1144,75	383,33	106,36	98,59	113,35	18,645	452,05	340,22	0,5163	162,90	10,90
12.	641,15	1146,85	383,25	106,21	98,55	113,42	18,648	453,05	340,26	0,5166	162,80	10,90
15.	643,00	1148,00	382,89	106,32	98,52	113,48	18,635	452,85	339,88	0,5171	162,63	10,90
16.	637,40	1142,60	383,07	106,11	98,52	113,34	18,625	450,35	340,02	0,5163	162,75	10,85
17.	639,25	1141,50	383,00	106,04	98,42	113,26	18,620	449,50	340,00	0,5164	162,80	10,85
18.	642,70	1141,60	382,78	106,13	98,38	113,28	18,615	448,10	339,72	0,5164	162,76	10,85
19.	656,50	1144,50	382,44	106,76	98,41	113,26	18,605	450,65	339,50	0,5171	163,60	10,95
22.	667,40	1142,30	381,84	107,09	98,30	113,27	18,585	453,75	339,00	0,5172	163,88	11,00
23.	673,35	1141,25	381,88	107,38	98,39	113,27	18,583	456,50	339,08	0,5174	164,45	11,00
24.	662,65	1135,50	382,05	106,96	98,28	113,22	18,565	455,85	339,10	0,5171	163,68	10,95
25.	668,15	1130,50	382,00	107,10	98,32	113,25	18,570	454,00	339,05	0,5178	164,00	10,95
29.	677,65	1134,25	382,03	107,57	98,25	113,26	18,580	454,20	339,20	0,5174	164,60	11,00
30.	662,80	1133,10	382,02	106,98	98,14	113,15	18,585	452,30	339,08	0,5171	164,10	10,95
Månedsgennemsnit	651,24	1141,16	382,89	106,50	98,45	113,28	18,619	452,59	339,84	0,5165	163,22	10,91

pr. 100 enheder

	Østrigske shilling (ATS)	Spanske pesetas (ESP)	Portu- gisiske escudos (PTE)	Canadiske dollar (CAD)	Japanske yen (JPY)	Irske pund (IEP)	Græske drachmer (GRD)	Australske dollar (AUD)	New- zealandske dollar (NZD)	ECU (XEU)	SDR (XDR)
54,640	6,174	4,387	513,10	4,3945	1025,50	3,575	...	...	789,20	832,71	
54,630	6,170	4,395	511,30	4,3745	1025,35	3,568	...	...	789,30	832,81	
54,650	6,172	4,405	507,75	4,3510	1024,00	3,564	...	...	788,80	829,26	
54,650	6,177	4,416	512,60	4,3515	1024,00	3,566	...	...	789,85	833,16	
54,645	6,172	4,414	510,30	4,3625	1023,75	3,561	...	...	789,95	832,56	
54,620	6,180	4,413	514,10	4,3855	1024,00	3,560	...	...	790,40	836,52	
54,630	6,180	4,421	521,30	4,3935	1024,15	3,570	...	...	790,70	841,34	
54,615	6,171	4,424	520,40	4,4225	1023,75	3,566	...	...	789,75	840,72	
54,620	6,177	4,427	523,30	4,4250	1024,00	3,564	...	...	789,45	841,66	
54,625	6,169	4,424	524,30	4,4565	1023,00	3,560	...	...	789,45	842,85	
54,600	6,168	4,413	527,65	4,4680	1023,40	3,565	...	...	789,15	845,68	
54,560	6,162	4,407	533,20	4,4700	1022,50	3,565	...	...	788,45	850,18	
54,560	6,169	4,405	538,70	4,5270	1022,30	3,565	...	...	788,05	854,45	
54,575	6,172	4,394	547,30	4,5660	1022,60	3,563	...	...	788,00	862,38	
54,585	6,179	4,400	541,00	4,5425	1023,20	3,556	...	...	788,75	857,81	
54,600	6,181	4,378	541,50	4,5800	1023,30	3,555	...	...	788,70	860,72	
54,495	6,186	4,392	551,00	4,6220	1021,65	3,555	...	...	788,40	867,79	
54,520	6,188	4,381	558,00	4,6570	1022,75	3,558	...	...	788,75	874,80	
54,550	6,179	4,370	557,00	4,6650	1024,10	3,547	...	...	789,65	874,47	
54,598	6,175	4,403	529,15	4,4744	1023,54	3,562	...	...	789,20	847,99	
54,510	6,175	4,363	560,25	4,6560	1025,00	3,537	...	...	789,65	875,58	
54,500	6,187	4,360	556,50	4,6690	1025,00	3,527	...	...	789,35	872,66	
54,560	6,196	4,372	558,00	4,6950	1026,25	3,536	...	...	790,35	875,35	
54,540	6,212	4,390	553,50	4,7030	1025,50	3,535	...	...	790,60	872,93	
54,530	6,215	4,381	561,75	4,7440	1025,50	3,538	...	...	791,00	878,99	
54,500	6,210	4,385	557,80	4,7050	1025,30	3,535	...	...	790,60	875,26	
54,490	6,208	4,390	555,75	4,7300	1024,50	3,530	...	...	790,80	873,97	
54,480	6,209	4,395	559,60	4,7250	1024,80	3,533	...	...	791,25	876,39	
54,470	6,210	4,405	557,30	4,7180	1024,40	3,532	...	...	792,00	874,24	
54,410	6,218	4,422	559,00	4,7595	1024,50	3,534	...	...	791,15	876,60	
54,430	6,205	4,410	554,75	4,7170	1024,10	3,530	...	...	790,25	871,58	
54,420	6,202	4,400	556,25	4,7110	1024,10	3,535	...	...	789,45	872,26	
54,390	6,198	4,408	558,00	4,6935	1023,50	3,529	...	...	789,10	873,60	
54,340	6,196	4,421	568,60	4,7640	1023,20	3,533	...	...	789,45	883,80	
54,260	6,198	4,435	576,80	4,8150	1022,50	3,533	...	...	788,90	891,21	
54,275	6,204	4,456	582,40	4,8560	1022,75	3,533	...	...	788,00	895,85	
54,280	6,200	4,439	574,50	4,8150	1022,10	3,530	...	...	787,75	888,00	
54,280	6,200	4,442	579,90	4,8385	1022,00	3,530	...	...	787,25	891,49	
54,300	6,201	4,442	587,80	4,8900	1022,30	3,534	...	...	787,90	898,89	
54,290	6,193	4,438	576,40	4,8270	1022,50	3,525	...	...	786,90	888,20	
54,413	6,202	4,408	564,74	4,7516	1023,99	3,532	...	...	789,59	880,34	

Tabel 40

Valuta-

1991	Kroner												
	US-dollar (USD)	Pund sterling (GBP)	D-mark (DEM)	Svenske kroner (SEK)	Norske kroner (NOK)	Franske franc (FRF)	Belgiske franc (BEF)	Schweizerfranc (CHF)	Hollandske gylde (NLG)	Italienske lire (ITL)	Finske mark (FIM)	Islandske kroner (ISK)	
Maj													
1.	651,90	1130,00	382,20	106,50	98,12	112,90	18,590	452,65	339,35	0,5167	163,30	11,00	
2.	656,65	1129,05	382,33	106,80	98,11	112,94	18,590	452,00	339,27	0,5165	163,98	10,90	
3.	654,95	1130,75	382,54	106,75	98,10	112,93	18,595	452,85	339,47	0,5159	164,20	10,95	
6.	663,90	1133,20	382,50	107,15	98,18	112,97	18,595	452,65	339,45	0,5163	164,60	10,95	
7.	660,35	1132,25	382,25	106,98	98,18	112,92	18,585	451,40	339,30	0,5168	164,23	10,95	
8.	662,25	1137,50	382,35	107,05	98,15	112,94	18,585	451,75	339,40	0,5166	163,80	10,95	
10.	661,90	1134,95	382,16	107,06	98,23	112,94	18,600	451,35	339,25	0,5167	163,90	10,95	
13.	660,00	1134,80	382,17	106,85	98,21	112,86	18,580	452,25	339,28	0,5149	163,55	10,95	
14.	654,00	1132,70	382,17	106,58	98,23	112,80	18,590	454,40	339,21	0,5151	163,05	10,90	
15.	649,00	1130,20	382,27	106,40	98,16	112,75	18,597	453,20	339,30	0,5146	162,30	10,85	
16.	648,20	1132,50	382,60	106,44	98,20	112,70	18,603	451,85	339,60	0,5140	161,75	10,85	
17.	651,25	1132,75	382,25	106,48	98,18	112,71	18,590	451,10	339,30	0,5135	162,30	10,80	
21.	655,75	1135,20	381,92	106,43	98,14	112,61	18,566	451,70	339,13	0,5144	162,65	10,95	
22.	655,75	1137,75	382,54	106,64	98,34	112,75	18,600	451,85	339,60	0,5154	162,74	10,90	
23.	659,65	1136,30	382,60	106,65	98,27	112,71	18,600	451,10	339,62	0,5149	161,65	10,90	
24.	655,00	1138,15	383,07	106,85	98,34	112,79	18,625	450,20	340,06	0,5152	161,75	10,95	
27.	651,40	1133,00	383,48	106,87	98,37	112,80	18,640	450,20	340,38	0,5153	160,85	10,90	
28.	655,20	1134,25	383,37	106,92	98,32	112,80	18,640	450,70	340,30	0,5152	160,90	10,90	
29.	650,35	1133,60	383,45	106,97	98,30	112,96	18,632	449,70	340,40	0,5153	160,85	10,90	
30.	656,45	1132,50	383,90	107,12	98,43	113,10	18,655	450,35	340,70	0,5164	161,10	10,90	
31.	662,75	1133,60	384,04	107,15	98,55	113,25	18,670	451,10	340,90	0,5173	161,44	10,95	
Månedsgennemsnit	656,03	1133,57	382,67	106,79	98,24	112,86	18,606	451,64	339,68	0,5156	162,61	10,92	
Juni													
3.	672,50	1138,40	384,22	107,27	98,63	113,41	18,685	450,90	341,10	0,5186	162,00	11,00	
4.	672,05	1138,75	384,15	107,16	98,60	113,43	18,690	449,85	341,05	0,5188	162,90	11,00	
6.	672,45	1135,50	384,05	106,87	98,55	113,42	18,675	448,80	340,95	0,5185	162,46	11,00	
7.	674,55	1134,20	383,98	106,78	98,47	113,39	18,660	448,10	340,86	0,5178	162,60	11,00	
10.	680,00	1134,85	384,05	106,95	98,50	113,38	18,675	449,50	340,95	0,5179	162,70	11,05	
11.	680,55	1134,25	384,70	107,03	98,62	113,50	18,700	450,25	341,50	0,5180	162,90	11,00	
12.	683,60	1133,00	385,05	107,05	98,66	113,53	18,720	449,80	341,80	0,5177	162,93	11,05	
13.	692,40	1133,75	385,20	107,07	98,78	113,60	18,730	450,50	341,98	0,5182	162,85	11,05	
14.	695,25	1130,50	385,83	106,88	98,72	113,54	18,740	450,20	342,50	0,5175	162,80	11,05	
17.	694,50	1127,80	385,90	106,67	98,62	113,58	18,750	449,30	342,55	0,5173	162,61	11,05	
18.	701,00	1126,25	385,85	106,74	98,60	113,53	18,745	448,10	342,55	0,5184	162,76	11,10	
19.	698,80	1126,70	385,90	106,70	98,57	113,52	18,750	448,80	342,57	0,5183	162,58	11,10	
20.	686,35	1129,75	386,04	106,58	98,51	113,47	18,755	449,85	342,75	0,5178	162,35	11,05	
21.	692,50	1131,25	385,57	106,65	98,69	113,43	18,730	449,70	342,20	0,5180	161,95	11,10	
24.	697,75	1132,50	385,58	106,62	98,75	113,55	18,740	447,85	342,35	0,5187	162,00	11,10	
25.	694,20	1130,15	386,15	106,73	98,95	113,78	18,755	447,55	342,80	0,5190	162,73	11,10	
26.	693,25	1130,00	386,65	106,80	99,01	113,86	18,775	446,60	343,20	0,5184	163,08	11,10	
27.	692,60	1132,40	386,83	106,85	99,09	113,93	18,785	447,75	343,40	0,5192	163,15	11,10	
28.	702,00	1135,75	386,35	106,97	99,10	113,98	18,765	449,05	342,98	0,5194	163,00	11,15	
Månedsgennemsnit	688,23	1132,41	385,37	106,86	98,71	113,57	18,728	449,08	342,11	0,5183	162,65	11,06	

pr. 100 enheder

Østrigske shilling (ATS)	Spanske pesetas (ESP)	Portu- gisiske escudos (PTE)	Canadiske dollar (CAD)	Japanske yen (JPY)	Irse pund (IEP)	Græske drachmer (GRD)	Australske dollar (AUD)	New- zealandske dollar (NZD)	ECU (XEU)	SDR (XDR)
54,320	6,188	4,448	566,50	4,7675	1022,50	3,530	...	...	785,90	879,71
54,330	6,188	4,465	571,00	4,7625	1023,20	3,527	...	...	786,45	882,28
54,350	6,190	4,468	569,90	4,7540	1023,40	3,520	...	...	786,65	881,26
54,350	6,189	4,450	577,00	4,8050	1023,50	3,520	...	...	786,75	888,21
54,320	6,188	4,440	574,00	4,7715	1022,90	3,506	...	...	786,15	884,89
54,350	6,190	4,431	575,35	4,7900	1023,25	3,502	...	...	786,85	887,05
54,305	6,177	4,387	574,20	4,7670	1024,00	3,500	...	...	786,90	885,83
54,310	6,176	4,391	574,20	4,7280	1023,75	3,497	...	...	786,75	883,43
54,310	6,175	4,388	568,70	4,7150	1023,80	3,492	...	...	786,20	879,36
54,340	6,173	4,353	563,95	4,7050	1023,75	3,492	...	...	786,10	875,99
54,370	6,166	4,372	564,30	4,7100	1024,50	3,500	...	...	786,75	875,99
54,330	6,172	4,372	566,40	4,7300	1024,00	3,495	...	...	786,50	878,24
54,300	6,170	4,382	570,90	4,7630	1023,00	3,487	...	...	785,15	881,83
54,390	6,172	4,386	571,25	4,7700	1024,50	3,492	...	...	786,25	882,65
54,390	6,173	4,381	572,85	4,7780	1024,50	3,494	...	...	786,75	885,01
54,460	6,177	4,379	570,00	4,7505	1025,75	3,490	...	...	786,60	881,91
54,510	6,180	4,387	567,50	4,7155	1026,50	3,495	...	...	786,65	878,51
54,500	6,180	4,394	571,60	4,7485	1026,20	3,498	...	...	786,80	881,78
54,500	6,189	4,400	567,50	4,7340	1025,75	3,498	...	...	786,85	878,66
54,570	6,198	4,398	573,10	4,7630	1027,00	3,505	...	...	788,30	883,30
54,590	6,202	4,412	579,75	4,8030	1027,50	3,506	...	...	789,60	888,45
54,390	6,182	4,404	570,95	4,7539	1024,44	3,502	...	...	786,71	882,11
54,625	6,214	4,414	587,55	4,8500	1028,00	3,510	...	...	790,50	896,12
54,620	6,213	4,413	587,95	4,8320	1028,20	3,507	...	...	790,25	895,30
54,590	6,212	4,419	586,75	4,8270	1028,00	3,507	...	...	790,45	895,05
54,570	6,210	4,420	588,40	4,8315	1028,00	3,512	...	...	789,90	896,24
54,590	6,211	4,420	591,90	4,8150	1028,25	3,523	...	...	789,95	898,91
54,670	6,215	4,370	594,50	4,8100	1030,00	3,530	...	...	791,20	899,40
54,710	6,213	4,335	597,75	4,8380	1029,90	3,533	...	...	792,00	902,12
54,740	6,220	4,355	605,50	4,8900	1031,20	3,538	...	...	793,20	908,99
54,825	6,183	4,340	607,75	4,9160	1032,25	3,545	...	...	793,30	911,42
54,850	6,147	4,362	607,90	4,9185	1032,00	3,545	...	...	792,50	910,92
54,820	6,150	4,375	613,25	4,9530	1031,90	3,545	...	...	792,60	915,54
54,840	6,133	4,388	611,30	4,9720	1032,50	3,538	...	...	792,65	914,94
54,865	6,130	4,397	601,10	4,9560	1032,00	3,528	...	...	792,00	907,58
54,790	6,138	4,410	607,75	4,9970	1032,00	3,527	...	...	791,60	912,28
54,780	6,168	4,427	610,00	5,0000	1032,10	3,525	...	...	792,50	915,58
54,870	6,160	4,430	607,50	4,9900	1033,50	3,525	...	...	792,75	913,48
54,920	6,149	4,434	607,25	5,0100	1035,10	3,532	...	...	793,30	913,85
55,000	6,158	4,430	606,50	5,0020	1035,00	3,530	...	...	794,00	913,56
54,900	6,166	4,440	614,40	5,0880	1033,75	3,535	...	...	794,05	921,77
54,767	6,178	4,399	601,84	4,9208	1031,24	3,528	...	...	792,04	907,53

Tabel 40

1991	Kroner											
	US-dollar (USD)	Pund sterling (GBP)	D-mark (DEM)	Svenske kroner (SEK)	Norske kroner (NOK)	Franske franc (FRF)	Belgiske franc (BEF)	Schweizerfranc (CHF)	Hollandske gylde (NLG)	Italienske lire (ITL)	Finske mark (FIM)	Islandske kroner (ISK)
Juli												
1.	698,25	1135,05	385,99	106,85	99,00	113,95	18,759	450,15	342,68	0,5196	162,85	11,15
2.	705,40	1136,00	386,02	106,92	99,09	114,01	18,765	450,40	342,80	0,5197	162,70	11,15
3.	708,35	1133,90	386,22	106,82	99,10	113,99	18,770	447,45	342,98	0,5194	162,73	11,15
4.	708,00	1136,15	386,25	106,77	98,98	113,92	18,775	447,60	343,00	0,5193	162,60	11,15
5.	711,75	1140,00	386,60	106,85	99,05	114,03	18,795	448,05	343,35	0,5197	162,45	11,20
8.	701,10	1141,60	386,70	106,86	99,04	113,98	18,784	448,50	343,40	0,5194	162,06	11,15
9.	701,80	1139,90	387,02	106,93	99,16	114,08	18,810	448,23	343,60	0,5199	161,35	11,15
10.	704,85	1139,50	387,00	106,93	99,11	114,08	18,790	446,70	343,55	0,5202	161,00	11,15
11.	701,75	1138,55	387,10	106,96	99,23	114,15	18,810	446,25	343,75	0,5202	161,05	11,15
12.	702,25	1139,00	386,70	106,90	99,20	114,08	18,800	445,80	343,36	0,5200	161,25	11,15
15.	694,50	1141,00	386,70	106,87	99,17	114,00	18,790	446,55	343,40	0,5199	161,10	11,15
16.	693,40	1143,60	386,67	106,84	99,17	113,93	18,790	445,70	343,35	0,5196	160,80	11,15
17.	694,80	1143,05	386,78	106,85	99,17	114,00	18,780	444,90	343,35	0,5195	161,10	11,15
18.	685,75	1142,40	386,73	106,80	99,19	113,93	18,790	446,55	343,30	0,5193	160,80	11,10
19.	680,50	1143,35	386,82	106,85	99,27	113,98	18,800	446,40	343,40	0,5193	160,78	11,10
22.	679,50	1142,25	386,78	106,84	99,25	113,92	18,800	447,60	343,30	0,5195	160,78	11,10
23.	683,45	1143,80	386,52	106,76	99,18	113,86	18,780	445,60	343,08	0,5192	160,70	11,10
24.	676,00	1139,60	386,75	106,77	99,13	113,79	18,785	445,50	343,18	0,5189	160,46	11,05
25.	674,65	1137,75	386,65	106,77	99,13	113,77	18,785	443,35	343,00	0,5188	160,50	11,05
26.	674,90	1137,00	386,73	106,68	99,10	113,69	18,780	443,40	343,02	0,5186	160,41	11,00
29.	676,60	1136,25	386,91	106,65	99,10	113,75	18,786	443,00	343,25	0,5182	160,52	11,05
30.	675,25	1139,30	387,20	106,68	99,14	113,84	18,790	444,00	343,50	0,5179	160,65	11,05
31.	676,25	1138,40	387,10	106,74	99,12	113,79	18,795	443,65	343,45	0,5185	160,73	11,05
Månedsgennemsnit	691,70	1139,45	386,69	106,82	99,13	113,94	18,787	446,32	343,26	0,5193	161,28	11,12
August												
1.	676,30	1139,10	387,05	106,72	99,15	113,87	18,795	443,65	343,50	0,5187	160,77	11,05
2.	684,25	1139,00	387,30	106,75	99,20	113,95	18,805	443,95	343,60	0,5186	160,83	11,05
5.	673,10	1138,70	387,45	106,68	99,16	113,90	18,810	445,22	343,70	0,5182	160,85	11,05
6.	663,25	1138,00	387,55	106,68	99,14	113,90	18,815	445,00	343,76	0,5177	160,87	11,00
7.	664,00	1134,90	387,20	106,61	99,09	113,85	18,800	443,30	343,47	0,5174	160,55	11,00
8.	660,60	1133,60	387,38	106,50	99,07	113,83	18,800	442,50	343,65	0,5172	160,40	11,00
9.	665,75	1133,50	387,35	106,49	99,06	113,84	18,810	442,25	343,58	0,5168	159,65	11,00
12.	668,50	1133,90	387,36	106,48	99,00	113,86	18,800	442,20	343,55	0,5169	159,43	11,00
13.	668,85	1133,00	387,21	106,45	98,94	113,80	18,790	442,80	343,41	0,5164	159,25	11,00
14.	673,40	1135,90	387,13	106,52	99,00	113,81	18,790	442,85	343,28	0,5168	159,10	11,05
15.	674,25	1134,75	387,43	106,57	99,01	113,81	18,801	441,45	343,53	0,5168	158,85	11,05
16.	675,80	1130,75	386,54	106,34	98,82	113,61	18,764	441,28	342,85	0,5160	158,83	11,05
19.	701,75	1138,50	385,35	106,38	98,88	113,63	18,730	451,80	342,00	0,5171	158,35	11,15
20.	697,50	1141,00	385,75	106,34	98,94	113,75	18,770	450,15	342,45	0,5173	158,58	11,15
21.	690,50	1138,40	386,10	106,40	99,01	113,80	18,780	447,00	342,82	0,5177	158,60	11,10
22.	672,80	1134,00	386,45	106,37	98,92	113,73	18,790	443,30	343,05	0,5169	158,90	11,10
23.	671,25	1131,75	386,10	106,34	98,83	113,66	18,780	441,95	342,77	0,5167	158,80	11,10
26.	675,90	1131,85	385,98	106,32	98,74	113,65	18,765	442,65	342,65	0,5168	158,40	11,10
27.	675,70	1133,45	385,87	106,42	98,81	113,67	18,760	442,60	342,61	0,5171	158,37	11,10
28.	678,00	1135,35	385,66	106,39	98,78	113,67	18,751	443,60	342,48	0,5173	158,37	11,10
29.	670,60	1134,30	386,14	106,35	98,79	113,77	18,778	442,40	342,90	0,5174	158,60	11,00
30.	672,30	1134,25	386,04	106,35	98,81	113,69	18,767	441,80	342,73	0,5173	158,65	11,10
Månedsgennemsnit	675,20	1135,36	386,65	106,48	98,96	113,78	18,784	443,80	343,11	0,5172	159,32	11,06

pr. 100 enheder

Østrigske shilling (ATS)	Spanske pesetas (ESP)	Portu- gisiske escudos (PTE)	Canadiske dollar (CAD)	Japanske yen (JPY)	Irse pund (IEP)	Græske drachmer (GRD)	Australske dollar (AUD)	New- zealandske dollar (NZD)	ECU (XEU)	SDR (XDR)
54,850	6,160	4,436	612,20	5,0660	1032,95	3,525	...	...	793,65	918,68
54,870	6,175	4,400	617,75	5,0905	1033,30	3,533	...	...	793,80	923,68
54,910	6,166	4,432	619,75	5,0950	1034,00	3,536	...	...	793,65	925,42
54,900	6,160	4,430	620,00	5,0865	1033,75	3,537	...	...	793,50	925,09
54,950	6,162	4,420	622,45	5,1285	1034,75	3,540	...	...	795,00	929,13
54,960	6,143	4,420	613,30	5,0540	1035,50	3,534	...	...	794,50	920,80
55,000	6,155	4,436	611,50	5,0590	1036,40	3,539	...	...	795,25	921,45
55,000	6,162	4,447	614,00	5,0880	1035,50	3,548	...	...	795,35	924,08
55,020	6,170	4,467	611,10	5,0690	1035,75	3,547	...	...	795,80	921,72
54,950	6,175	4,460	611,80	5,0750	1034,35	3,544	...	...	794,80	922,00
54,940	6,175	4,494	606,00	5,0580	1034,50	3,547	...	...	795,00	917,12
54,950	6,170	4,512	605,00	5,0605	1034,80	3,555	...	...	794,95	916,71
54,950	6,170	4,495	605,80	5,0630	1034,80	3,552	...	...	795,20	917,66
54,955	6,169	4,512	595,30	5,0200	1034,50	3,537	...	...	794,90	910,98
54,970	6,195	4,507	589,25	4,9720	1035,00	3,537	...	...	795,00	906,61
54,960	6,200	4,515	586,50	4,9700	1034,75	3,533	...	...	795,15	905,82
54,930	6,202	4,517	591,40	4,9750	1034,30	3,532	...	...	794,90	908,20
54,950	6,197	4,495	586,50	4,9260	1034,65	3,521	...	...	794,85	902,08
54,935	6,205	4,513	586,00	4,9075	1033,50	3,525	...	...	794,65	900,51
54,950	6,175	4,507	588,50	4,8800	1033,50	3,522	...	...	794,25	899,69
54,960	6,186	4,514	589,05	4,8980	1034,10	3,525	...	...	794,25	901,31
55,020	6,182	4,510	587,50	4,9050	1035,15	3,524	...	...	794,70	901,21
55,020	6,180	4,513	586,80	4,9140	1035,15	3,523	...	...	795,10	901,91
54,952	6,175	4,476	602,50	5,0157	1034,56	3,535	...	...	794,70	913,99
55,010	6,191	4,510	587,50	4,9230	1035,00	3,519	...	...	795,10	902,32
55,040	6,190	4,520	595,00	4,9600	1035,75	3,525	...	...	795,45	908,21
55,060	6,188	4,520	585,70	4,9070	1036,20	3,517	...	...	795,40	900,15
55,060	6,189	4,521	577,25	4,8580	1036,25	3,510	...	...	795,00	892,95
55,040	6,195	4,519	578,80	4,8765	1035,10	3,508	...	...	794,20	893,52
55,045	6,183	4,498	576,30	4,8710	1035,05	3,504	...	...	794,05	891,36
55,040	6,187	4,494	581,00	4,8870	1035,00	3,504	...	...	794,00	894,80
55,045	6,180	4,497	583,00	4,9010	1035,00	3,502	...	...	794,00	896,87
55,030	6,180	4,502	584,25	4,8940	1034,85	3,500	...	...	793,75	896,66
55,010	6,184	4,498	587,90	4,9265	1034,75	3,502	...	...	794,05	900,50
55,040	6,190	4,512	589,60	4,9340	1035,35	3,510	...	...	794,30	901,27
54,930	6,181	4,505	590,20	4,9390	1033,25	3,502	...	...	792,75	901,43
54,780	6,212	4,513	612,80	5,0890	1030,90	3,520	...	...	792,50	921,14
54,810	6,210	4,520	611,00	5,0765	1032,80	3,518	...	...	793,15	918,80
54,870	6,205	4,520	604,75	5,0290	1034,25	3,505	...	...	793,50	913,27
54,920	6,190	4,515	588,70	4,9275	1034,00	3,500	...	...	793,10	899,66
54,890	6,187	4,510	587,20	4,9050	1033,00	3,495	...	...	792,75	897,66
54,855	6,190	4,508	591,00	4,9280	1033,00	3,498	...	...	792,45	901,00
54,840	6,196	4,512	591,00	4,9220	1032,00	3,493	...	...	792,70	900,79
54,820	6,204	4,511	594,00	4,9425	1031,75	3,491	...	...	792,75	902,82
54,890	6,208	4,514	587,90	4,9075	1033,25	3,495	...	...	793,30	897,68
54,870	6,203	4,513	589,00	4,9160	1033,00	3,494	...	...	792,80	898,81
54,950	6,193	4,511	589,72	4,9327	1034,07	3,505	...	...	793,68	901,44

Tabel 40

Valuta-

1991	Kroner											
	US-dollar (USD)	Pund sterling (GBP)	D-mark (DEM)	Svenske kroner (SEK)	Norske kroner (NOK)	Franske franc (FRF)	Belgiske franc (BEF)	Schwei- zerfranc (CHF)	Hol- landske gylden (NLG)	Itali- enske lire (ITL)	Finske mark (FIM)	Islandske kroner (ISK)
September												
2.	673,55	1135,00	385,89	106,31	98,75	113,62	18,760	440,55	342,67	0,5171	158,80	11,10
3.	671,75	1135,60	385,89	106,29	98,73	113,57	18,758	439,80	342,60	0,5171	158,50	11,15
4.	670,30	1136,50	385,99	106,33	98,79	113,58	18,751	440,75	342,66	0,5173	158,68	11,10
5.	672,00	1137,80	385,96	106,38	98,85	113,63	18,760	440,00	342,67	0,5176	158,65	11,10
6.	670,50	1136,20	385,75	106,27	98,73	113,55	18,745	439,00	342,55	0,5173	158,52	11,10
9.	659,55	1137,25	386,12	106,34	98,78	113,56	18,755	439,90	342,77	0,5173	158,65	11,10
10.	653,65	1133,65	386,33	106,26	98,75	113,54	18,758	440,55	342,93	0,5161	158,63	11,10
11.	655,50	1131,50	386,04	106,13	98,68	113,51	18,740	441,90	342,65	0,5161	158,40	11,10
12.	653,10	1130,25	386,24	106,05	98,63	113,48	18,745	440,60	342,63	0,5159	158,50	11,10
13.	652,80	1129,80	386,20	106,16	98,62	113,48	18,750	440,85	342,65	0,5158	158,12	11,10
16.	651,50	1127,85	386,24	106,13	98,57	113,42	18,753	441,83	342,65	0,5161	158,29	11,10
17.	645,00	1125,00	386,14	105,90	98,43	113,31	18,740	442,50	342,55	0,5156	158,35	11,10
18.	649,40	1127,00	386,20	106,02	98,54	113,46	18,745	441,95	342,62	0,5165	158,83	11,10
19.	651,30	1126,00	386,34	106,01	98,68	113,41	18,748	442,05	342,75	0,5163	159,08	11,05
20.	654,75	1129,45	386,19	106,00	98,65	113,37	18,740	442,40	342,70	0,5162	159,05	10,95
23.	647,00	1127,00	386,19	105,92	98,65	113,30	18,750	442,95	342,65	0,5161	158,57	11,10
24.	647,30	1125,00	386,02	105,84	98,62	113,28	18,740	443,08	342,50	0,5158	158,72	11,10
25.	647,85	1126,00	385,90	105,77	98,60	113,25	18,725	443,30	342,36	0,5162	158,56	11,10
26.	650,60	1126,10	385,87	105,77	98,59	113,29	18,728	443,15	342,42	0,5162	158,15	11,10
27.	650,60	1124,80	385,92	105,73	98,63	113,29	18,725	443,10	342,38	0,5160	158,35	11,10
30.	641,00	1123,90	385,90	105,71	98,60	113,24	18,730	442,90	342,39	0,5159	158,50	11,10
Månedsgennemsnit	655,67	1130,08	386,06	106,06	98,66	113,44	18,745	441,58	342,61	0,5164	158,57	11,09
Oktober												
1.	643,97	1125,34	385,84	105,71	98,63	113,23	18,728	442,90	342,36	0,5156	158,46	10,84
2.	641,50	1124,23	385,89	105,88	98,65	113,25	18,727	441,65	342,35	0,5159	158,55	10,82
3.	641,15	1124,38	385,96	105,87	98,63	113,27	18,729	441,26	342,42	0,5159	158,47	10,85
4.	641,10	1123,34	385,62	105,84	98,52	113,12	18,711	441,16	342,18	0,5156	158,16	10,86
7.	646,85	1123,90	385,40	105,75	98,58	113,15	18,707	439,73	342,01	0,5157	158,15	10,87
8.	649,90	1121,21	385,22	105,71	98,50	113,15	18,706	439,57	341,91	0,5160	158,13	10,91
9.	658,15	1120,50	385,56	105,81	98,55	113,24	18,724	440,97	342,25	0,5161	158,10	10,92
10.	651,15	1120,24	385,52	105,83	98,52	113,19	18,718	440,26	342,15	0,5158	158,08	10,89
11.	653,10	1120,85	385,54	105,79	98,51	113,16	18,722	440,54	342,21	0,5156	157,89	10,90
14.	652,35	1122,04	385,46	105,77	98,45	113,11	18,720	441,08	342,03	0,5153	158,18	10,92
15.	657,80	1123,52	385,24	105,79	98,43	113,07	18,711	441,18	341,86	0,5153	157,86	10,92
16.	656,90	1121,33	385,28	105,76	98,42	113,10	18,719	441,32	341,90	0,5154	157,87	10,92
17.	656,30	1121,68	385,42	105,85	98,45	113,13	18,725	441,00	342,04	0,5156	157,75	10,92
18.	653,55	1121,62	385,23	105,79	98,43	113,08	18,718	441,11	341,87	0,5155	157,54	10,91
21.	651,65	1122,79	386,23	106,03	98,57	113,23	18,759	441,05	342,72	0,5164	157,84	10,89
22.	656,25	1123,17	386,71	106,19	98,70	113,35	18,785	441,77	343,16	0,5169	159,03	10,93
23.	659,65	1125,56	387,00	106,22	98,80	113,46	18,799	443,46	343,44	0,5177	160,01	10,95
24.	659,40	1127,44	387,36	106,38	98,85	113,52	18,820	443,15	343,74	0,5182	159,87	10,95
25.	657,60	1126,80	387,44	106,34	98,86	113,51	18,821	442,23	343,84	0,5183	158,78	10,95
28.	662,05	1127,14	387,28	106,34	98,85	113,53	18,814	441,81	343,71	0,5182	159,49	10,97
29.	664,25	1128,56	387,59	106,42	98,94	113,61	18,835	442,54	344,03	0,5186	159,37	10,97
30.	653,85	1129,85	387,70	106,39	98,92	113,55	18,836	442,39	344,10	0,5184	159,01	10,93
31.	650,20	1130,83	388,06	106,48	99,01	113,60	18,844	441,80	344,46	0,5181	159,07	10,93
Månedsgennemsnit	652,99	1124,19	386,20	106,00	98,64	113,29	18,756	441,48	342,73	0,5165	158,51	10,91

pr. 100 enheder

Østrigske shilling (ATS)	Spanske pesetas (ESP)	Portu- gisiske escudos (PTE)	Canadiske dollar (CAD)	Japanske yen (JPY)	Irse pund (IEP)	Græske drachmer (GRD)	Australske dollar (AUD)	New- zealandske dollar (NZD)	ECU (XEU)	SDR (XDR)
54,851	6,202	4,508	590,00	4,9230	1032,75	3,495	...	...	792,70	899,69
54,840	6,196	4,508	589,00	4,9195	1032,50	3,494	...	...	792,75	898,56
54,860	6,196	4,511	587,50	4,9325	1033,25	3,492	...	...	792,95	898,27
54,865	6,197	4,516	589,10	4,9535	1032,50	3,494	...	...	792,95	900,04
54,840	6,192	4,512	588,30	4,9290	1032,00	3,492	...	...	792,45	898,11
54,880	6,185	4,507	579,75	4,8840	1032,25	3,492	...	...	792,70	890,68
54,905	6,170	4,495	573,90	4,8445	1032,35	3,487	...	...	792,30	885,83
54,855	6,160	4,508	575,50	4,8600	1031,75	3,485	...	...	791,70	887,06
54,900	6,157	4,502	574,25	4,8500	1032,40	3,483	...	...	791,50	885,33
54,880	6,157	4,495	574,50	4,8700	1031,75	3,480	...	...	791,50	885,74
54,890	6,163	4,500	574,25	4,8585	1032,50	3,478	...	...	791,50	884,44
54,885	6,152	4,495	567,75	4,8235	1032,10	3,470	...	...	790,45	879,25
54,890	6,163	4,501	571,50	4,8360	1032,00	3,480	...	...	791,15	882,47
54,910	6,157	4,503	573,50	4,8425	1032,75	3,480	...	...	791,10	883,71
54,890	6,150	4,502	576,95	4,8575	1032,50	3,478	...	...	791,20	886,34
54,890	6,145	4,498	570,50	4,8375	1032,65	3,470	...	...	790,80	881,01
54,860	6,112	4,484	571,00	4,8740	1032,00	3,470	...	...	790,25	882,09
54,840	6,112	4,479	571,30	4,8725	1031,80	3,470	...	...	789,90	882,36
54,840	6,099	4,479	573,25	4,8710	1032,00	3,470	...	...	790,10	883,91
54,845	6,106	4,469	573,25	4,8620	1032,00	3,470	...	...	790,00	883,54
54,850	6,094	4,461	566,45	4,8300	1031,50	3,465	...	...	789,75	876,91
54,870	6,155	4,497	576,74	4,8729	1032,25	3,481	...	...	791,41	887,40
54,829	6,100	4,467	569,08	4,8346	1031,45	3,464	514,47	365,77	789,83	878,84
54,838	6,098	4,484	567,05	4,8360	1031,66	3,464	512,82	365,21	789,81	877,42
54,846	6,088	4,487	566,59	4,8905	1031,87	3,463	510,68	365,13	790,28	879,01
54,800	6,094	4,482	566,34	4,9372	1030,95	3,458	511,60	365,04	789,64	880,11
54,767	6,093	4,489	572,18	4,9942	1030,37	3,459	513,92	367,93	789,67	885,18
54,742	6,104	4,480	575,90	5,0004	1030,09	3,459	515,70	370,05	789,43	886,82
54,791	6,108	4,480	583,05	5,0333	1031,12	3,469	523,36	373,43	789,98	892,75
54,788	6,103	4,479	575,88	5,0262	1031,10	3,463	517,66	369,14	789,84	888,45
54,795	6,101	4,482	578,32	5,0296	1030,92	3,466	520,06	369,98	789,34	889,71
54,778	6,110	4,482	577,81	5,0589	1030,58	3,464	521,55	370,14	789,47	890,23
54,748	6,123	4,480	582,48	5,0619	1030,05	3,464	524,60	373,30	789,56	893,43
54,751	6,122	4,480	581,53	5,0434	1030,15	3,465	522,24	372,20	789,27	892,19
54,769	6,126	4,478	580,54	5,0570	1030,65	3,468	524,12	372,12	789,46	892,40
54,745	6,122	4,476	578,98	5,0370	1030,19	3,465	521,66	370,37	788,97	890,06
54,890	6,122	4,487	577,96	4,9954	1033,00	3,470	519,04	369,36	790,71	888,32
54,953	6,131	4,492	582,45	5,0000	1034,12	3,474	522,05	371,18	791,77	891,44
54,998	6,150	4,497	584,64	5,0202	1034,92	3,476	518,81	365,71	792,44	894,44
55,051	6,152	4,502	584,83	5,0202	1035,85	3,471	517,63	367,35	793,26	894,66
55,062	6,155	4,508	584,01	5,0103	1036,18	3,462	517,73	367,34	793,26	893,29
55,038	6,157	4,508	588,18	5,0064	1035,78	3,461	518,78	367,57	793,27	895,68
55,083	6,168	4,513	590,81	5,0333	1036,69	3,461	521,10	368,06	793,98	898,11
55,098	6,161	4,511	582,34	4,9931	1036,88	3,461	512,62	364,00	794,04	890,99
55,148	6,168	4,515	579,24	4,9618	1037,65	3,467	506,05	361,77	794,35	888,20
54,883	6,124	4,490	578,70	4,9948	1032,71	3,465	517,75	368,35	790,94	889,21

Tabel 40

Valuta-

1991	Kroner											
	US-dollar (USD)	Pund sterling (GBP)	D-mark (DEM)	Svenske kroner (SEK)	Norske kroner (NOK)	Franske franc (FRF)	Belgiske franc (BEF)	Schwei- zerfranc (CHF)	Hol- landske gylden (NLG)	Itali- enske lire (ITL)	Finske mark (FIM)	Islandske kroner (ISK)
November												
1.	647,90	1127,22	387,80	106,39	98,97	113,49	18,831	441,11	344,22	0,5177	159,15	10,90
4.	637,30	1126,75	387,53	106,23	98,88	113,34	18,812	439,97	343,95	0,5169	159,25	10,86
5.	636,45	1126,83	387,65	106,22	98,93	113,45	18,820	439,87	344,03	0,5174	159,19	10,86
6.	635,00	1127,76	387,98	106,29	98,94	113,47	18,834	439,29	344,25	0,5176	159,31	10,83
7.	634,65	1126,82	387,98	106,24	98,90	113,47	18,831	439,20	344,26	0,5172	159,14	10,85
8.	638,10	1125,93	387,69	106,20	98,89	113,49	18,820	439,22	343,99	0,5159	159,13	10,87
11.	639,30	1126,45	387,81	106,18	98,91	113,52	18,825	438,63	344,12	0,5159	158,52	10,87
12.	633,90	1125,81	388,11	106,16	98,97	113,55	18,841	438,32	344,38	0,5156	158,85	10,84
13.	636,50	1126,61	388,30	106,33	99,03	113,69	18,852	438,21	344,58	0,5160	158,67	10,86
14.	634,80	1126,77	388,57	106,37	99,06	113,69	18,865	437,79	344,83	0,5160	158,62	10,86
15.	634,30	1124,04	388,55	106,09	98,95	113,63	18,860	437,81	344,78	0,5150	139,56	10,83
18.	625,55	1123,49	389,07	106,33	99,01	113,75	18,882	438,74	345,25	0,5149	144,50	10,79
19.	624,95	1119,41	388,48	106,46	98,95	113,73	18,861	438,10	344,76	0,5145	142,60	10,80
20.	622,50	1116,77	388,46	106,41	98,86	113,75	18,861	438,23	344,76	0,5142	142,71	10,76
21.	623,55	1118,65	388,38	106,34	98,83	113,71	18,855	437,58	344,71	0,5144	144,01	10,76
22.	619,75	1112,45	388,80	106,29	98,79	113,79	18,875	436,97	345,07	0,5143	143,94	10,72
25.	614,20	1103,84	388,66	106,13	98,61	113,72	18,859	437,15	344,94	0,5135	143,34	10,68
26.	617,30	1108,05	388,41	106,06	98,62	113,66	18,847	436,50	344,73	0,5139	143,26	10,72
27.	625,75	1109,14	388,79	106,13	98,78	113,87	18,873	438,35	345,01	0,5151	143,52	10,78
28.	626,30	1109,80	388,69	106,13	98,71	113,78	18,870	439,66	344,88	0,5148	143,65	10,74
29.	634,40	1114,96	388,73	106,23	98,82	113,85	18,878	440,77	344,91	0,5160	143,76	10,82
Månedsgennemsnit	630,59	1120,36	388,31	106,25	98,88	113,64	18,850	438,64	344,59	0,5156	150,70	10,81
December												
2.	625,10	1111,30	388,74	106,16	98,75	113,78	18,870	438,97	344,88	0,5155	143,67	10,74
3.	627,50	1112,06	388,86	106,12	98,76	113,81	18,872	439,58	345,01	0,5154	143,58	10,77
4.	624,55	1110,26	389,13	106,13	98,74	113,83	18,884	439,21	345,25	0,5150	143,71	10,75
5.	620,20	1109,23	389,13	106,13	98,73	113,83	18,883	438,92	345,32	0,5146	143,42	10,72
6.	617,70	1108,90	389,27	106,23	98,74	113,85	18,894	438,93	345,45	0,5145	143,48	10,73
9.	612,35	1106,82	388,97	106,15	98,68	113,78	18,876	440,70	345,18	0,5139	143,34	10,69
10.	609,80	1106,18	389,03	106,16	98,65	113,83	18,875	441,08	345,28	0,5141	143,48	10,69
11.	617,20	1113,61	388,96	106,31	98,76	113,93	18,875	440,39	345,21	0,5150	143,64	10,69
12.	612,55	1109,63	388,97	106,39	98,75	113,92	18,877	441,32	345,20	0,5153	143,61	10,70
13.	616,30	1113,65	389,08	106,49	98,88	113,87	18,890	440,88	345,30	0,5150	143,74	10,75
16.	614,75	1120,26	388,84	106,55	98,92	113,85	18,886	440,21	345,11	0,5151	143,80	10,73
17.	611,80	1115,62	388,86	106,49	98,88	113,83	18,878	439,35	345,06	0,5149	143,70	10,70
18.	609,65	1115,35	389,06	106,56	98,95	113,87	18,899	439,55	345,29	0,5147	143,58	10,70
19.	612,05	1117,91	389,05	106,70	98,96	113,88	18,905	439,53	345,24	0,5153	143,42	10,72
20.	605,75	1112,16	389,40	106,62	98,90	113,88	18,912	438,31	345,55	0,5142	142,85	10,67
23.	591,50	1106,93	389,53	106,44	98,75	113,92	18,914	437,95	345,58	0,5136	142,55	10,56
27.	588,85	1107,51	389,66	106,49	98,80	113,99	18,911	438,26	345,59	0,5140	142,46	10,63
30.	590,95	1107,26	389,68	106,47	98,78	114,04	18,908	437,51	345,67	0,5137	142,98	10,61
31.	591,35	1106,53	389,56	106,61	98,94	114,05	18,910	436,49	345,72	0,5143	143,06	10,63
Månedsgennemsnit	610,52	1111,11	389,15	106,38	98,81	113,88	18,891	439,32	345,31	0,5146	143,37	10,69
Års- gennemsnit	640,34	1128,13	385,67	105,72	98,64	113,41	18,734	446,30	342,26	0,5158	158,32	10,87

pr. 100 enheder

Østrigske shilling (ATS)	Spanske pesetas (ESP)	Portu- gisiske escudos (PTE)	Canadiske dollar (CAD)	Japanske yen (JPY)	Irse pund (IEP)	Græske drachmer (GRD)	Australske dollar (AUD)	New- zealandske dollar (NZD)	ECU (XEU)	SDR (XDR)
55,112	6,159	4,512	577,30	4,9617	1036,77	3,464	505,69	362,37	793,68	886,38
55,073	6,155	4,506	569,02	4,9167	1035,55	3,453	498,05	358,61	792,86	878,60
55,090	6,161	4,510	567,75	4,9071	1036,01	3,448	497,96	358,26	793,08	877,96
55,136	6,167	4,515	565,80	4,8906	1036,83	3,445	498,67	356,24	793,62	876,85
55,125	6,166	4,512	565,14	4,8861	1036,89	3,443	497,76	354,77	793,31	876,42
55,085	6,158	4,508	568,31	4,9009	1036,08	3,438	500,59	356,06	792,71	878,68
55,103	6,163	4,506	566,25	4,9116	1036,43	3,439	502,04	357,30	792,86	879,83
55,146	6,163	4,505	560,08	4,8901	1037,06	3,434	498,82	356,32	793,14	876,17
55,170	6,172	4,495	560,30	4,9037	1037,50	3,434	499,65	356,89	793,72	878,35
55,205	6,182	4,500	561,77	4,8925	1038,28	3,436	499,59	356,76	793,94	877,15
55,205	6,164	4,448	561,33	4,8830	1037,91	3,434	498,43	356,67	793,32	876,29
55,275	6,158	4,442	554,47	4,8500	1038,91	3,428	492,18	353,87	793,82	870,52
55,188	6,153	4,440	553,20	4,8240	1037,42	3,422	492,65	353,60	792,94	868,74
55,186	6,137	4,463	549,81	4,8014	1037,27	3,420	491,15	352,21	792,57	866,41
55,181	6,134	4,453	550,21	4,8084	1037,15	3,418	493,17	353,62	792,53	867,32
55,241	6,099	4,414	545,31	4,7761	1037,96	3,416	490,84	352,27	791,73	863,87
55,214	6,065	4,380	539,72	4,8022	1037,51	3,410	486,20	349,23	790,17	860,70
55,180	6,086	4,359	543,40	4,8065	1036,88	3,408	487,54	350,07	789,96	862,80
55,200	6,099	4,346	549,14	4,8283	1037,06	3,415	492,90	353,42	791,45	868,74
55,220	6,097	4,362	552,05	4,8255	1036,09	3,414	491,33	352,17	791,77	868,91
55,223	6,103	4,374	558,70	4,8744	1035,85	3,417	498,64	356,53	792,49	875,59
55,169	6,140	4,455	558,05	4,8638	1037,02	3,430	495,90	355,11	792,65	873,16
55,226	6,097	4,360	551,62	4,8122	1035,79	3,410	489,83	351,24	791,63	867,95
55,247	6,098	4,374	553,99	4,8508	1036,19	3,412	492,65	353,60	791,78	870,69
55,275	6,082	4,382	550,75	4,8265	1036,50	3,411	491,27	352,00	791,74	868,22
55,286	6,076	4,392	546,05	4,8078	1037,22	3,411	484,81	348,49	791,56	865,05
55,305	6,078	4,388	542,27	4,7966	1037,37	3,408	480,88	344,68	790,41	863,32
55,261	6,067	4,370	538,90	4,7784	1036,34	3,397	474,57	341,02	790,67	859,31
55,266	6,068	4,372	536,94	4,7577	1036,11	3,394	472,78	339,84	790,42	857,22
55,260	6,096	4,394	543,36	4,7826	1036,83	3,397	479,50	344,34	791,56	862,89
55,259	6,084	4,378	536,01	4,7503	1036,43	3,391	473,19	342,66	791,54	858,88
55,274	6,094	4,383	539,48	4,7801	1036,68	3,392	475,04	343,90	792,50	862,31
55,239	6,091	4,374	538,55	4,7859	1036,53	3,391	476,31	342,78	792,84	862,02
55,247	6,098	4,394	535,02	4,7674	1036,57	3,391	473,78	339,06	791,79	859,36
55,282	6,104	4,404	531,98	4,7543	1037,08	3,394	472,17	336,28	792,12	857,81
55,284	6,130	4,405	533,52	4,7593	1037,30	3,395	473,36	337,24	792,60	859,56
55,345	6,108	4,396	524,46	4,7188	1037,83	3,393	464,73	328,01	791,41	854,36
55,337	6,114	4,396	512,03	4,6567	1037,25	3,387	452,02	321,54	790,30	843,90
55,348	6,118	4,371	507,45	4,6861	1035,73	3,374	448,11	319,51	789,94	843,47
55,358	6,116	4,385	509,79	4,6960	1035,76	3,372	449,18	319,41	790,75	845,03
55,344	6,113	4,402	511,55	4,7335	1034,80	3,371	449,60	319,57	791,52	846,33
55,287	6,096	4,385	533,88	4,7632	1036,54	3,394	472,30	338,17	791,43	858,30
54,811	6,157	4,429	559,29	4,7604	1030,27	3,514	•	•	791,55	874,70

Danske pengeinstitutters lukkedage bortset fra lørdage og søndage

Nytårsdag
Skærtorsdag
Langfredag
2. påskedag
Store bededag
Kristi himmelfartsdag
2. pinsedag
Grundlovsdag
Juleaftensdag
1. juledag
2. juledag
Nytårsaftensdag fra kl. 12

DANMARKS NATIONALBANK

Havnegade 5
1093 København K
Telefon: 33 14 14 11
Telex: 27051
Telefax: 33 14 59 02

Telegramadresse: Nationalbanken
Kontortid: Mandag-fredag:
9.30-15.00

Stikordsregister

- arbejdsløshed 7, 21, 24
- bank- og sparekasselov 45f., 50
- banksystem, det internationale 44f.
- „BCCI-skandalen” 45
- betalingsbalance, Danmarks 24, 27
- betalingsbalancemønster, det internationale 22
- BIS-reglerne 44
- bruttofinansieringsbehov, statens 36f.
- Centralbankchefkomitéen 15, 64
- direkte investeringer 41
- D-mark 29f.
- diskonto 33f., 67f.
- dollar 29
- ECU
- kurven 11, 18
- sedler og mønt 14, 18f.
- EF
- egenkapitaldirektiv 44
- enkeltengagementdirektiv 51
- investeringsservicedirektiv 50f.
- kapitaldirektiv, investeringsselskaber 51
- tilsyn med kreditinstitutter på
- konsolideret grundlag 51
- økonomisk og monetær union 9ff.
- effektiv kronekurs 31
- efterspørgsel, indenlandsk 26f.
- egenkapitaldirektiv 44
- eksport, Danmarks 27
- EMS 29f.
- erhvervsmæssige kapitalbevægelser 41
- Europæiske Bank for Genopbygning og Udvikling, Den, EBRD 52
- Europæiske Monetære Institut, Det, EMI 15f.
- Europæiske Monetære System, Det, se EMS
- Europæiske System af Centralbanker, Det, ESCB 9, 14, 17f.
- fejl og udeladelser 41f.
- finske mark 21, 31
- folio, træk/indskud på 35f.
- foliorentesatser 32, 33f., 67f.
- forbrug, privat 26, 29
- fusioner, pengeinstitutter 47f.
- GiroBank 49
- guld, værdiregulering af
- Nationalbankens beholdning 60
- gældsproblemer, udviklingslandenes 24, 53
- handelsbalance, Danmarks 27
- import, Danmarks 26f.
- indenlandsk pengeskabelse 38
- internationale likviditet, Danmarks 42f., 59
- intervention på valutamarkederne
- internationalt 30f.
- Nationalbankens 30, 34
- intradeordning 57
- Jubilæumsfonden 58f.
- kapitalbevægelser 40ff.
- Kongelige Mønt, Den 56, 60, 78
- konjunkturudvikling
- i Danmark 24ff.
- internationalt 21ff.
- konkurrenceevne, Danmarks 24, 26
- kontantdepoter 54
- kroneobligationer
- udlandets køb og salg 41
- udlandets beholdning 27
- likviditet, pengeinstitutternes 35ff.
- likviditetsstyring, ændring i 32f.
- lovgivning
- pengeinstitutter 45f., 50f.
- reakreditinstitutter 50
- lønudvikling 26
- monetær union, se økonomisk og monetær union
- møntomløb 55f., 70
- møntproduktion 56
- møntreform 55, 70
- Nationalbanken
- administration 62ff.
- bestyrelse og repræsentantskab 58, 61f.
- direktion 61
- gæstelejligheder i Nyhavn 18 59
- Jubilæumsfonden 58f.
- overskudsoverførsel til staten 60
- overtagelse af arbejdsopgaver fra
- Statsgældsafdelingen 56f.
- personale- og organisationsforhold 56f.
- regnskab 59f., 72ff.
- repræsentation i internationale org. 64f.
- revisorer, statsautoriserede 58
- norske bankkrise, den 44f.
- norske krone 30f.
- obligationsmarked, det danske 39
- obligationsrente 35
- opsparing, privat 26

- pengeinstitutter
 - ansvarlig kapital 46
 - bank- og sparekasselov 45f., 50
 - egenkapitalkrav 44ff.
 - fusioner 47f.
 - indlån 38, 47f.
 - indtjening 46
 - koncentrationstendenser 47f.
 - likviditet 35ff.
 - mellemværender med Nationalbanken 35f.
 - obligationsbeholdning 38
 - puljeordninger 50
 - rentesatser 34
 - solvenskrav 45f.
 - tab og hensættelser 46
 - udlandsaktiviteter 39f.
 - udlandsstilling 40f.
 - udlån 39f., 47f.
 - valutapositioner 49
- pengemarkedsrenter 32ff.
- pengemængde 38f.
- pengeskabelse, indenlandsk 38
- porteføljeeinvesteringer
 - danske i udlandet 41
 - udenlandske i Danmark 41
- prisudvikling
 - i Danmark 24ff.
 - internationalt 21ff.
- produktivitetsudvikling 26
- pund sterling 30
- realkreditinstitutter
 - ansvarlig kapital 46f.
 - realkreditloven 50
 - solvenskrav 47
 - tab og hensættelser 47
 - tolagsbelåning 50
 - udlån 39
- realkreditobligationer 35, 39
- rentebetalinger til udlandet 26
- rentespænd over for udlandet 32ff., 35
- renteudvikling
 - i Danmark 32ff.
 - internationalt 29ff.
- seddelomløb 54f.
- skatkammerbeviser 33ff., 37
- skibskreditordningen 59f.
- solvenskrav 45ff., 47
- Sovjetunionens økonomi 24
- statsfinanserne 26f., 36f.
- Statsgældsafdelingen, Nationalbankens overtagelse af arbejdsopgaver fra 56f.
- statslig betalingsformidling 49
- statspapirsalget 36f.
- svenske krone 30f.
- tjenestebalance, Danmarks 27
- udenlandske værdipapirer,
 - se porteføljeeinvesteringer
- udlandsgæld, Danmarks 27
- udlån
 - pengeinstitutternes 39f.
 - realkreditinstitutternes 39
- udlånsrente
 - Nationalbankens 32ff., 67f.
 - pengeinstitutternes 32f., 34
- valutabestemmelserne 49
- Valutafonden, IMF 52f.
- valutakursnoteringen 49, 69
- valutamarked, det danske 29f., 33f.
- valutamarkeder, de internationale 29ff.
- valutareserver, Danmarks 42f., 59
- valutastatistik 41f.
- økonomisk og monetær union, ØMU 9ff.
 - ECOFIN 11f.
 - Europæiske Monetære Institut, Det, EMI 15f.
 - Europæiske System af Centralbanker, Det, ESCB 9, 14, 17f.
 - fælles valuta 14, 18f.
 - konvergens, økonomisk 11f., 14
 - kriterier for iværksættelse 13
 - monetær finansiering 12, 19
 - sanktionsmuligheder 14f.
 - subsidiaritetsprincip 17
 - suverænitæt, overdragelse af 19f.
- Østeuropa
 - økonomi 23f.
 - støtte til genopbygning 51ff.